

Γ Ε Ν Ε Σ Ι Σ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Εν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. ² ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος, καὶ σκότος ἐπ' ἅνω τῆς ἀβύσσου. καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπ' ἅνω τοῦ ὕδατος. ³ καὶ εἶπεν ὁ θεός, γενηθήτω φῶς. καὶ ἐγένετο φῶς. ⁴ καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὸ φῶς, ὅτι καλόν. καὶ διεχώρισεν ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ φωτός, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους. ⁵ καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν, καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωὶ, ἡμέρα μία. ⁶ καὶ εἶπεν ὁ θεός, γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος. καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὕδατος. καὶ ἐγένετο οὕτως. ⁷ καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸ στερέωμα. καὶ διεχώρισεν ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος, ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ στερεώματος. καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος, τοῦ ἐπάνω τοῦ στερεώματος. ⁸ καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸ στερέωμα, οὐρανόν. καὶ εἶδεν ὁ θεός, ὅτι καλόν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωὶ, ἡμέρα δευτέρα. ⁹ καὶ εἶπεν ὁ θεός, συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς συναγωγὴν μίαν, καὶ ὀφθῇ ἡ ξηρά. καὶ ἐγένετο οὕτως. καὶ συνήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν, καὶ ὤφθη ἡ ξηρά. ¹⁰ καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν ξηρὰν, γῆν. καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσσας. καὶ εἶδεν ὁ θεός, ὅτι καλόν. ¹¹ καὶ εἶπεν ὁ θεός, βλαστῆσάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπείρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐγένετο οὕτως. ¹² καὶ ἐξηγεγεν ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπείρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς. ¹³ καὶ εἶδεν ὁ θεός, ὅτι καλόν. καὶ ἐγένετο

ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωὶ, ἡμέρα τρίτη. ¹⁴ καὶ εἶπεν ὁ θεός, γενηθήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ εἰς φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, τοῦ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τῆς ἡμέρας καὶ ἀνὰ μέσον τῆς νυκτός. καὶ ἔστωσαν εἰς σημεῖα, καὶ εἰς καιροὺς, καὶ εἰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἑνιαυτούς. ¹⁵ καὶ ἔστωσαν εἰς φαῦσιν ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐγένετο οὕτως. ¹⁶ καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τοὺς δύο φωστῆρας τοὺς μεγάλους, τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν φωστῆρα τὸν ἐλασσὼν εἰς ἀρχὰς τῆς νυκτός, καὶ τοὺς ἀστῆρας. ¹⁷ καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὁ θεός ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς, ¹⁸ καὶ ἀρχαίαν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός, καὶ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τοῦ φωτός καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους. καὶ εἶδεν ὁ θεός, ὅτι καλόν. ¹⁹ καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωὶ, ἡμέρα τέταρτη. ²⁰ καὶ εἶπεν ὁ θεός, ἔξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἐρπετὰ ψυχῶν ζώων, καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἐγένετο οὕτως. ²¹ καὶ ἐποίησεν ὁ θεός τὰ κτήνη τὰ μεγάλα, καὶ πᾶσαν ψυχὴν ζώων ἐρπετῶν, ἃ ἐξήγαγε τὰ ὕδατα κατὰ γένη αὐτῶν. καὶ πᾶν πετεινὸν πτερωτὸν κατὰ γένος. καὶ εἶδεν ὁ θεός, ὅτι καλὰ. ²² καὶ εὐλόγησεν αὐτὰ ὁ θεός, λέγων. αὐξάνεσθε καὶ πληθυνέσθε, καὶ πληρώσατε τὰ ὕδατα ἐν ταῖς θαλάσσαις. καὶ τὰ πετεινὰ πληθυνέσθωσαν ἐπὶ τῆς γῆς. ²³ καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωὶ, ἡμέρα πέμπτη. ²⁴ καὶ εἶπεν ὁ θεός, ἔξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζώων κατὰ γένος, τετράποδα καὶ ἐρπετὰ καὶ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος. καὶ ἐγένετο οὕτως. ²⁵ καὶ ἐποίησεν ὁ θεός τὰ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ τὰ κτήνη κατὰ γένος αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ ἐρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος. καὶ εἶδεν ὁ θεός, ὅτι καλὰ. ²⁶ καὶ εἶπεν ὁ

θεός. ποιησωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν. καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἐρποντῶν ἐπὶ τῆς γῆς. ²⁷ καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον. κατ' εἰκόνα θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν. ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς. ²⁸ καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ θεός, λέγων. αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς. καὶ ἀρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἐρποντῶν ἐπὶ τῆς γῆς. ²⁹ καὶ εἶπεν ὁ θεός. ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον σπόριμον σπείρον σπέρμα, ὃ ἐστὶν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς. καὶ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν σπέρματος σπορίμου, ὑμῖν ἔσται εἰς βρώσιν. ³⁰ καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἑρπετῷ ἑρποντι ἐπὶ τῆς γῆς, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζωῆς, καὶ πάντα χόρτον χλωρὸν εἰς βρώσιν. καὶ ἐγένετο οὕτως. ³¹ καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὰ πάντα, ὅσα ἐποίησε. καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα ἑκτη.

ΚΕΦ. Β'.

Καὶ συνετελέσθησαν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, καὶ πᾶς ὁ κόσμος αὐτῶν. ² καὶ συνετέλεσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑκτῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἃ ἐποίησε. καὶ κατέπαυσε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὧν ἐποίησε. ³ καὶ εὐλόγησεν ὁ θεὸς τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην, καὶ ἡγάσεν αὐτήν. ὅτι ἐν αὐτῇ κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὧν ἤρξατο ὁ θεὸς ποιῆσαι. ⁴ αὐτῇ ἡ βίβλος γενέσεως οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὅτε ἐγένετο. ἡ ἡμέρα ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. ⁵ καὶ πᾶν χλωρὸν ἄγρου πρὸ τοῦ γενέσθαι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πάντα χόρτον ἄγρου πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι. οὐ γὰρ ἔβρεξεν ὁ θεὸς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἦν ἐργάζεσθαι αὐτήν. ⁶ πηγὴ δὲ ἀνέβαινεν ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἐπότιζε πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. ⁷ καὶ ἐπλασεν ὁ

θεὸς τὸν ἄνθρωπον, χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς. καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν. ⁸ καὶ ἐφύτευσεν ὁ θεὸς παράδεισον ἐν Ἐδὲμ κατὰ ἀνατολάς. καὶ ἔθετο ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἐπλασε. ⁹ καὶ ἐξανέτειλεν ὁ θεὸς ἐκ τῆς γῆς πᾶν ξύλον ὠραῖον εἰς ὄρασιν, καὶ καλὸν εἰς βρώσιν. καὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, καὶ τὸ ξύλον τοῦ εἰδέναι γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ. ¹⁰ ποταμὸς δὲ ἐκπορεύεται ἐξ Ἐδὲμ ποτίζειν τὸν παράδεισον. ἐκείθεν ἀφορίζεται εἰς τέσσαρας ἀρχάς. ¹¹ ὄνομα τῷ ἐνὶ, Φισὼν. οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν Εὐλάτ. ἐκεῖ οὐ ἔστι τὸ χρυσίον. ¹² τὸ δὲ χρυσίον τῆς γῆς ἐκείνης καλόν. καὶ ἐκεῖ ἔστιν ὁ ἄνθραξ καὶ ὁ λίθος ὁ πράσινος. ¹³ καὶ ὄνομα τῷ ποταμῷ τῷ δευτέρῳ, Γεὼν. οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν Αἰθιοπίας. ¹⁴ καὶ ὁ ποταμὸς ὁ τρίτος, Τίγρις. οὗτος ὁ προπορευόμενος κατέναντι Ἀσσυρίων. ὁ δὲ ποταμὸς ὁ τέταρτος, Εὐφράτης. ¹⁵ καὶ ἔλαβε κύριος ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐπλασε, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς, ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν. ¹⁶ καὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς τῷ Ἀδὰμ, λέγων. ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ βρώσει φαγῇ. ¹⁷ ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ. ἢ δ' ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε. ¹⁸ καὶ εἶπε κύριος ὁ θεός. οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον. ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν. ¹⁹ καὶ ἐπλασεν ὁ θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πάντα τὰ θηρία τοῦ ἄγρου, καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἤγαγεν αὐτὰ πρὸς τὸν Ἀδὰμ, ἰδεῖν τί καλέσει αὐτά. καὶ πᾶν ὃ ἐὰν ἐκάλεσεν αὐτὸ Ἀδὰμ ψυχὴν ζῶσαν, τοῦτο ὄνομα αὐτῷ. ²⁰ καὶ ἐκάλεσεν Ἀδὰμ ὀνόματα πᾶσι τοῖς κτηνεσι, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ ἄγρου. τῷ δὲ Ἀδὰμ οὐχ ἐνρέθη βοηθὸς ὁμοῖος αὐτῷ. ²¹ καὶ ἐπέβαλεν ὁ θεὸς ἑστᾶσιν ἐπὶ τὸν Ἀδὰμ, καὶ ὑπνωσε. καὶ ἔλαβε μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ, καὶ ἀνεπλήρωσε σάρκα ἀντ' αὐτῆς. ²² καὶ ἔκκοδη-

μῆσεν

μυσεν ὁ θεὸς τὴν πλευράν, ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ Ἀδάμ, εἰς γυναῖκα. καὶ ἤγαγεν αὐτὴν πρὸς τὸν Ἀδὰμ. ²³ καὶ εἶπεν Ἀδὰμ. τοῦτο νῦν ὁστέον ἐκ τῶν ὀστέων μου, καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου. αὕτη κληθήσεται γυνή, ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐλήφθη. ²⁴ ἔνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.

Κ Ε Φ. Γ'.

²⁵ Καὶ ἦσαν οἱ δύο γυμνοί, ὃ τε Ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠσχύνοντο. ¹ ὁ δὲ ὄφις ἦν φρονιμώτατος πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν ἐποίησε κύριος ὁ θεός. καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί. τί ὅτι εἶπεν ὁ θεός, οὐ μὴ φάγητε ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ παραδείσου; ² καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ ὄφει. ἀπὸ καρποῦ τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου φαγοῦμεθα. ³ ἀπὸ δὲ τοῦ καρποῦ τοῦ ξύλου, ὃ ἐστὶν ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, εἶπεν ὁ θεός, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ, οὐ δὲ μὴ ἀψησθε αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἀποθάνητε. ⁴ καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί. οὐ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε. ⁵ ἦδει γὰρ ὁ θεός, ὅτι ἡ ἡμέρα φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, διανοιχθήσονται ὕμῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἔσεσθε ὡς θεοί, γινώσκοντες καλὸν καὶ πονηρόν. ⁶ καὶ εἶδεν ἡ γυνὴ, ὅτι καλὸν τὸ ξύλον εἰς βρώσιν, καὶ ὅτι ἀρεστὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν, καὶ ὅραϊόν ἐστι τοῦ κατανοῆσαι. καὶ λαβοῦσα ἀπὸ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ, ἔφαγε. καὶ ἔδωκε καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς μετ' αὐτῆς, καὶ ἔφαγον. ⁷ καὶ διηνοιχθήσαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο, καὶ ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν. καὶ ἐξόρυσαν φύλλα συκῆς, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς περιζώματα. ⁸ καὶ ἤκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ τὸ δειλινόν. καὶ ἐκρύβησαν ὃ τε Ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ ἐν μέσῳ τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου. ⁹ καὶ ἐκάλεσεν κύριος ὁ θεός τὸν Ἀδὰμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ. Ἀδὰμ ποῦ εἶ; ¹⁰ καὶ εἶπεν αὐτῷ. τῆς φωνῆς σου ἤκουσα περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ, καὶ ἐφοβήθην ὅτι γυμνός εἰμι, καὶ ἐκρύβην. ¹¹ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός. τίς ἀνήγγειλέ σοι ὅτι γυ-

μνός εἶ, εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὗ ἐνετείλάμην σοι τούτου μόνου μὴ φαγεῖν, ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες; ¹² καὶ εἶπεν ὁ Ἀδὰμ. ἡ γυνή, ἣν ἔδωκας μετ' ἐμοῦ, αὕτη μοι ἔδωκεν ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ ἔφαγον. ¹³ καὶ εἶπε κύριος ὁ θεός τῇ γυναικί. τί τοῦτο ἐποίησας; καὶ εἶπεν ἡ γυνή. ὁ ὄφις ἠπάτησέ με, καὶ ἔφαγον. ¹⁴ καὶ εἶπε κύριος ὁ θεός τῷ ὄφει. ὅτι ἐποίησας τούτο, ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. ἐπὶ τῷ στήθει σου καὶ τῇ κοιλίᾳ πορεύσῃ. καὶ γῆν φαγῇ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. ¹⁵ καὶ ἐχθραν θήσω ἀνὰ μέσον σου καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γυναικός, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς. αὐτός σου τηρήσει κεφαλὴν, καὶ σὺ τηρήσεις αὐτοῦ πτέρναν. ¹⁶ καὶ τῇ γυναικί εἶπε. πληθύνων πληθυνῶ τὰς λύπας σου καὶ τὸν στεναγμόν σου. ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα, καὶ πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστραφὴ σου. καὶ αὐτός σου κυριεύσει. ¹⁷ τῷ δὲ Ἀδὰμ εἶπεν. ὅτι ἤκουσας τῆς φωνῆς τῆς γυναικός σου, καὶ ἔφαγες ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὗ ἐνετείλάμην σοι τούτου μόνου μὴ φαγεῖν, ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες, ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου. ἐν λύπαις φαγῇ αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. ¹⁸ ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀνατελεῖ σοι, καὶ φαγῇ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ. ¹⁹ ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου σου φαγῇ τὸν ἄρτον σου, ἕως τοῦ ἀποστρέψαι σε εἰς τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθης. ὅτι γῆ εἶ, καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ. ²⁰ καὶ ἐκάλεσεν Ἀδὰμ τὸ ὄνομα τῆς γυναικός αὐτοῦ Ζωή, ὅτι μήτηρ πάντων τῶν ζώντων. ²¹ καὶ ἐποίησε κύριος ὁ θεός τῷ Ἀδὰμ καὶ τῇ γυναικί αὐτοῦ χιτῶνας δερματίνους, καὶ ἐνέδυσεν αὐτοὺς. ²² καὶ εἶπεν ὁ θεός. ἰδοὺ Ἀδὰμ γέγονεν ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν, τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρόν. καὶ νῦν μὴ ποτε ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ λαβὴ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς καὶ φάγῃ, καὶ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. ²³ καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὸν κύριος ὁ θεός ἐκ τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς ἐργάζεσθαι τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθη. ²⁴ καὶ ἐξέβαλε τὸν Ἀδὰμ, καὶ κατόικισεν αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς. καὶ ἔταξε

τὰ Χερουβὶμ καὶ τὴν φλογὶν ῥομφαίαν τὴν στρεφομένην φυλάσσειν τὴν ὁδὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς.

Κ Ε Φ. Δ'.

Ἀδὰμ δὲ ἔγνω Ἐῶαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκε τὸν Κάιν. καὶ εἶπεν. ἔκτησαμην ἄνθρωπον διὰ τοῦ θεοῦ. ² καὶ προσέθηκε τεκεῖν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν Ἀβελ. καὶ ἐγένετο Ἀβελ ποιμὴν προβάτων. Κάιν δὲ ἦν ἐργαζόμενος τὴν γῆν. ³ καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας ἤνεγκε Κάιν ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς θυσίαν τῷ κυρίῳ. ⁴ καὶ Ἀβελ ἤνεγκε καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων τῶν προβάτων αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τῶν στείτων αὐτῶν. καὶ ἐπείδεν ὁ θεὸς ἐπὶ Ἀβελ καὶ ἐπὶ τοῖς θωροῖς αὐτοῦ. ⁵ ἐπὶ δὲ Κάιν καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις αὐτοῦ οὐ προσέσχε. καὶ ἐλυτήθη Κάιν λίαν, καὶ συνέπεσε τῷ προσώπῳ αὐτοῦ. ⁶ καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς τῷ Κάιν. ἵνα τί περιλύπος ἐγένου, καὶ ἵνα τί συνέπεσε τὸ πρόσωπόν σου; ⁷ οὐκ ἔαν ὀρθῶς προσενέγκης, ὀρθῶς δὲ μὴ διέλῃς, ἡμαρτες; ἡσύχασον. πρὸς σὲ ἡ ἀποστροφή αὐτοῦ, καὶ σὺ ἄρξεις αὐτοῦ. ⁸ καὶ εἶπε Κάιν πρὸς Ἀβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. διέλθωμεν εἰς τὸ πεδῖον. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ, ἀνέστη Κάιν ἐπὶ Ἀβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν. ⁹ καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς πρὸς Κάιν. ποῦ ἔστιν Ἀβελ ὁ ἀδελφός σου; καὶ εἶπεν, οὐ γινώσκω. μὴ φύλαξ τοῦ ἀδελφοῦ μου εἰμὶ ἐγώ; ¹⁰ καὶ εἶπε κύριος. τί πεποίηκας; φωνὴ αἵματος τοῦ ἀδελφοῦ σου βοᾷ πρὸς με ἐκ τῆς γῆς. ¹¹ καὶ νῦν ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ τῆς γῆς, ἣ ἔχανε τὸ στόμα αὐτῆς δεῖσθαι τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκ τῆς χειρός σου. ¹² ὅτε ἐργᾷ τὴν γῆν, καὶ οὐ προσθήσει τὴν ἰσχύν αὐτῆς δοῦναι σοι. στένων καὶ τρέμων ἔσῃ ἐπὶ τῆς γῆς. ¹³ καὶ εἶπε Κάιν πρὸς κύριον τὸν θεόν. μετῴζων ἡ αἰτία μου τοῦ ἀφεθῆναι με. ¹⁴ εἰ ἐκβάλλεις με σήμερον ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσομαι, καὶ ἔσομαι στένων καὶ τρέμων ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἔσται πᾶς ὁ εὐρίσκων με, ἀποκτενεῖ με. ¹⁵ καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος ὁ θεός. οὐχ οὕτω. πᾶς ὁ ἀποκτείνας Κάιν, ἑπτὰ ἐκδικούμενα

παράλυσαι. καὶ ἔθετο κύριος ὁ θεὸς σημεῖον τῷ Κάιν, τοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτόν πάντα τὸν εὐρίσκοντα αὐτόν. ¹⁶ ἐξῆλθε δὲ Κάιν ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ, καὶ ὤκησεν ἐν γῇ. Ναὶδ κατέναντι Ἐδέμ. ¹⁷ καὶ ἔγνω Κάιν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκε τὸν Ἐνῶχ. καὶ ἦν οἰκοδομῶν πόλιν. καὶ ἐπωνόμασε τὴν πόλιν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, Ἐνῶχ. ¹⁸ ἐγεννήθη δὲ τῷ Ἐνῶχ Γαϊδάδ. καὶ Γαϊδάδ ἐγέννησε τὸν Μαλελὴλ. καὶ Μαλελὴλ ἐγέννησε τὸν Μαθουσάλα. καὶ Μαθουσάλα ἐγέννησε τὸν Λάμεχ. ¹⁹ καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ Λάμεχ δύο γυναῖκας. ὄνομα τῇ μιᾷ, Ἀδά. καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ, Σελλά. ²⁰ καὶ ἔτεκεν Ἀδά τὸν Ἰωβήλ. οὗτος ἦν πατὴρ οἰκούντων ἐν σκηναῖς κτηνοτρόφων. ²¹ καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ἰουβάλ. οὗτος ἦν ὁ καταδείξας ψαλτῆριον καὶ κιθάραν. ²² Σελλά δὲ καὶ αὐτὴ ἔτεκε τὸν Θόβελ. καὶ ἦν σφυροκόπος χαλκῆς χαλκοῦ καὶ σιδήρου. ἀδελγὴ δὲ Θόβελ, Νοεμά. ²³ εἶπε δὲ Λάμεχ ταῖς ἑαυτοῦ γυναῖξιν, Ἀδὰ καὶ Σελλά. ἀκούσατέ μου τῆς φωνῆς γυναικῆς Λάμεχ. ἐνωτίσασθέ μου τοὺς λόγους. ὅτι ἄνδρα ἀπέκτεινα εἰς τραῦμα ἕμοι, καὶ νεανίσκον εἰς μῶλωπα ἕμοι. ²⁴ ὅτι ἐπτάκις ἐκδεδίκηται ἐκ Κάιν. ἐκ δὲ Λάμεχ, ἐβδουηκόντακις ἐπτά. ²⁵ ἔγνω δὲ Ἀδὰμ Ἐῶαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱόν. καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σῆθ, λέγουσα. ἔξανέστησε γάρ μοι ὁ θεὸς σπέρμα ἕτερον ἀντὶ Ἀβελ, ὃν ἀπέκτεινε Κάιν. ²⁶ καὶ τῷ Σῆθ ἐγένετο υἱός. ἐπωνόμασε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἐνῶς. οὗτος ἥλπισεν ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ.

Κ Ε Φ. Ε'.

Αὕτη ἡ βίβλος γένεως ἀνθρώπων. ἡ ἡμέρα ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν Ἀδὰμ, καὶ εἰκόνα θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν. ² ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς. καὶ εὐλόγησεν αὐτούς. καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀδὰμ, ἡ ἡμέρα ἐποίησεν αὐτούς. ³ ἔζησε δὲ Ἀδὰμ τριάκοντα καὶ διακόσια ἔτη. καὶ ἐγέννησε κατὰ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Σῆθ. ⁴ ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι Ἀδὰμ, ἃς ἔζησε

ἔζησε μετὰ τὸ γεννηῖσαι αὐτὸν τὸν Σὴθ, ἔτη ἑπτακόσια. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. ⁵ καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἀδὰμ, ὧς ἔζησε, τριάκοντα καὶ ἑννακόσια ἔτη. καὶ ἀπέθανεν. ⁶ ἔζησε δὲ Σὴθ πέντε καὶ διακόσια ἔτη. καὶ ἐγέννησεν τὸν Ἐνῶς. ⁷ καὶ ἔζησε Σὴθ μετὰ τὸ γεννηῖσαι αὐτὸν τὸν Ἐνῶς, ἑπτὰ ἔτη καὶ ἑπτακόσια. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. ⁸ καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Σὴθ, δώδεκα καὶ ἑννακόσια ἔτη. καὶ ἀπέθανε. ⁹ καὶ ἔζησεν Ἐνῶς ἔτη ἑκατὸν ἑνενήκοντα. καὶ ἐγέννησεν τὸν Καϊνᾶν. ¹⁰ καὶ ἔζησεν Ἐνῶς μετὰ τὸ γεννηῖσαι αὐτὸν τὸν Καϊνᾶν, πεντεκαίδεκα ἔτη καὶ ἑπτακόσια. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. ¹¹ καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἐνῶς πέντε ἔτη καὶ ἑννακόσια. καὶ ἀπέθανε. ¹² καὶ ἔζησε Καϊνᾶν ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη. καὶ ἐγέννησεν τὸν Μαλελεήλ. ¹³ καὶ ἔζησε Καϊνᾶν μετὰ τὸ γεννηῖσαι αὐτὸν τὸν Μαλελεήλ, τεσσαράκοντα καὶ ἑπτακόσια ἔτη. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. ¹⁴ καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Καϊνᾶν δέκα ἔτη καὶ ἑννακόσια. καὶ ἀπέθανε. ¹⁵ καὶ ἔζησε Μαλελεήλ πέντε καὶ ἐξήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη. καὶ ἐγέννησεν τὸν Ἰάρεδ. ¹⁶ καὶ ἔζησε Μαλελεήλ μετὰ τὸ γεννηῖσαι αὐτὸν τὸν Ἰάρεδ, ἔτη τριάκοντα καὶ ἑπτακόσια. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. ¹⁷ καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Μαλελεήλ, ἔτη πέντε καὶ ἐνενήκοντα καὶ ὀκτακόσια. καὶ ἀπέθανε. ¹⁸ καὶ ἔζησεν Ἰάρεδ δύο καὶ ἐξήκοντα ἔτη καὶ ἑκατὸν. καὶ ἐγέννησεν τὸν Ἐνῶχ. ¹⁹ καὶ ἔζησεν Ἰάρεδ μετὰ τὸ γεννηῖσαι αὐτὸν τὸν Ἐνῶχ, ὀκτακόσια ἔτη. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. ²⁰ καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἰάρεδ, δύο καὶ ἐξήκοντα καὶ ἑννακόσια ἔτη. καὶ ἀπέθανε. ²¹ καὶ ἔζησεν Ἐνῶχ πέντε καὶ ἐξήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη. καὶ ἐγέννησεν τὸν Μαθουσάλα. ²² εὐηρέστησε δὲ Ἐνῶχ τῷ θεῷ μετὰ τὸ γεννηῖσαι αὐτὸν τὸν Μαθουσάλα, διακόσια ἔτη. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. ²³ καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἐνῶχ, πέντε καὶ ἐξήκοντα καὶ τριακόσια ἔτη. ²⁴ καὶ εὐηρέστησεν Ἐνῶχ τῷ θεῷ. καὶ οὐχ εὐρίσκειτο, ὅτι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ θεός.

²⁵ καὶ ἔζησε Μαθουσάλα ἑπτὰ ἔτη καὶ ἐξήκοντα καὶ ἑκατὸν. καὶ ἐγέννησεν τὸν Λάμεχ. ²⁶ καὶ ἔζησε Μαθουσάλα μετὰ τὸ γεννηῖσαι αὐτὸν τὸν Λάμεχ, δύο καὶ ὀκτακόσια ἔτη. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. ²⁷ καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Μαθουσάλα ὧς ἔζησεν, ἑννέα καὶ ἐξήκοντα καὶ ἑννακόσια ἔτη. καὶ ἀπέθανε. ²⁸ καὶ ἔζησε Λάμεχ ὀκτώ καὶ ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη. καὶ ἐγέννησεν υἱόν. ²⁹ καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Νῶε, λέγων. οὗτος διαναπαύσει ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἔργων ἡμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν λυπῶν τῶν χειρῶν ἡμῶν, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς, ἧς κατηράσατο κύριος ὁ θεός. ³⁰ καὶ ἔζησε Λάμεχ μετὰ τὸ γεννηῖσαι αὐτὸν τὸν Νῶε, πεντακόσια καὶ ἐξήκοντα καὶ πέντε ἔτη. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. ³¹ καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Λάμεχ, ἑπτακόσια καὶ πεντηκοντατρία ἔτη. καὶ ἀπέθανε.

Κ Ε Φ. 5.

³² Καὶ ἦν Νῶε ἐτῶν πεντακοσίων. καὶ ἐγέννησεν τρεῖς υἱοὺς τὸν Σὴμ, τὸν Χάμ, τὸν Ἰάφεθ. ¹ καὶ ἐγένετο ἡνίκα ᾤξατο οἱ ἄνθρωποι πολλοὶ γίνεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ θηγατέρες ἐγενήθησαν αὐτοῖς. ² ἰδόντες δὲ υἱοὶ τοῦ θεοῦ τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, ὅτι καλαὶ εἰσιν, ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας ἀπὸ πασῶν. ὧν ἐξελέξαντο. ³ καὶ εἶπε κύριος ὁ θεός. οὐ μὴ καταμείνῃ τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις εἰς τὸν αἰῶνα, διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας. ἔσονται δὲ αἱ ἡμέραι αὐτῶν ἑκατὸν εἴκοσι ἔτη. ⁴ οἱ δὲ γίγαντες ἦσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. καὶ μετ' ἐκεῖνο, ὥς ἂν εἰσεπορεύοντο οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ πρὸς τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐγεννώσαν αὐτοῖς. ἐκεῖνοι ἦσαν οἱ γίγαντες οἱ ἀπ' αἰῶνος, οἱ ἄνθρωποι οἱ ὀνομαστοί. ⁵ ἰδὼν δὲ κύριος ὁ θεός, ὅτι ἐπληθύνθησαν αἱ κακία τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶς τις διανοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ πάσας τὰς ἡμέρας. ⁶ καὶ ἐνεθυμήθη ὁ θεός, ὅτι ἐποίησε τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ διανοήθη, ⁷ καὶ εἶπεν ὁ θεός. ἀπαλείψω τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐποίησα ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἀπὸ

ἀπὸ ἐρπετῶν ἕως πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ. ὅτι ἐνεθυμῆθην, ὅτι ἐποίησα αὐτούς. ⁸ Νῶε δὲ εὗρε χάριν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ. ⁹ αὐταὶ δὲ αἱ γενέσεις Νῶε. Νῶε ἄνθρωπος δίκαιος, τέλειος ὢν ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ, τῷ θεῷ εὐχρόστησε Νῶε. ¹⁰ ἐγέννησε δὲ Νῶε τρεῖς υἱούς τὸν Σημ, τὸν Χάμ, τὸν Ἰαφεθ. ¹¹ ἐφθάρη δὲ ἡ γῆ ἐναντίον τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας. ¹² καὶ εἶδε κύριος ὁ θεὸς τὴν γῆν. καὶ ἦν κατεφθαρμένη. ὅτι κατέφθειρε πᾶσα σὰρξ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. ¹³ καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς τῷ Νῶε. καιρὸς παντὸς ἀνθρώπου ἦκει ἐναντίον μου. ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας ἀπ' αὐτῶν. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ καταφθείρω αὐτούς καὶ τὴν γῆν. ¹⁴ ποιήσον οὖν σεαυτῷ κιβωτὸν ἐκ ξύλων τετραγώνων. νοσσιᾶς ποιήσεις τὴν κιβωτόν. καὶ ἀσφαλτώσεις αὐτὴν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τῇ ἀσφάλτῳ. ¹⁵ καὶ οὕτω ποιήσεις τὴν κιβωτόν. τριακοσίων πήχεων τὸ μῆκος τῆς κιβωτοῦ, καὶ πεντηκοντα πήχεων τὸ πλάτος, καὶ τριακοντα πήχεων τὸ ὕψος αὐτῆς. ¹⁶ ἐπισυνάγων ποιήσεις τὴν κιβωτόν. καὶ εἰς πῆχυν συντελέσεις αὐτὴν ἄνωθεν. τὴν δὲ θύραν τῆς κιβωτοῦ ποιήσεις ἐκ πλαγίων. κατάγαια διώροφα καὶ τοιῶροφα ποιήσεις αὐτήν. ¹⁷ ἐγὼ δὲ ἰδοὺ ἐπάγω τὸν κατακλυσμὸν, ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν, καταφθεῖραι πᾶσαν σάρκα, ἐν ἣ ἔστι πνεῦμα ζωῆς ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ὅσα ἂν ἦ ἐπὶ τῆς γῆς, τελευτήσει. ¹⁸ καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου μετὰ σοῦ. εἰσελεύσῃ δὲ εἰς τὴν κιβωτόν σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ ἡ γυνὴ σου, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ. ¹⁹ καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἐρπετῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων, καὶ ἀπὸ πάσης σαρκὸς δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσάξεις εἰς τὴν κιβωτόν, ἵνα τρέφῃς μετὰ σεαυτοῦ. ἄρσεν καὶ θῆλυ ἔσονται, ²⁰ ἀπὸ πάντων τῶν ὀρνέων τῶν πετεινῶν κατὰ γένος, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν κατὰ γένος, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἐρπετῶν τῶν ἐρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν, δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσελεύσονται πρὸς σέ, τρέφεσθαι μετὰ σοῦ ἄρσεν καὶ θῆλυ, ²¹ σὺ δὲ λήψῃ σε-

αυτῷ ἀπὸ πάντων τῶν βρωμάτων ἃ ἔδεδθε, καὶ συνάξεις πρὸς σεαυτὸν, καὶ ἔσται σοὶ καὶ ἐκείνοις φαγεῖν. ²² καὶ ἐποίησε Νῶε πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος ὁ θεός, οὕτως ἐποίησε.

Κ Ε Φ. Ζ'.

Καὶ εἶπε κύριος ὁ θεός πρὸς Νῶε. εἰσελθε σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου εἰς τὴν κιβωτόν, ὅτι σὲ εἶδον δίκαιον ἐναντίον μου ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ. ² ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν εἰσάγαγε πρὸς σέ ἑπτὰ ἑπτὰ ἄρσεν καὶ θῆλυ, ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν δύο δύο ἄρσεν καὶ θῆλυ. ³ καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ τῶν καθαρῶν ἑπτὰ ἑπτὰ ἄρσεν καὶ θῆλυ, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν πετεινῶν τῶν μὴ καθαρῶν δύο δύο ἄρσεν καὶ θῆλυ, διαθρέψαι σπέρμα ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. ⁴ ἔτι γὰρ ἡμερῶν ἑπτὰ ἐγὼ ἐπάγω ὕετον ἐπὶ τὴν γῆν, τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας. καὶ ἐξαλείψω πᾶν τὸ ἀναστήμα, ὃ ἐποίησα ἀπὸ προσώπου πάσης τῆς γῆς. ⁵ καὶ ἐποίησε Νῶε πάντα, ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος ὁ θεός. ⁶ Νῶε δὲ ἦν ἐτῶν ἑξακοσίων, καὶ ὁ κατακλυσμὸς τοῦ ὕδατος ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς. ⁷ εἰσηλθε δὲ Νῶε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτόν, διὰ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ. ⁸ καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν μὴ καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν. καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἐρποντων ἐπὶ τῆς γῆς ⁹ δύο δύο εἰσηλθον πρὸς Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν ἄρσεν καὶ θῆλυ, καθὰ ἐνετείλατο ὁ θεός τῷ Νῶε. ¹⁰ καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς. ¹¹ ἐν τῷ ἑξακοσιοστῷ ἔτι ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Νῶε τοῦ δευτέρου μηνός, ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός. τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐβράβησαν πᾶσαι αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ οἱ καταρῥακταὶ τοῦ οὐρανοῦ ἠνεώχθησαν. ¹² καὶ ἐγένετο ὁ ὕετος ἐπὶ τῆς γῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας. ¹³ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἰσηλθε Νῶε, Σημ, Χάμ, Ἰαφεθ οἱ υἱοὶ Νῶε, καὶ ἡ γυνὴ Νῶε, καὶ αἱ

αἱ τρεῖς γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτόν. ¹⁴ καὶ πάντα τὰ θηρία κατὰ γένος, καὶ πάντα τὰ κτήνη κατὰ γένος, καὶ πᾶν ἔρπετον κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ πᾶν ὄρεον πετεινὸν κατὰ γένος αὐτοῦ ¹⁵ εἰσῆλθον πρὸς Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, δύο δύο ἄρσεν καὶ θῆλυ ἀπὸ πάσης σαρκός, ἐν ᾧ ἔστι πνεῦμα ζωῆς. ¹⁶ καὶ τὰ εἰσπορευόμενα ἄρσεν καὶ θῆλυ ἀπὸ πάσης σαρκός, εἰσῆλθε, καθὰ ἐνετείλατο ὁ θεὸς τῷ Νῶε. καὶ ἔκλεισε κύριος ὁ θεὸς τὴν κιβωτὸν ἔξωθεν αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ ἐγένετο ὁ κατακλυσμὸς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐπεπληθύνθη τὸ ὕδωρ. καὶ ἐπῆρε τὴν κιβωτὸν, καὶ ὑψώθη ἀπὸ τῆς γῆς. ¹⁸ καὶ ἐπεκράτει τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπληθύνετο σφόδρα ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐπεφέρετο ἡ κιβωτὸς ἐπάνω τοῦ ὕδατος. ¹⁹ τὸ δὲ ὕδωρ ἐπεκράτει σφόδρα σφόδρα ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐκάλυψε πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλά, ἃ ἦν ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ. ²⁰ πεντεκαίδεκα πῆγαις ὑπεράνω ὑψώθη τὸ ὕδωρ. καὶ ἐπεκάλυψε πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλά. ²¹ καὶ ἀπέθανε πᾶσα σὰρξ κινούμενη ἐπὶ τῆς γῆς τῶν πετεινῶν, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ τῶν θηρίων. καὶ πᾶν ἔρπετον κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶς ἄνθρωπος. ²² καὶ πάντα ὅσα ἔχει πνοὴν ζωῆς, καὶ πᾶν ὃ ἦν ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπέθανε. ²³ καὶ ἐξῆλπε πᾶν τὸ ἀναστήμα, ὃ ἦν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἔρπετῶν, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἐξηλείφθησαν ἀπὸ τῆς γῆς. καὶ κατελείφθη μόνος Νῶε, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ κιβωτῷ. ²⁴ καὶ ὑψώθη τὸ ὕδωρ ἐπὶ τῆς γῆς ἡμέρας ἑκατὸν πενήκοντα.

Κ Ε Φ. Η'.

Καὶ ἀνεμνήσθη ὁ θεὸς τοῦ Νῶε, καὶ πάντων τῶν θηρίων, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ πάντων τῶν πετεινῶν, καὶ πάντων τῶν ἔρπετῶν τῶν ἐρπόντων, ὅσα ἦν μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ κιβωτῷ. καὶ ἐπήγαγεν ὁ θεὸς πνεῦμα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐκόπασε τὸ ὕδωρ. ² καὶ ἐπεκαλύφθησαν αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ οἱ καταβάται τοῦ οὐρανοῦ. καὶ συνεσχέθη ὁ ὑετὸς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, ³ καὶ

ἐνεδίδου τὸ ὕδωρ πορευόμενον ἀπὸ τῆς γῆς. καὶ ἡλαττοῦντο τὸ ὕδωρ μετὰ πενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας. ⁴ καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς ἐν μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς, ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Ἀραράτ. ⁵ τὸ δὲ ὕδωρ ἡλαττοῦντο ἕως τοῦ δεκάτου μηνὸς. καὶ ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ, τῇ πρώτῃ τοῦ μηνὸς, ὠφθῆσαν αἱ κεφαλαὶ τῶν ὄρεων. ⁶ καὶ ἐγένετο μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἠνέωξε Νῶε τὴν θυρίδα τῆς κιβωτοῦ, ἣν ἐποίησε. καὶ ἀπέστειλε τὸν κόρακα. ⁷ καὶ ἐξελθὼν οὐκ ἀνέστρεψεν ἕως τοῦ ξηρανθῆναι τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς. ⁸ καὶ ἀπέστειλε τὴν περιστερὰν ὀπίσω αὐτοῦ ἰδεῖν, εἰ κεκόπασκε τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς. ⁹ καὶ οὐκ εὐρούσα ἡ περιστέρα ἀνάπαυσιν τοῖς ποσὶν αὐτῆς, ἀνέστρεψε πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν κιβωτόν, ὅτι ὕδωρ ἦν ἐπὶ πᾶν τὸ πρὸς ὡπὸν τῆς γῆς. καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἔλαβεν αὐτήν, καὶ εἰσῆγαγεν αὐτήν πρὸς ἑαυτὸν εἰς τὴν κιβωτόν. ¹⁰ καὶ ἐπισχὼν ἔτι ἡμέρας ἑπτὰ ἐτέρας, πάλιν ἐξαπέστειλε τὴν περιστερὰν ἐκ τῆς κιβωτοῦ. ¹¹ καὶ ἀνέστρεψε πρὸς αὐτὸν ἡ περιστέρα τὸ πρὸς ἐσπέραν. καὶ εἶχε φύλλον ἐλαίας κάρφος ἐν τῷ στόματι αὐτῆς. καὶ ἔγνω Νῶε, ὅτι κεκόπασκε τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς. ¹² καὶ ἐπισχὼν ἔτι ἡμέρας ἑπτὰ ἐτέρας, πάλιν ἐξαπέστειλε τὴν περιστερὰν, καὶ οὐ προσέθετο τοῦ ἐπιστρέφειν πρὸς αὐτὸν ἔτι. ¹³ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνὶ καὶ ἑξακοσιοστῷ ἔτει, ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Νῶε, τοῦ πρώτου μηνὸς μιᾶς τοῦ μηνὸς ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς. καὶ ἀπεκάλυψε Νῶε τὴν στέγην τῆς κιβωτοῦ, ἣν ἐποίησε. καὶ εἶδεν, ὅτι ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. ¹⁴ ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ μηνὶ ξηρανθῇ ἡ γῆ, ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς. ¹⁵ καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς πρὸς Νῶε, λέγων. ¹⁶ ἐξέλθε ἐκ τῆς κιβωτοῦ σὺ, καὶ ἡ γυνὴ σου, καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ, ¹⁷ καὶ πάντα τὰ θηρία ὅσα ἔστι μετὰ σοῦ. καὶ πᾶσα σὰρξ ἀπὸ πετεινῶν ἕως κτηνῶν. καὶ πᾶν ἔρπετον κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς. ἐξάγαγε μετὰ σεαυτοῦ. καὶ αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁸ καὶ ἐξῆλθε Νῶε, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οἱ υἱοί

υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ πάντα τὰ θηρία, καὶ πάντα τὰ κτήνη. καὶ πᾶν πετεινόν, καὶ πᾶν ἐρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν, ἐξήλθοσαν ἐκ τῆς κιβωτοῦ. ²⁰ καὶ ὠκοδόμησε Νῶε θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ. καὶ ἔλαβεν ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀνήνεγκεν εἰς ὁλοκαύτωσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. ²¹ καὶ ὡσφράνθη κύριος ὁ θεὸς ὁσμὴν εὐωδίας. καὶ εἶπε κύριος ὁ θεός διανοηθεὶς, οὐ προσθήσω ἔτι καταράσασθαι τὴν γῆν, διὰ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων. ὅτι ἐγκτεται ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ νεότητος αὐτοῦ. οὐ προσθήσω οὖν ἔτι πατάξαι πᾶσαν σάρκα ζῶσαν, καθὼς ἐποίησα ²² πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γῆς. σπέρμα καὶ θερισμός, ψυχὸς καὶ καῦμα, θερός καὶ ἔαρ, ἡμέραν καὶ νύκτα, οὐ καταπαύσουσι.

Κ Ε Φ. Θ'.

Καὶ εὐλόγησεν ὁ θεὸς τὸν Νῶε, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ. καὶ εἶπεν αὐτοῖς. αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς. ² καὶ ὁ τρόμος, καὶ ὁ φόβος ὑμῶν ἔσται ἐπὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, ἐπὶ πάντα τὰ πετεινά τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ πάντα τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης. ὑπὸ χεῖρας ὑμῶν δέδωκα. ³ καὶ πᾶν ἐρπετόν, ὃ ἐστι ζῶν, ὑμῖν ἔσται εἰς βρώσιν. ὡς λάχανα χόρτου δέδωκα ὑμῖν τὰ πάντα. ⁴ πλὴν κρέας ἐν αἵματι ψυχῆς οὐ φάγεσθε. ⁵ καὶ γὰρ τὸ ὑμέτερον αἷμα τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θηρίων ἐκζητήσω αὐτό. καὶ ἐκ χειρὸς ἀνθρώπου ἀδελφοῦ ἐκζητήσω τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου. ⁶ ὃ ἐκχέαν αἷμα ἀνθρώπου, ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐκχυθήσεται, ὅτι ἐν εἰκόνι θεοῦ ἐποίησα τὸν ἄνθρωπον. ⁷ ὑμεῖς δὲ αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς. ⁸ καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τῷ Νῶε καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, λέγων. ⁹ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀνίστημι τὴν διαθήκην μου ὑμῖν, καὶ τῷ σπέρματι ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς. ¹⁰ καὶ

πάσῃ ψυχῇ ζῶσῃ μεθ' ὑμῶν, ἀπὸ ὀρνέων, καὶ ἀπὸ κτηνῶν. καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, ὅσα ἔστι μεθ' ὑμῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἐξεληθόντων ἐκ τῆς κιβωτοῦ. ¹¹ καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς ὑμᾶς. καὶ οὐκ ἀποθανεῖται πᾶσα σὰρξ ἔτι ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ κατακλυσμοῦ. καὶ οὐκ ἔτι ἔσται κατακλυσμός ὕδατος, καταφθεῖραι πᾶσαν τὴν γῆν. ¹² καὶ εἶπε κύριος ὁ θεός πρὸς Νῶε. τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης, ὃ ἐγὼ δίδωμι ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης, ἥ ἐστι μεθ' ὑμῶν εἰς γενεὰς αἰώνιους. ¹³ τὸ τόξον μου τίθημι ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ἔσται εἰς σημεῖον διαθήκης ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ τῆς γῆς. ¹⁴ καὶ ἔσται ἐν τῷ συννεφεῖν με νεφέλας ἐπὶ τὴν γῆν, ὁφθήσεται τὸ τόξον ἐν τῇ νεφέλῃ. ¹⁵ καὶ μνησθήσομαι τῆς διαθήκης μου, ἥ ἐστὶν ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκί. καὶ οὐκ ἔσται ἔτι τὸ ὕδωρ εἰς κατακλυσμόν, ὥστε ἐξαλεῖψαι πᾶσαν σάρκα. ¹⁶ καὶ ἔσται τὸ τόξον μου ἐν τῇ νεφέλῃ. καὶ ὄψομαι τοῦ μνησθῆναι διαθήκην αἰώνιον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ τῆς γῆς, καὶ ἀνὰ μέσον ψυχῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκί, ἥ ἐστὶν ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁷ καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τῷ Νῶε, τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης, ἥς διεθήμην ἀνὰ μέσον ἐμοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον πάσης σαρκὸς, ἥ ἐστὶν ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁸ ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ Νῶε, οἱ ἐξεληθόντες ἐκ τῆς κιβωτοῦ, Σὴμ, Χάμ, Ἰάφεθ. Χάμ δὲ ἦν πατὴρ Χαναάν. ¹⁹ τρεῖς οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Νῶε. ἀπὸ τούτων διεσπάρησαν ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. ²⁰ καὶ ἤρξατο Νῶε ἄνθρωπος γεωργὸς γῆς. καὶ ἐφύτευσεν ἀμπέλων. ²¹ καὶ εἶπεν ἐκ τοῦ οἴνου, καὶ ἐμεθύσθη, καὶ ἐγυμνώθη ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. ²² καὶ εἶδε Χάμ ὁ πατὴρ Χαναάν τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐξελθὼν ἀηγγεῖλε τοῖς δυοῖν ἀδελφοῖς αὐτοῦ ἔξω. ²³ καὶ λαβόντες Σὴμ καὶ Ἰάφεθ τὸ ἱμάτιον, ἐπέθεντο ἐπὶ τὰ δύο ῥῶτα αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπισθοφανῶς, καὶ συνεκάλυψαν τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν. καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὀπισθοφανῶς, καὶ τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν οὐκ εἶδον. ²⁴ ἐξέτησε δὲ

Νῶε ἀπὸ τοῦ οἴνου, καὶ ἔγνω ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ νεώτερος. ²⁵ καὶ εἶπεν. ἐπικατάρατος Χαναάν παῖς. οἰκίτης ἔσται τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, ²⁶ καὶ εἶπεν. εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Σὴμ. καὶ ἔσται Χαναάν παῖς οἰκίτης αὐτοῦ. ²⁷ πλατύναι ὁ θεὸς τῷ Ἰάφεθ, καὶ κατοικησάτω ἐν τοῖς οἴκοις τοῦ Σὴμ. καὶ γενηθήτω Χαναάν παῖς αὐτοῦ. ²⁸ ἔζησε δὲ Νῶε μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἔτη τριακόσια πενήκοντα. ²⁹ καὶ ἐγένοντο πάσαι αἱ ἡμέραι Νῶε ἑνακόσια πενήκοντα ἔτη. καὶ ἀπέθανεν.

Κ Ε Φ. Γ'.

Αὗται δὲ αἱ γενέσεις τῶν υἱῶν Νῶε, Σὴμ, Χάμ, Ἰάφεθ. καὶ ἐγεννήθησαν αὐτοῖς υἱοὶ μετὰ τὸν κατακλυσμόν. ² υἱοὶ Ἰάφεθ, Γαμὲρ, καὶ Μαγῶγ, καὶ Μαδοὶ, καὶ Ἰουάν, καὶ Ἐλισά, καὶ Θοβέλ, καὶ Μοσόχ, καὶ Θείρας. ³ καὶ υἱοὶ Γαμὲρ, Ἀσφανάξ, καὶ Ριφάθ, καὶ Θορραμά. ⁴ καὶ υἱοὶ Ἰουάν, Ἐλισά, καὶ Θάρσεις, Κήτηιοι, Ρόδιοι. ⁵ ἐκ τούτων ἀφωρίσθησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. ἕκαστος κατὰ γλώσσαν ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν. ⁶ υἱοὶ δὲ Χάμ, Χοῦς, καὶ Μεσοαῖν, Φοῦδ, καὶ Χαναάν. ⁷ υἱοὶ δὲ Χοῦς, Σαβά, καὶ Ενὶλὰ, καὶ Σαβαθά, καὶ Ρεγμά, καὶ Σαβαθακά. υἱοὶ δὲ Ρεγμά, Σαβά, καὶ Λαδάν. ⁸ Χοῦς δὲ ἐγέννησε τὸν Νεβρώδ. οὗτος ἤρξατο εἶναι γίγας ἐπὶ τῆς γῆς. ⁹ οὗτος ἦν γίγας κυνηγὸς ἐναντίον κυρίου τοῦ Θεοῦ. διὰ τοῦτο ἐρούσιν, ὡς Νεβρώδ γίγας κυνηγὸς ἐναντίον κυρίου. ¹⁰ καὶ ἐγένετο ἀρχὴ τῆς βασιλείας αὐτοῦ Βαβυλῶν, καὶ Οὐρέχ καὶ Ἀρχὰδ καὶ Χαλάννη, ἐν τῇ γῇ Σενάαρ. ¹¹ ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης ἐξῆλθεν Ἀσσοῦρ. καὶ ὠκοδόμησε τὴν Νινευῖ, καὶ τὴν Ροσβῶθ πόλιν, καὶ τὴν Χαλὰχ, ¹² καὶ τὴν Λασὴ ἀνά μέσον Νινευῖ, καὶ ἀνά μέσον Χαλὰχ. αὕτη ἡ πόλις μεγάλη. ¹³ καὶ Μεσοαῖν ἐγέννησε τοὺς Λουδιεῖμ, καὶ τοὺς Νεφθαλεῖμ, καὶ τοὺς Ἐνεμειεῖμ, καὶ τοὺς Λαβιεῖμ, καὶ τοὺς Πατροσωνιεῖμ, ¹⁴ καὶ τοὺς Χασμωνιεῖμ, ὅθεν ἐξῆλθε Φυλιστιεῖμ, καὶ τοὺς Γαφθοριεῖμ. ¹⁵ Χαναάν δὲ ἐγέννησε τὸν Σιδῶνα πρωτότοκον αὐ-

τοῦ, ¹⁶ καὶ τὸν Χετταῖον, καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον, καὶ τὸν Ἀμοθθαῖον, καὶ τὸν Γεργεσαῖον, καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Ἀρουκαῖον, ¹⁷ καὶ τὸν Ἀσενναῖον, καὶ τὸν Ἀράδιον, καὶ τὸν Σαμαραῖον, καὶ τὸν Ἀμαθί. ¹⁸ καὶ μετὰ τούτου διεσπάρησαν αἱ φυλαὶ τῶν Χανααίων. ¹⁹ καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια τῶν Χανααίων ἀπὸ Σιδῶνος ἕως ἐλθεῖν εἰς Γεραρά καὶ Γαζάν, ἕως ἐλθεῖν ἕως Σοδόμων καὶ Γομόρρας. Ἀδαμὰ καὶ Σεβωῖμ ἕως Δασά. ²⁰ οὗτοι υἱοὶ Χάμ, ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, κατὰ γλώσσας αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν. ²¹ καὶ τῷ Σὴμ ἐγενήθη καὶ αὐτῷ πατρὶ πάντων τῶν υἱῶν Ἑβερ, ἀδελφῷ Ἰάφεθ τοῦ μείζονος. ²² υἱοὶ Σὴμ, Ἐλὰμ, καὶ Ἀσσοῦρ, καὶ Ἀρφαξὰδ, καὶ Λοῦθ, καὶ Ἀράμ, καὶ Καϊνάν. ²³ καὶ υἱοὶ Ἀράμ, Οὐζ, καὶ Οὐλ, καὶ Γατέρ, καὶ Μοσόχ. ²⁴ καὶ Ἀρφαξὰδ ἐγέννησε τὸν Καϊνάν. καὶ Καϊνάν ἐγέννησε τὸν Σαλά. Σαλά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἑβερ. ²⁵ καὶ τῷ Ἑβερ ἐγεννήθησαν δύο υἱοί. ὄνομα τῷ ἐνὶ, Φαλέγ. ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ διμερίσθη ἡ γῆ. καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ἰεκτάν. ²⁶ Ἰεκτάν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλμωδάδ, καὶ Σαλέθ, καὶ τὸν Σαρμῶθ, καὶ Ἰαράχ, καὶ Ὀδοθῶα, καὶ Αἰθῆλ, καὶ Λεκά, ²⁷ καὶ Ενὰλ, καὶ Ἀβιμαέλ, καὶ Σαβά, ²⁸ καὶ Οὐφείρ, καὶ Εὐελά, καὶ Ἰωβάβ. ²⁹ πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰεκτάν. ³⁰ καὶ ἐγένετο ἡ κατοίκησις αὐτῶν, ἀπὸ Μασσῆ ἕως ἐλθεῖν εἰς Σαφρὰ ὅρος ἀνατολῶν. ³¹ οὗτοι υἱοὶ Σὴμ, ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, κατὰ γλώσσας αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν. ³² αὗται αἱ φυλαὶ υἱῶν Νῶε κατὰ γενέσεις αὐτῶν, κατὰ ἔθνη αὐτῶν. ἀπὸ τούτων διεσπάρησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐπὶ τῆς γῆς μετὰ τὸν κατακλυσμόν.

Κ Ε Φ. ΙΑ'.

Καὶ ἦν πάσα ἡ γῆ χεῖλος ἐν, καὶ φωνὴ μία πᾶσι. ² καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κινήσαι αὐτοὺς ἀπὸ ἀνατολῶν, εὗρον πεδῖον ἐν γῇ Σενάαρ καὶ κατόκησαν ἐκεῖ. ³ καὶ εἶπεν ἄνθρωπος τῷ πλησίον αὐτοῦ. δεῦτε πληθθεῖσωμεν πλίνθους, καὶ ὀπτήσωμεν αὐτάς πυρί. καὶ ἐγένετο αὐτοῖς ἡ πλίνθος εἰς λίθον. καὶ ἄσφαλτος ἦν αὐτοῖς

αὐτοῖς ὁ πηλός. ⁴ καὶ εἶπαν. δεῦτε οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πόλιν καὶ πύργον, οὗ ἔσται ἡ κεφαλὴ ἕως τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ποιήσωμεν ἑαυτοῖς ὄνομα, πρὸ τοῦ διασπαρῆναι ἡμᾶς ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς. ⁵ καὶ κατέβη κύριος ἰδεῖν τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον, ὃν ὠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων. ⁶ καὶ εἶπε κύριος. ἰδοὺ γένος ἓν, καὶ χεῖλος ἓν πάντων. καὶ τοῦτο ἤρξαντο ποιῆσαι. καὶ νῦν οὐκ ἐκλείπει ἀπ' αὐτῶν πάντα, ὅσα ἂν ἐπιθῶνται ποιεῖν. ⁷ δεῦτε, καὶ καταβάντες συγχώσωμεν αὐτῶν ἐκεῖ τὴν γλῶσσαν, ἵνα μὴ ἀκούσωσιν ἕκαστος τὴν φωνὴν τοῦ πλησίον. ⁸ καὶ διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ἐκείθεν ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. καὶ ἐπαύσαντο οἰκοδομοῦντες τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον. ⁹ διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῆς, Σύγχυσις. ὅτι ἐκεῖ συνέχευε κύριος τὰ χεῖλη πάσης τῆς γῆς. καὶ ἐκεῖθεν διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. ¹⁰ καὶ αὗται αἱ γενεαὶ Σὴμ. καὶ ἦν Σὴμ υἱὸς ἑκατὸν ἑτῶν, ὅτε ἐγέννησε τὸν Ἀρφαξάδ, δευτέρου ἔτους μετὰ τὸν κατακλυσμὸν. ¹¹ καὶ ἔζησε Σὴμ, μετὰ τὸ γεννησαὶ αὐτὸν τὸν Ἀρφαξάδ, ἔτη πεντακόσια. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἀπέθανε. ¹² καὶ ἔζησεν Ἀρφαξάδ ἑκατὸν τριακονταπέντε ἔτη. καὶ ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν. ¹³ καὶ ἔζησεν Ἀρφαξάδ, μετὰ τὸ γεννησαὶ αὐτὸν τὸν Καϊνᾶν, ἔτη τετρακόσια. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἀπέθανε. καὶ ἔζησε Καϊνᾶν ἑκατὸν καὶ τριακόσια ἔτη. καὶ ἐγέννησε τὸν Σαλά. καὶ ἔζησε Καϊνᾶν, μετὰ τὸ γεννησαὶ αὐτὸν τὸν Σαλά, ἔτη τριακόσια τριακόσια. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας, καὶ ἀπέθανε. ¹⁴ καὶ ἔζησε Σαλά ἑκατὸν τριακόσια ἔτη. καὶ ἐγέννησε τὸν Ἑβερ. ¹⁵ καὶ ἔζησε Σαλά μετὰ τὸ γεννησαὶ αὐτὸν τὸν Ἑβερ, τριακόσια τριακόσια ἔτη. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἀπέθανε. ¹⁶ καὶ ἔζησεν Ἑβερ ἑκατὸν τριακοντατέσσαρα ἔτη. καὶ ἐγέννησε τὸν Φαλέγ. ¹⁷ καὶ ἔζησεν Ἑβερ, μετὰ τὸ γεννησαὶ αὐτὸν τὸν Φαλέγ, ἔτη διακόσια ἐβδομήκοντα. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἀπέθανε. ¹⁸ καὶ ἔζησε Φαλέγ τριακόσια καὶ ἑκατὸν ἔτη. καὶ

ἐγέννησε τὸν Ραγαῦ. ¹⁹ καὶ ἔζησε Φαλέγ, μετὰ τὸ γεννησαὶ αὐτὸν τὸν Ραγαῦ, ἑννέα καὶ διακόσια ἔτη. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἀπέθανε. ²⁰ καὶ ἔζησε Ραγαῦ ἑκατὸν τριακόσια καὶ δύο ἔτη. καὶ ἐγέννησε τὸν Σερούχ. ²¹ καὶ ἔζησε Ραγαῦ, μετὰ τὸ γεννησαὶ αὐτὸν τὸν Σερούχ, διακόσια ἑπτὰ ἔτη. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἀπέθανε. ²² καὶ ἔζησε Σερούχ ἑκατὸν τριακόσια ἔτη. καὶ ἐγέννησε τὸν Ναχώρ. ²³ καὶ ἔζησε Σερούχ, μετὰ τὸ γεννησαὶ αὐτὸν τὸν Ναχώρ, ἔτη διακόσια. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἀπέθανε. ²⁴ καὶ ἔζησε Ναχώρ ἔτη ἑκατὸν ἐβδομηκονταεννέα. καὶ ἐγέννησε τὸν Θάδδᾶ. ²⁵ καὶ ἔζησε Ναχώρ, μετὰ τὸ γεννησαὶ αὐτὸν τὸν Θάδδᾶ, ἔτη ἑκατὸν εἰκοσιπέντε. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. καὶ ἀπέθανε. ²⁶ καὶ ἔζησε Θάδδᾶ ἐβδομήκοντα ἔτη. καὶ ἐγέννησε τὸν Ἀβραμ, καὶ τὸν Ναχώρ, καὶ τὸν Ἀδδᾶν. ²⁷ αὗται δὲ αἱ γενεαὶ Θάδδᾶ. Θάδδᾶ ἐγέννησε τὸν Ἀβραμ, καὶ τὸν Ναχώρ, καὶ τὸν Ἀδδᾶν. καὶ Ἀδδᾶν ἐγέννησε τὸν Λωτ. ²⁸ καὶ ἀπέθανεν Ἀδδᾶν ἐνώπιον Θάδδᾶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ἣ ἐγαλήθη, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Χαλδαίων. ²⁹ καὶ ἔλαβον Ἀβραμ καὶ Ναχώρ ἑαυτοῖς γυναῖκας. ὄνομα τῇ γυναικὶ Ἀβραμ, Σάρα. καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ Ναχώρ, Μελχᾶ, θυγατὴρ Ἀδδᾶν, καὶ πατὴρ Μελχᾶ, καὶ πατὴρ Ἰεσχά. ³⁰ καὶ ἦν Σάρα στείρα, καὶ οὐκ ἐτεκνοποίη. ³¹ καὶ ἔλαβε Θάδδᾶ τὸν Ἀβραμ υἱὸν αὐτοῦ, καὶ τὸν Λωτ υἱὸν Ἀδδᾶν, υἱὸν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ τὴν Σάραν τὴν νύμφην αὐτοῦ, γυναῖκα Ἀβραμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Χαλδαίων, πορευθῆναι εἰς γῆν Χαναάν. καὶ ἦλθον ἕως Χαρρᾶν. καὶ κατόκησεν ἐκεῖ. ³² καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Θάδδᾶ ἐν γῇ Χαρρᾶν, διακόσια πέντε ἔτη. καὶ ἀπέθανε Θάδδᾶ ἐν Χαρρᾶν.

Κ Ε Φ. ΙΒ'.

Καὶ εἶπε κύριος τῷ Ἀβραμ. ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου, καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς σου. καὶ δεῦρο εἰς τὴν γῆν, ἣν ἂν σοι δείξω, ² καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα. καὶ εὐλογήσω σε.

σε, καὶ μεγαλυνῶ τὸ ὄνομά σου, καὶ ἔσῃ εὐλογημένος. ³ καὶ εὐλογήσω τοὺς εὐλογοῦντάς σε, καὶ τοὺς καταρωμένους σε καταράσσομαι. καὶ ἐνευλογηθῇ-
 σονται ἐν σοὶ πάντα αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. ⁴ καὶ ἐπορεύθη Ἀβραμ, καθάπερ ἐλά-
 λησεν αὐτῷ κύριος. καὶ ὥχετο μετ' αὐ-
 τοῦ Λῶτ. Ἀβραμ δὲ ἦν ἐτῶν ἐβδομη-
 κονταπέντε, ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ Χαθόρᾶν. ⁵ καὶ ἔλαβεν Ἀβραμ Σάραν τὴν γυναῖ-
 κα αὐτοῦ, καὶ τὸν Λῶτ υἱὸν τοῦ ἀδελ-
 φοῦ αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα
 αὐτῶν, ὅσα ἐκτήσαντο, καὶ πᾶσαν ψυ-
 χὴν, ἣν ἐκτήσαντο ἐκ Χαθόρᾶν. καὶ
 ἐξῆλθον πορευθῆναι εἰς γῆν Χαναάν. ⁶ καὶ διώδενυσεν Ἀβραμ τὴν γῆν εἰς τὸ
 μῆκος αὐτῆς ἕως τοῦ τόπου Συγῆμ, ἐπὶ
 τὴν θρῶν τὴν ὑψηλὴν. οἱ δὲ Χαναναῖοι
 τότε κατοικοῦν τὴν γῆν. ⁷ καὶ ὥφθη
 κύριος τῷ Ἀβραμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ. τῷ
 σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην.
 καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ Ἀβραμ θυσιαστήρι-
 ον κυρίῳ τῷ ὀφθέντι αὐτῷ. ⁸ καὶ
 ἀπέστη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος κατὰ ἀνατο-
 λὰς Βαιθήλ. καὶ ἔστησεν ἐκεῖ τὴν σκη-
 νὴν αὐτοῦ ἐν Βαιθήλ κατὰ θάλασσαν,
 καὶ Ἀγγαὶ κατὰ ἀνατολὰς. καὶ ὠκοδό-
 μησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ, καὶ
 ἐπεκαλέσατο ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου. ⁹
 καὶ ἀπῆγεν Ἀβραμ, καὶ πορευθεὶς
 ἐστρατοπέδενυσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. ¹⁰ καὶ
 ἐγένετο λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ κατέβη
 Ἀβραμ εἰς Αἴγυπτον παροικῆσαι ἐκεῖ,
 ὅτι ἐνίσχυσεν ὁ λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς. ¹¹ ἐγέ-
 νετο δὲ ἡνίκα ἤγγισεν Ἀβραμ εἰσελθεῖν
 εἰς Αἴγυπτον, εἶπεν Ἀβραμ Σάρα τῇ
 γυναικὶ. γινώσκω ἐγώ, ὅτι γυνὴ ὑπερό-
 ωπος εἶ. ¹² ἔσται οὖν ὥς ἂν ἰδῶσί σε
 οἱ Αἰγύπτιοι, ἐροῦσιν ὅτι γυνὴ αὐτοῦ
 ἐστὶν αὕτη, καὶ ἀποκτενοῦσί με. σὲ δὲ
 περιποιήσονται. ¹³ εἶπον οὖν, ὅτι ἀδελφὴ
 αὐτοῦ εἰμι, ὅπως ἂν εὖ μοι γένηται δια
 σέ, καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ μου ἕνεκέν σου.
¹⁴ ἐγένετο δὲ, ἡνίκα εἰσῆλθεν Ἀβραμ
 εἰς Αἴγυπτον, ἰδόντες οἱ Αἰγύπτιοι τὴν
 γυναῖκα αὐτοῦ, ὅτι καλὴ ἦν σφόδρα.
¹⁵ καὶ ἶδον αὐτὴν οἱ ἄρχοντες Φαραὼ,
 καὶ ἐπῆρσαν αὐτὴν πρὸς Φαραὼ, καὶ
 εἰσῆγαγον αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον Φαραὼ.
¹⁶ καὶ τῷ Ἀβραμ εὖ ἐχρῆσαντο δι' αὐ-
 τήν. καὶ ἐγένοντο αὐτῷ πρόβατα, καὶ

μῶσχοι, καὶ ὄνοι, καὶ παῖδες, καὶ παι-
 δίσκαι, καὶ ἡμίονοι, καὶ κάμηλοι. ¹⁷ καὶ
 ἤτασεν ὁ θεὸς τὸν Φαραὼ ἑτασμοῖς με-
 γάλοις καὶ πονηροῖς, καὶ τὸν οἶκον αὐ-
 τοῦ, περὶ Σάρας τῆς γυναικὸς Ἀβραμ.
¹⁸ καλέσας δὲ Φαραὼ τὸν Ἀβραμ, εἶπεν.
 τί τοῦτο ἐποίησάς μοι, ὅτι οὐκ ἀπήγ-
 γιλάς μοι, ὅτι γυνὴ σου ἐστίν; ¹⁹ ἵνατί
 εἶπας ὅτι ἀδελφὴ μου ἐστίν; καὶ ἔλα-
 βον αὐτὴν ἐμαυτῷ γυναῖκα. καὶ νῦν
 ἰδοὺ ἡ γυνὴ σου ἐναντί σου, λαβὼν
 ἀπότρεχε. ²⁰ καὶ ἐνετείλατο Φαραὼ
 ἀνδράσι περὶ Ἀβραμ συμποπτεύμηναι
 αὐτόν, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ
 πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ.

ΚΕΦ. ΙΓ'.

Ἀνέβη δὲ Ἀβραμ ἐξ Αἰγύπτου αὐτὸς,
 καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ,
 καὶ Λῶτ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον.
² Ἀβραμ δὲ ἦν πλούσιος σφόδρα κτη-
 νesi, καὶ ἄργυριον, καὶ χρυσίον. ³ καὶ
 ἐπορεύθη ὁθεν ἦλθεν εἰς τὴν ἔρημον
 ἕως Βαιθήλ, ἕως τοῦ τόπου, οὗ ἦν ἡ
 σκηνὴ αὐτοῦ τὸ πρότερον. ἀνὰ μέσον
 Βαιθήλ καὶ ἀνὰ μέσον Ἀγγαί, ⁴ εἰς τὸν
 τόπον τοῦ θυσιαστήριου, οὗ ἐποίησεν
 ἐκεῖ τὴν ἀρχήν. καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ
 Ἀβραμ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου. ⁵ καὶ Λῶτ
 τῷ συμπορευομένῳ μετὰ Ἀβραμ ἦν
 πρόβατα, καὶ βόες, καὶ σκηναί. ⁶ καὶ
 οὐκ ἐχόρει αὐτοὺς ἡ γῆ κατοικεῖν ἅμα.
 ὅτι ἦν τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν πολλά. καὶ
 οὐκ ἐχόρει αὐτοὺς ἡ γῆ κατοικεῖν ἅμα.
⁷ καὶ ἐγένετο μάχη ἀνὰ μέσον τῶν ποι-
 μένων τῶν κτηνῶν τοῦ Ἀβραμ, καὶ ἀνὰ
 μέσον τῶν ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ
 Λῶτ. οἱ δὲ Χαναναῖοι καὶ οἱ Φερεζαῖοι
 τότε κατοικοῦν τὴν γῆν. ⁸ εἶπε δὲ Ἀβραμ
 τῷ Λῶτ. μὴ ἔστω μαχὴ ἀνὰ μέσον ἐμοῦ
 καὶ σοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων
 μου καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων σου.
 ὅτι ἄνθρωποι ἀδελφοὶ ἐσμέν ἡμεῖς.
⁹ οὐκ ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ ἐναντίον σου ἐστί;
 διαχωρίσθητι ἀπ' ἐμοῦ. εἰ σὺ εἰς ἀρι-
 στερά, ἐγὼ εἰς δεξιὰ. εἰ δὲ σὺ εἰς δεξιὰ,
 ἐγὼ εἰς ἀριστερά. ¹⁰ καὶ ἐπάρας Λῶτ
 τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ἐπείδει πᾶσαν
 τὴν περιήωρον τοῦ Ἰορδάνου, ὅτι πᾶσα
 ἦν ποτιζομένη πρὸ τοῦ καταστρέψαι
 τὸν θεὸν Σόδομα καὶ Γόμορρᾶ, ὥς ὁ
 παράδεισος τοῦ θεοῦ, καὶ ὥς ἡ γῆ Αἰ-
 γύπτου

γύπτου, ἕως ἔλθειν εἰς Ζόρορα. ¹¹ καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ Ἀὼτ πᾶσαν τὴν περιχώρον τοῦ Ἰορδάνου. καὶ ἀπῆρε Ἀὼτ ἀπὸ ἀνατολῶν. καὶ διεχωρίσθησαν ἕκαστος ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. ¹² Ἀβραμ δὲ κατώκησεν ἐν γῇ Χαναάν. Ἀὼτ δὲ κατώκησεν ἐν πόλει τῶν περιχώρων, καὶ ἐσκηνώσεν ἐν Σοδόμοις. ¹³ οἱ δὲ ἀνθρώποι οἱ ἐν Σοδόμοις πονηροὶ καὶ ἑμαρτωλοὶ ἐναντίον τοῦ θεοῦ σφόδρα. ¹⁴ ὁ δὲ θεὸς εἶπε τῷ Ἀβραμ μετὰ τὸ διαχωρισθῆναι τὸν Ἀὼτ ἀπ' αὐτοῦ. ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἴδε ἀπὸ τοῦ τόπου, οὗ νῦν σὺ εἶ, πρὸς βορρᾶν καὶ λίβα καὶ ἀνατολὰς καὶ θαλάσσαν. ¹⁵ ὅτι πᾶσαν τὴν γῆν, ἣν σὺ ὄρας, σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου ἕως αἰῶνος. ¹⁶ καὶ ποιήσω τὸ σπέρμα σου, ὡς τὴν ἄμμον τῆς γῆς. εἰ δύναται τις ἐξαριθμῆσαι τὴν ἄμμον τῆς γῆς, καὶ τὸ σπέρμα σου ἐξαριθμηθήσεται. ¹⁷ ἀναστὰς διόδυσσον τὴν γῆν εἰς τε τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ εἰς τὸ πλάτος. ὅτι σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα. ¹⁸ καὶ ἀποσκηνώσας Ἀβραμ, ἔλθων κατώκησε παρὰ τὴν δρυὶν τὴν Μαμβορῇ, ἣ ἦν ἐν Χεβρώμ. καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ.

ΚΕ Φ. ΙΔ'.

Εγένετο δὲ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῇ Ἀμαρφαλ βασιλέως Σενναάρ, καὶ Αἰωὺ βασιλέως Ἑλλάσαρ, Χοδολλογομὸρ βασιλεὺς Ἑλάμ, καὶ Θαργάλ βασιλεὺς ἐθνῶν ² ἐποίησαν πόλεμον μετὰ Βαλλὰ βασιλέως Σοδόμων, καὶ μετὰ Βαρσά βασιλέως Γομορῶας, καὶ μετὰ Σενναάρ βασιλέως Ἀδαμὰ, καὶ μετὰ Συμοβὸρ βασιλέως Σεβωείμ, καὶ βασιλέως Βαλάκ. αὕτη ἐστὶ Σηγώρ. ³ πάντες οὗτοι συνεφώνησαν ἐπὶ τὴν φάραγγα τὴν ἄλυσκην. αὕτη ἡ θάλασσα τῶν ἁλῶν. ⁴ δώδεκα ἔτη αὐτοὶ ἐδούλευσαν τῷ Χοδολλογομῷ. τῷ δὲ τρισκαδικάτῳ ἔτει ἀπέστησαν. ⁵ ἐν δὲ τῷ τεσσαρεσκαδικάτῳ ἔτει ἤλθε Χοδολλογομὸρ καὶ οἱ βασιλεῖς μετ' αὐτοῦ, καὶ κατέκοψαν τοὺς γίγαντας τοὺς ἐν Ἀσταρῳθ, καὶ Καρναῖν, καὶ ἐθνη ἰσχυρὰ ἅμα αὐτοῖς. καὶ τοὺς Ὀμμαίους τοὺς ἐν Σαυῇ τῇ πόλει. ⁶ καὶ τοὺς Χορβαίους τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσι Σηεῖρ, ἕως τῆς τερεβίνθου

τῆς Φαράν. ἣ ἐστὶν ἐν τῇ ἐρήμῳ. ⁷ καὶ ἀναστρέψαντες ἤλθον ἐπὶ τὴν πηγὴν τῆς κρίσεως. αὕτη ἐστὶ Κάδης. καὶ κατέκοψαν πάντας τοὺς ἄρχοντας Ἀμαλκ, καὶ τοὺς Ἀμορραίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἀσασονθαμάρ. ⁸ ἐξῆλθε δὲ βασιλεὺς Σοδόμων, καὶ βασιλεὺς Γομορῶας, καὶ βασιλεὺς Ἀδαμὰ, καὶ βασιλεὺς Σεβωείμ, καὶ βασιλεὺς Βαλάκ. αὕτη ἐστὶ Σηγώρ. καὶ παρετάξαντο αὐτοῖς εἰς πόλεμον ἐν τῇ κοιλάδι τῇ ἄλυσκῃ ⁹ πρὸς Χοδολλογομὸρ βασιλέα Ἑλάμ, καὶ Θαργάλ βασιλέα ἐθνῶν, καὶ Ἀμαρφαλ βασιλέα Σενναάρ, καὶ Αἰωὺ βασιλέα Ἑλλάσαρ. οἱ τέσσαρες βασιλεῖς πρὸς τοὺς πέντε. ¹⁰ ἡ δὲ κοιλὰς ἡ ἄλυσκ, φρέατα ἀσφάλτου. ἐφυγε δὲ βασιλεὺς Σοδόμων, καὶ βασιλεὺς Γομορῶας, καὶ ἐνέπεσαν ἐκεῖ. οἱ δὲ καταλειφθέντες εἰς τὴν ὄρεσιν ἐφυγον. ¹¹ ἔλαβον δὲ τὴν ἵππον πᾶσαν τὴν Σοδόμων καὶ Γομορῶας, καὶ πάντα τὰ βρώματα αὐτῶν. καὶ ἀπῆλθον. ¹² ἔλαβον δὲ καὶ τὸν Ἀὼτ τὸν υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ Ἀβραμ, καὶ τὴν ἀποσκηνὴν αὐτοῦ. καὶ ἀπώχοντο. ἦν γὰρ κατοικῶν ἐν Σοδόμοις. ¹³ παραγενόμενος δὲ τῶν ἀνασωθέντων τις, ἀπήγγειλεν Ἀβραμ τῷ περάτῃ. αὐτὸς δὲ κατώκει παρὰ τὴν δρυὶ τῇ Μαμβορῇ Ἀμορραίου τοῦ ἀδελφοῦ Ἑσχὼλ, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ Αὐραν. οἱ ἦσαν συνωμόται τοῦ Ἀβραμ. ¹⁴ ἀκούσας δὲ Ἀβραμ ὅτι ἡχυμάλωτεται Ἀὼτ ὁ ἀδελφίδους αὐτοῦ, ᾠρίθμησε τοὺς ἰδίους οἰκογενεῖς αὐτοῦ, τριακοσίους δέκα καὶ ὀκτώ. καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν ἕως Λάν. ¹⁵ καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν νύκτα αὐτὸς, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ. καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς ἕως Χοβὰ, ἣ ἐστὶν ἐν ἀριστερᾷ Λαμασκῷ. ¹⁶ καὶ ἀπέστρεψε πᾶσαν τὴν ἵππον Σοδόμων. καὶ Ἀὼτ τὸν ἀδελφίδου αὐτοῦ ἀπέστρεψε, καὶ πάντα τὰ ὑπόρχοντα αὐτοῦ, καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὸν λαόν. ¹⁷ ἐξῆλθε δὲ βασιλεὺς Σοδόμων εἰς συνάντησιν αὐτῷ, μετὰ τὸ ὑποστρέψαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς κοπῆς τοῦ Χοδολλογομῷ, καὶ τῶν βασιλέων τῶν μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Σαβύ. τοῦτο ἦν τὸ πεδίον τῶν βασιλέων. ¹⁸ καὶ Μελχισεδὲκ βασιλεὺς Σαλήμ

Σαλήμ ἐξήνεγκε ἄρτους καὶ οἶνον. ἦν δὲ ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου. ¹⁹ καὶ εὐλόγησε τὸν Ἀβραμ, καὶ εἶπεν. εὐλογημένος Ἀβραμ τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ, ὃς ἐκτίσεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. ²⁰ καὶ εὐλογητός ὁ θεὸς ὁ ὑψίστος, ὃς παρέδωκε τοὺς ἐχθρούς σου ὑποχειρίους σοι. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Ἀβραμ δεκάτην ἀπὸ πάντων. ²¹ εἶπε δὲ βασιλεὺς Σοδόμων πρὸς Ἀβραμ, δός μοι τοὺς ἄνδρας, τὴν δὲ ἵππον λάβε σεαυτῷ. ²² εἶπε δὲ Ἀβραμ πρὸς τὸν βασιλέα Σοδόμων. ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου πρὸς κύριον τὸν θεόν τὸν ὑψίστον, ὃς ἐκτίσεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ²³ εἰ ἀπὸ σπαρτίου ἕως σφυρωτῆρος ὑποδήματος λήψομαι ἀπὸ πάντων τῶν σῶν, ἵνα μὴ εὔψης, ὅτι ἐγὼ ἐπλούτισα τὸν Ἀβραμ. ²⁴ πλὴν ὧν ἔφαγον οἱ νεανίσκοι, καὶ τῆς μερίδος τῶν ἀνδρῶν τῶν συμπορευθέντων μετ' ἐμοῦ Ἑσχὼλ, Ἀνάν, Μαμβορή. οὗτοι λήψονται μερίδα.

Κ Ε Φ. ΙΕ'.

Μετά δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐγενήθη ῥῆμα κυρίου πρὸς Ἀβραμ ἐν ὁράματι, λέγων. μὴ φοβοῦ Ἀβραμ. ἐγὼ ὑπερασπίω σου. ὁ μισθός σου πολὺς ἐστὶ σφόδρα. ² λέγει δὲ Ἀβραμ. δέσποτα κυριε τί μοι δώσεις; ἐγὼ δὲ ἀπολύομαι ἄτεκνος. ὁ δὲ υἱὸς Μασὲκ τῆς οἰκογενεῶς μου, οὗτος Λαμασκὸς Ἐμῆζεο. ³ καὶ εἶπεν Ἀβραμ. ἐπειδὴ ἐμοὶ οὐκ ἔδωκας σπέρμα, ὁ δὲ οἰκογενὴς μου κληρονομήσει με. ⁴ καὶ εὐθὺς φωνὴ κυρίου ἐγένετο πρὸς αὐτόν, λέγουσα. οὐ κληρονομήσει σε οὗτος. ἀλλ' ὃς ἐξελεύσεται ἐκ σου, οὗτος κληρονομήσει σε. ⁵ ἐξήγαγε δὲ αὐτὸν ἔξω, καὶ εἶπεν αὐτῷ. ἀνάβλεψον δὴ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἀρίθμησον τοὺς ἀστέρας, εἰ δυνήσῃ ἑξαριθμῆσαι αὐτούς. καὶ εἶπεν. οὕτως ἐστὶ τὸ σπέρμα σου. ⁶ καὶ ἐπίστευσεν Ἀβραμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. ⁷ εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν. ἐγὼ ὁ θεὸς ὁ ἑξαγαγὼν σε ἐκ χώρας Χαλδαίων, ὥστε δοῦναί σοι τὴν γῆν ταύτην κληρονομήσαι. ⁸ εἶπε δέ. δέσποτα κύριε, κατὰ τί γνώσομαι, ὅτι κληρονομήσω αὐτήν; ⁹ εἶπε δὲ αὐτῷ. λάβε μοι δάμαλιν τριετίζουσαν, καὶ αἶγα τριετίζουσαν, καὶ κριὸν τρι-

τίζοντα, καὶ τρυγόναν, καὶ περιστέρα. ¹⁰ ἔλαβε δὲ αὐτῷ πάντα ταῦτα. καὶ διεῖλεν αὐτὰ μέσα. καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἀντιπρόσωπα ἀλλήλοις. τὰ δὲ ὄρεα οὐ διεῖλε. ¹¹ κατέβη δὲ ὄρεα ἐπὶ τὰ σώματα. ἐπὶ τὰ διχοτομήματα αὐτῶν. καὶ συνεκάθισεν αὐτοῖς Ἀβραμ. ¹² περὶ δὲ ἡλίου δυσμὰς ἕκτασις ἐπέπεσε τῷ Ἀβραμ, καὶ ἰδοὺ φόβος σκοτεινὸς μέγας ἐπιπίπτει αὐτῷ. ¹³ καὶ ἐξῆθέη πρὸς Ἀβραμ. γνώσκων γνώση ὅτι παροικον ἐστὶ τὸ σπέρμα σου ἐν γῇ οὐκ ἰδίᾳ. καὶ δουλώσουσιν αὐτούς, καὶ κακώσουσιν αὐτούς, καὶ ταπεινώσουσιν αὐτοὺς τετρακόσια ἔτη. ¹⁴ τὸ δὲ ἔθνος, ᾧ ἂν δουλεύσωσι, κρινῶ ἐγώ. μετὰ δὲ ταῦτα, ἐξελεύσονται ὧδε μετὰ ἀποσκευῆς πολλῆς. ¹⁵ σὺ δὲ ἀπελεύσῃ πρὸς τοὺς πατέρας σου ἐν εἰρήνῃ, τραφεῖς ἐν γῇ καλῇ. ¹⁶ τετάρτῃ δὲ γενεᾷ ἀποστραφήσονται ὧδε. σὺ γὰρ ἀναπεπλήρωσαι αἱ ἁμαρτίαι τῶν Ἀμορραίων ἕως τοῦ νῦν. ¹⁷ εἶπε δὲ ὁ ἥλιος ἐγένετο πρὸς δυσμὰς, φλὸξ ἐγένετο. καὶ ἰδοὺ κλίβανος καπνίζόμενος καὶ λαμπάδες πυρὸς, αἱ διηλθον ἀνὰ μέσον τῶν διχοτομημάτων τούτων. ¹⁸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ διέθετο κύριος τῷ Ἀβραμ διαθήκην, λέγων. τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Αἰγύπτου ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου Εὐφράτου. ¹⁹ τοὺς Κεναίους, καὶ τοὺς Κενεzaίους, καὶ τοὺς Κεδμωναίους, ²⁰ καὶ τοὺς Χετταίους, καὶ τοὺς Φερεzaίους, καὶ τοὺς Ραφαεῖν, καὶ τοὺς Ἀμορραίους, καὶ τοὺς Χαναταίους, καὶ τοὺς Εὐαῖους, καὶ τοὺς Γεργεσαίους, καὶ τοὺς Ἰθουσαίους.

Κ Ε Φ. ΙΣ'.

Σάρα δὲ ἡ γυνὴ Ἀβραμ οὐκ ἔτικτεν αὐτῷ. ἦν δὲ αὐτῇ παιδίσκη Αἰγυπτία, ἥ ὄνομα Ἄγαρ. ² εἶπε δὲ Σάρα πρὸς Ἀβραμ. ἰδοὺ συνέκλισέ με κύριος τοῦ μὴ τίκτειν. εἰσέλθε οὖν πρὸς τὴν παιδίσκην μου, ἵνα τεκνοποιήσωμαι ἐξ αὐτῆς. ὑπήκουσε δὲ Ἀβραμ τῆς φωνῆς Σάρας. ³ καὶ λαβούσα Σάρα ἡ γυνὴ Ἀβραμ Ἄγαρ τὴν Αἰγυπτίαν τὴν ἑαυτῆς παιδίσκην, μετὰ δέκα ἔτη τοῦ οἰκῆσαι Ἀβραμ ἐν γῇ Χαναάν, ἔδωκεν αὐτὴν τῷ Ἀβραμ ἀνδρὶ αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα.

γυναῖκα. ⁴ καὶ εἰσῆλθε πρὸς Ἀγαρ. καὶ συνέλαβε. καὶ εἶδεν ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει. καὶ ἠτιμάσθη ἡ κυρία ἐναντίον αὐτῆς. ⁵ εἶπε δὲ Σάρα πρὸς Ἀβραμ. ἀδικούμαι ἐκ σοῦ. ἐγὼ δέδωκα τὴν παιδίσκην μου εἰς τὸν κόλπον σου. ἰδοῦσα δὲ ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει, ἠτιμάσθη ἐναντίον αὐτῆς. κρίναι ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. ⁶ εἶπε δὲ Ἀβραμ πρὸς Σάραν. ἰδοὺ ἡ παιδίσκη σου ἐν ταῖς χερσὶ σου. χρῶ αὐτὴ ὡς ἂν σοι ἀρεστόν ᾔ. καὶ ἐκακώσεν αὐτὴν Σάρα. καὶ ἀπέδρα ἀπὸ προσώπου αὐτῆς. ⁷ εὗρε δὲ αὐτὴν ἄγγελος κυρίου ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐπὶ τῆς πηγῆς ἐν τῇ ὁδῷ Σούρ. ⁸ καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου. Ἀγαρ παιδίσκη Σάρας, πόθεν ἔρχη; καὶ ποῦ πορεύῃ; καὶ εἶπεν. ἀπὸ προσώπου Σάρας τῆς κυρίας μου ἐγὼ ἀποδιδράσκω. ⁹ εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου. ἀποστράφηθι πρὸς τὴν κυρίαν σου, καὶ ταπεινώθητι ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῆς. ¹⁰ καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου. πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου, καὶ οὐκ ἀριθμηθήσεται ὑπὸ τοῦ πληθους. ¹¹ καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου. ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἔχεις, καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσμαὴλ. ὅτι ἐπήκουσε κύριος τῇ ταπεινώσει σου. ¹² οὗτος ἔσται ἀγροίκος ἄνθρωπος. αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ πάντα, καὶ αἱ χεῖρες πάντων ἐπ' αὐτόν. καὶ κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατοικήσει. ¹³ καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ λαλοῦντος πρὸς αὐτήν. σὺ ὁ θεὸς ὁ ἐπιδὼν με. ὅτι εἶπε. καὶ γὰρ ἐνώπιον εἶδον ὀφθέντα μοι. ¹⁴ ἔνεκεν τούτου ἐκάλεσε τὸ φρέαρ, φρέαρ οὐ ἐνώπιον εἶδον. ἰδοὺ ἀνὰ μέσον Κάδης καὶ ἀνὰ μέσον Βαράδ. ¹⁵ καὶ ἔτεκεν Ἀγαρ τῷ Ἀβραμ υἱόν, καὶ ἐκάλεσεν Ἀβραμ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ Ἀγαρ, Ἰσμαὴλ. ¹⁶ Ἀβραμ δὲ ἦν ἐτῶν ὀγδοηκονταεξ, ἥνικα ἔτεκεν Ἀγαρ τῷ Ἀβραμ τὸν Ἰσμαὴλ.

Κ Ε Φ. ΙΖ'.

Ἐ γένετο δὲ Ἀβραμ ἐτῶν ἐνενηκονταεννέα. καὶ ὥφθη κύριος τῷ Ἀβραμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ. ἐγὼ εἰμι ὁ θεὸς σου. εὐαρέσται ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ γίνου ἀμεμπτος. ² καὶ θήσομαι τὴν διαθήκην μου ἀνὰ

μέσον ἐμοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον σου. καὶ πληθυνῶ σε σφόδρα. ³ καὶ ἔπεσεν Ἀβραμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ. καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ ὁ θεὸς, λέγων. ⁴ καὶ ἐγὼ ἰδοὺ ἡ διαθήκη μου μετα σοῦ. καὶ ἔση πατὴρ πλήθους ἐθνῶν. ⁵ καὶ οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου Ἀβραμ, ἀλλ' ἔσται τὸ ὄνομά σου Ἀβραάμ. ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικα σε. ⁶ καὶ αὐξάνω σε σφόδρα σφόδρα. καὶ θήσω σε εἰς ἔθνη. καὶ βασιλεῖς ἐκ σοῦ ἐξελεύσονται. ⁷ καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου ἀνὰ μέσον σου, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν, εἰς διαθήκην αἰώνιον εἶναί σου θεός, καὶ τοῦ σπέρματός σου μετὰ σέ. ⁸ καὶ δώσω σοι καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ τὴν γῆν, ἣν παροικεῖς, πᾶσαν τὴν γῆν Χαναάν εἰς κατασχέσιν αἰώνιον. καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν. ⁹ καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Ἀβραάμ. σὺ δὲ τὴν διαθήκην μου διατηρήσεις, σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. ¹⁰ καὶ αὕτη ἡ διαθήκη, ἣν διατηρήσεις, ἀνὰ μέσον ἐμοῦ, καὶ ὑμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. περιτμηθήσεται ὑμῶν πᾶν ἀρσενικόν. ¹¹ καὶ περιτμηθήσεσθε τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας ὑμῶν, καὶ ἔσται εἰς σημεῖον διαθήκης ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν. ¹² καὶ παιδίον ὀκτῶ ἡμερῶν περιτμηθήσεται ὑμῖν, πᾶν ἀρσενικόν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν. καὶ οἰκογενὴς καὶ ὁ ἀργυρώνητος. ἀπὸ παντός υἱοῦ ἄλλοτρίου, ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σπέρματός σου, ¹³ περιτομῇ περιτμηθήσεται. ὁ οἰκογενὴς τῆς οἰκίας σου, καὶ ὁ ἀργυρώνητος. καὶ ἔσται ἡ διαθήκη μου ἐπὶ τῆς σαρκὸς ὑμῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον. ¹⁴ καὶ ἀπεριτμητος ἄσθην, ὃς οὐ περιτμηθήσεται τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ γένους αὐτῆς. ὅτι τὴν διαθήκην μου διεσκέδασε. ¹⁵ καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ. Σάρα ἡ γυνὴ σου οὐ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτῆς Σάρα, Σάρρα ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς. ¹⁶ εὐλογῶ δὲ αὐτήν. καὶ δώσω σοι ἐξ αὐτῆς τέκνον. καὶ εὐλογῶ αὐτό. καὶ ἔσται εἰς ἔθνη. καὶ βασιλεῖς ἐθνῶν ἐξ αὐτοῦ ἔσονται. ¹⁷ καὶ

ἔπεσε

ἔπεσεν Ἀβραάμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐγέλασε. καὶ εἶπεν ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ, λέγων. εἰ τῷ ἑκατονταετεί γενησεται υἱός; καὶ εἰ ἡ Σάρρα ἐνενήκοντα ἐτῶν τέξεται; ¹⁸ εἶπε δὲ Ἀβραάμ πρὸς τὸν θεόν. Ἰσμαὴλ οὗτος ζήτω ἐναντίον σου. ¹⁹ εἶπε δὲ ὁ θεὸς πρὸς Ἀβραάμ. ναί. ἰδοὺ Σάρρα ἡ γυνὴ σου τέξεται σοι υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσαάκ. καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς αὐτόν, εἰς διαθήκην αἰῶνον, εἶναι αὐτῷ θεὸς καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν. ²⁰ περὶ δὲ Ἰσμαὴλ ἰδοὺ ἐπηκουσά σου. καὶ ἰδοὺ εὐλόγηκα αὐτόν, καὶ αὐξανῶ αὐτόν, καὶ πληθυνῶ αὐτόν σφόδρα. δώδεκα ἔθνη γενήσεται. καὶ δώσω αὐτόν εἰς ἔθνος μέγα. τὴν δὲ διαθήκην μου στήσω πρὸς Ἰσαάκ, ὃν τέξεται σοι Σάρρα εἰς τὸν καιρὸν τούτον, ἐν τῷ ἑνιαυτῷ τῷ ἐτέρῳ. ²² συνετέλεσε δὲ λαλῶν πρὸς αὐτόν, καὶ ἀνέβη ὁ θεὸς ἀπὸ Ἀβραάμ. ²³ καὶ ἔλαβεν Ἀβραάμ Ἰσμαὴλ τὸν υἱὸν ἑαυτοῦ, καὶ πάντας τοὺς οἰκογενεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἀργυρωνήτους, καὶ πᾶν ἄρσεν τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβραάμ, καὶ περιέτεμε τὰς ἀκροβυστίας αὐτῶν, ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθά ἑλάλησεν αὐτῷ ὁ θεός. ²⁴ Ἀβραάμ δὲ ἐνενηκονταεννέα ἦν ἐτῶν, ἥνικα περιέτεμε τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ. ²⁵ Ἰσμαὴλ δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἦν ἐτῶν δεκατριῶν, ἥνικα περιέτεμε τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ. ²⁶ ἐν δὲ τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης περιετιμήθη Ἀβραάμ, καὶ Ἰσμαὴλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ²⁷ καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ οἱ οἰκογενεῖς αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀργυρώνητοι ἐξ ἄλλογενῶν ἐθνῶν.

Κ Ε Φ. Ι Η'.

¹ Ὡφθῇ δὲ αὐτῷ ὁ θεὸς πρὸς τῇ δροῦ τῇ Μαμβοῇ, καθημένου αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ μεσημβρίας. ² ἀναβλέψας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδε. καὶ ἰδοὺ τρεῖς ἄνδρες εἰστηκεισαν ἐπάνω αὐτοῦ. καὶ ἰδὼν, προσέδοξεν αὐτῷ εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ. καὶ προσεκίνησεν ἐπὶ τὴν γῆν, ³ καὶ εἶπε. κύριε, εἰ ἄρα εὔρον χάριν ἐναντίον σου, μὴ παρέλθῃς τὸν παιδά σου. ⁴ ληφθῇτω δὴ ὕδωρ,

καὶ νηψάτωσαν τοὺς πόδας ὑμῶν. καὶ κατανύξαιτε ὑπὸ τὸ δένδρον. ⁵ καὶ λήψομαι ἄρτον, καὶ φάγεσθε. καὶ μετὰ τούτου παρελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν, οὐ ἐνεκεν ἐξεκλίναιτε πρὸς τὸν παιδά ὑμῶν. καὶ εἶπεν. οὕτω ποιήσον, καθὼς εἴρηκας. ⁶ καὶ ἔσπευσεν Ἀβραάμ ἐπὶ τὴν σκηνὴν πρὸς Σάρραν, καὶ εἶπεν αὐτῇ. σπεύσον, καὶ φύρασον τρία μέτρα σμιδάλεως, καὶ ποιήσον ἐγκρυφίας. ⁷ καὶ εἰς τὰς βόας ἔδραμεν Ἀβραάμ, καὶ ἔλαβεν ἀπαλὸν μοσχάριον καὶ καλὸν, καὶ ἔδωκε τῷ παιδί, καὶ ἐτάχυνε τοῦ ποιῆσαι αὐτό. ⁸ ἔλαβε δὲ βούτυρον, καὶ γάλα, καὶ τὸ μοσχάριον ὃ ἐποίησε. καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς, καὶ ἔφαγον. αὐτὸς δὲ παρεστήκει αὐτοῖς ὑπὸ τὸ δένδρον. ⁹ εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν. ποῦ Σάρρα ἡ γυνὴ σου; ὃ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν. ἰδοὺ ἐν τῇ σκηνῇ. ¹⁰ εἶπε δὲ. ἐπαναστρέψων ἤξω πρὸς σέ κατὰ τὸν καιρὸν τούτον εἰς ὥρας, καὶ ἔξει υἱὸν Σάρρα ἡ γυνὴ σου. Σάρρα δὲ ἤκουσε πρὸς τὴν θύραν τῆς σκηνῆς οὕσα ὀπισθεν αὐτοῦ. ¹¹ Ἀβραάμ δὲ καὶ Σάρρα πρεσβύτεροι προβεβηκοτες ἡμερῶν. ἐξέλιπε δὲ τῇ Σάρρᾳ γίνεσθαι τὰ γυναικεῖα. ¹² ἐγέλασε δὲ Σάρρα ἐν αὐτῇ, λέγουσα. οὐπω μὲν υιοὶ γέγονεν ἕως τοῦ νῦν. ὃ δὲ κύριός μου πρεσβύτερος. ¹³ καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἀβραάμ. τί ὅτι ἐγέλασε Σάρρα ἐν αὐτῇ, λέγουσα. ἄρα γε ἀληθῶς τέξομαι; ἐγὼ δὲ γεγήρακα. ¹⁴ μὴ ἀδυνατήσῃ παρὰ τῷ θεῷ ῥῆμα; εἰς τὸν καιρὸν τούτον ἀναστρέψω πρὸς σέ εἰς ὥρας. καὶ ἔσται τῇ Σάρρᾳ υἱός. ¹⁵ ἠρνήσατο δὲ Σάρρα, λέγουσα. οὐκ ἐγέλασα. ἐφοβήθη γάρ. καὶ εἶπεν αὐτῇ. οὐχί, ἀλλὰ ἐγέλασας. ¹⁶ ἐξαναστάντες δὲ ἐκείθεν οἱ ἄνδρες κατέβλεψαν ἐπὶ πρόσωπον Σοδόμων καὶ Γομόρρας. Ἀβραάμ δὲ συνεπορεύετο μετ' αὐτῶν συμπροπέπων αὐτούς. ¹⁷ ὃ δὲ κύριος εἶπε. οὐ μὴ κρύψω ἐγὼ ἀπὸ Ἀβραάμ τοῦ παιδός μου ἃ ἐγὼ ποιῶ. ¹⁸ Ἀβραάμ δὲ γινώμενος ἔσται εἰς ἔθνος μέγα καὶ πολὺ. καὶ ἐνευλογηθησονται ἐν αὐτῷ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς. ¹⁹ ἤδεν γάρ ὅτι συντάξει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μετ' αὐτόν. καὶ φυλάξουσιν τὰς ὁδοὺς κυρίου ποιεῖν δικαιοσύνην καὶ κρίσιν,

κρίσιν, ὅπως ἂν ἐπαγάγῃ κύριος ἐπὶ Ἀβραὰμ πάντα ὅσα ἐλάλησε πρὸς αὐτόν. ²⁰ εἶπε δὲ κύριος. κραυγὴ Σοδόμων καὶ Γομόρρας πεπληθύνται πρὸς μέ, καὶ αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν μεγάλαι σφόδρα. ²¹ καταβάς οὖν ὄψομαι, εἰ κατὰ τὴν κραυγὴν αὐτῶν τὴν ἐρχομένην πρὸς μέ, συντελούνται. εἰ δὲ μὴ, ἵνα γινῶ. ²² καὶ ἀποστρέψαντες ἐκείθεν οἱ ἄνδρες ἦλθον εἰς Σόδομα. Ἀβραὰμ δὲ ἔτι ἦν ἐστηκώς ἐναντίον κυρίου. ²³ καὶ ἐγγίσας Ἀβραὰμ εἶπε. μὴ συναπολέσης δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς. καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής. ²⁴ ἐὰν ὥσι πεντήκοντα δίκαιοι ἐν τῇ πόλει, ἀπολείς αὐτούς; οὐκ ἀνήσεις πάντα τὸν τόπον ἕνεκεν τῶν πεντήκοντα δικαίων, ἐὰν ὥσιν ἐν αὐτῇ; ²⁵ μηδαμῶς σὺ ποιήσεις ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο, τοῦ ἀποκτείνειν δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς. καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής. μηδαμῶς. ὁ κρίνων πᾶσαν τὴν γῆν, οὐ ποιήσεις κρίσιν; ²⁶ εἶπε δὲ κύριος. ἐὰν ὥσιν ἐν Σοδόμοις πεντήκοντα δίκαιοι ἐν τῇ πόλει, ἀφήσω ὅλην τὴν πόλιν, καὶ πάντα τὸν τόπον δι' αὐτούς. ²⁷ καὶ ἀποκριθεὶς Ἀβραὰμ εἶπε. νῦν ῥηξάμην λαλήσαι πρὸς τὸν κύριόν μου. ἐγὼ δὲ εἰμὶ γῆ καὶ σποδός. ²⁸ ἐὰν δὲ ἐλαττωθῶσιν οἱ πεντήκοντα δίκαιοι εἰς τεσσαρακονταπέντε, ἀπολείς ἕνεκεν τῶν πέντε πᾶσαν τὴν πόλιν; καὶ εἶπεν. οὐ μὴ ἀπολέσω, ἐὰν εὕρῃ ἐκεῖ τεσσαρακονταπέντε. ²⁹ καὶ προσέθηκεν ἔτι λαλήσαι πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπεν. ἐὰν δὲ εὕρεθῶσιν ἐκεῖ τεσσαράκοντα. καὶ εἶπεν. οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν τεσσαράκοντα. ³⁰ καὶ εἶπε. μή τι κύριε ἐὰν λαλήσω; ἐὰν δὲ εὕρεθῶσιν ἐκεῖ τριάκοντα; καὶ εἶπεν. οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν τριάκοντα. ³¹ καὶ εἶπεν. ἐπειδὴ ἔχω λαλήσαι πρὸς τὸν κύριον, ἐὰν δὲ εὕρεθῶσιν ἐκεῖ εἴκοσι; καὶ εἶπεν. οὐ μὴ ἀπολέσω, ἐὰν εὕρῃ ἐκεῖ εἴκοσι. ³² καὶ εἶπε. μή τι κύριε ἐὰν λαλήσω ἔτι ἅπαξ. ἐὰν δὲ εὕρεθῶσιν ἐκεῖ δέκα; καὶ εἶπεν. οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν δέκα. ³³ ἀπηλθε δὲ ὁ κύριος, ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τῷ Ἀβραὰμ. καὶ Ἀβραὰμ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

Κ Ε Φ. ΙΘ'.

Ἦλθον δὲ οἱ δύο ἄγγελοι εἰς Σόδομα

ἐσπέρας. Ἄωτ δὲ ἐκάθητο παρὰ τὴν πύλην Σοδόμων. ἰδὼν δὲ Ἄωτ, ἐξάνεστη εἰς συνάντησιν αὐτοῖς. καὶ προσεκύνησε τῷ προσώπῳ ἐπὶ τὴν γῆν, ² καὶ εἶπεν. ἰδοὺ κύριοι ἐκκλίνατε εἰς τὸν οἶκον τοῦ παιδὸς ὑμῶν, καὶ καταλύσατε, καὶ νύψασθε τοὺς πόδας ὑμῶν, καὶ ὀρθρίσαντες ἀπελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν. καὶ εἶπαν. οὐχί, ἀλλ' ἐν τῇ πλατείᾳ καταλύσομεν. ³ καὶ κατεβιάσατο αὐτούς, καὶ ἐξέκλιναν πρὸς αὐτόν. καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς πότον, καὶ ἄζυμας ἔπεισεν αὐτοῖς, καὶ ἔφαγον. πρὸ τοῦ κοιμηθῆναι δὲ, οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως οἱ Σοδομίται περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν ἀπὸ νεανίσκου ἕως πρεσβυτέρου, ἅπας ὁ λαὸς ἅμα. ⁵ καὶ ἐξεκαλούντο τὸν Ἄωτ. καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτόν. ποῦ εἰσιν οἱ ἄνδρες εἰσελθόντες πρὸς σὲ τὴν νύκτα; ἐξάγαγε αὐτούς πρὸς ἡμᾶς, ἵνα συγγενώμεθα αὐτοῖς. ⁶ ἐξῆλθε δὲ Ἄωτ πρὸς αὐτούς πρὸς τὸ πρόθυρον, τὴν δὲ θύραν προσέωξεν ὀπίσω αὐτοῦ. ⁷ εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς. μηδαμῶς ἀδελφοί, μὴ πονηρεύσησθε. ⁸ εἰσὶ δέ μοι δύο θυγατέρες, αἱ οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρα. ἐξάξω αὐτὰς πρὸς ὑμᾶς, καὶ χρᾶσθε αὐταῖς καθὰ ἂν ἀρέσκει ὑμῖν. μόνον εἰς τοὺς ἄνδρας τούτους μὴ ποιήσητε ἀδίκον, οὐ ἔνεκεν ἐξῆλθον ὑπὸ τὴν σκέπη τῶν δοκῶν μου. ⁹ εἶπαν δὲ αὐτοί. ἀπόστα ἐκεῖ. εἰςῆλθες παροικεῖν, μὴ καὶ κρίσιν κρίνεις; νῦν οὖν σε κακώσωμεν μᾶλλον ἢ ἐκείνους. καὶ παρεβιάζοντο τὸν ἄνδρα τὸν Ἄωτ σφόδρα. καὶ ἤγγρισαν συντρίψαι τὴν θύραν. ¹⁰ ἐκτείναντες δὲ οἱ ἄνδρες τὰς χεῖρας εἰσεπάσαντο τὸν Ἄωτ πρὸς ἑαυτούς εἰς τὸν οἶκον, καὶ τὴν θύραν τοῦ οἴκου ἀπέκλεισαν. ¹¹ τοὺς δὲ ἄνδρας τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ οἴκου ἐπάταξαν ἐν ἁορασίᾳ, ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου. καὶ παρελύθησαν ζητοῦντες τὴν θύραν. ¹² εἶπαν δὲ οἱ ἄνδρες πρὸς τὸν Ἄωτ. εἰσὶ ποῖ ὧδε γαμβροὶ ἢ υἱοὶ ἢ θυγατέρες; ἢ εἷτις σὺ ἄλλος ἐστὶν ἐν τῇ πόλει, ἐξάγαγε ἐκ τοῦ τόπου τούτου, ¹³ ὅτι ἡμεῖς ἀπόλλυμεν τὸν τόπον τούτον. ὅτι ὑψώθη ἡ κραυγὴ αὐτῶν ἐναντι κυρίου, καὶ ἀπέστειλεν ἡμᾶς κύριος ἐκτρίψαι

ἐκτρίψαι αὐτήν. ¹⁴ ἔξηλθε δὲ Ἀὼτ, καὶ ἐλάλησε πρὸς τοὺς γαμβροὺς αὐτοῦ τοὺς εἰληφότας τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶπεν. ἀνάστητε, καὶ ἐξέλθετε ἐκ τοῦ τόπου τούτου, ὅτι ἐκτρίβει κύριος τὴν πόλιν. ἔδοξε δὲ γελοιάζειν ἐναντίον τῶν γαμβρῶν αὐτοῦ. ¹⁵ ἥνικα δὲ ὄρθρος ἐγένετο, ἐσπουδάσθη οἱ ἄγγελοι τὸν Ἀὼτ, λέγοντες. ἀναστὰς λάβε τὴν γυναῖκά σου, καὶ τὰς δύο θυγατέρας σου, ἃς ἔχεις, καὶ ἐξέλθε, ἵνα μὴ καὶ σὺ συναπόλῃ ταῖς ἀνομίαις τῆς πόλεως. ¹⁶ καὶ ἐταράχθησαν. καὶ ἐκράτησαν οἱ ἄγγελοι τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ τῆς χειρὸς τῆς γυναίκος αὐτοῦ, καὶ τῶν χειρῶν τῶν δύο θυγατέρων αὐτοῦ, ἐν τῷ φείσασθαι κύριον αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ ἐγένετο ἥνικα ἐξήγαγον αὐτοὺς ἔξω, καὶ εἶπαν. σῶζων ὥς τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν. μὴ περιβλέψῃ εἰς τὰ ὀπίσω, μὴ δὲ στήσῃ ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ. εἰς τὸ ὅρος σωζου, μὴ ποτε συμπαράληφθῇς. ¹⁸ εἶπε δὲ Ἀὼτ πρὸς αὐτούς. δέομαι κύριε, ¹⁹ ἐπειδὴ εὗρεν ὁ παῖς σου ἕλκος ἐναντίον σου, καὶ μεγάλυνας τὴν δικαιοσύνην σου, ὃ ποιεῖς ἐπ' ἐμέ τοῦ ζῆν τὴν ψυχὴν μου. ἐγὼ δὲ οὐ δυνήσομαι διασωθῆναι εἰς τὸ ὅρος. μὴ ποτε καταλάβῃ με τὰ κακὰ, καὶ ἀποθάνω. ²⁰ ἰδοὺ πόλις αὕτη ἐγγὺς τοῦ καταφυγεῖν με ἐκεῖ, ἥ ἐστὶ μικρά. καὶ ἐκεῖ διασωθήσομαι. οὐ μικρά ἐστὶ; καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ μου ἐνεκέν σου. ²¹ καὶ εἶπεν αὐτῷ. ἰδοὺ ἐθαύμασά σου τὸ πρόσωπον, καὶ ἐπὶ τῷ ῥήματι τούτῳ, τοῦ μὴ καταστρέφαι τὴν πόλιν περὶ ἧς ἐλάλησας. ²² σπεῦσον οὖν τοῦ σωθῆναι ἐκεῖ. οὐ γὰρ δυνήσομαι ποιῆσαι πρᾶγμα, ἕως τοῦ ἐλθεῖν σε ἐκεῖ. διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ἐκείνης, Σηγώρ. ²³ ὁ ἥλιος ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ Ἀὼτ εἰσῆλθεν εἰς Σηγώρ. ²⁴ καὶ κύριος ἐβρεξεν ἐπὶ Σόδομα καὶ Γόμορρά θείον, καὶ πῦρ παρὰ κυρίου ἔξ οὐρανοῦ. ²⁵ καὶ κατέστρεψε τὰς πόλεις ταύτας, καὶ πᾶσαν τὴν περιχώρον, καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ τὰ ἀνατέλλοντα ἐκ τῆς γῆς. ²⁶ καὶ ἐπέβλεπεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἐγένετο στήλη ἀλός. ²⁷ ὠρθρίσει δὲ Ἀβραάμ τῷ πρωῒ εἰς τὸν τόπον, οὗ

εἰστήκει ἐναντίον κυρίου. ²⁸ καὶ ἐπέβλεπεν ἐπὶ πρόσωπον Σοδόμων καὶ Γομόρρας, καὶ ἐπὶ πρόσωπον τῆς περιχώρου, καὶ εἶδε. καὶ ἰδοὺ ἀνέβαινεν φλὸς ἐκ τῆς γῆς, ὥσπερ ἀτμὶς καίνου. ²⁹ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐκτρίψαι τὸν θεὸν πᾶσας τὰς πόλεις τῆς περιοίκου, ἐμνήσθη ὁ θεὸς τοῦ Ἀβραάμ. καὶ ἐξαπέστειλε τὸν Ἀὼτ ἐκ μέσου τῆς καταστροφῆς, ἐν τῷ καταστρέφαι κύριον τὰς πόλεις, ἐν αἷς κατῴκει ἐν αὐταῖς Ἀὼτ. ³⁰ ἀνέβη δὲ Ἀὼτ ἐκ Σηγώρ. καὶ ἐκάθητο ἐν τῷ ὄρει αὐτὸς, καὶ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. ἐφοβήθη γὰρ κατοικῆσαι ἐν Σηγώρ. καὶ κατέκρησεν ἐν τῷ σπηλαίῳ αὐτὸς, καὶ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. ³¹ εἶπε δὲ ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέραν. ὁ πατὴρ ἡμῶν πρεσβύτερος, καὶ οὐδεὶς ἐστὶν ἐπὶ τῆς γῆς, ὃς εἰσλεύσεται πρὸς ἡμᾶς, ὥς καθήκει πάσῃ τῇ γῇ. ³² δεῦρο καὶ ποτίσωμεν τὸν πατέρα ἡμῶν οἶνον, καὶ κοιμηθῶμεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐξαναστήσωμεν ἐκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σπέρμα. ³³ ἐπότισαν δὲ τὸν πατέρα αὐτῶν οἶνον ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ. καὶ ἐξεληθοῦσα ἡ πρεσβυτέρα ἐκοιμήθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ. καὶ οὐκ ᾔδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὸν, καὶ ἐν τῷ ἀναστῆναι. ³⁴ ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἐπαύριον, καὶ εἶπεν ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέραν. ἰδοὺ ἐκοιμήθη γῆς μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν. ποτίσωμεν αὐτὸν οἶνον καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. καὶ εἰσελθοῦσα κοιμήθητι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐξαναστήσωμεν ἐκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σπέρμα. ³⁵ ἐπότισαν δὲ καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ τὸν πατέρα αὐτῶν οἶνον. καὶ ἐξεληθοῦσα ἡ νεωτέρα ἐκοιμήθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς. καὶ οὐκ ᾔδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὸν, καὶ ἀναστῆναι. ³⁶ καὶ συνέλαβον αἱ δύο θυγατέρες Ἀὼτ ἐκ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. ³⁷ καὶ ἔτεκεν ἡ πρεσβυτέρα υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μωᾶβ, λέγουσα. ἐκ τοῦ πατρὸς μου. οὗτος πατὴρ Μωαβιτῶν ἕως τῆς σημερον ἡμέρας. ³⁸ ἔτεκε δὲ καὶ ἡ νεωτέρα υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀμμὴν, λέγουσα. υἱὸς γένους μου. οὗτος πατὴρ Ἀμμωνιτῶν ἕως τῆς σημερον ἡμέρας.

ΚΕΦ. Κ'.

Καὶ ἐκίνησεν ἐκείθεν Ἀβραὰμ εἰς γῆν πρὸς λίβα. καὶ ὤκησεν ἀνὰ μέσον Καδης, καὶ ἀνὰ μέσον Σούρ. καὶ παρώκησεν ἐν Γεράροις. ² εἶπε δὲ Ἀβραὰμ περὶ Σάρρας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὅτι ἀδελφή μου ἐστίν. ἐφοβήθη γὰρ εἰπεῖν ὅτι γυνή μου ἐστὶ, μὴ ποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως δι' αὐτήν. ἀπέστειλε δὲ Ἀβιμέλεχ, βασιλεὺς Γεράρων, καὶ ἔλαβε τὴν Σάρραν. ³ καὶ εἰζήλθεν ὁ θεὸς πρὸς Ἀβιμέλεχ ἐν ὕπνῳ τὴν νύκτα, καὶ εἶπεν. ἰδοὺ σὺ ἀποθνήσκεις περὶ τῆς γυναικὸς, ἧς ἔλαβες. αὕτη δὲ ἐστὶ συνωκηκυῖα ἀνδρὶ. ⁴ Ἀβιμέλεχ δὲ οὐκ ᾔψατο αὐτῆς, καὶ εἶπε. κύριε, ἔσθνος ἀγνοοῦν καὶ δίκαιον ἀπολαῖς; ⁵ οὐκ αὐτός μοι εἶπεν, ἀδελφή μου ἐστί; καὶ αὕτη μοι εἶπεν, ἀδελφός μου ἐστίν; ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ χειρῶν ἐποίησα τοῦτο. ⁶ εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ θεὸς καθ' ὕπνον. καὶ γὰρ ἔγνων ὅτι ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ ἐποίησας τοῦτο, καὶ ἐφεισάμην σου τοῦ μὴ ἁμαρτεῖν σε εἰς ἐμέ. ἐνεκα τούτου οὐκ ἀφήκᾳ σε ἁψασθαι αὐτῆς. ⁷ νῦν δὲ ἀπόδος τὴν γυναῖκα τῷ ἀνθρώπῳ. ὅτι προφήτης ἐστὶ, καὶ προσεύξεται περὶ σοῦ, καὶ ζήσῃ. εἰ δὲ μὴ ἀποδίδως, γνώσῃ ὅτι ἀποθάνῃ σὺ καὶ πάντα τὰ σά. ⁸ καὶ ὥρθησεν Ἀβιμέλεχ τῷ πρωΐ, καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ. καὶ ἐλάλησε πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν. ἐφοβήθησαν δὲ πάντες οἱ ἄνθρωποι σφοδρᾶ. ⁹ καὶ ἐκάλεσεν Ἀβιμέλεχ τὸν Ἀβραὰμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ. τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; μή τι ἡμάρτομεν εἰς σέ, ὅτι ἐπῆγαγες ἐπ' ἐμέ καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν μου ἁμαρτίαν μεγάλην; ἔργον ὁ οὐδεὶς ποιήσει, πεποίηκας μοι. ¹⁰ εἶπε δὲ Ἀβιμέλεχ τῷ Ἀβραὰμ. τί ἐνιδὼν ἐποίησας τοῦτο; ¹¹ εἶπε δὲ Ἀβραὰμ. εἶπα γάρ, ἄρα οὐκ ἐστὶ θεοσέβεια ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. ἐμέ τε ἀποκτενοῦσιν ἐνεκεν τῆς γυναικὸς μου. ¹² καὶ γὰρ ἀληθῶς ἀδελφή μου ἐστὶν ἐκ πατρὸς, ἀλλ' οὐκ ἐκ μητρός. ἐγενήθη δέ μοι εἰς γυναῖκα. ¹³ ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἐξήγαγέ με ὁ θεὸς ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς μου. καὶ εἶπα αὐτῇ. ταύτην τὴν δικαιοσύνην ποιήσεις εἰς

ἐμέ, εἰς πάντα τόπον οὗ ἔὰν εἰσέλθωμεν ἐκεῖ. εἶπον ἐμέ, ὅτι ἀδελφός μου ἐστίν. ¹⁴ ἔλαβε δὲ Ἀβιμέλεχ χίλια δίδραχμα, καὶ πρόβατα, καὶ μόσχους, καὶ παῖδας, καὶ παιδίσκας, καὶ ἔδωκε τῷ Ἀβραὰμ. καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ Σάρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ εἶπεν Ἀβιμέλεχ τῷ Ἀβραὰμ. ἰδοὺ ἡ γῆ μου ἐναντίον σου. οὐ ἂν σοι ἀρέσκη, κατ-οίκει. ¹⁶ τῇ δὲ Σάρρᾳ εἶπεν. ἰδοὺ δέδωκα χίλια δίδραχμα τῷ ἀδελφῷ σου. ταῦτα ἐστὶ σοι εἰς τιμὴν τοῦ προσώπου σου, καὶ πάσαις ταῖς μετὰ σοῦ. καὶ πάντα ἀλήθευσον. ¹⁷ προσήνυξάτο δὲ Ἀβραὰμ πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἰάσατο ὁ θεὸς τὸν Ἀβιμέλεχ, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὰς παιδίσκας αὐτοῦ. καὶ ἔτεκον. ¹⁸ ὅτι συγκλείων συνέκλεισε κύριος ἔξωθεν πᾶσαν μήτραν ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβιμέλεχ, ἐνεκεν Σάρρας τῆς γυναικὸς Ἀβραὰμ.

ΚΕΦ. ΚΑ'.

Καὶ κύριος ἐπεσκέψατο τὴν Σάρραν, καθὰ εἶπε. καὶ ἐποίησε κύριος τῇ Σάρρᾳ καθὰ ἐλάλησε. ² καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκε τῷ Ἀβραὰμ υἱὸν εἰς τὸ γῆρας, εἰς τὸν καιρὸν καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος. ³ καὶ ἐκάλεσεν Ἀβραὰμ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ γενομένου αὐτοῦ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ Σάρρα, Ἰσαὰκ. περιέμετε δὲ Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ θεός. ⁵ καὶ Ἀβραὰμ ἦν ἑκατὸν ἑτῶν, ἡνίκα ἐγένετο αὐτῷ Ἰσαὰκ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. ⁶ εἶπε δὲ Σάρρα. γέλωτά μοι ἐποίησε κύριος. ὅς γὰρ ἂν ἀκούσῃ, συγχαρεῖται μοι. ⁷ καὶ εἶπε. τίς ἀναγγελεῖ τῷ Ἀβραὰμ, ὅτι θηλάζει παιδίον Σάρρα, ὅτι ἔτεκον υἱὸν ἐν τῷ γῆρα μου; ⁸ καὶ ἠξήθη τὸ παιδίον καὶ ἀπεγαλακτίσθη. καὶ ἐποίησεν Ἀβραὰμ δοχὴν μεγάλην, ἥ ἡμέρα ἀπεγαλακτίσθη Ἰσαὰκ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. ⁹ ἰδοῦσα δὲ Σάρρα τὸν υἱὸν Ἀγαρ τῆς Αἰγυπτίας, ὃς ἐγένετο τῷ Ἀβραὰμ, παίζοντα μετὰ Ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς. ¹⁰ καὶ εἶπε τῷ Ἀβραὰμ. ἐκβαλε τὴν παιδίσκην ταύτην, καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς. οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης ταύτης μετὰ τοῦ υἱοῦ μου Ἰσαὰκ. ¹¹ σκληρόν δὲ ἐφάνη τὸ ῥῆμα σφοδρᾶ ἐναν-

ἐναντίον Ἀβραάμ περὶ τοῦ υἱοῦ αὐ-
τοῦ. ¹² εἶπε δὲ ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ. μὴ
σκληρὸν ἔστω ἐναντίον σου περὶ τοῦ
παιδίου, καὶ περὶ τῆς παιδείας. πάν-
τα ὅσα ἂν εἴπῃ σοι Σάρρα, ἀκουε τῆς
φωνῆς αὐτῆς. ὅτι ἐν Ἰσαὰκ κληθήσε-
ται σοι σπέρμα. ¹³ καὶ τὸν υἱὸν δὲ τῆς
παιδείας ταύτης εἰς ἔθνος μέγα ποιή-
σω αὐτόν, ὅτι σπέρμα σόν ἐστιν.
¹⁴ ἀνέστη δὲ Ἀβραάμ τὸ πρωῒ, καὶ
ἔλαβεν ἄρτους καὶ ἄσκον ὕδατος, καὶ
ἔδωκεν τῇ Ἄγαρ. καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ
τὸν ὦμον αὐτῆς τὸ παιδίον, καὶ ἀπέ-
στειλεν αὐτήν. ἀπελθοῦσα δὲ ἐπλά-
νῳτο κατὰ τὴν ἔρημον, κατὰ τὸ φρέαρ
τοῦ ὅρκου. ¹⁵ ἐξέλιπε δὲ τὸ ὕδωρ ἐκ
τοῦ ἀσκοῦ. καὶ ἔρριψε τὸ παιδίον ὑπο-
κάτω μᾶς ἐλάτης. ¹⁶ ἀπελθοῦσα δὲ
ἐκάθητο ἀπέναντι αὐτοῦ μακρόθεν,
ὥστε τόξου βολήν. εἶπε γὰρ, οὐ μὴ ἴδω
τὸν θάνατον τοῦ παιδίου μου, καὶ
ἐκάθισεν ἀπέναντι αὐτοῦ. ἀναβοῶσαν
δὲ τὸ παιδίον ἔκλαυσεν. ¹⁷ εἰσηκούσε δὲ
ὁ θεὸς τῆς φωνῆς τοῦ παιδίου ἐκ τοῦ
τόπου οὗ ἦν. καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος
θεοῦ τὴν Ἄγαρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
εἶπεν αὐτῇ. τί ἐστιν Ἄγαρ; μὴ φοβοῦ.
ἐπακηκοε γὰρ ὁ θεὸς τῆς φωνῆς τοῦ
παιδίου ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἐστιν. ¹⁸ ἀνά-
στηθι καὶ λάβε τὸ παιδίον, καὶ κρά-
τησον τῇ χειρὶ σου αὐτό. εἰς γὰρ ἔθνος
μέγα ποιήσω αὐτό. ¹⁹ καὶ ἀνέωξεν ὁ
θεὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς. καὶ εἶδε
φρέαρ ὕδατος ζῶντος. καὶ ἐπορεύθη,
καὶ ἐπλήσσε τὸν ἀσκὸν ὕδατος. καὶ
ἐπότισε τὸ παιδίον. ²⁰ καὶ ἦν ὁ θεὸς
μετὰ τοῦ παιδίου. καὶ ἠϋξήθη, καὶ
κατώκησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. ἐγένετο δὲ
τοξότης. ²¹ καὶ κατώκησεν ἐν τῇ ἐρή-
μῳ. καὶ ἔλαβεν αὐτῷ ἡ μήτηρ γυναῖ-
κα ἐκ Φαραν Αἰγύπτου. ²² ἐγένετο
δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. καὶ εἶπεν Ἀβι-
μέλεχ, καὶ Ὀχοζάθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐ-
τοῦ, καὶ Φιχὸλ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς
δυναμείας αὐτοῦ πρὸς Ἀβραάμ, λέγων.
ὁ θεὸς μετὰ σοῦ ἐν πάσιν, οἷς ἐάν
ποιῇς. ²³ νῦν οὖν ὁμοσόν μοι τὸν θεόν,
μὴ ἀδικήσιν με, μὴ δὲ τὸ σπέρμα μου,
μὴ δὲ τὸ ὄνομά μου. ἀλλὰ κατὰ τὴν
δικαιοσύνην, ἣν ἐποίησα μετὰ σοῦ, ποιή-
σεις μετ' ἐμοῦ, καὶ τῇ γῇ ἣ σὺ παρῶ-

κησας ἐν αὐτῇ. ²⁴ καὶ εἶπεν Ἀβραάμ.
ἐγὼ ὁμοῦμαι. ²⁵ καὶ ἤλεγξεν Ἀβραάμ
τὸν Ἀβιμέλεχ περὶ τῶν φρεάτων τοῦ
ὕδατος, ὧν ἀφείλοντο οἱ παῖδες τοῦ
Ἀβιμέλεχ. ²⁶ καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀβιμέ-
λεχ. οὐκ ἔγνων τίς ἐποίησέ σοι τὸ ῥῆμα
τοῦτο. οὐδὲ σὺ μοι ἀπήγγειλας, οὐδὲ
ἐγὼ ἤκουσα, ἀλλ' ἡ σήμερον. ²⁷ καὶ
ἔλαβεν Ἀβραάμ προβάτα, καὶ μόσχους,
καὶ ἔδωκε τῷ Ἀβιμέλεχ, καὶ διέθεντο
ἀμφοτέροι διαθήκην. ²⁸ καὶ ἔστησεν
Ἀβραάμ ἑπτὰ ἀμνάδας προβάτων μό-
νας. ²⁹ καὶ εἶπεν Ἀβιμέλεχ τῷ Ἀβραάμ.
τί εἰσιν αἱ ἑπτὰ ἀμνάδες τῶν προβά-
των τούτων, ἃς ἔστησας μόνας; ³⁰ καὶ
εἶπεν Ἀβραάμ. ὅτι τὰς ἑπτὰ ἀμνάδας
λήψῃ παρ' ἐμοῦ, ἵνα ὥσὶ μοι εἰς μαρ-
τυριον, ὅτι ἐγὼ ὠρύξα τὸ φρέαρ του-
το. ³¹ διὰ τοῦτο ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα
τοῦ τόπου ἐκείνου, φρέαρ ὁρκισμοῦ.
ὅτι ἐκεῖ ὠμοσαν ἀμφοτέροι. ³² καὶ διέ-
θεντο διαθήκην ἐν τῷ φρεάτι τοῦ ὁρ-
κισμοῦ. ἀνέστη δὲ Ἀβιμέλεχ, Ὀχοζάθ
ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ, καὶ Φιχὸλ ὁ ἀρ-
χιστράτηγος τῆς δυναμείας αὐτοῦ, καὶ
ἐπέστρεψαν εἰς τὴν γῆν τῶν Φυλι-
στιείμ. ³³ καὶ ἐφύτευσεν Ἀβραάμ ἄρου-
ραν ἐπὶ τῷ φρεάτι τοῦ ὅρκου. καὶ
ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ τὸ ὄνομα κυρίου,
θεὸς αἰώνιος. ³⁴ παρῶκησε δὲ Ἀβρα-
ὰμ ἐν τῇ γῇ τῶν Φυλιστιείμ ἡμέρας
πολλὰς.

Κ Ε Φ. Κ Β'.

Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα
ὁ θεὸς ἐπέιασε τὸν Ἀβραάμ, καὶ εἶ-
πεν αὐτῷ. Ἀβραάμ Ἀβραάμ. καὶ εἶ-
πεν. ἰδοὺ ἐγώ. ² καὶ εἶπε. λάβε τὸν
υἱόν σου τὸν ἀγαπητόν, ὃν ἠγάπησας
τὸν Ἰσαὰκ, καὶ πορεύθητι εἰς τὴν γῆν
τὴν ὑψηλὴν, καὶ ἀνένεγκε αὐτὸν ἐκεῖ
εἰς ὀλοκάρπωσιν ἐφ' ἐν τῶν ὁρέων ὧν
ἂν σοι εἴπω. ³ ἀναστὰς δὲ Ἀβραάμ
τὸ πρωῒ, ἐπέσαξε τὴν ὄνον αὐτοῦ.
παρέλαβε δὲ μεθ' ἐαυτοῦ δύο παῖδας,
καὶ Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. καὶ σχίσας
ξύλα εἰς ὀλοκάρπωσιν, ἀναστὰς ἐπο-
ρεύθη. καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ὃν
εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός, τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ.
⁴ καὶ ἀναβλέψας Ἀβραάμ τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς αὐτοῦ, εἶδε τὸν τόπον μακρόθεν.
⁵ καὶ εἶπεν Ἀβραάμ τοῖς παισὶν αὐτοῦ.

καθίσατε αὐτοῦ μετὰ τῆς ὄνου. ἐγὼ δὲ καὶ τὸ παιδάριον διελευσόμεθα ἕως ὧδε. καὶ προσκνησαντες ἀναστρέψομεν πρὸς ὑμᾶς. ⁶ ἔλαβε δὲ Ἀβραὰμ τὰ ξύλα τῆς ὀλοκαρπώσεως, καὶ ἐπέθηκεν Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. ἔλαβε δὲ μετὰ χεῖρας καὶ τὸ πῦρ καὶ τὴν μάχαιραν, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ δύο ἅμα. ⁷ εἶπε δὲ Ἰσαὰκ πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα αὐτοῦ. πάτερ. ὁ δὲ εἶπε. τί ἐστι τέκνον; εἶπε δέ. ἰδοὺ τὸ πῦρ καὶ τὰ ξύλα, ποῦ ἐστι τὸ πρόβατον τὸ εἰς ὀλοκαρπώσιν; ⁸ εἶπε δὲ Ἀβραὰμ. ὁ θεὸς ὄψεται φαντῶ πρόβατον εἰς ὀλοκαρπώσιν, τέκνον. πορευθέντες δὲ ἀμφοτέροι ἅμα, ⁹ ἤλθον ἐπὶ τὸν τόπον, ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός. καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ Ἀβραὰμ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐπέθηκε τὰ ξύλα. καὶ συμποδίσας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἐπέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπάνω τῶν ξύλων. ¹⁰ καὶ ἐξέτεινεν Ἀβραὰμ τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν τὴν μάχαιραν, σφάζει τὸν υἱὸν αὐτοῦ. ¹¹ καὶ ἐκάλεισεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶπεν. Ἀβραὰμ Ἀβραὰμ. ὁ δὲ εἶπεν. ἰδοὺ ἐγώ. ¹² καὶ εἶπε. μὴ ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ παιδάριον, μὴ δὲ ποιήσῃς αὐτῷ μὴδέν. γυνὴ γὰρ ἔγνω, ὅτι φοβῆ ὑπὸ τὸν θεόν. καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ. ¹³ καὶ ἀναβλεψας Ἀβραὰμ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδε. καὶ ἰδοὺ κριὸς εἰς κατεχόμενος ἐν φυτῷ Σαβὲν τῶν κεράτων. καὶ ἐπορεύθη Ἀβραὰμ, καὶ ἔλαβε τὸν κριόν, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν εἰς ὀλοκαρπώσιν ἀντὶ Ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. ¹⁴ καὶ ἐκάλεισεν Ἀβραὰμ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, κύριος εἶδεν. ἵνα εἴπωσι σήμερον, ἐν τῷ ὄρει κύριος ὤφθη. ¹⁵ καὶ ἐκάλεισεν ἄγγελος κυρίου τὸν Ἀβραὰμ δευτέρον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγων. ¹⁶ κατ' ἐμαντοῦ ὥμοσα λέγει κύριος οὗ εἵνεκεν ἐποίησας τὸ ὄρημα τοῦτο, καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ. ¹⁷ ἡ μὲν εὐλογῶν εὐλογῆσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου, ὥς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. καὶ κληρονομήσει τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν

ὑπεραντίων. ¹⁸ καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ἀνθ' ὧν ὑπήκουσας τῆς ἐμῆς φωνῆς. ¹⁹ ἀπεστράφη δὲ Ἀβραὰμ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ. καὶ ἀναστάντες ἐπορεύθησαν ἅμα ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὄρκου. καὶ κατώκησεν Ἀβραὰμ ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὄρκου. ²⁰ ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ὅρημα ταῦτα, καὶ ἀγγεγέλη τῷ Ἀβραὰμ, λέγοντες. ἰδοὺ τέτοκε Μελχὰ καὶ αὐτὴ υἱοὺς τῷ Ναχώρ τῷ ἀδελφῷ σου, ²¹ τὸν Οὐζ' πρωτότοκον, καὶ τὸν Βαυζ' ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ τὸν Καμουήλ πατέρα Σύρων, ²² καὶ τὸν Χαζὰδ, καὶ Ἀζαῦ, καὶ τὸν Φαλδές, καὶ τὸν Ἰελδάφ, καὶ τὸν Βαθουήλ. ²³ Βαθουήλ δὲ ἐγέννησε τὴν Ρεβέκκαν. ὁπῶν οὗτοι υἱοί, οὓς ἔτεκε Μελχὰ τῷ Ναχώρ τῷ ἀδελφῷ Ἀβραὰμ. ²⁴ καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ, ἡ ὄνομα Ρεῦμα, ἔτεκε καὶ αὐτὴ τὸν Ταβὲκ, καὶ τὸν Ταὰμ, καὶ τὸν Τοχός, καὶ τὸν Μοχά.

Κ Ε Φ. ΚΓ'.

Εγένετο δὲ ἡ ἡ ζωὴ Σάρρας ἔτη ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ. ² καὶ ἀπέθανε Σάρρα ἐν πόλει Ἀρβὼκ, ἥ ἐστὶν ἐν τῷ κοιλώματι. αὕτη ἐστὶ Χεβρών ἐν τῇ γῇ Χαναάν. ἤλθε δὲ Ἀβραὰμ κούφασθαι Σάρραν, καὶ πενήθησαι. ³ καὶ ἀνέστη Ἀβραὰμ ἀπὸ τοῦ νεκροῦ αὐτοῦ. καὶ εἶπεν Ἀβραὰμ τοῖς υἱοῖς τοῦ Χέτ, λέγων. ⁴ πάροικος καὶ παρεπίδημος ἐγὼ εἰμι μεθ' ὑμῶν. δότε μοι οὖν κτῆσιν τάφου μεθ' ὑμῶν, καὶ θάψω τὸν νεκρόν μου ἀπ' ἐμοῦ. ⁵ ἀπεκρίθησαν δὲ οἱ υἱοὶ Χέτ πρὸς Ἀβραὰμ, λέγοντες. ⁶ μὴ κύριε. ἀκουσον δὲ ἡμῶν. βασιλεὺς παρὰ θεοῦ σὺ εἶ ἐν ἡμῖν. ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς, μνημείοις ἡμῶν θάψον τὸν νεκρόν σου. οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν οὐ μὴ κωλύσει τὸ μνημεῖον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, τοῦ θάψαι τὸν νεκρόν σου ἐκεῖ. ⁷ ἀναστὰς δὲ Ἀβραὰμ προσκύνησε τῷ κατ' τῆς γῆς, τοῖς υἱοῖς τοῦ Χέτ. ⁸ καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς Ἀβραὰμ, λέγων. εἰ ἔχετε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, ὥστε θάψαι τὸν νεκρόν μου ἀπὸ προσώπου μου, ἀκούσατέ μου, καὶ λαλήσατε περὶ ἐμοῦ Ἐφρώμ τῷ τοῦ Σαάρ. ⁹ καὶ δώτω μοι τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν, ὃ ἐστὶν αὐτῷ, τὸ ὃν ἐν μέρει τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ. ἀργυρίου τοῦ

ἀξίου δότω μοι αὐτὸ ἐν ὑμῖν εἰς κτῆσιν
μνημείου. ¹⁰ Ἐφρών δὲ ἐκάθητο ἐν μέ-
σῳ τῶν υἱῶν Χέτ. ἀποκριθεὶς δὲ Ἐ-
φρών ὁ Χετταῖος πρὸς Ἀβραάμ, εἶπεν
ἀκουόντων τῶν υἱῶν Χέτ, καὶ τῶν εἰς-
πορευομένων εἰς τὴν πόλιν πάντων, λέ-
γων. ¹¹ παρ' ἐμοὶ γενοῦ κύριε, καὶ
ἀκουσόν μου. τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπή-
λαιον τὸ ἐν αὐτῷ, σοὶ δίδωμι. ἐναντίον
πάντων τῶν πολιτῶν μου δεδωκά σοι.
θάψον τὸν νεκρὸν σου. ¹² καὶ προσκύ-
νησεν Ἀβραάμ ἐναντίον τοῦ λαοῦ τῆς
γῆς. ¹³ καὶ εἶπε τῷ Ἐφρών εἰς τὰ ὦτα
ἐναντίον τοῦ λαοῦ τῆς γῆς. ἐπεδὴ
πρὸς ἐμοῦ εἶ, ἀκουσόν μου. τὸ ἀργύ-
ριον τοῦ ἀγροῦ λάβε παρ' ἐμοῦ, καὶ
θάψω τὸν νεκρὸν μου ἐκεῖ. ¹⁴ ἀπεκρί-
θη δὲ Ἐφρών τῷ Ἀβραάμ, λέγων.
¹⁵ οὐχὶ κύριε. ἀκήκοα γὰρ, γῆ τετρα-
κοσίαν διδράχμων ἀργυρίου. ἀλλὰ τί
ἂν εἴη τούτο ἀνά μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ;
σὺ δὲ τὸν νεκρὸν σου θάψον. ¹⁶ καὶ
ἤκουσεν Ἀβραάμ τοῦ Ἐφρών, καὶ ἀπε-
κατέστησεν Ἀβραάμ τῷ Ἐφρών τὸ
ἀργύριον, ὃ ἐλάλησεν εἰς τὰ ὦτα τῶν
υἱῶν Χέτ. τετρακόσια διδράχμα ἀρ-
γυρίου δοκίμου ἐμποροῖς. ¹⁷ καὶ ἔσθη
ὁ ἀγρὸς Ἐφρών, ὃς ἦν ἐν τῷ διπλῷ
σπηλαίῳ, ὃς ἐστὶ κατὰ πρόσωπον
Μαμβρῆ, ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον, ὃ
ἦν ἐν αὐτῷ, καὶ πᾶν δένδρον, ὃ ἦν ἐν τῷ
ἀγρῷ, καὶ πᾶν ὃ ἐστὶν ἐν τοῖς ὁρίοις
αὐτοῦ κύκλῳ. ¹⁸ τῷ Ἀβραάμ, εἰς κτῆ-
σιν ἐναντίον τῶν υἱῶν Χέτ, καὶ πάν-
των τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὴν πόλιν.
¹⁹ μετὰ ταῦτα ἔθαψεν Ἀβραάμ Σάρ-
ραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ
τοῦ ἀγροῦ τῷ διπλῷ, ὃ ἐστὶν ἀπέναντι
Μαμβρῆ. αὕτη ἐστὶ Χεβρών ἐν τῇ γῇ
Χαναάν. ²⁰ καὶ ἐκυρώθη ὁ ἀγρὸς καὶ
τὸ σπήλαιον ὃ ἦν ἐν αὐτῷ τῷ Ἀβραάμ
εἰς κτῆσιν τάφου, παρὰ τῶν υἱῶν Χέτ.

Κ Ε Φ. ΚΔ'.

Καὶ Ἀβραάμ ἦν πρεσβύτερος προε-
βηκῶς ἡμερῶν. καὶ κύριος ἠυλόγησε
τὸν Ἀβραάμ κατὰ πάντα. ² καὶ εἶπεν
Ἀβραάμ τῷ παιδί αὐτοῦ τῷ πρεσβυ-
τέρῳ τῆς οἰκίας αὐτοῦ τῷ ἀρχοντι
πάντων τῶν αὐτοῦ. θές τὴν χεῖρα σου
ὑπὸ τὸν μηρὸν μου. ³ καὶ ἐξορκιῶ σε
κύριον τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸν

θεὸν τῆς γῆς, ἵνα μὴ λάβῃς γυναῖκα
τῷ υἱῷ μου Ἰσαὰκ ἀπὸ τῶν θυγατέ-
ρων τῶν Χανααίων, μεθ' ὧν ἐγὼ οἰκῶ
ἐν αὐτοῖς. ⁴ ἀλλ' ἢ εἰς τὴν γῆν μου σὺ
ἐγεννήθην πορεύσῃ, καὶ εἰς τὴν φυλὴν
μου, καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου
Ἰσαὰκ ἐκεῖθεν. ⁵ εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ
παῖς. μή ποτε οὐ βούληται ἡ γυνὴ πο-
ρευθῆναι μετ' ἐμοῦ ὀπίσω εἰς τὴν γῆν
ταύτην, ἀποστρέψω τὸν υἱόν σου εἰς
τὴν γῆν, ὅθεν ἐξῆλθες ἐκεῖθεν; ⁶ εἶπε
δὲ πρὸς αὐτὸν Ἀβραάμ. πρόσεχε σεαυ-
τῷ μὴ ἀποστρέψῃς τὸν υἱόν μου ἐκεῖ.
⁷ κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ
θεὸς τῆς γῆς, ὃς ἔλαβέ με ἐκ τοῦ οἴκου
τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἐκ τῆς γῆς ἧς ἐγέν-
νηθην, ὃς ἐλάλησέ μοι, καὶ ὃς ὤμοσε
μοι, λέγων. σοὶ δώσω τὴν γῆν ταύτην
καὶ τῷ σπέρματί σου. αὐτὸς ἀποστε-
λεῖ τὸν ἄγγελόν αὐτοῦ ἔμπροσθέν σου.
καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκεῖθεν.
⁸ ἐὰν δὲ μὴ θέλῃ ἡ γυνὴ πορευθῆναι
μετὰ σοῦ εἰς τὴν γῆν ταύτην, καθαρὸς
ἔσῃ ἀπὸ τοῦ ὅρκου μου. μόνον τὸν υἱόν
μου μὴ ἀποστρέψῃς ἐκεῖ. ⁹ καὶ ἔθηκεν
ὁ παῖς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὑπὸ τὸν μηρὸν
Ἀβραάμ τοῦ κυρίου αὐτοῦ. καὶ ὤμοσεν
αὐτῷ περὶ τοῦ ὅρκου τούτου. ¹⁰ καὶ
ἔλαβεν ὁ παῖς δέκα καμήλους ἀπὸ τῶν
καμήλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ
πάντων τῶν ἀγαθῶν τοῦ κυρίου αὐ-
τοῦ μεθ' ἑαυτοῦ. καὶ ἀναστὰς ἐπορεύ-
θη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν εἰς τὴν πό-
λιν Ναχώρ. ¹¹ καὶ ἐκοίμισε τὰς καμή-
λους ἕξω τῆς πόλεως παρὰ τὸ φρέαρ
τοῦ ὕδατος τὸ πρὸς ὅπῃ, ἥνίκα ἐκπο-
ρεύονται αἱ ὑδροῦόμεναι. ¹² καὶ εἶπε.
κύριε ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ,
εὐδόωσον ἐναντίον ἐμοῦ σήμερον, καὶ
ποιήσον ἔλεος μετὰ τοῦ κυρίου μου
Ἀβραάμ. ¹³ ἰδοὺ ἐγὼ ἔστηκα ἐπὶ τῆς
πηγῆς τοῦ ὕδατος. αἱ δὲ θυγατέρες
τῶν οἰκούντων τὴν πόλιν ἐκπορεύονται
ἀντλήσαι ὕδωρ. ¹⁴ καὶ ἔσται ἡ παρθέ-
νος, ἥ ἂν ἐγὼ εἴπω, ἐπὶ κλινὴν τὴν ὑδρίαν
σου, ἵνα πίω, καὶ εἴτῃ μοι, πῖε σὺ, καὶ
τὰς καμήλους σου ποτιῶ, ἕως ἂν πάν-
τωνται πίνουσαι, ταύτην ἡτοίμασας
τῷ παιδί σου τῷ Ἰσαὰκ. καὶ ἐν τούτῳ
γινώσκωμαι, οὗ ἐποίησας ἔλεος μετὰ τοῦ
κυρίου μου Ἀβραάμ. ¹⁵ καὶ ἐγένετο

πρὸ τοῦ συντελέσαι αὐτὸν λαλοῦντα ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ. καὶ ἰδοὺ Ῥεβέκκα ἐξεπορεύετο ἡ τεχθεῖσα Βαθουλή, υἱῷ Μελχὰς, τῆς γυναῖκος Ναχώρ, ἀδελφοῦ δὲ Ἀβραάμ, ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς. ¹⁶ ἡ δὲ παρθένος ἦν καλὴ τῇ ὄψει σφόδρα. παρθένος ἦν. ἀνὴρ οὐκ ἔγνω αὐτήν. καταβάσα δὲ ἐπὶ τὴν πηγὴν ἐπλήρσε τὴν ὑδρίαν αὐτῆς, καὶ ἀνέβη. ¹⁷ ἐπέδραμε δὲ ὁ παῖς εἰς συνάντησιν αὐτῆς. καὶ εἶπε. πότισόν με μικρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου. ¹⁸ ἡ δὲ εἶπε. πῆε κύριε. καὶ ἔσπενσε καὶ καθεῖλε τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς καὶ ἐπότισεν αὐτὸν, ἕως ἐπαύσατο πίνων. ¹⁹ καὶ εἶπε. καὶ ταῖς καμήλοις σου ὑδρεύσομαι, ἕως ἂν πᾶσαι πῖωσι. ²⁰ καὶ ἔσπενσε καὶ ἐξεκένωσε τὴν ὑδρίαν εἰς τὸ ποτιστήριον. καὶ ἔδραμεν ἐπὶ τὸ φοεᾶρ ἀντλήσαι πάλιν. καὶ ὑδρεύσατο πάσαις ταῖς καμήλοις. ²¹ ὁ δὲ ἄνθρωπος κατεμάνθανεν αὐτήν. καὶ παρεσιώπα τοῦ γινῶναι εἰ εὐδῶκε κύριος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, ἢ οὐ. ²² ἐγένετο δὲ ἡνῖκα ἐπαύσαντο πᾶσαι αἱ καμήλοι πίνουσαι, ἔλαβεν ὁ ἄνθρωπος ἑνώτια χροῦσά ἀνὰ δραχμὴν ὀκτῆς, καὶ δύο ψέλλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς. δέκα χροῦσὼν ὀκτὴ αὐτῶν. ²³ καὶ ἐπηρώτησεν αὐτήν, καὶ εἶπε. θυγάτηρ τίς εἶ; ἀνάγγειλόν μοι. εἰ ἔστι παρὰ τῷ πατρί σου τόπος ἡμῖν τοῦ καταλῦσαι. ²⁴ ἡ δὲ εἶπεν αὐτῷ. θυγάτηρ Βαθουλή εἰμι τοῦ Μελχὰς, ὃν ἔτεκε τῷ Ναχώρ. ²⁵ καὶ εἶπεν αὐτῷ. καὶ ἄχυρα καὶ χορτάσματα πολλὰ παρ' ἡμῖν, καὶ τόπος τοῦ καταλῦσαι. ²⁶ καὶ εὐδοκήσας ὁ ἄνθρωπος προσεκίνησε τῷ κυρίῳ. καὶ εἶπεν. ²⁷ εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ. ὅς οὐκ ἔγκατέλιπε τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τοῦ κυρίου μου. ἐμέ τ' εὐδῶκε κύριος εἰς οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου. ²⁸ καὶ δραμοῦσα ἡ παῖς ἀνήγγειλε εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτῆς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. ²⁹ τῇ δὲ Ῥεβέκκα ἀδελφὸς ἦν, ᾧ ὄνομα Λαβαν. καὶ ἔδραμε Λαβαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἔξω ἐπὶ τὴν πηγὴν. ³⁰ καὶ ἐγένετο ἡνῖκα εἶδε τὰ ἐνώτια καὶ τὰ ψέλλια ἐν ταῖς χερσὶ τῆς

ἀδελφῆς αὐτοῦ, καὶ ὅτε ἤκουσε τὰ ῥήματα Ῥεβέκκας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, λεγούσης. οὕτω λελάληκέ μοι ὁ ἄνθρωπος. καὶ ἦλθε πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐστηκότος αὐτοῦ ἐπὶ τῶν καμήλων ἐπὶ τῆς πηγῆς. ³¹ καὶ εἶπεν αὐτῷ. δεῦρο εἰσελθε εὐλογητὸς κυρίου. ἵνατί ἐστηκας ἔξω; ἐγὼ δὲ ἡτοίμασα τὴν οἰκίαν καὶ τόπον ταῖς καμήλοις. ³² εἰσῆλθε δὲ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν οἰκίαν. καὶ ἀπέσαξε τὰς καμήλους. καὶ ἔδωκεν ἄχυρα καὶ χορτάσματα ταῖς καμήλοις, καὶ ὕδωρ νίψασθε τοῖς ποσὶν αὐτοῦ, καὶ τοῖς ποσὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν μετ' αὐτοῦ. ³³ καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς ἄρτους φαγεῖν. καὶ εἶπεν. οὐ μὴ φάγω, ἕως τοῦ λαλήσαι με τὰ ῥήματα μου. καὶ εἶπεν. λάλησον. ³⁴ καὶ εἶπε. παῖς Ἀβραάμ ἐγὼ εἰμι. ³⁵ κύριος δὲ ἡλόγησε τὸν κύριόν μου σφόδρα, καὶ ὑψώθη. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ πρόβατα, καὶ μόσχους, καὶ ἀργύριον, καὶ χρυσίον, παῖδας, καὶ παιδίσκας, καμήλους, καὶ ὄνους. ³⁶ καὶ ἔτεκε Σάρρα ἡ γυνὴ τοῦ κυρίου μου υἱὸν ἕνα τῷ κυρίῳ μου μετὰ τὸ γηράσαι αὐτόν. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὅσα ἦν αὐτῷ. ³⁷ καὶ ὠρμισέ με ὁ κύριός μου, λέγων. οὐ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἀπὸ τῶν θυγατρῶν τῶν Χαναανίων, ἐν οἷς ἐγὼ παροικῶ ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. ³⁸ ἀλλ' εἰς τὸν οἶκόν τοῦ πατρός μου πορεύσῃ, καὶ εἰς τὴν φυλὴν μου, καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκεῖθεν. ³⁹ εἶπα δὲ τῷ κυρίῳ μου, μήποτε οὐ πορεύσεται ἡ γυνὴ μετ' ἐμοῦ. ⁴⁰ καὶ εἶπέ μοι. κύριος ὁ θεός, ᾧ εὐηρέστησα ἐναντίον αὐτοῦ, αὐτὸς ἐξαποστελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ μετὰ σοῦ καὶ εὐδοῶσει τὴν ὁδὸν σου. καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκ τῆς φυλῆς μου, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου. ⁴¹ τότε ἀθῶος ἔση ἀπὸ τῆς ἀρεῆς μου. ἡνῖκα γὰρ ἐὰν ἔλθῃς εἰς τὴν φυλὴν μου, καὶ μὴ σοι δῶσι, καὶ ἔση ἀθῶος ἀπὸ τοῦ ὀρκισμοῦ μου. ⁴² καὶ ἔλθὼν σήμερον ἐπὶ τὴν πηγὴν, εἶπα. κύριε ὁ θεός τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ, εἰ σὺ εὐδοεῖς τὴν ὁδόν μου, ἐν ἣ νῦν ἐγὼ πορεύομαι ἐν αὐτῇ. ⁴³ ἰδοὺ ἐγὼ ἐφῆστηκα ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος, καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἀνθρώπων τῆς πόλεως ἐκπορεύον-
ται

ται ἀντλήσαι ὕδωρ. καὶ ἔσται ἡ παρ-
 θένος, ἥ ἂν ἐγὼ εἴπω, πότισόν με ἐκ
 τῆς ὑδρίας σου μικρὸν ὕδωρ, ⁴⁴ καὶ
 εἴπῃ μοι, καὶ σὺ πίε, καὶ ταῖς καμῆ-
 λους σου ὑδρεύσομαι. αὕτη ἡ γυνὴ ἦν
 ἡτοίμασε κύριος τῷ ἑαυτοῦ θεράποντι
 Ἰσαάκ. καὶ ἐν τούτῳ γινώσκωμαι, ὅτι πε-
 ποιήκας ἔλεος τῷ κυρίῳ μου Ἀβραάμ.
⁴⁵ καὶ ἐγένετο πρὸ τοῦ συντελέσαι με
 λαλοῦντα ἐν τῇ διανοίᾳ μου, εὐθύς Ρε-
 βέκκα ἐξεπορεύετο ἔχουσα τὴν ὑδρίαν
 ἐπὶ τῶν ὤμων. καὶ κατέβη ἐπὶ τὴν
 πηγὴν, καὶ ὑδρεύσατο. εἶπα δὲ αὐτῇ.
 πότισόν με. ⁴⁶ καὶ σπεύσασα καθεῖλε
 τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς
 ἀφ' ἑαυτῆς, καὶ εἶπε. πίε σὺ, καὶ τὰς
 καμήλους σου ποτιῶ. καὶ ἔπιον, καὶ
 τὰς καμήλους ἐπότισε. ⁴⁷ καὶ ῥώτη-
 σα αὐτήν, καὶ εἶπε. θυγάτηρ τίнос εἶ,
 ἀνάγγελόν μοι. ἡ δὲ ἔφη. θυγάτηρ
 Βαθουήλ εἰμι υἱοῦ τοῦ Ναχώρ, ὃν
 ἔτεκεν αὐτῷ Μελχά. καὶ περιέθηκεν
 αὐτῇ τὰ ἐνώτια καὶ τὰ ψέλλια περὶ
 τὰς χεῖρας αὐτῆς. ⁴⁸ καὶ εὐδοκήσας
 προσεκύνησα τῷ κυρίῳ. καὶ εὐλόγησα
 κύριον τὸν θεὸν τοῦ κυρίου μου Ἀ-
 βραάμ, ὃς εὐώδωσέ με ἐν ὁδῷ ἀληθείας,
 λαβεῖν τὴν θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ
 κυρίου μου τῷ υἱῷ αὐτοῦ. ⁴⁹ εἰ οὖν
 ποιεῖτε ὑμεῖς ἔλεος καὶ δικαιοσύνην
 πρὸς τὸν κύριόν μου. εἰ δὲ μή, ἀπαγ-
 γεῖλάτε μοι, ἵνα ἐπιστρέψω εἰς δεξιάν
 ἢ ἀριστεράν. ⁵⁰ ἀποκριθεὶς δὲ Δάβαν
 καὶ Βαθουήλ, εἶπαν. παρὰ κυρίου ἐξ-
 ῆλθε τὸ πρᾶγμα τοῦτο. οὐ δυνησόμε-
 θά σοι ἀντεπιτεῖν κακὸν ἢ καλόν. ⁵¹ ἰδοὺ
 Ῥεβέκκα ἐνώπιόν σου. λαβὼν ἀπότρε-
 χε. καὶ ἔστω γυνὴ τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου
 σου, καθὰ ἐλάλησε κύριος. ⁵² ἐγένετο
 δὲ ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν παῖδα τοῦ Ἀ-
 βραάμ τῶν ῥημάτων αὐτῶν, προσεκύ-
 νησεν ἐπὶ τὴν γῆν τῷ κυρίῳ. ⁵³ καὶ
 ἐξενέγκας ὁ παῖς σκεὴν ἀργυρᾶ καὶ
 χρυσᾶ καὶ ἱματισμὸν, ἔδωκε τῇ Ῥεβέ-
 κκα. καὶ δῶρα ἔδωκε τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς,
 καὶ τῇ μητρὶ αὐτῆς. ⁵⁴ καὶ ἔφαγον καὶ
 ἔπιον καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ'
 αὐτοῦ ὄντες, καὶ ἐκοιμήθησαν. καὶ
 ἀναστὰς τὸ πρωὶ, εἶπεν. ἐκπέμψατέ με,
 ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν μου.
⁵⁵ εἶπαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς, καὶ ἡ

μήτηρ. μαινάτω ἡ παρθένος μεθ' ἡμῶν
 ἡμέρας ὥσεί δέκα, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπ-
 ελεύσεται. ⁵⁶ ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς.
 μὴ κατέχετέ με. καὶ κύριος εὐώδωσε
 τὴν ὁδὸν μου ἐν ἐμοί. ἐκπέμψατέ με,
 ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν μου. ⁵⁷ οἱ
 δὲ εἶπαν. καλέσωμεν τὴν παῖδα, καὶ
 ἐρωτήσωμεν τὸ στόμα αὐτῆς. ⁵⁸ καὶ
 ἐκάλεσαν τὴν Ῥεβέκκαν, καὶ εἶπαν αὐ-
 τῇ. πορεύσῃ μετὰ τοῦ ἀνθρώπου τού-
 του; ἡ δὲ εἶπε. πορεύσομαι. ⁵⁹ καὶ
 ἐξέπεμψαν Ῥεβέκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐ-
 τῶν, καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς, καὶ
 τὸν παῖδα τοῦ Ἀβραάμ, καὶ τοὺς μετ'
 αὐτοῦ. ⁶⁰ καὶ εὐλόγησαν Ῥεβέκκαν,
 καὶ εἶπαν αὐτῇ. ἀδελφὴ ἡμῶν εἶ. γίνου
 εἰς χιλιάδας μυριάδων, καὶ κληρονομη-
 σάτω τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν
 ὑπερναντίων. ⁶¹ ἀναστᾶσα δὲ Ῥεβέκκα
 καὶ αἱ ἄβραι αὐτῆς, ἐπέβησαν ἐπὶ τὰς
 καμήλους, καὶ ἐπορεύθησαν μετὰ τοῦ
 ἀνθρώπου. καὶ ἀναλαβὼν ὁ παῖς τὴν
 Ῥεβέκκαν ἀπῆλθεν. ⁶² Ἰσαάκ δὲ διε-
 πορεύετο διὰ τῆς ἐρήμου κατὰ τὸ
 φρέαρ τῆς ὁράσεως. αὐτὸς δὲ κατώκει
 ἐν τῇ γῇ τῇ πρὸς λίβα. ⁶³ καὶ ἐξῆλθεν
 Ἰσαάκ ἀδολεσχῆσαι εἰς τὸ πεδίον τὸ
 πρὸς δαίλῃς. καὶ ἀναβλέψας τοῖς
 ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδε καμήλους ἐρ-
 χομένας. ⁶⁴ καὶ ἀναβλέψασα Ῥεβέκκα
 τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδε τὸν Ἰσαάκ. καὶ
 κατεπηδησεν ἀπὸ τῆς καμήλου. ⁶⁵ καὶ
 εἶπε τῷ παιδί. τίς ἐστὶν ὁ ἀνθρώπος
 ἐκείνος ὁ πορευόμενος ἐν τῷ πεδίῳ εἰς
 συνάντησιν ἡμῖν; εἶπε δὲ ὁ παῖς. οὗτός
 ἐστὶν ὁ κύριός μου. ἡ δὲ λαβοῦσα τὸ
 θέριστρον περιεβάλετο. ⁶⁶ καὶ διηγῆ-
 σατο ὁ παῖς τῷ Ἰσαάκ πάντα τὰ ῥή-
 ματα, ἃ ἐποίησεν. ⁶⁷ ἐξῆλθε δὲ Ἰσαάκ
 εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτοῦ. καὶ
 ἔλαβε τὴν Ῥεβέκκαν. καὶ ἐγένετο αὐ-
 τοῦ γυνή. καὶ ἠγάπησεν αὐτήν. καὶ
 παρεκλήθη Ἰσαάκ περὶ Σάρρας τῆς
 μητρὸς αὐτοῦ.

Κ Ε Φ. Κ Ε'.

Προσθέμενος δὲ Ἀβραάμ ἔλαβε γυ-
 ναῖκα, ἥ ὄνομα Χεττοῦρα. ² ἔτεκε δὲ
 αὐτῷ τὸν Ζουβοῦν, καὶ τὸν Ἰζάν, καὶ
 τὸν Μαδάλ, καὶ τὸν Μαδιὰμ, καὶ τὸν
 Ἰσβὼν, καὶ τὸν Σωιέ. ³ Ἰζάν δὲ
 ἐγέννησε τὸν Σαβᾶ, καὶ τὸν Λεδάν.

υἱοὶ δὲ Λεδάν Ἀσπουριεὺς, καὶ Λα-
τουσιεὺς, καὶ Λαωμεί. ⁴ υἱοὶ δὲ Μα-
διάμ Γεφάρ, καὶ Ἀφείρ, καὶ Ἐνῶχ,
καὶ Ἀβειδά, καὶ Ἐλδαγά. πάντες οὗτοι
ἦσαν υἱοὶ Χεττούρας. ⁵ ἔδωκε δὲ
Ἀβραάμ πάντα τὰ υπάρχοντα αὐτοῦ
Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. ⁶ καὶ τοῖς υἱοῖς
τῶν παλλακῶν αὐτοῦ ἔδωκεν Ἀβραάμ
δόματα. καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἀπὸ
Ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἔτι ζῶντος αὐ-
τοῦ πρὸς ἀνατολὰς εἰς γῆν ἀνατολῶν.
⁷ ταῦτα δὲ τὰ ἔτη ἡμερῶν τῆς ζωῆς
Ἀβραάμ ὅσα ἔζησεν, ἑκατὸν ἑβδόμη-
κονταπέντε ἔτη. ⁸ καὶ ἐκλείπων ἀπέ-
θανεν Ἀβραάμ ἐν γῆρᾳ καλῶς πρεσβύ-
της, καὶ πλήρης ἡμερῶν. καὶ προσετέθη
πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. ⁹ καὶ ἔθαψαν
αὐτὸν Ἰσαὰκ καὶ Ἰσμαὴλ οἱ υἱοὶ αὐ-
τοῦ εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν, εἰς
τὸν ἀγρὸν Ἐφρών τοῦ Σαὰρ τοῦ Χετ-
ταίου, ὅς ἐστιν ἀπέναντι Μαμβοῤῥ.
¹⁰ τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον, ὃ ἐκτή-
σατο Ἀβραάμ παρὰ τῶν υἱῶν τοῦ
Χέτ. ἐκεῖ ἔθαψαν Ἀβραάμ καὶ Σάρ-
ραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. ¹¹ ἐγένετο δὲ
μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἀβραάμ, εὐλόγησεν
ὁ θεὸς τὸν Ἰσαὰκ υἱὸν αὐτοῦ. καὶ
κατάφησεν Ἰσαὰκ παρὰ τὸ φρέαρ τῆς
ὁράσεως. ¹² αὗται δὲ αἱ γενέσεις Ἰσμαὴλ
τοῦ υἱοῦ Ἀβραάμ, ὃν ἔτεκεν Ἄγαρ ἡ
Αἰγυπτία ἡ παιδίσκη Σάρρας τῇ Ἀ-
βραάμ. ¹³ καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν
υἱῶν Ἰσμαὴλ, κατ' ὀνόματα τῶν γε-
νῶν αὐτοῦ. πρωτότοκος Ἰσμαὴλ, καὶ
Ναβαϊὼδ, καὶ Κηδὰρ, καὶ Ναβδεὴλ,
καὶ Μασσάμ, ¹⁴ καὶ Μασμὰ, καὶ Λου-
μὰ, καὶ Μασσῆ, ¹⁵ καὶ Χοδδάν, καὶ
Θαιμάν, καὶ Ἰετοῦρ, καὶ Ναφές, καὶ
Κεδμὰ. ¹⁶ οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ Ἰσμαὴλ.
καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν ταῖς
σηφαῖς αὐτῶν, καὶ ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν
αὐτῶν. δώδεκα ἄρχοντες κατὰ ἔθνη
αὐτῶν. ¹⁷ καὶ ταῦτα τὰ ἔτη τῆς ζωῆς
Ἰσμαὴλ, ἑκατὸν τριακονταεπτὰ ἔτη.
καὶ ἐκλείπων ἀπέθανε. καὶ προσετέθη
πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ. ¹⁸ κατάφησε δὲ
ἀπὸ Εὐφράτῃ ἕως Σούρ, ἥ ἐστι κατὰ
πρόσωπον Αἰγύπτου ἕως ἔλθειν πρὸς
Ἀσσυρίους. κατὰ πρόσωπον πάντων
τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατάφησε. ¹⁹ καὶ
αὗται αἱ γενέσεις Ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ Ἀ-

βραάμ. Ἀβραάμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαὰκ.
²⁰ ἦν δὲ Ἰσαὰκ ἑτῶν τεσσαράκοντα,
ὅτε ἔλαβε τὴν Ῥεβέκκαν θυγατέρα
Βαθουρὴλ τοῦ Σύρου ἐκ τῆς Μεσοπο-
ταμίας Συρίας, ἀδελφὴν Λαβὰν τοῦ
Σύρου, ἐαυτῷ εἰς γυναῖκα. ²¹ ἑδέετο δὲ
Ἰσαὰκ κυρίου περὶ Ῥεβέκκας τῆς γυ-
ναϊκὸς αὐτοῦ, ὅτι στείρα ἦν. ἐπῆκουσε
δὲ αὐτοῦ ὁ θεὸς, καὶ συνέλαβεν ἐν γασ-
τρὶ Ῥεβέκκα ἡ γυνὴ αὐτοῦ. ²² ἐσπίρ-
των δὲ τὰ παιδία ἐν αὐτῇ, εἶπε δέ. εἰ
οὕτω μοι μέλλει γίνεσθαι, ἵνα τί μοι
τοῦτο; ἐπορεύθη δὲ πυνθέσθαι παρὰ
κυρίου. ²³ καὶ εἶπε κύριος αὐτῇ. δύο
ἔθνη ἐν γαστρὶ σου εἰσὶ. καὶ δύο λαοὶ
ἐκ τῆς κοιλίας σου διασταλήσονται. καὶ
λαὸς λαοῦ ὑπερέξει. καὶ ὁ μείζων δου-
λεύσει τῷ ἐλάσσονι. ²⁴ καὶ ἐπληρώθη-
σαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν. καὶ
τῇδε ἦν δίδυμα ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς.
²⁵ ἐξῆλθε δὲ ὁ πρωτότοκος πυθόρακος.
ὄλος, ὡσεὶ δορὰ, δασύς. ἐπωνόμασε δὲ
τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἡσαῦ. ²⁶ καὶ μετὰ
τοῦτο ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. καὶ ἡ
χεὶρ αὐτοῦ ἐπιλημμένη τῆς πτέρουης
Ἡσαῦ. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
Ἰακώβ. Ἰσαὰκ δὲ ἦν ἐτῶν ἐξήκοντα,
ὅτε ἔτεκεν αὐτοὺς Ῥεβέκκα. ²⁷ ἡψῆ-
θησαν δὲ οἱ νεανίσκοι. καὶ ἦν Ἡσαῦ
ἄνθρωπος εἰδὼς κυνηγεῖν, ἀγροίκος.
Ἰακώβ δὲ, ἄνθρωπος ἀπλαστος, οἰκῶν
οἰκίαν. ²⁸ ἠγάπησε δὲ Ἰσαὰκ τὸν Ἡ-
σαῦ, ὅτι ἡ θῆρα αὐτοῦ βρώσις αὐτοῦ.
Ῥεβέκκα δὲ ἠγάπα τὸν Ἰακώβ. ²⁹ ἠψῆ-
σε δὲ Ἰακώβ ἔφημα. ἦλθε δὲ Ἡσαῦ ἐκ
τοῦ πεδίου ἐκλείπων. ³⁰ καὶ εἶπεν Ἡ-
σαῦ τῷ Ἰακώβ. γεῦσόν με ἀπὸ τοῦ
ἐψήματος πυθόρου τούτου, ὅτι ἐκλείπω.
διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
Ἐδώμ. ³¹ εἶπε δὲ Ἰακώβ τῷ Ἡσαῦ.
ἀπόδου μοι σήμερον τὰ πρωτοτόκιά
σου ἐμοί. ³² καὶ εἶπεν Ἡσαῦ. ἰδοὺ ἐγὼ
πορεύομαι τελευτᾶν. καὶ ἵνα τί μοι
ταῦτα τὰ πρωτοτόκια; ³³ καὶ εἶπεν
αὐτῷ Ἰακώβ. ὁμοσὸν μοι σήμερον. καὶ
ὤμοσεν αὐτῷ. ἀπέδοτο δὲ Ἡσαῦ τὰ
πρωτοτόκια τῷ Ἰακώβ. ³⁴ Ἰακώβ δὲ
ἔδωκε τῷ Ἡσαῦ ἄρτον, καὶ ἐφημα
φακου. καὶ ἔφαγε καὶ ἔπιε. καὶ ἀνα-
στάς ὤχετο. καὶ ἐφαύλισεν Ἡσαῦ τὰ
πρωτοτόκια.

Κ Ε Φ. Κς'.

Εγένετο δὲ λιμός ἐπὶ τῆς γῆς, χωρὶς τοῦ λιμοῦ τοῦ προτερον, ὃς ἐγένετο ἐν τῷ καιρῷ τοῦ Ἀβραάμ. ἐπορεύθη δὲ Ἰσαὰκ πρὸς Ἀβιμέλεχ βασιλέα Φυλιστιεὶμ εἰς Γέραρα. ² ὥφθη δὲ αὐτῷ κύριος, καὶ εἶπε. μὴ καταβῆς εἰς Αἴγυπτον. κατοικήσον δὲ ἐν τῇ γῇ, ἣ ἂν σοι εἴπω. ³ καὶ παροίκει ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ, καὶ εὐλογήσω σε. σοὶ γὰρ καὶ τῷ σπέρματί σου δώσω πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην. καὶ στήσω τὸν ὄρκον μου, ὃν ὤμοσα τῷ Ἀβραάμ τῷ πατρί σου. ⁴ καὶ πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου, ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ. καὶ δώσω τῷ σπέρματί σου πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην. καὶ εὐλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς. ⁵ ἀνθ' ὧν ὑπέκρινεν Ἀβραάμ ὁ πατήρ σου τῆς ἑμῆς φωνῆς, καὶ ἐφύλαξε τὰ προσταγμάτά μου, καὶ τὰς ἐντολάς μου, καὶ τὰ δικαιώματά μου, καὶ τὰ νόμίμά μου. ⁶ κατώκησε δὲ Ἰσαὰκ ἐν Γεράροις. ⁷ ἐπηρώτησαν δὲ οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου περὶ Ρεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. καὶ εἶπεν. ἀδελφή μου ἐστίν. ἐφοβήθη γὰρ εἰπεῖν, ὅτι γυνὴ μου ἐστί. μὴ ποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου περὶ Ρεβέκκας, ὅτι ὡραία τῇ ὄψει ἦν. ⁹ ἐγένετο δὲ πολυχρόνιος ἐκεῖ. καὶ παρακύψας Ἀβιμέλεχ ὁ βασιλεὺς Γεράρων διὰ τῆς θυρίδος, εἶδε τὸν Ἰσαὰκ παίζοντα μετὰ Ρεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. ⁹ ἐκάλεσε δὲ Ἀβιμέλεχ τὸν Ἰσαὰκ, καὶ εἶπεν αὐτῷ. ἄρά γε γυνὴ σου ἐστί; τί ὅτι εἶπας, ἀδελφή μου ἐστί; εἶπε δὲ αὐτῷ Ἰσαὰκ. εἶπα γὰρ, μήποτε ἀποθάνω δι' αὐτήν. ¹⁰ εἶπε δὲ αὐτῷ Ἀβιμέλεχ. τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; μικροῦ ἐκοιμήθη τις ἐκ τοῦ γένους μου μετὰ τῆς γυναικὸς σου, καὶ ἐπήγαγες ἂν ἐφ' ἡμᾶς ἄγνοιαν. ¹¹ συνῆταξε δὲ Ἀβιμέλεχ παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ, λέγων. πᾶς ὁ ἀψάμενος τοῦ ἀνθρώπου τούτου καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, θανάτῳ ἔνοχος ἐσται. ¹² ἔσπειρε δὲ Ἰσαὰκ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ. καὶ ἔυρεν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ ἑκατοστέουσιν κοιτῇ. εὐλόγησε δὲ αὐτὸν κύριος. ¹³ καὶ ὑψώθη ὁ ἄνθρωπος. καὶ προβαίνων, μεῖζων ἐγένετο ἕως οὗ μέγας

ἐγένετο σφόδρα. ¹⁴ ἐγένετο δὲ αὐτῷ κτήνη προβάτων, καὶ κτήνη βοῶν, καὶ γαῶργια πολλά. ἐξήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ Φυλιστιεῖμ. ¹⁵ καὶ πάντα τὰ φρέατα, ἃ ὥρυξαν οἱ παῖδες τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐνέφραξαν αὐτὰ οἱ Φυλιστιεῖμ, καὶ ἐπλήσαν αὐτὰ γῆς. ¹⁶ εἶπε δὲ Ἀβιμέλεχ πρὸς Ἰσαὰκ. ἀπέλθε ἀφ' ἡμῶν. ὅτι δυνατώτερος ἡμῶν ἐγένου σφόδρα. ¹⁷ καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν Ἰσαὰκ. καὶ κατέλυσεν ἐν τῇ φάραγγι Γεράρων. καὶ κατώκησεν ἐκεῖ. ¹⁸ καὶ πάλιν Ἰσαὰκ ὥρυξε τὰ φρέατα τοῦ ὕδατος, ἃ ὥρυξαν οἱ παῖδες Ἀβραάμ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐνέφραξαν αὐτὰ οἱ Φυλιστιεῖμ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἀβραάμ τὸν πατέρα αὐτοῦ. καὶ ἐπωνόμασεν αὐτοὺς ὀνόματα κατὰ τὰ ὀνόματα, ἃ ὠνόμασεν ὁ πατήρ αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ ὥρυξαν οἱ παῖδες Ἰσαὰκ ἐν τῇ φάραγγι Γεράρων. καὶ ἔυρον ἐκεῖ φρέαρ ὕδατος ζῶντος. ²⁰ καὶ ἐμαχέσαντο οἱ ποιμένες Γεράρων μετὰ τῶν ποιμένων Ἰσαὰκ, φάσκοντες αὐτῶν εἶναι τὸ ὕδωρ. καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ φρέατος, ἀδικία. ἠδίκησαν γὰρ αὐτόν. ²¹ ἀπάρας δὲ ἐκεῖθεν ὥρυξε φρέαρ ἕτερον. ἐκρίνοντο δὲ καὶ περὶ ἐκείνου. καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἐχθρία. ²² ἀπάρας δὲ ἐκεῖθεν ὥρυξε φρέαρ ἕτερον, καὶ οὐκ ἐμαχέσαντο περὶ αὐτοῦ. καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐρυχωρία, λέγων. διότι νῦν ἐπλάτυνε κύριος ἡμῖν, καὶ ἠῤῥξησεν ἡμᾶς ἐπὶ τῆς γῆς. ²⁸ ἀνέβη δὲ ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὄρκου. ²⁴ καὶ ὥφθη αὐτῷ κύριος ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ εἶπεν. ἐγὼ εἰμι ὁ θεὸς Ἀβραάμ τοῦ πατρὸς σου. μὴ φοβοῦ. μετὰ σοῦ γὰρ εἰμι. καὶ εὐλογήσω σε. καὶ πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου δι' Ἀβραάμ τὸν πατέρα σου. ²⁵ καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον. καὶ ἐπεκάλεσάτο τὸ ὄνομα κυρίου. καὶ ἐπῆξεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ. ὥρυξαν δὲ ἐκεῖ οἱ παῖδες Ἰσαὰκ φρέαρ ἐν τῇ φάραγγι Γεράρων. ²⁶ καὶ Ἀβιμέλεχ ἐπορεύθη πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Γεράρων, καὶ Οὐχιάθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ, καὶ Φιχὼλ ὁ ἀρχιστρατήγος τῆς δυναμείας αὐτοῦ. ²⁷ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰσαὰκ. ἵνα τί ἦλθετε πρὸς με; ὑμεῖς δὲ ἐμισήσατέ

με,

με, καὶ ἔξαπεστείλατέ με ἄφ' ὑμῶν.
 29 οἱ δὲ εἶπαν. ἰδόντες ἐωράκαμεν, ὅτι
 ἦν κύριος μετὰ σοῦ. καὶ εἶπαμεν. γενέ-
 σθω ἅρᾳ ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ἀνὰ μέ-
 στον σου, καὶ διαθησόμεθα μετὰ σοῦ
 διαθήκην. 29 μὴ ποιῆσαι μεθ' ἡμῶν
 κακὸν, καθότι οὐκ ἐβδελυξάμεθα σε
 ἡμεῖς. καὶ ὃν τρόπον ἐχρησάμεθά σοι
 καλῶς, καὶ ἔξαπεστείλαμέν σε μετ' εἰ-
 ρήνης. καὶ νῦν εὐλογημένος σὺ ὑπὸ
 κυρίου. 30 καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς δοχὴν.
 καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον. 31 καὶ ἀναστάν-
 τες τὸ πρωῒ, ὥμοσεν ἕκαστος τῷ πλη-
 σίον. καὶ ἔξαπέστειλεν αὐτοὺς Ἰσαὰκ.
 καὶ ἀπώχοντο ἀπ' αὐτοῦ μετὰ σωτη-
 ρίας. 32 ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.
 καὶ παραγενόμενοι οἱ παῖδες Ἰσαὰκ
 ἀπήγγειλαν αὐτῷ περὶ τοῦ φρέατος οὗ
 ὥρυξαν. καὶ εἶπαν. οὐκ εὗρομεν ὕδωρ.
 33 καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ, ὄρκος. διὰ τοῦτο
 ἐκάλεσεν ὄνομα τῇ πόλει ἐκείνῃ, φρέαρ
 ὄρκου, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. 34 ἦν
 δὲ Ἡσαῦ ἐτῶν τεσσαράκοντα. καὶ ἔλα-
 βε γυναῖκα Ἰουδίθ, θυγατέρα Βεῶχ
 τοῦ Χετταίου. καὶ τὴν Βασεμάθ, θυ-
 γατέρα Ἐλὼν Χετταίου. 35 καὶ ἦσαν
 ἐρίζουσαι τῷ Ἰσαὰκ καὶ τῇ Ρεβέκκᾳ.

Κ Ε Φ. Κ Ζ'.

Εγένετο δὲ μετὰ τὸ γράσαι τὸν
 Ἰσαὰκ, καὶ ἡμβλύνθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ
 αὐτοῦ τοῦ ὁρᾶν. καὶ ἐκάλεσεν Ἡσαῦ
 τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρεσβύτερον. καὶ
 εἶπεν αὐτῷ. υἱέ μου. καὶ εἶπεν. ἰδοὺ
 ἐγώ. 2 καὶ εἶπεν. ἰδοὺ γεγῆρακα, καὶ
 οὐ γινώσκω τὴν ἡμέραν τῆς τελευτῆς
 μου. 3 νῦν οὖν λάβε τὸ σκεῦός σου, τὴν
 τε φαρέτραν, καὶ τὸ τόξον. καὶ ἔξελθε
 εἰς τὸ πεδῖον, καὶ θήρευσόν μοι θήραν.
 4 καὶ ποιήσόν μοι ἐδέσματα, ὥς φιλῶ
 ἐγώ. καὶ ἐνεγκέ μοι, ἵνα φάγω. ὅπως
 εὐλογήσῃ σε ἡ ψυχὴ μου, πρὶν ἀποθα-
 νεῖν με. 5 Ρεβέκκα δὲ ἤκουσε λαλοῦν-
 τος Ἰσαὰκ πρὸς Ἡσαῦ τὸν υἱὸν αὐτοῦ.
 ἐπορεύθη δὲ Ἡσαῦ εἰς τὸ πεδῖον θη-
 ρεῦσαι θήραν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. 6 Ρε-
 βέκκα δὲ εἶπε πρὸς τὸν Ἰακώβ τὸν υἱὸν
 αὐτῆς τὸν ἐλάσσω. ἴδε, ἤκουσα τοῦ
 πατρός σου λαλοῦντος πρὸς Ἡσαῦ τὸν
 ἀδελφόν σου, λέγοντος. 7 ἐνεγκόν μοι
 θήραν. καὶ ποιήσόν μοι ἐδέσματα, ἵνα
 φαγὼν εὐλογήσω σε ἐναντίον κυρίου

πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με. 8 νῦν οὖν υἱέ
 μου ἄκουσόν μου, καθὰ ἐγὼ σοι ἐντέλ-
 λουμαι. 9 καὶ πορευθεῖς εἰς τὰ πρόβατα
 λάβε μοι ἐκείθεν δύο ἐρίφους ἀπαλούς,
 καὶ καλούς. καὶ ποιήσω αὐτοὺς ἐδέ-
 σματα τῷ πατρὶ σου, ὥς φιλεῖ. 10 καὶ
 εἰσοίσῃς τῷ πατρὶ σου καὶ φάγεται,
 ὅπως εὐλογήσῃ σε ὁ πατήρ σου πρὸ
 τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν. 11 εἶπε δὲ Ἰακώβ
 πρὸς Ρεβέκκαν τὴν μητέρα αὐτοῦ.
 ἔστιν Ἡσαῦ ὁ ἀδελφός μου ἀνὴρ θα-
 σὺς, ἐγὼ δὲ ἀνὴρ λεῖος. 12 μὴ ποτε ψη-
 λαφήσῃ με ὁ πατήρ, καὶ ἔσομαι ἐναν-
 τίον αὐτοῦ ὥς καταφρονῶν, καὶ ἐπάξω
 ἐπ' ἐμαυτὸν κατάραν, καὶ οὐκ εὐλογίαν.
 13 εἶπε δὲ αὐτῷ ἡ μήτηρ. ἐπ' ἐμὲ ἡ κα-
 τάρα σου τέκνον. μόνον ἔπακουσόν μου
 τῆς φωνῆς. καὶ πορευθεῖς ἐνεγκέ μοι.
 14 πορευθεῖς δὲ ἔλαβε καὶ ἤνεγκε τῇ
 μητρί. καὶ ἐποίησεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ
 ἐδέσματα, καθὰ ἐφίλει ὁ πατήρ αὐτοῦ.
 15 καὶ λαβοῦσα Ρεβέκκα τὴν στολὴν
 Ἡσαῦ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ πρεσβυτέρου
 τὴν καλὴν, ἣ ἦν παρ' αὐτῇ ἐν τῷ οἴκῳ,
 ἐνέδυσεν αὐτὴν Ἰακώβ τὸν υἱὸν αὐτῆς
 τὸν νεώτερον. 16 καὶ τὰ δέρματα τῶν
 ἐρίφων περιέθηκεν ἐπὶ τοὺς βραχίονας
 αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὰ γυνῆα τοῦ τραχή-
 λου αὐτοῦ. 17 καὶ ἔδωκε τὰ ἐδέσματα
 καὶ τοὺς ἄρτους οὓς ἐποίησεν, εἰς τὰς
 χεῖρας Ἰακώβ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς. 18 καὶ
 εἰσηνεγκε τῷ πατρὶ αὐτοῦ. εἶπε δέ. πά-
 τερ. ὁ δὲ εἶπεν. ἰδοὺ ἐγώ. τίς εἰ σὺ
 τέκνον; 19 καὶ εἶπεν Ἰακώβ τῷ πατρὶ.
 ἐγὼ Ἡσαῦ ὁ πρωτότοκός σου πεποίη-
 κα καθὰ ἐλάλησάς μοι. ἀναστὰς καθ-
 ισον καὶ φάγε ἀπὸ τῆς θύρας μου,
 ὅπως εὐλογήσῃ με ἡ ψυχὴ σου. 20 εἶπε
 δὲ Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. τί τοῦτο, ὁ
 ταχὺ εὗρες ὧ τέκνον; ὁ δὲ εἶπεν. ὁ
 παρέδωκε κύριος ὁ θεός σου ἐναντίον
 μου. 21 εἶπε δὲ Ἰσαὰκ τῷ Ἰακώβ. ἐγ-
 γυσόν μοι, καὶ ψηλαφήσω τὰ τέκνον, εἰ
 σὺ εἰ ὁ υἱός μου Ἡσαῦ, ἢ οὐ. 22 ἤγγισε
 δὲ Ἰακώβ πρὸς Ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐ-
 τοῦ. καὶ ἐψηλάφησεν αὐτόν, καὶ εἶπεν.
 ἡ μὲν φωνὴ, φωνὴ Ἰακώβ. αἱ δὲ χεῖ-
 ρες, χεῖρες Ἡσαῦ. 23 καὶ οὐκ ἐπέρνω
 αὐτόν. ἦσαν γάρ αἱ χεῖρες αὐτοῦ, ὥς
 αἱ χεῖρες Ἡσαῦ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
 δασεῖται. καὶ εὐλόγησεν αὐτόν, 24 καὶ

εἶπε.

εἶπε. σὺ εἶ ὁ υἱός μου Ἡσαῦ· ὁ δὲ εἶπεν. ἐγώ. ²⁵ καὶ εἶπε. προσάγαγέ μοι, καὶ φάγομαι ἀπὸ τῆς θήρας σου, τέκνον, ἵνα εὐλογήσῃ σε ἡ ψυχὴ μου. καὶ προσήνεγκεν αὐτῷ, καὶ ἔφαγε. καὶ εἰσ-
ήνεγκεν αὐτῷ οἶνον, καὶ ἔπιε. ²⁶ καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰσαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. ἐγ-
γισόν μοι, καὶ φίλησόν με τέκνον. ²⁷ καὶ ἐγγίσας ἐφίλησεν αὐτόν. καὶ ὠσφράνθη τὴν ὀσμὴν τῶν ἱματίων αὐτοῦ, καὶ εὐ-
λόγησεν αὐτόν. καὶ εἶπεν. ἰδοὺ ὀσμὴ τοῦ υἱοῦ μου, ὡς ὀσμὴ ἀγροῦ πλήρους, ὃν εὐλόγησε κύριος. ²⁸ καὶ δώῃ σοι ὁ θεὸς ἀπὸ τῆς δροῦσου τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀπὸ τῆς πίοτητος τῆς γῆς, καὶ πληθὺς σίτου, καὶ οἴνου. ²⁹ καὶ δουλεύσάτω-
σάν σοι ἔθνη, καὶ προσκυνησάτωσάν σοι ἄρχοντες. καὶ γίνου κύριος τοῦ ἀδελφοῦ σου. καὶ προσκυνήσουσί σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρὸς σου. ὁ καταρχημένος σε, ἐπικατάρατος. ὁ δὲ εὐλογῶν σε, εὐ-
λογημένος. ³⁰ καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ παύ-
σασθαι Ἰσαὰκ εὐλογοῦντα Ἰακώβ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο, ὡς ἂν ἐξηλ-
θεν Ἰακώβ ἀπὸ προσώπου Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ Ἡσαῦ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἦλθεν ἀπὸ τῆς θήρας. ³¹ καὶ ἐποίησε καὶ αὐτὸς ἐδεσμάτα, καὶ προσ-
ήνεγκε τῷ πατρὶ αὐτοῦ. καὶ εἶπε τῷ πατρὶ. ἀναστήτω ὁ πατήρ μου. καὶ φα-
γέτω ἀπὸ τῆς θήρας τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅπως εὐλόγησῃ με ἡ ψυχὴ σου. ³² καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰσαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. τίς εἶ σύ; ὁ δὲ εἶπεν. ἐγώ εἰμι ὁ υἱός σου ὁ πρωτότοκος Ἡσαῦ. ³³ ἐξέστη δὲ Ἰσαὰκ ἐκστασιν μεγάλην σφόδρα. καὶ εἶπε. τίς οὖν ὁ θηρεύσας μοι θήραν καὶ εἰσενέγκας μοι, καὶ ἔφαγον ἀπὸ πάν-
των πρὸ τοῦ ἔλθειν σε; καὶ εὐλόγησα αὐτόν, καὶ εὐλογημένος ἔσται. ³⁴ ἐγένε-
το δὲ ἡνίκα ἤκουσεν Ἡσαῦ τὰ ῥήμα-
τα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἰσαὰκ, ἀνεβόησε φωνὴν μεγάλην καὶ πικρὰν σφόδρα. καὶ εἶπεν. εὐλόγησον δὴ καὶ ἐγὼ πατέρ. ³⁵ εἶ-
πε δὲ αὐτῷ. ἔλθὼν ὁ ἀδελφός σου μετὰ δούλου, ἔλαβε τὴν εὐλογίαν σου. ³⁶ καὶ εἶπε. δικαίως ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰακώβ. ἐπτέρυνε γὰρ με ἰδοὺ δεύτερον τοῦτο. τὰ τε πρωτοτοκία μου εἴληφε. καὶ νῦν ἔλαβε τὴν εὐλογίαν μου. καὶ εἶπεν Ἡσαῦ τῷ πατρὶ αὐτοῦ. οὐχ

ὑπελείπου μοι εὐλογίαν, πάτερ; ³⁷ ἀπο-
κριθεὶς δὲ Ἰσαὰκ εἶπε τῷ Ἡσαῦ. εἰ
κύριον αὐτὸν πεποίηκά σου, καὶ πάν-
τας τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ πεποίηκα
αὐτοῦ οἰκέτας. σίτω καὶ οἶνω ἐσθί-
ριζα αὐτόν. σοὶ δὲ τί ποιήσω τέκνον;
³⁸ εἶπε δὲ Ἡσαῦ πρὸς τὸν πατέρα αὐ-
τοῦ. μὴ εὐλογία μία σοι ἔστι πάτερ;
εὐλόγησον δὴ καὶ ἐγὼ πάτερ. κατανυχθέν-
τος δὲ Ἰσαὰκ, ἀνεβόησε φωνὴ Ἡσαῦ,
καὶ ἔκλαυσεν. ³⁹ ἀποκριθεὶς δὲ Ἰσαὰκ
ὁ πατὴρ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτῷ. ἰδοὺ ἀπὸ
τῆς πίοτητος τῆς γῆς ἔσται ἡ κατοί-
κησίς σου, καὶ ἀπὸ τῆς δροῦσου τοῦ οὐ-
ρανοῦ ἄνωθεν. ⁴⁰ καὶ ἐπὶ τῇ μαχαίρᾳ
σου ζήσῃ, καὶ τῷ ἀδελφῷ σου δουλεύ-
σεις. ἔσται δὲ ἡνίκα ἐὰν καθέλῃς καὶ
ἐκλύσῃς τὸν ζυγὸν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ
τραχήλου σου. ⁴¹ καὶ ἐνεκότει Ἡσαῦ
τῷ Ἰακώβ περὶ τῆς εὐλογίας, ἧς εὐλό-
γησεν αὐτόν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. εἶπε δὲ
Ἡσαῦ ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ. ἐγγισά-
τωσαν αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους τοῦ πα-
τρός μου, ἵνα ἀποκτείνω Ἰακώβ τὸν
ἀδελφόν μου. ⁴² ἀπηγγέλη δὲ Ῥεβέκκα
τὰ ῥήματα Ἡσαῦ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ
πρεσβυτέρου. καὶ πέμψασα ἐκάλεσεν
Ἰακώβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον,
καὶ εἶπεν αὐτῷ. ἰδοὺ Ἡσαῦ ὁ ἀδελ-
φός σου ἀπειλεῖ σοι τοῦ ἀποκτείνειν σε.
⁴³ νῦν οὖν, τέκνον, ἀκουσόν μου τῆς
φωνῆς, καὶ ἀναστὰς ἀπόδραθι εἰς τὴν
Μεσοποταμίαν πρὸς Λάβαν τὸν ἀδελ-
φόν μου εἰς Χαρρὴν. ⁴⁴ καὶ οἰκησον
μετ' αὐτοῦ ἡμέρας τινάς, ⁴⁵ ἕως τοῦ
ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν, καὶ τὴν ὁργὴν
τοῦ ἀδελφοῦ σου ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐπιλα-
θῇται ἡ πεποίηκά σου. καὶ ἀπο-
στείλασα μεταπέμφομαί σε ἐκεῖθεν, μὴ
ποτε ἀποτεκνωθῶ ἀπὸ τῶν δύο ἡμῶν
ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. ⁴⁶ εἶπε δὲ Ῥεβέκκα πρὸς
Ἰσαὰκ. προσώχθικα τῇ ζωῇ μου διὰ
τὰς θυνατέρας τῶν υἱῶν Χέτ. εἰ λη-
ψεται Ἰακώβ γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυ-
γατέρων τῆς γῆς ταύτης. ἵνα τί μοι
τὸ ζῆν;

Κ Ε Φ. Κ Η'.

Προσεκαλεσάμενος δὲ Ἰσαὰκ τὸν Ἰα-
κώβ εὐλόγησεν αὐτόν. καὶ ἐνετείλατο
αὐτῷ, λέγων. οὐ λήψῃ γυναῖκα ἐκ τῶν
θυγατέρων τῶν Χανααίων. ² ἀνα-
στίας

στας ἀπόδραθι εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, εἰς τὸν οἶκον Βαθουήλ τοῦ πατρὸς τῆς μητρὸς σου. καὶ λάβε σεαυτῷ ἐκεῖθεν γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀββαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς σου. ³ ὁ δὲ θεὸς μου εὐλογῆσαι σε, καὶ αὐξήσαι σε, καὶ πληθύναι σε. καὶ ἔσῃ εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν. ⁴ καὶ δώῃ σοι τὴν εὐλογίαν Ἀβραὰμ τοῦ πατρὸς μου σοι, καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ, κληρονομῆσαι τὴν γῆν τῆς παροικησέως σου, ἣν ἔδωκεν ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ. ⁵ καὶ ἀπέστειλεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ. καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν πρὸς Ἀββαν τὸν υἱὸν Βαθουήλ τοῦ Σύρου, ἀδελφὸν Ῥεβέκκας τῆς μητρὸς Ἰακώβ καὶ Ἡσαῦ. ⁶ ἶδε δὲ Ἡσαῦ ὅτι εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας, λαβεῖν ἑαυτῷ γυναῖκα ἐκεῖθεν ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτόν. καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ, λέγων. οὐ λήψῃ γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναανίων. ⁷ καὶ ἤκουσεν Ἰακώβ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας. ⁸ ἰδὼν δὲ καὶ Ἡσαῦ ὅτι πονηρὰ εἰσιν αἱ θυγατέρες Χαναάν ἐναντίον Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ⁹ ἐπορεύθη Ἡσαῦ πρὸς Ἰσμαήλ. καὶ ἔλαβε τὴν Μαλεθὺ θυγατέρα Ἰσμαήλ τοῦ υἱοῦ Ἀβραὰμ, ἀδελφῆν Ναβεὼθ, πρὸς ταῖς γυναῖξιν αὐτοῦ γυναῖκα. ¹⁰ καὶ ἐξῆλθεν Ἰακώβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὄρκου. καὶ ἐπορεύθη εἰς Χαρρὰν. ¹¹ καὶ ἀπῆντησε τόπῳ. καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ. ἔδυ γὰρ ὁ ἥλιος. καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τῶν λίθων τοῦ τόπου, καὶ ἔθηκε πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ. καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ, ¹² καὶ ἐνυπνίσθη. καὶ ἰδοὺ κλίμαξ ἐστηριγμένη ἐν τῇ γῇ, ἥς ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον ἐπ' αὐτῇ. ¹³ ὁ δὲ κύριος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῆς. καὶ εἶπεν. ἐγὼ εἰμι ὁ θεὸς Ἀβραὰμ τοῦ πατρὸς σου, καὶ ὁ θεὸς Ἰσαὰκ. μὴ φοβοῦ. ἡ γῆ ἐφ' ἧς σὺ καθεύδεις ἐπ' αὐτῆς, σοὶ δώσω αὐτήν, καὶ τῷ σπέρματί σου. ¹⁴ καὶ ἔσται τὸ σπέρμα σου, ὥς ἡ ἄμμος τῆς γῆς. καὶ πλατυνθήσεται ἐπὶ θάλασσαν, καὶ λίβρα, καὶ βορ-

ρὰν, καὶ ἐπὶ ἀνατολὰς. καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου. ¹⁵ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι μετὰ σοῦ διαφυλάσσων σε ἐν τῇ ὁδῷ πάσῃ, οὗ ἂν πορευθῇς. καὶ ἀποστρέψω σε εἰς τὴν γῆν ταύτην. ὅτι οὐ μὴ σε ἐγκαταλίπω, ἕως τοῦ ποιῆσαι με πάντα ὅσα ἐλάλησά σοι. ¹⁶ καὶ ἐξηγέρθη Ἰακώβ ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, καὶ εἶπεν. ὅτι ἔστι κύριος ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐγὼ δὲ οὐκ ᾔδειν. ¹⁷ καὶ ἐφοβήθη. καὶ εἶπεν. ὥς φοβερός ὁ τόπος οὗτος. οὐκ ἔστι τοῦτο ἀλλ' ἡ οἰκὸς θεοῦ, καὶ αὕτη ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ. ¹⁸ καὶ ἀνέστη Ἰακώβ τὸ πρωῒ, καὶ ἔλαβε τὸν λίθον ὃν ὑπέθηκεν ἐκεῖ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ. καὶ ἔστησεν αὐτὸν στήλην, καὶ ἐπέχεεν ἔλαιον ἐπὶ τὸ ἄκρον αὐτῆς. ¹⁹ καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, οἶκος θεοῦ. καὶ Οὐλαμιλοῦς ἦν ὄνομα τῇ πόλει τὸ πρότερον. ²⁰ καὶ ἠΰστατο Ἰακώβ εὐχὴν, λέγων. ἐάν ᾗ κύριος ὁ θεὸς μετ' ἐμοῦ, καὶ διαφυλάξῃ με ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ, ἥ ἐγὼ πορεύομαι, καὶ δώῃ μοι ἄρτον φαγεῖν, καὶ ἱμάτιον περιβαλέσθαι, ²¹ καὶ ἀποστρέψῃ με μετὰ σωτηρίας εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου. καὶ ἔσται κύριός μοι εἰς θεόν. ²² καὶ ὁ λίθος οὗτος, ὃν ἔστησα στήλην, ἔσται μοι οἶκος θεοῦ. καὶ πάντων, ὧν ἐάν μοι δῶς, δεκάτην ἀποδεκατώσω αὐτὰ σοι.

Κ Ε Φ. Κ Θ'.

Καὶ ἔξαρās Ἰακώβ τοὺς πόδας ἐπορεύθη εἰς γῆν ἀνατολῶν πρὸς Ἀββαν τὸν υἱὸν Βαθουήλ τοῦ Σύρου, ἀδελφὸν δὲ Ῥεβέκκας μητρὸς Ἰακώβ καὶ Ἡσαῦ. ² καὶ ὁρᾷ. καὶ ἰδοὺ φρέαρ ἐν τῷ πεδίῳ. ἥσαν δὲ ἐκεῖ τρία ποίμνια προβάτων ἀναπαυόμενα ἐπ' αὐτοῦ. ἐκ γὰρ τοῦ φρέατος ἐκείνου ἐπότιζον τὰ ποίμνια. λίθος δὲ ἦν μέγας ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ φρέατος. ³ καὶ συνήγοντο ἐκεῖ πάντα τὰ ποίμνια. καὶ ἀπεκύλιον τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος, καὶ ἐπότιζον τὰ πρόβατα, καὶ ἀπεκαθίστων τὸν λίθον ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ φρέατος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. ⁴ εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰακώβ. ἀδελφοί. πόθεν ἐστὲ ὑμεῖς; οἱ δὲ εἶπαν. ἐκ Χαρρὰν ἐσμέν. ⁵ εἶπε δὲ αὐτοῖς. γινώσκετε Ἀβαν

βαν τὸν υἱὸν Ναχώρ· οἱ δὲ εἶπαν. γινώσκομεν. ⁶ εἶπε δὲ αὐτοῖς. ὑγιαίνει· οἱ δὲ εἶπαν. ὑγιαίνει. καὶ ἰδοὺ Ῥαχὴλ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἤρχετο μετὰ τῶν προβάτων. ⁷ καὶ εἶπεν Ἰακώβ. ἔτι ἐστὶν ἡμέρα πολλή. οὐπω ὥρᾳ συναχθῆναι τὰ κτήνη. ποτίσαντες τὰ πρόβατα, ἀπελθόντες βόσκετε. ⁸ οἱ δὲ εἶπαν. οὐδυνησόμεθα, ἕως τοῦ συναχθῆναι πάντας τοὺς ποιμένας, καὶ ἀποκυλίσουσι τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος, καὶ ποτιοῦμεν τὰ πρόβατα. ⁹ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, καὶ ἰδοὺ Ῥαχὴλ ἡ θυγάτηρ Λάβαν ἤρχετο μετὰ τῶν προβάτων τοῦ πατρὸς αὐτῆς. αὐτὴ γὰρ ἔβασκε τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῆς. ¹⁰ ἐγένετο δὲ ὡς εἶδεν Ἰακώβ τὴν Ῥαχὴλ τὴν θυγατέρα Λάβαν ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ τὰ πρόβατα Λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ. καὶ προσελθὼν Ἰακώβ ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος, καὶ ἐπότιζε τὰ πρόβατα Λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ. ¹¹ καὶ ἐφίλησεν Ἰακώβ τὴν Ῥαχὴλ. καὶ βοήσας τῇ φωνῇ αὐτοῦ ἔκλαυσε. ¹² καὶ ἀπήγγειλε τῇ Ῥαχὴλ, ὅτι ἀδελφὸς τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐστὶ, καὶ ὅτι υἱὸς Ῥεβέκκας ἐστὶ. καὶ δραμοῦσα ἀπήγγειλε τῷ πατρὶ αὐτῆς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. ¹³ ἐγένετο δὲ ὡς ἤκουσε Λάβαν τὸ ὄνομα Ἰακώβ τοῦ υἱοῦ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, ἔδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ. καὶ περιλαβὼν αὐτὸν ἐφίλησεν. καὶ εἰσῆγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ διηγήσατο τῷ Λάβαν πάντας τοὺς λόγους τούτους. ¹⁴ καὶ εἶπεν αὐτῷ Λάβαν. ἐκ τῶν ὁστώων μου, καὶ ἐκ τῆς σαρκὸς μου εἰ σύ. καὶ ἦν μετ' αὐτοῦ μῆνα ἡμερῶν. ¹⁵ εἶπε δὲ Λάβαν τῷ Ἰακώβ. ὅτι γὰρ ἀδελφός μου εἶ, οὐ δουλεύσεις μοι δωρεάν. ἀπάγγειλόν μοι τίς ὁ μισθός σου ἐστὶ· ¹⁶ τῷ δὲ Λάβαν ἦσαν δύο θυγατέρες. ὄνομα τῇ μείζονι, Λεῖα. καὶ ὄνομα τῇ νεωτέρᾳ, Ῥαχὴλ. ¹⁷ οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ Λεῖας ἀσθενεῖς. Ῥαχὴλ δὲ ἦν καλὴ τῷ εἶδει, καὶ ὥραία τῇ ὄψει σφόδρα. ¹⁸ ἡγάπησε δὲ Ἰακώβ τὴν Ῥαχὴλ. καὶ εἶπε. δουλεύσω σοι ἑπτὰ ἔτη περὶ τῆς Ῥαχὴλ τῆς θυγατρὸς σου τῆς νεωτέρας. ¹⁹ εἶπε δὲ αὐτῷ Λάβαν. βέλτιον

δοῦναί με αὐτὴν σοι, ἢ δοῦναί με αὐτὴν ἀνδρὶ ἑτέρῳ. οἰκήσον μετ' ἐμοῦ. ²⁰ καὶ ἐδούλευσεν Ἰακώβ περὶ Ῥαχὴλ ἑπτὰ ἔτη. καὶ ἦσαν ἐναντίον αὐτοῦ ὡς ἡμέραι ὀλίγαι, παρὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν αὐτὴν. ²¹ εἶπε δὲ Ἰακώβ τῷ Λάβαν. δός μοι τὴν γυναῖκά μου, πεπληρωνται γὰρ αἱ ἡμέραι, ὅπως εἰσέλθω πρὸς αὐτὴν. ²² συνήγαγε δὲ Λάβαν πάντας τοὺς ἀνδρας τοῦ τόπου, καὶ ἐποίησε γάμον. ²³ καὶ ἐγένετο ἑσπέρα. καὶ λαβὼν Λεῖαν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, εἰσῆγαγεν πρὸς Ἰακώβ. καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν Ἰακώβ. ²⁴ ἔδωκε δὲ Λάβαν Λεῖα τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ Ζελφάν τὴν παιδίσκην αὐτοῦ αὐτῇ παιδίσκην. ²⁵ ἐγένετο δὲ πρωΐ, καὶ ἰδοὺ ἦν Λεῖα. εἶπε δὲ Ἰακώβ τῷ Λάβαν. τί τοῦτο ἐποίησας μοι; οὐ περὶ Ῥαχὴλ ἐδούλευσα παρὰ σοί; καὶ ἵνατί παρελογίσω με; ²⁶ ἀπεκρίθη δὲ Λάβαν. οὐκ ἐστὶν οὕτως ἐν τῷ τόπῳ ἡμῶν, δοῦναι τὴν νεωτέραν προῖν τὴν πρεσβυτέραν. ²⁷ συντέλεσον οὖν τα ἑβδομα ταύτης, καὶ δώσω σοι καὶ ταύτην ἀντὶ τῆς ἐργασίας, ἧς ἐργάσασθαι ἐμοί, ἔτι ἑπτὰ ἔτη ἕτερα. ²⁸ ἐποίησε δὲ Ἰακώβ οὕτως. καὶ ἀνεπλήρωσε τὰ ἑβδομα ταύτης. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Λάβαν Ῥαχὴλ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ αὐτῷ γυναῖκα. ²⁹ ἔδωκε δὲ Λάβαν τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ Βαλλάν τὴν παιδίσκην αὐτοῦ αὐτῇ παιδίσκην. ³⁰ καὶ εἰσῆλθε πρὸς Ῥαχὴλ. ἡγάπησε δὲ Ῥαχὴλ μᾶλλον ἢ Λεῖαν. καὶ ἐδούλευσεν αὐτῷ ἑπτὰ ἔτη ἕτερα. ³¹ ἰδὼν δὲ κύριος ὁ θεὸς, ὅτι ἐμισεῖτο Λεῖα, ἤνοιξε τὴν μήτραν αὐτῆς. Ῥαχὴλ δὲ ἦν στεῖρα. ³² καὶ συνέλαβε Λεῖα, καὶ ἔτεκεν υἱὸν τῷ Ἰακώβ. ἐκάλεσε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ρουβὴν, λέγουσα. διότι εἶδε μου κύριος τὴν ταπείνωσιν, καὶ ἔδωκέ μοι υἱόν. νῦν οὖν ἀγαπήσει με ὁ ἀνὴρ μου. ³³ καὶ συνέλαβε πάλιν. καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον τῷ Ἰακώβ. καὶ εἶπεν. ὅτι ἤκουσε κύριος ὅτι μισοῦμαι, καὶ προσέδωκέ μοι καὶ τούτον. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Συμεὼν. ³⁴ καὶ συνέλαβεν ἔτι, καὶ ἔτεκεν υἱόν. καὶ εἶπεν. ἐν τῷ νῦν καιρῷ πρὸς ἐμοῦ ἐστὶ ὁ ἀνὴρ μου, τέτοκα γὰρ αὐτῷ τρεῖς υἱούς. διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα

μα αὐτοῦ, Λεβί. ³⁵ καὶ συλλαβοῦσα ἔτι ἔτεκεν υἱόν. καὶ εἶπε. νῦν ἔτι τοῦτο ἐξομολογήσομαι κυρίῳ, διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἰουδαν. καὶ ἔσθη τοῦ τέκνου.

Κ Ε Φ. Δ'.

Ιδοῦσα δὲ Ῥαχὴλ, ὅτι οὐ τέτοκε τῷ Ἰακώβ. καὶ ἐξήλωσε Ῥαχὴλ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς. καὶ εἶπε τῷ Ἰακώβ. δός μοι τέκνα. εἰ δὲ μὴ, τελευτήσω ἐγώ. ² θυμωθεὶς δὲ Ἰακώβ τῇ Ῥαχὴλ, εἶπεν αὐτῇ. μὴ ἀντὶ θεοῦ ἐγὼ εἰμι, ὃς ἐστέρησέ σε καρπὸν κοιλίας; ³ εἶπε δὲ Ῥαχὴλ τῷ Ἰακώβ. ἰδοὺ ἡ παιδίσκη μου Βαλλὰ. εἰσελθε πρὸς αὐτήν. καὶ τέξεται ἐπὶ τῶν γονάτων μου, καὶ τεκνοποιήσονται κατὰ ἐξ αὐτῆς. ⁴ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Βαλλὰν τὴν παιδίσκην αὐτῆς, αὐτῷ γυναῖκα. καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν Ἰακώβ. ⁵ καὶ συνέλαβε Βαλλὰ ἡ παιδίσκη Ῥαχὴλ, καὶ ἔτεκε τῷ Ἰακώβ υἱόν. ⁶ καὶ εἶπε Ῥαχὴλ. ἐκρινέ μοι ὁ θεός, καὶ ἐπήκουσε τῆς φωνῆς μου. καὶ ἔδωκέ μοι υἱόν. διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Δάν. ⁷ καὶ συνέλαβεν ἔτι Βαλλὰ ἡ παιδίσκη Ῥαχὴλ, καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον τῷ Ἰακώβ. ⁸ καὶ εἶπε Ῥαχὴλ. συναντελάβετό μου ὁ θεός. καὶ συνανεστράφην τῇ ἀδελφῇ μου. καὶ ἠδυνάσθη. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Νεφθαλεμί. ⁹ εἶδε δὲ Λεία, ὅτι ἔσθη τοῦ τέκνου. καὶ ἔλαβε Ζελφάν τὴν παιδίσκην αὐτῆς, καὶ ἔδωκεν αὐτήν τῷ Ἰακώβ γυναῖκα. ¹⁰ καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν. καὶ συνέλαβε Ζελφὰ ἡ παιδίσκη Λείας, καὶ ἔτεκε τῷ Ἰακώβ υἱόν. ¹¹ καὶ εἶπε Λεία. ἐν τύχη. καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Γάδ. ¹² καὶ συνέλαβεν ἔτι Ζελφὰ ἡ παιδίσκη Λείας, καὶ ἔτεκε τῷ Ἰακώβ υἱὸν δεύτερον. ¹³ καὶ εἶπε Λεία. μακαρία ἐγώ, ὅτι μακαριοῦσί με αἱ γυναῖκες. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἀσή. ¹⁴ ἐπορεύθη δὲ Ρουβὴν ἐν ἡμέρᾳ θερισμοῦ πυρῶν. καὶ εὗρε μῆλα μανδραγορῶν ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ πρὸς Λείαν τὴν μητέρα αὐτοῦ. εἶπε δὲ Ῥαχὴλ τῇ Λείᾳ τῇ ἀδελφῇ αὐτῆς. δός μοι τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ σου. ¹⁵ εἶπε δὲ Λεία. οὐκ ἱκανόν σοι, ὅτι ἔλαβες τὸν ἄνδρα μου;

μὴ καὶ τοὺς μανδραγοράς τοῦ υἱοῦ μου λήψῃ; εἶπε δὲ Ῥαχὴλ. οὐκ οὕτως. κοιμηθήτω μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύτην ἀντὶ τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ σου. ¹⁶ εἰσῆλθεν δὲ Ἰακώβ ἐξ ἀγροῦ ἐσπέρας. καὶ ἐξῆλθε Λεία εἰς συνάντησιν αὐτοῦ. καὶ εἶπε. πρὸς ἐμὲ εἰσελεύσῃ σήμερον. μεμίσθωμαι γάρ σε ἀντὶ τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ μου. καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς τὴν νύκτα ἐκείνην. ¹⁷ καὶ ἐπήκουσεν ὁ θεός Λείας. καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκε τῷ Ἰακώβ υἱὸν πέμπτον. ¹⁸ καὶ εἶπε Λεία. δέδωκέ μοι ὁ θεός τὸν μισθόν μου, ἀνθ' οὗ ἔδωκα τὴν παιδίσκην μου τῷ ἀνδρὶ μου. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἰσάακ, ὃ ἐστὶ μισθός. ¹⁹ καὶ συνέλαβεν ἔτι Λεία, καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἕκτον τῷ Ἰακώβ. ²⁰ καὶ εἶπε Λεία. δεδώρηται ὁ θεός μοι δῶρον καλὸν ἐν τῷ νῦν καιρῷ. αἰρετιεῖ με ὁ ἀνὴρ μου. τέτοκα γὰρ αὐτῷ υἱοὺς ἐξ. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ζαβουλών. ²¹ καὶ μετὰ τοῦτο ἔτεκε θυγατέρα. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς, Λείνα. ²² ἐμνήσθη δὲ ὁ θεός τῆς Ῥαχὴλ, καὶ ἐπήκουσεν αὐτῆς ὁ θεός. καὶ ἀνέωξεν αὐτῆς τὴν μήτραν. ²³ καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκε τῷ Ἰακώβ υἱόν. εἶπε δὲ Ῥαχὴλ. ἀφείλεν ὁ θεός μου τὸ ὄναδος. ²⁴ καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωσήφ, λέγουσα. προσθέντος ὁ θεός μοι υἱὸν ἕτερον. ²⁵ ἐγένετο δὲ ὡς ἔτεκε Ῥαχὴλ τὸν Ἰωσήφ, εἶπεν Ἰακώβ τῷ Λάβαν. ἀπόστειλόν με, ἵνα ἀπέλθω εἰς τὸν τόπον μου καὶ εἰς τὴν γῆν μου. ²⁶ ἀπόδος τὰς γυναῖκάς μου, καὶ τὰ παῖδιά μου, περὶ ὧν δεδούλευκά σοι, ἵνα ἀπέλθω. σὺ γὰρ γινώσκεις τὴν δουλείαν, ἣν δεδούλευκά σοι. ²⁷ εἶπε δὲ αὐτῷ Λάβαν. εἰ εὖρον χάριν ἐναντίον σου, οἰωνισάμην ἂν. ἐλόγησε γὰρ με ὁ θεός ἐπὶ τῇ σῇ εἰσόδῳ. ²⁸ διάστειλον τὸν μισθόν σου πρὸς με, καὶ δώσω. ²⁹ εἶπε δὲ Ἰακώβ. σὺ γινώσκεις ἃ δεδούλευκά σοι, καὶ ὅσα ἦν κτήνη σου μετ' ἐμοῦ. ³⁰ μικρὰ γὰρ ἦν ὅσα σοι ἐναντίον ἐμοῦ. καὶ ἠυξήθη εἰς πλῆθος. καὶ ἐλόγησέ σε κύριος ὁ θεός ἐπὶ τῷ ποδί μου. νῦν οὖν πότε ποιήσω κατὰ ἐμαυτῷ οἶκον; ³¹ καὶ εἶπεν αὐτῷ Λάβαν. τί σοι δώσω; εἶπε δὲ αὐτῷ Ἰακώβ. οὐ δώσεις μοι οὐθέν. ἐὰν ποιήσῃς

μοι τὸ ῥῆμα τοῦτο, πάλιν ποιμανῶ τὰ πρόβατά σου, καὶ φυλάξω. ³² παρελθῆναι πάντα τὰ πρόβατά σου σήμερον, καὶ διαχώρισον ἐκείθεν πᾶν πρόβατον φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνασι, καὶ πᾶν διαλευκὸν καὶ ῥαντὸν ἐν ταῖς αἰξίν, ἔσται μοι μισθός. ³³ καὶ ἐπακούσεται μοι ἡ δικαιοσύνη μου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐπαύριον. ὅτι ἐστὶν ὁ μισθός μου ἐναντίον σου. πᾶν ὃ ἐὰν μὴ ᾖ ῥαντὸν καὶ διαλευκὸν ἐν ταῖς αἰξίν, καὶ φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνασι, κεκλεμμένον ἔσται παρ' ἐμοί. ³⁴ εἶπε δὲ αὐτῷ Λάβαν. ἔστω κατὰ τὸ ῥῆμά σου. ³⁵ καὶ διέστειλεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοὺς τράγους τοὺς ῥαντούς καὶ τοὺς διαλευκούς, καὶ πάσας τὰς αἰγας τὰς ῥαντάς καὶ τὰς διαλευκούς, καὶ πᾶν ὃ ἦν φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνασι, καὶ πᾶν ὃ ἦν λευκὸν ἐν αὐτοῖς. καὶ ἔδωκε διὰ χειρός τῶν υἱῶν αὐτοῦ. ³⁶ καὶ ἀπέστειλεν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἀνὰ μέσον αὐτῶν καὶ ἀνὰ μέσον Ἰακώβ. Ἰακώβ δὲ ἐποίμανε τὰ πρόβατα Λάβαν τὰ ὑπολειφθέντα. ³⁷ ἔλαβε δὲ ἑαυτῷ Ἰακώβ ῥάβδον στυρακίνην γλωρὰν καὶ καρυῖνν καὶ πλατάνου. καὶ ἐλέπισεν αὐτὰς Ἰακώβ λεπίσματα λευκά. καὶ περισύριον τὸ γλωρὸν, ἐφαίνετο ἐπὶ ταῖς ῥάβδοις τὸ λευκόν, ὃ ἐλέπισε, ποικίλον. ³⁸ καὶ παρέθηκε τὰς ῥάβδους, ἃς ἐλέπισεν ἐν τοῖς ληνοῖς τῶν ποτιστηρίων τοῦ ὕδατος. ἵνα ὡς ἂν ἔλθωσι τὰ πρόβατα πιεῖν, ἐνώπιον τῶν ῥάβδων ἐλθόντων αὐτῶν εἰς τὸ πιεῖν, ἐγκισσῶσι τὰ πρόβατα εἰς τὰς ῥάβδους. ³⁹ καὶ ἐνεκίσπων τὰ πρόβατα εἰς τὰς ῥάβδους, καὶ ἔτικτον τὰ πρόβατα διαλευκα καὶ ποικίλα καὶ σποδοειδῆ ῥαντά. ⁴⁰ τοὺς δὲ ἄμνους διέστειλεν Ἰακώβ. καὶ ἔστησεν ἐναντίον τῶν προβάτων κριὸν διαλευκόν, καὶ πᾶν ποικίλον ἐν τοῖς ἄμνοις. καὶ διεχώρισεν ἑαυτῷ ποίμνια καθ' ἑαυτὸν, καὶ οὐκ ἔμεινεν αὐτὰ εἰς τὰ πρόβατα Λάβαν. ⁴¹ ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἐνεκίσπων τὰ πρόβατα ἐν γαστρὶ λαμβάνοντα, ἔθηκεν Ἰακώβ τὰς ῥάβδους ἐναντίον τῶν προβάτων ἐν τοῖς ληνοῖς, τοῦ ἐγκισσῆσαι αὐτὰ κατὰ τὰς ῥάβδους. ⁴² ἡνίκα δ' ἂν ἔτεκε τὰ πρόβατα, οὐκ ἐτίθει. ἐγένετο δὲ τὰ μὲν ἄσχημα τοῦ Λάβαν,

τὰ δὲ ἐπίσημα τοῦ Ἰακώβ. ⁴³ καὶ ἐπλούτησεν ὁ ἄνθρωπος σφόδρα σφόδρα. καὶ ἐγένετο αὐτῷ κτήνη πολλὰ, καὶ βόες, καὶ παῖδες, καὶ παιδίσκαι, καὶ καμήλοι, καὶ ὄνοι.

ΚΕΦ. ΛΑ'.

ἤκουσε δὲ Ἰακώβ τὰ ῥήματα τῶν υἱῶν Λάβαν, λεγόντων. εἴληφεν Ἰακώβ πάντα τὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ ἐκ τῶν τοῦ πατρὸς ἡμῶν πεποίηκε πᾶσαν τὴν δοξάν ταύτην. ² καὶ εἶδεν Ἰακώβ τὸ πρόσωπον τοῦ Λάβαν, καὶ ἰδού οὐκ ἦν πρὸς αὐτὸν ὥσεί χθές καὶ τρίτην ἡμέραν. ³ εἶπε δὲ κύριος πρὸς Ἰακώβ. ἀποστρέφου εἰς τὴν γῆν τοῦ πατρὸς σου, καὶ εἰς τὴν γενεάν σου, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ. ⁴ ἀποστείλας δὲ Ἰακώβ ἐκάλεσε Λείαν καὶ Ραχὴλ εἰς τὸ πεδίον οὗ ἦν τὰ ποίμνια. ⁵ καὶ εἶπεν αὐταῖς. ὁρᾷ ἐγὼ τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἔστι πρὸς ἐμοῦ ὡς ἐχθές καὶ τρίτην ἡμέραν. ὁ δὲ θεὸς τοῦ πατρὸς μου ἦν μετ' ἐμοῦ. ⁶ καὶ αὐταὶ δὲ οἶδατε, ὅτι ἐν πάσῃ τῇ ἰσχύϊ μου δεδούλευκα τῷ πατρὶ ὑμῶν. ⁷ ὁ δὲ πατήρ ὑμῶν παρεκρούσατό με, καὶ ἤλλαξε τὸν μισθόν μου τῶν δέκα ἡμῶν. καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς κακοποιῆσαι με. ⁸ ἐὰν οὕτως εἴπῃ, τὰ ποικίλα ἔσται σου μισθός. καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβατα ποικίλα. ἐὰν δὲ εἴπῃ, τὰ λευκά ἔσται σου μισθός. καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβατα λευκά. ⁹ καὶ ἀφείλετο ὁ θεὸς πάντα τὰ κτήνη τοῦ πατρὸς ὑμῶν, καὶ ἔδωκε μοι αὐτά. ¹⁰ καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐνεκίσπων τὰ πρόβατα ἐν γαστρὶ λαμβάνοντα. καὶ εἶδον τοὺς ὀφθαλμοῖς μου ἐν τῷ ὕπνῳ. καὶ ἰδοὺ οἱ τράγοι καὶ οἱ κριοὶ ἀναβαίνοντες ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἰγας, διαλευκοὶ καὶ ποικίλοι καὶ σποδοειδεῖς ῥαντοί. ¹¹ καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ καθ' ὕπνον. Ἰακώβ. ἐγὼ δὲ εἶπα. τί ἐστι; ¹² καὶ εἶπεν. ἀναβλεψόν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἴδε τοὺς τράγους καὶ τοὺς κριοὺς ἀναβαίνοντας ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἰγας διαλευκούς καὶ ποικίλους καὶ σποδοειδεῖς ῥαντούς. ἐώρακα γὰρ ὅσα σοι Λάβαν ποιῇ. ¹³ ἐγὼ εἰμι ὁ θεὸς ὁ ὀφθείς σοι ἐν τόπῳ τοῦ, οὗ ἤλειψάς μοι ἐκεῖ στήλην, καὶ ἤρξω μοι

μοι ἐκεῖ εὐχὴν. νῦν οὖν ἀνάστηθι, καὶ ἐξέλθε ἐκ τῆς γῆς ταύτης, καὶ ἀπέλθε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου, καὶ ἔσονται μετὰ σοῦ. ¹⁴ καὶ ἀποκριθεῖσαι *Ραχὴλ* καὶ *Λεία* εἶπαν αὐτῷ. μὴ ἔστιν ἡμῖν ἐτι μερίς ἡ κληρονομία ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν; ¹⁵ οὐχ ὥς αἱ ἀλλότριαι λελογίσμεθα αὐτῷ; πέπρακε γὰρ ἡμᾶς, καὶ καταβρώσει κατέφαγε τὸ ἀργύριον ἡμῶν. ¹⁶ πάντα τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δόξαν, ἣν ἀφείλετο ὁ θεὸς τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ἡμῖν ἔσται καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν. νῦν οὖν ὅσα σοι εἴρηκεν ὁ θεός, ποίει. ¹⁷ ἀναστὰς δὲ *Ἰακώβ* ἔλαβε τὰς γυναῖκας αὐτοῦ καὶ τὰ παιδιά αὐτοῦ ἐπὶ τὰς καμήλους. ¹⁸ καὶ ἀπήγαγε πάντα τὰ ὑπόρχοντα αὐτῷ, καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτοῦ, ἣν περιποιήσατο ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, ἀπέλθειν πρὸς *Ἰσαὰκ* τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰς γῆν *Χα-ναάν*. ¹⁹ *Λάβαν* δὲ ὥχετο κείροι τὰ πρόβατα αὐτοῦ. ἔκλεψε δὲ *Ραχὴλ* τὰ εἰδῶλα τοῦ πατρὸς αὐτῆς. ²⁰ ἔκρουσε δὲ *Ἰακώβ* *Λάβαν* τὸν *Σύρον*, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι αὐτῷ, ὅτι ἀποδιδράσκει. ²¹ καὶ ἀπέδρα αὐτός, καὶ τὰ αὐτοῦ πάντα, καὶ διέβη τὸν ποταμὸν, καὶ ὥρμησεν εἰς τὸ ὄρος *Γαλαὰδ*. ²² ἀνηγγέλη δὲ *Λάβαν* τῷ *Σύρῳ* τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ὅτι ἀπέδρα *Ἰακώβ*. ²³ καὶ παραλαβὼν τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ μεθ' ἑαυτοῦ, ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ ὁδὸν ἡμερῶν ἑπτὰ. καὶ κατέλαβεν αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει *Γαλαὰδ*. ²⁴ ἦλθε δὲ ὁ θεὸς πρὸς *Λάβαν* τὸν *Σύρον* καθ' ὕπνον τὴν νύκτα, καὶ εἶπεν αὐτῷ. φύλαξαι σεαυτὸν, μὴ ποτε λαλήσῃς μετὰ *Ἰακώβ* πονηρά. ²⁵ καὶ κατέλαβε *Λάβαν* τὸν *Ἰακώβ*. *Ἰακώβ* δὲ ἐπῆξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρει. *Λάβαν* δὲ ἔστησε τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρει *Γαλαὰδ*. ²⁶ εἶπε δὲ *Λάβαν* τῷ *Ἰακώβ*. τί ἐποίησας; ἵνατί κρουφῇ ἀπέδρας, καὶ ἐκλοποφόρησάς με, καὶ ἀπήγαγες τὰς θυγατέρας μου, ὥς αἰχμαλώτιδας μαχαίρα; ²⁷ καὶ εἰ ἀνηγγεῖλάς μοι, ἔξαπέστειλα ἂν σε μετ' εὐφροσύνης, καὶ μετὰ μουσικῶν, καὶ τυμπάνων, καὶ κιθάρας. ²⁸ καὶ οὐκ ἤξιωθην καταφιλήσαι τὰ παιδιά μου, καὶ τὰς θυγατέρας μου.

νῦν δὲ ἀφρόνως ἔπραξας. ²⁹ καὶ νῦν ἰσχύει ἡ χεὶρ μου κακοποιῆσαι σε. ὁ δὲ θεὸς τοῦ πατρὸς σου χθές εἶπε πρὸς με, λέγων. φύλαξαι σεαυτὸν μὴ ποτε λαλήσῃς μετὰ *Ἰακώβ* πονηρά. ³⁰ νῦν οὖν πεπόρευσαι. ἐπιθυμία γὰρ ἐπεθύμησας ἀπέλθειν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς σου. ἵνατί ἔκλεψας τοὺς θεούς μου; ³¹ ἀποκριθεὶς δὲ *Ἰακώβ* εἶπε τῷ *Λάβαν*. ὅτι ἐφοβήθην. εἶπα γὰρ, μὴ ποτε ἀφῆλῃ τὰς θυγατέρας σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ πάντα τὰ ἐμά. ³² καὶ εἶπεν *Ἰακώβ*. παρ' ᾧ ἂν εὗρῃς τοὺς θεούς σου, οὐ ζήσεται ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. ἐπίγνωθι τί ἐστι παρ' ἐμοὶ τῶν σῶν, καὶ λάβε. καὶ οὐκ ἐπέγνω παρ' αὐτῷ οὐθέν. οὐκ ᾔδει δὲ *Ἰακώβ*, ὅτι *Ραχὴλ* ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἔκλεπεν αὐτούς. ³³ εἰσελθὼν δὲ *Λάβαν* ἠρεύνησεν εἰς τὸν οἶκον *Λείας*, καὶ οὐχ εὔρεν. καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ οἴκου *Λείας*, καὶ ἠρέυνησε τὸν οἶκον *Ἰακώβ*, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τῶν δύο παιδισκῶν, καὶ οὐκ εὔρεν. εἰσῆλθε δὲ καὶ εἰς τὸν οἶκον *Ραχὴλ*. ³⁴ *Ραχὴλ* δὲ ἔλαβε τὰ εἰδῶλα, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὰ εἰς τὰ σάγματα τῆς καμήλου, καὶ ἐπεκάθισεν αὐτοῖς. ³⁵ καὶ εἶπε τῷ πατρὶ αὐτῆς. μὴ βαρέως φέρε κύριε. οὐ δύναμαι ἀναστῆναι ἐνώπιόν σου, ὅτι τὰ καὶ ἐθισμὸν τῶν γυναικῶν μοι ἐστίν. ἠρέυνησεν *Λάβαν* ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ, καὶ οὐχ εὔρε τὰ εἰδῶλα. ³⁶ ὥργισθη δὲ *Ἰακώβ*, καὶ ἐμαχέσατο τῷ *Λάβαν*. ἀποκριθεὶς δὲ *Ἰακώβ* εἶπε τῷ *Λάβαν*. τί τὸ ἀδίκημά μου; καὶ τί τὸ ἁμαρτημά μου, ὅτι κατεδίωξας ὀπίσω μου, ³⁷ καὶ ὅτι ἠρέυνησας πάντα τὰ σκεύη τοῦ οἴκου μου; τί εὔρες ἀπὸ πάντων τῶν σκευῶν τοῦ οἴκου σου; θές ὧδε ἐνώπιον τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ τῶν ἀδελφῶν μου, καὶ ἐλεγξάτωσαν ἀνά μέσον τῶν δύο ἡμῶν. ³⁸ ταῦτά μοι εἰκοσι ἔτη ἐγὼ εἴμι μετὰ σοῦ. τὰ πρόβατά σου, καὶ αἱ αἰγες σου οὐκ ἠτεκνώθησαν. κριοὺς τῶν προβάτων σου οὐ κατέφαγον. ³⁹ θηριάλωτον οὐκ ἐνήνοχά σοι. ἐγὼ ἀπέτιννον παρ' ἑμαυτοῦ κλέμματα ἡμέρας, καὶ κλέμματα νυκτός. ⁴⁰ ἐγενόμην τῆς ἡμέρας συγκαιόμενος τῷ καύματι, καὶ τῷ παγετῷ τῆς νυκτός. καὶ ἀφίστατο ὁ

ἵπνος μου ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου.
⁴¹ ταῦτά μοι εἴκοσι ἔτη ἐγὼ εἰμι ἐν τῇ οἰκίᾳ σου. ἐδούλευσά σοι δεκατέσσαρα ἔτη ἀντὶ τῶν δύο θυγατέρων σου, καὶ ἔξ ἔτη ἐν τοῖς προβάτοις σου. καὶ παρελόγισω τὸν μισθόν μου δέκα ἀμνάσιν.
⁴² εἰ μὴ ὁ θεὸς τοῦ πατρὸς μου Ἀβραάμ, καὶ ὁ φόβος Ἰσαὰκ ἦν μοι, νῦν ἂν κενόν με ἐξαπέστειλας. τὴν ταπεινώσιν μου, καὶ τὸν κόπον τῶν χειρῶν μου εἶδεν ὁ θεός. καὶ ἤλεγξέ σε χθές.
⁴³ ἀποκριθεὶς δὲ Λάβαν εἶπε τῷ Ἰακώβ. αἱ θυγατέρες, θυγατέρες μου, καὶ υἱοί, υἱοί μου. καὶ τὰ κτήνη, κτήνη μου. καὶ πάντα ὅσα σὺ ὄρας, ἐμά ἐστι, καὶ τῶν θυγατέρων μου. τί ποιήσω ταύταις σήμερον ἢ τοῖς τέκνοις αὐτῶν, οἷς ἔτεκεν; ⁴⁴ νῦν οὖν δεῦρο διαθώμαι διαθρήνην ἐγὼ τε καὶ σὺ. καὶ ἔσται εἰς μαρτύριον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. εἶπε δὲ αὐτῷ. ἰδοὺ οὐθεὶς μεθ' ἡμῶν ἐστιν. ἴδε, ὁ θεὸς μάρτυς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. ⁴⁵ λαβὼν δὲ Ἰακώβ λίθον, ἔστησεν αὐτὸν στήλην. ⁴⁶ εἶπε δὲ Ἰακώβ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. συλλέγετε λίθους. καὶ συνέλεξαν λίθους, καὶ ἐποίησαν βουνόν. καὶ ἔφαγον ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ βουνοῦ. ⁴⁷ καὶ εἶπεν αὐτῷ Λάβαν. ὁ βουνὸς οὗτος μαρτυρεῖ ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ σήμερον. ⁴⁸ καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν Λάβαν, βουνὸς τῆς μαρτυρίας. Ἰακώβ δὲ ἐκάλεσεν αὐτὸν, βουνὸς μάρτυς. εἶπε δὲ Λάβαν τῷ Ἰακώβ. ἰδοὺ ὁ βουνὸς οὗτος καὶ ἡ στήλη, ἣν ἔστησα ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. μαρτυρεῖ ὁ βουνὸς οὗτος, καὶ μαρτυρεῖ ἡ στήλη αὕτη. διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα, βουνὸς μαρτυρεῖ. ⁴⁹ καὶ ἡ ὄρασις ἦν εἶπεν. ἐπίδοι ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, ὅτι ἀποστηρόμεθα ἕτερος ἀφ' ἑτέρου. ⁵⁰ εἰ ταπεινώσεις τὰς θυγατέρας μου, εἰ λάβης γυναῖκας πρὸς ταῖς θυγατράσι μου, ὅρα, οὐθεὶς μεθ' ἡμῶν ἐστιν ὄρων. θεὸς μάρτυς μεταξὺ ἐμοῦ καὶ μεταξὺ σοῦ. ⁵¹ καὶ εἶπε Λάβαν τῷ Ἰακώβ. ἰδοὺ ὁ βουνὸς οὗτος καὶ ἡ μαρτυρὴ στήλη αὕτη. ⁵² ἐάν τε γὰρ ἐγὼ μὴ διαβῶ πρὸς σέ, μήτε σὺ διαβῇς πρὸς με τὸν βουνὸν τοῦτον καὶ τὴν στήλην ταύτην ἐπὶ κακίᾳ, ⁵³ ὁ θεὸς Ἀβραάμ καὶ ὁ θεὸς Ναχωρ κρίναι ἀνὰ μέσον

ἡμῶν. ⁵⁴ καὶ ὤμοσεν Ἰακώβ κατὰ τοῦ φόβου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἰσαὰκ. καὶ ἔθυσεν θυσίαν ἐν τῷ ὄρει. καὶ ἐκάλεσε τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ ἐκοιμήθησαν ἐν τῷ ὄρει.
⁵⁵ ἀναστὰς δὲ Λάβαν τὸ πρωὶ κατεφίλησε τοὺς υἱούς καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν αὐτούς. καὶ ἀποστραφεὶς Λάβαν ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

Κ Ε Φ. ΑΒ'.

Καὶ Ἰακώβ ἀπῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν ἑαυτοῦ. καὶ ἀναβλέψας εἶδε παρεμβολὴν θεοῦ παρεμβεβληκυῖαν. καὶ συνήνησαν αὐτῷ οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ. ² εἶπε δὲ Ἰακώβ, ἥνίκα εἶδεν αὐτούς. παρεμβολὴ θεοῦ αὕτη. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἑκείνου, παρεμβολαί.
³ ἀπέστειλε δὲ Ἰακώβ ἄγγέλους ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς Ἡσαὺ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ εἰς γῆν Σηεῖρ, εἰς χώραν Ἐδῶμ.
⁴ καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων. οὕτως ἐρεῖτε τῷ κυρίῳ μου Ἡσαῦ. οὕτως λέγει ὁ παῖς σου Ἰακώβ. μετὰ Λάβαν παρώκησα, καὶ ἐχρόνισα ἕως τοῦ νῦν.
⁵ καὶ ἐγένοντό μοι βόες, καὶ ὄνοι, καὶ πρόβατα, καὶ παῖδες, καὶ παιδικαί. καὶ ἀπέστειλα ἀναγγεῖλαι τῷ κυρίῳ μου Ἡσαῦ, ἵνα εὕρῃ ὁ παῖς σου χάριν ἐναντίον σου. ⁶ καὶ ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς Ἰακώβ, λέγοντες. ἤλθομεν πρὸς τὸν ἀδελφόν σου Ἡσαῦ. καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐρχεται εἰς συνάντησίν σου, καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ.
⁷ ἐφοβήθη δὲ Ἰακώβ σφόδρα, καὶ ἠπορεύτο. καὶ διεῖλε τὸν λαὸν τὸν μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ τοὺς βόας, καὶ τὰς καμήλους, καὶ τὰ πρόβατα εἰς δύο παρεμβολάς. ⁸ καὶ εἶπεν Ἰακώβ. ἐάν ἐμὴ Ἡσαῦ εἰς παρεμβολὴν μίαν, καὶ κόψῃ αὐτήν, ἔσται ἡ παρεμβολὴ ἡ δευτέρα εἰς τὸ σώζεσθαι. ⁹ εἶπε δὲ Ἰακώβ. ὁ θεὸς τοῦ πατρὸς μου Ἀβραάμ, καὶ ὁ θεὸς τοῦ πατρὸς μου Ἰσαὰκ, κύριε σὺ, ὁ ἐπιπών μοι, ἀπότρεξε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου, καὶ εὖ σε ποιήσω. ¹⁰ ἱκανούσθω μοι ἀπὸ πάσης δικαιοσύνης, καὶ ἀπὸ πάσης ἀληθείας, ἧς ἐποίησας τῷ παιδί σου. ἐν γὰρ τῇ ῥάβδῳ μου ταύτῃ διέβην τὸν Ἰορδάνην τοῦτον. νυνὶ δὲ γέγονα εἰς δύο παρεμβολάς. ¹¹ ἐξελοῦ με

ἐκ χειρὸς τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἐκ χειρὸς Ἡσαῦ. ὅτι φοβοῦμαι ἐγὼ αὐτόν, μή ποτε ἔλθῶν πατάξῃ με, καὶ μητέρα ἐπὶ τέκνοις. ¹² σὺ δὲ εἶπας. εὖ σε ποιήσω, καὶ θήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, ἣ οὐκ ἀριθμηθήσεται ὑπὸ τοῦ πλήθους. ¹³ καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ τὴν νύκτα ἐκείνην. καὶ ἔλαβεν ὢν ἔαρεν δῶρα. καὶ ἐξαπέστειλεν Ἡσαῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ¹⁴ αἰγας διακόσιας, τράγους εἴκοσι, πρόβατα διακόσια, κριοὺς εἴκοσι, ¹⁵ καμήλους θηλαζούσας, καὶ τὰ παιδιά αὐτῶν τριᾶκοντα, βόας τεσσαράκοντα, ταύρους δέκα, ὄνους εἴκοσι, καὶ πώλους δέκα. ¹⁶ καὶ ἔδωκεν αὐτὰ τοῖς παισὶν αὐτοῦ ποίμνιον κατὰ μόνας. εἶπε δὲ τοῖς παισὶν αὐτοῦ. προπορεύεσθε ἔμπροσθέν μου, καὶ διάστημα ποιεῖτε ἀνὰ μέσον ποίμνης καὶ ποίμνης. ¹⁷ καὶ ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ, λέγων. ἐάν σοι συναντήσῃ Ἡσαῦ ὁ ἀδελφός μου, καὶ ἐρωτᾷ σε, λέγων. τίνος εἶ; καὶ ποῦ πορεύῃ; καὶ τίνος ταῦτα τὰ προπορευόμενά σου; ¹⁸ ἐρεῖς. τοῦ παιδός σου Ἰακώβ. δῶρα ἀπέσταλκε τῷ κυρίῳ μου Ἡσαῦ. καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ὀπίσω ἡμῶν. ¹⁹ καὶ ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ, καὶ τῷ δευτέρῳ, καὶ τῷ τρίτῳ, καὶ πᾶσι τοῖς προπορευομένοις ὀπίσω τῶν ποιμνίων τούτων, λέγων. κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο λαλήσατε Ἡσαῦ ἐν τῷ εὐρεῖν ὑμᾶς αὐτόν, ²⁰ καὶ ἐρεῖτε. ἰδοὺ ὁ παῖς σου Ἰακώβ παραγίνεται ὀπίσω ἡμῶν. εἶπε γάρ. ἐξιλάσσομαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τοῖς δώροις τοῖς προπορευομένοις αὐτοῦ, καὶ μετὰ τοῦτο ὄψομαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. ἴσως γὰρ προσδέξεται τὸ πρόσωπόν μου. ²¹ καὶ προεπορεύετο τὰ δῶρα κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. αὐτὸς δὲ ἐκοιμήθη τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν τῇ παρεμβολῇ. ²² ἀναστὰς δὲ τὴν νύκτα ἐκείνην, ἔλαβε τὰς δύο γυναῖκας, καὶ τὰς δύο παιδίσκας, καὶ τὰ ἑνδεκα παιδιά αὐτοῦ, καὶ διέβη τὴν διάβασιν τοῦ Ἰαβώχ. ²³ καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς, καὶ διέβη τὸν χειμάρρουν, καὶ διεβίβασε πάντα τὰ αὐτοῦ. ²⁴ ὑπελείφθη δὲ Ἰακώβ μόνος. καὶ ἐπάλειεν ἄνθρωπος μετ' αὐτοῦ ἕως πρωῒ. ²⁵ εἶδε δὲ, ὅτι οὐ δύναται πρὸς αὐτόν. καὶ ἤψατο τοῦ

πλάτους τοῦ μηροῦ αὐτοῦ, καὶ ἐνάρκησε τὸ πλάτος τοῦ μηροῦ Ἰακώβ ἐν τῷ παλαίειν αὐτόν μετ' αὐτοῦ. ²⁶ καὶ εἶπεν αὐτῷ. ἀπόστειλόν με. ἀνέβη γὰρ ὁ ὄρθρος. ὁ δὲ εἶπεν. οὐ μὴ σε ἀποστείλω, ἐὰν μὴ με εὐλογήσῃς. ²⁷ εἶπε δὲ αὐτῷ. τί τὸ ὄνομά σου ἐστίν; ὁ δὲ εἶπεν. Ἰακώβ. ²⁸ καὶ εἶπεν αὐτῷ. οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου Ἰακώβ, ἀλλ' Ἰσραὴλ ἐστί τὸ ὄνομά σου. ὅτι ἐνίσχυσας μετὰ θεοῦ, καὶ μετὰ ἀνθρώπων δυνατὸς ἔσῃ. ²⁹ ἠρώτησε δὲ Ἰακώβ, καὶ εἶπεν. ἀνάγκαιόν μοι τὸ ὄνομά σου. καὶ εἶπεν. ἵνατί τοῦτο ἐρωτᾷς σὺ τὸ ὄνομά μου; καὶ εὐλόγησεν αὐτόν ἐκεῖ. ³⁰ καὶ ἐκάλεσεν Ἰακώβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, εἶδος θεοῦ. εἶδον γὰρ θεόν, πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, καὶ ἐσώθη μου ἡ ψυχή. ³¹ ἀνέτειλε δὲ αὐτῷ ὁ ἥλιος, ἥνίκα παρήλθε τὸ εἶδος τοῦ θεοῦ. αὐτὸς δὲ ἐπέσκαζε τῷ μηρῷ αὐτοῦ. ³² ἔνεκεν τούτου οὐ μὴ φαγῶσιν υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ νεῦρον, ὃ ἐνάρκησεν, ὃ ἐστίν ἐπὶ τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. ὅτι ἤψατο τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ Ἰακώβ τοῦ νεύρου, ὃ ἐνάρκησεν.

Κ Ε Φ. ΛΓ'.

Ἀναβλέψας δὲ Ἰακώβ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδε. καὶ ἰδοὺ Ἡσαῦ ὁ ἀδελφός αὐτοῦ ἐρχόμενος, καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ. καὶ διέειπεν Ἰακώβ τὰ παιδιά ἐπὶ Λείαν, καὶ ἐπὶ Ραχὴλ, καὶ τὰς δύο παιδίσκας. ² καὶ ἔθετο τὰς δύο παιδίσκας καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πρώτοις, καὶ Λείαν καὶ τὰ παιδιά αὐτῆς ὀπίσω, καὶ Ραχὴλ καὶ Ἰωσήφ ἐσχάτους. ³ αὐτὸς δὲ προῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῶν. καὶ προσεκίνησεν ἐπὶ τὴν γῆν ἐπτάκις, ἕως τοῦ ἐγγίσει τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ⁴ καὶ προσέδραμεν Ἡσαῦ εἰς συνάντησιν αὐτοῦ. καὶ περιλαβὼν αὐτόν προσέπεσεν ἐπὶ τὸν τραχήλον αὐτοῦ, καὶ κατεφιλήσεν αὐτόν. καὶ ἔκλαυσαν ἀμφότεροι. ⁵ καὶ ἀναβλέψας Ἡσαῦ εἶδε τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιά. καὶ εἶπε. τί ταῦτά σοι ἐστίν; ὁ δὲ εἶπε. τὰ παιδιά, οἷς ἡλέησεν ὁ θεὸς τὸν παῖδά σου. ⁶ καὶ προσήγγισαν αἱ παιδίσκαι καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ προσεκίνησαν. ⁷ καὶ προσ-

ἤγγισε Δεία καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ προσεκύνησαν. καὶ μετὰ ταῦτα προσ-
ἤγγισε Ραχὴλ καὶ Ἰωσήφ, καὶ προσ-
εκύνησαν. ⁸ καὶ εἶπε. τί ταῦτα σοι
ἐστίν, πάσα αἰ παρεμβολαὶ αὐται, αἷς
ἀπήντηκα; ὁ δὲ εἶπεν. ἵνα εὖρῃ ὁ παῖς
σου χάριν ἐναντίον σου κύριε. ⁹ εἶπε
δὲ Ἡσαῦ. ἔστι μοι πολλὰ ἀδελφέ.
ἔστω σοι τὰ σά. ¹⁰ εἶπε δὲ Ἰακώβ. εἰ
εὖρον χάριν ἐναντίον σου, δέξαι τὰ δώ-
ρα διὰ τῶν ἐμῶν χειρῶν. ἐνεκεν τούτου
εἶδον τὸ πρόσωπόν σου, ὥς ἂν τις ἴδοι
πρόσωπον θεοῦ. καὶ εὐδοκήσεις με.
¹¹ λάβε τὰς εὐλογίας μου, ἃς ἤνεγκά
σοι. ὅτι ἡλῆσέ με ὁ θεός, καὶ ἔστι μοι
πάντα. καὶ ἐβιάσατο αὐτόν, καὶ ἔλα-
βε. ¹² καὶ εἶπεν. ἀπαρანτες πορευσώ-
μεθα ἐπ' εὐθείαν. ¹³ εἶπε δὲ αὐτῷ. ὁ
κύριός μου γινώσκει, ὅτι τὰ παιδία
ἀπαλωτέρα, καὶ τὰ πρόβατα καὶ αἱ
βόες λοχεύονται ἐπ' ἐμέ. ἐάν οὖν κατα-
διώξω αὐτὰ ἡμέραν μίαν, ἀποθανοῦν-
ται πάντα τὰ κτήνη. ¹⁴ προελθέτω ὁ
κύριός μου ἔμπροσθεν τοῦ παιδὸς αὐ-
τοῦ. ἐγὼ δὲ ἐνισχύσω ἐν τῇ ὁδῷ κατὰ
σχολὴν τῆς πορεύσεως τῆς ἐναντίον
μου, καὶ κατὰ πόδα τῶν παιδαρίων,
ἕως τοῦ ἐλθεῖν με πρὸς τὸν κύριόν μου
εἰς Σηεῖρ. ¹⁵ εἶπε δὲ Ἡσαῦ. καταλείψω
μετὰ σοῦ ἀπὸ τοῦ λαοῦ τοῦ μετ' ἐμοῦ.
ὁ δὲ εἶπεν. ἵνατί τοῦτο; ἱκανόν, ὅτι
εὖρον χάριν ἐναντίον σου κύριε. ¹⁶ ἀπέ-
στρεψε δὲ Ἡσαῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ εἰς Σηεῖρ. ¹⁷ καὶ
Ἰακώβ ἀπαίρει εἰς σκηνάς. καὶ ἐποίη-
σεν ἑαυτῷ ἐκεῖ οἰκίας, καὶ τοῖς κτήνε-
σιν αὐτοῦ ἐποίησε σκηνάς. διὰ τοῦτο
ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου,
Σκηναί. ¹⁸ καὶ ἦλθεν Ἰακώβ εἰς Σα-
λήμ πόλιν Σηκίμων, ἣ ἐστίν ἐν γῇ Χα-
ραὰν, ὅτε ἐπανῆλθεν ἐκ τῆς Μεσοπο-
ταμίας Συρίας. καὶ παρενέλαβε κατὰ
πρόσωπον τῆς πόλεως. ¹⁹ καὶ ἐκή-
σατο τὴν μερίδα τοῦ ἀγροῦ, οὗ ἔστη-
σεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, παρὰ Ἐμ-
μὼρ πατρὸς Συχέμ, ἐκατόν ἁμῶν.
²⁰ καὶ ἔστησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον, καὶ
ἐπεκαλέσατο τὸν θεὸν Ἰσραὴλ.

Κ Ε Φ. ΑΔ'.

Ἐξῆλθε δὲ Δείνα, ἡ θυγάτηρ Δείας,
ἣν ἔτεκε τῷ Ἰακώβ, καταμαθεῖν τὰς

θυγατέρας τῶν ἐγγχωρίων. ² καὶ εἶδεν
αὐτὴν Συχέμ ὁ υἱὸς Ἐμμὼρ ὁ Εὐαῖος,
ὁ ἀρχὼν τῆς γῆς. καὶ λαβὼν αὐτὴν,
ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς. καὶ ἐταπεινώσεν
αὐτὴν. ³ καὶ προσέχε τῇ ψυχῇ Δείνας
τῆς θυγατρὸς Ἰακώβ. καὶ ἠγάπησε
τὴν παρθένον. καὶ ἐλάλησε κατὰ τὴν
διάνοιαν τῆς παρθένου αὐτῆς. ⁴ εἶπε
Συχέμ πρὸς Ἐμμὼρ τὸν πατέρα αὐ-
τοῦ, λέγων. λάβε μοι τὴν παῖδα ταύ-
την εἰς γυναῖκα. ⁵ Ἰακώβ δὲ ἤκουσεν,
ὅτι ἐμίανεν ὁ υἱὸς Ἐμμὼρ Δείναν τὴν
θυγατέρα αὐτοῦ. οἱ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ
ἦσαν μετὰ τῶν κτηνῶν αὐτοῦ ἐν τῷ πε-
δίῳ. παρεσιώπησε δὲ Ἰακώβ, ἕως τοῦ
ἐλθεῖν αὐτούς. ⁶ ἐξῆλθε δὲ Ἐμμὼρ ὁ
πατὴρ Συχέμ πρὸς Ἰακώβ, λαλῆσαι
αὐτῷ. ⁷ οἱ δὲ υἱοὶ Ἰακώβ ἦλθον ἐκ τοῦ
πεδίου. ὥς δὲ ἤκουσαν, κατενύγησαν
οἱ ἄνδρες, καὶ λυπηρόν ἦν αὐτοῖς σφό-
δρα. ὅτι ἄσχημον ἐποίησεν ἐν Ἰσραὴλ,
κοιμηθεῖς μετὰ τῆς θυγατρὸς Ἰακώβ.
καὶ οὐκ οὕτως ἔσται. ⁸ καὶ ἐλάλησεν
Ἐμμὼρ αὐτοῖς, λέγων. Συχέμ ὁ υἱός
μου προέλειτο τῇ ψυχῇ τὴν θυγατέρα
ὑμῶν. δότε οὖν αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα,
⁸ καὶ ἐπιγαμβρεύσασθε ἡμῖν. τὰς θυ-
γατέρας ὑμῶν δότε ἡμῖν, καὶ τὰς θυ-
γατέρας ἡμῶν λάβετε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν.
¹⁰ καὶ ἐν ἡμῖν κατοικεῖτε. καὶ ἡ γῆ ἰδοὺ
πλατεῖα ἐναντίον ὑμῶν. κατοικεῖτε, καὶ
ἐμπορεύσεθε ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἐγκτᾶσθε
ἐν αὐτῇ. ¹¹ εἶπε δὲ Συχέμ πρὸς τὸν
πατέρα αὐτῆς, καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφούς
αὐτῆς. εὐροίμι χάριν ἐναντίον ὑμῶν.
καὶ ὁ ἐάν εἴπητε, δώσομεν. ¹² πληθύ-
νατε τὴν φερόν ἰδοὺ σφόδρα, καὶ δώσω
καθότι ἂν εἴπητέ μοι, καὶ δώσετε μοι
τὴν παῖδα ταύτην εἰς γυναῖκα. ¹³ ἀπε-
κρίθησαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰακώβ τῷ Συχέμ,
καὶ Ἐμμὼρ τῷ πατρὶ αὐτοῦ μετὰ δό-
λου. καὶ ἐλάλησαν αὐτοῖς, ὅτι ἐμίαναν
Δείναν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν. ¹⁴ καὶ εἴ-
παν αὐτοῖς Συμεὼν καὶ Λευὶ οἱ ἀδελ-
φοὶ Δείνας. οὐ δυνασόμεθα ποιῆσαι
τὸ ῥῆμα τοῦτο, δοῦναι τὴν ἀδελφὴν
ἡμῶν ἀνθρώπῳ, ὃς ἔχει ἀκροβυστίαν.
ἐστὶ γὰρ ὄνειδος ἡμῖν. ¹⁵ μόνον ἐν τού-
τῳ ὁμοιωθισόμεθα ὑμῖν, καὶ κατοική-
σομεν ἐν ὑμῖν, ἐὰν γένησθε ὥς ἡμεῖς
καὶ ὑμεῖς, ἐν τῷ περικυμηθῆναι ὑμῶν

πάν ἀρσενικόν. ¹⁶ καὶ δώσομεν τὰς θυγατέρας ἡμῶν ὑμῖν, καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων ὑμῶν ληψόμεθα ἡμῖν γυναῖκας, καὶ οἰκήσομεν παρ' ὑμῖν, καὶ ἐσόμεθα ὡς γένος ἐν. ¹⁷ ἔαν δὲ μὴ εἰσακούσῃτε ἡμῶν τοῦ περιτεμέσθαι, λαβύντες τὴν θυγατέρα ἡμῶν ἀπέλευσόμεθα. ¹⁸ καὶ ἤρεσαν οἱ λόγοι ἐναντίον Ἐμμὼρ, καὶ ἐναντίον Συχέμ τοῦ υἱοῦ Ἐμμὼρ. ¹⁹ καὶ οὐκ ἐχρόνισεν ὁ ρεανίσκος τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο. ἐνέκειτο γὰρ τῇ θυγατρὶ Ἰακώβ. αὐτὸς δὲ ἦν ἐνδοξότατος πάντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ²⁰ ἦλθε δὲ Ἐμμὼρ καὶ Συχέμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς ἀνδρας τῆς πόλεως αὐτῶν, λέγοντες. ²¹ οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἰρηνικοὶ εἰσι, μεθ' ἡμῶν οἰκεῖτοσαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐμπορευέσθωσαν αὐτήν. ἡ δὲ γῆ ἰδοὺ πλατεῖα ἐναντίον αὐτῶν. τὰς θυγατέρας αὐτῶν ληψόμεθα ἡμῖν γυναῖκας, καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν δώσομεν αὐτοῖς. ²² ἐν τούτῳ μόνον ὁμοιωθήσονται ἡμῖν οἱ ἄνθρωποι τοῦ κατοικεῖν μεθ' ἡμῶν, ὥστε εἶναι λαὸν ἓνα, ἐν τῷ περιτεμέσθαι ἡμῶν πᾶν ἀρσενικόν, καθὰ καὶ αὐτοὶ περιτέμνηται. ²³ καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ τὰ τετράποδα, καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν οὐχ ἡμῶν ἔσται· μόνον ἐν τούτῳ ὁμοιωθῶμεν αὐτοῖς, καὶ οἰκήσουσι μεθ' ἡμῶν. ²⁴ καὶ εἰσήκουσαν Ἐμμὼρ καὶ Συχέμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ πάντες οἱ ἐμπορευόμενοι τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν. καὶ περιετέμοντο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτῶν πᾶς ἄρσην. ²⁵ ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ὅτε ἦσαν ἐν τῷ πόνῳ, ἔλαβον οἱ δύο υἱοὶ Ἰακώβ Συμεὼν καὶ Λεὺ ἀδελφοὶ Δείνας, ἕκαστος τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν ἀσφαλῶς, καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἀρσενικόν. ²⁶ τότε Ἐμμὼρ καὶ Συχέμ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀπέκτειναν ἐν στόματι μαχαιράς. καὶ ἔλαβον τὴν Δείναν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Συχέμ, καὶ ἐξῆλθον. ²⁷ οἱ δὲ υἱοὶ Ἰακώβ εἰσῆλθον ἐπὶ τοὺς τραυματίας, καὶ διήρπασαν τὴν πόλιν, ἐν ἣ ἤμειναν Δείναν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν. ²⁸ καὶ τὰ πρόβατα αὐτῶν, καὶ τοὺς βόας αὐτῶν, καὶ τοὺς

ὄνους αὐτῶν, ὅσα τε ἦν ἐν τῇ πόλει, καὶ ὅσα ἦν ἐν τῷ πεδίῳ, ἔλαβον. ²⁹ καὶ πάντα τὰ σώματα αὐτῶν, καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἠχμαλώτευσαν. καὶ διήρπασαν ὅσα τε ἦν ἐν τῇ πόλει, καὶ ὅσα ἦν ἐν ταῖς οἰκίαις. ³⁰ εἶπε δὲ Ἰακώβ πρὸς Συμεὼν καὶ Λεὺ, μισητόν με ποιήκατε, ὥστε πονηρόν με εἶναι πᾶσι τοῖς κατοικοῦσι τὴν γῆν, ἔντε τοῖς Χαναναίοις, καὶ ἐν τοῖς Φερεζαίοις. ἐγὼ δὲ ὀλγοστός εἰμι ἐν ἀριθμῷ. καὶ συναχθέντες ἐπ' ἐμὲ συγκόψουσίν με, καὶ ἐκτριβήσονται ἐγώ, καὶ ὁ οἶκός μου. ³¹ οἱ δὲ εἶπαν. ἀλλ' ὥσεί πόρνη χρῆσονται τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν;

Κ Ε Φ. ΛΕ'.

Εἶπε δὲ ὁ θεὸς πρὸς Ἰακώβ. ἀναστὰς ἀνάβηθι εἰς τὸν τόπον Βαιθὴλ. καὶ οἴκει ἐκεῖ. καὶ ποιήσων ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ θεῷ τῷ ὀφθέντι σοι, ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν σε ἀπὸ προσώπου Ἡσαὺ τοῦ ἀδελφοῦ σου. ² εἶπε δὲ Ἰακώβ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς μετ' αὐτοῦ. ἄρατε τοὺς θεοὺς τοὺς ἄλλοτρίους τοὺς μετ' ὑμῶν ἐκ μέσου ὑμῶν, καὶ καθαρίσθητε, καὶ ἀλλάξατε τὰς στολάς ὑμῶν. ³ καὶ ἀναστάντες ἀναβῶμεν εἰς Βαιθὴλ, καὶ ποιήσωμεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ θεῷ τῷ ἐπακούσαντί μου ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ὃς ἦν μετ' ἐμοῦ, καὶ διέσωσέ με ἐν τῇ ὁδῷ, ἣ ἐπορεύθην. ⁴ καὶ ἔδωκεν τῷ Ἰακώβ τοὺς θεοὺς τοὺς ἄλλοτρίους, οἳ ἦσαν ἐν ταῖς χερσίν αὐτῶν, καὶ τὰ ἐνώτια τὰ ἐν τοῖς ὤσιν αὐτῶν. καὶ κατέκρυπεν αὐτὰ Ἰακώβ ὑπὸ τὴν τερέβινθον τὴν ἐν Σηκίμοις. καὶ ἀπώλεσεν αὐτὰ, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. ⁵ καὶ ἐξῆρεν Ἰσραὴλ ἐκ Σηκίμων. καὶ ἐγένετο φόβος θεοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ αὐτῶν. καὶ οὐ κατεδίωξαν ὅπισθον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. ⁶ ἦλθε δὲ Ἰακώβ εἰς Λοῦζά, ἣ ἐστὶ ἐν γῇ Χαναάν, ἣ ἐστὶ Βαιθὴλ, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαός, ὃς ἦν μετ' αὐτοῦ. ⁷ καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου, Βαιθὴλ. ἐκεῖ γὰρ ἐφάνη αὐτῷ ὁ θεός, ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου Ἡσαὺ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. ⁸ ἀπέθανε δὲ Λεβὶ ὁ υἱὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἔταφεν

ἐτάφη κατωτέρω Βαιθὴλ ὑπὸ τὴν
βάλανον. καὶ ἐκάλεσεν Ἰακώβ τὸ ὄνομα
αὐτῆς, βάλανος πένθους. ⁹ ὦφθη δὲ
ὁ θεὸς τῷ Ἰακώβ ἐτι ἐν Λουζᾷ, ὅτε
παρεγένετο ἐκ Μεσοποταμίας τῆς Συ-
ρίας. καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ θεός.
¹⁰ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός· τὸ ὄνομά σου
οὐ κληθήσεται ἐτι Ἰακώβ, ἀλλ' Ἰσραὴλ
ἔσται τὸ ὄνομά σου. καὶ ἐκάλεσε τὸ
ὄνομα αὐτοῦ Ἰσραὴλ. ¹¹ εἶπε δὲ αὐτῷ
ὁ θεός. ἐγὼ ὁ θεός σου. αὐξάνου, καὶ
πληθύνου. ἔθνη καὶ συναγωγὰς ἐθνῶν
ἔσονται ἐκ σοῦ, καὶ βασιλεῖς ἐκ τῆς
ὀσφύος σου ἐξελεύσονται. ¹² καὶ τὴν
γῆν, ἣν ἔδωκα Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ, σοὶ
δέδωκα αὐτήν. σοὶ ἔσται, καὶ τὸ σπέρ-
ματί σου μετὰ σε δώσω τὴν γῆν ταύ-
την. ¹³ ἀνέβη δὲ ὁ θεός ἀπ' αὐτοῦ ἐκ
τοῦ τόπου, οὗ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ.
¹⁴ καὶ ἔστησεν Ἰακώβ στήλην ἐν τῷ τό-
πῳ, ᾧ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ ὁ θεός, στή-
λην λίθινην. καὶ ἔσπεισεν ἐπ' αὐτήν
σποδὴν, καὶ ἐπέχεεν ἐπ' αὐτήν ἔλαιον.
¹⁵ καὶ ἐκάλεσεν Ἰακώβ τὸ ὄνομα τοῦ
τόπου, ἐν ᾧ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ ἐκεῖ ὁ
θεός, Βαιθὴλ. ¹⁶ ἀπάρας δὲ Ἰακώβ
ἐκ Βαιθὴλ, ἐπῆξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ
ἐπέκεινα τοῦ πυργοῦ Γαδέρ. ἐγένετο
δὲ ἡνίκα ἤγγισεν εἰς Χαβραθὰ τοῦ ἐλ-
θεῖν εἰς τὴν Ἐφραθᾶ, ἔτεκε Ῥαχὴλ.
καὶ ἔδυστόκησεν ἐν τῷ τοκετῷ. ¹⁷ ἐγε-
νετο δὲ ἐν τῷ σκληρῶς αὐτὴν τίκτειν,
εἶπεν αὐτῇ ἡ μαῖα. θάρσει, καὶ γὰρ
οὗτος σοὶ ἔστιν υἱός. ¹⁸ ἐγένετο δὲ ἐν
τῷ ἀφιέναι αὐτὴν τὴν ψυχὴν, ἀπέθνη-
σκε γὰρ, ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, υἱὸς
ὀδύνης μου. ὁ δὲ πατὴρ ἐκάλεσεν τὸ
ὄνομα αὐτοῦ, Βενιαμίν. ¹⁹ ἀπέθανε δὲ
Ῥαχὴλ, καὶ ἐτάφη ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἱπ-
ποδρόμου Ἐφραθᾶ. αὕτη ἐστὶ Βηθ-
λεέμ. ²⁰ καὶ ἔστησεν Ἰακώβ στήλην ἐπὶ
τοῦ μνημείου αὐτῆς. αὕτη ἐστὶν ἡ στή-
λη ἐπὶ τοῦ μνημείου Ῥαχὴλ ἕως τῆς
ἡμέρας ταύτης. ²¹ ²² ἐγένετο δὲ ἡνίκα
κατώκησεν Ἰσραὴλ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ,
ἐπορεύθη Ῥουβὴν, καὶ ἐκοιμήθη μετὰ
Βαλλᾶς τῆς παλλακῆς τοῦ πατρὸς αὐ-
τοῦ Ἰακώβ. καὶ ἤκουσεν Ἰσραὴλ, καὶ
πονηρὸν ἐφάνη ἐναντίον αὐτοῦ. ἦσαν
δὲ οἱ υἱοὶ Ἰακώβ δώδεκα. ²³ υἱοὶ Ἀίας,
πρωτότοκος Ἰακώβ, Ῥουβὴν, Συμεὼν,

Λεὺ, Ἰούδας, Ἰσάχαρ, Ζαβουλὼν.
²⁴ υἱοὶ δὲ Ῥαχὴλ, Ἰωσήφ, καὶ Βενια-
μίν. ²⁵ υἱοὶ δὲ Βαλλᾶς παιδίσκης Ῥα-
χὴλ, Δαν, καὶ Νεφθαλεὶμ. ²⁶ υἱοὶ δὲ
Ζεφᾶς παιδίσκης Ἀίας, Γαδ, καὶ
Ἀσηρ οὗτοι υἱοὶ Ἰακώβ, οἱ ἐγένοντο
αὐτῷ ἐν Μεσοποταμίᾳ τῆς Συρίας.
²⁷ ἦλθε δὲ Ἰακώβ πρὸς Ἰσαὰκ τὸν πα-
τέρα αὐτοῦ εἰς Μαμβορῆ, εἰς πόλιν τοῦ
πεδίου. αὕτη ἐστὶ Χεβρών ἐν γῇ Χα-
ναάν, οὗ παρώκησεν Ἀβραάμ καὶ Ἰ-
σαὰκ. ²⁸ ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι Ἰσαὰκ,
ἃς ἐξῆσεν, ἔτη ἐκατὸν ὀγδοήκοντα. ²⁹ καὶ
ἐκλείπων Ἰσαὰκ ἀπέθανε. καὶ προς-
ετέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ πρεσβύτε-
ρος καὶ πλήρης ἡμερῶν. καὶ ἔθαψαν
αὐτὸν Ἡσαὺ καὶ Ἰακώβ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.

Κ Ε Φ. Ας'.

Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Ἡσαῦ. αὐτός
ἐστιν Ἐδώμ. ² Ἡσαῦ δὲ ἔλαβε τὰς
γυναῖκας ἑαυτῷ ἀπὸ τῶν θυγατέρων
τῶν Χανααίων. τὴν Ἀδὰ, θυγατέρα
Αἰλῶμ τοῦ Χετταίου. καὶ τὴν Ὀλι-
βεμὰ, θυγατέρα Ἀνὰ τοῦ υἱοῦ Σεβε-
ρὸν τοῦ Εὐαίου. ³ καὶ τὴν Βασεμᾶθ,
θυγατέρα Ἰσμαὴλ, ἀδελφὴν Ναβαιώθ.
⁴ ἔτεκε δὲ αὐτῷ Ἀδὰ τὸν Ἐλιφάς. καὶ
Βασεμᾶθ ἔτεκε τὸν Ῥαγουὴλ. ⁵ καὶ
Ὀλιβεμὰ ἔτεκε τὸν Ἰεῦδ, καὶ τὸν Ἰε-
γλὼμ, καὶ τὸν Κορέ. οὗτοι υἱοὶ Ἡσαῦ,
οἱ ἐγένοντο αὐτῷ ἐν γῇ Χαναάν. ⁶ ἔλα-
βε δὲ Ἡσαῦ τὰς γυναῖκας αὐτοῦ, καὶ
τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς θυγατέρας
αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σώματα τοῦ οἴ-
κου αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα
αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ κτήνη, καὶ πάν-
τα ὅσα ἐκτήσατο, καὶ πάντα ὅσα πε-
ριποίησατο ἐν γῇ Χαναάν. καὶ ἐπο-
ρεύθη Ἡσαῦ ἐκ τῆς γῆς Χαναάν ἀπὸ
προσώπου Ἰακώβ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.
⁷ ἦν γὰρ αὐτῶν τὰ ὑπάρχοντα πολλὰ,
τοῦ οἰκεῖν ἅμα. καὶ οὐκ ἠδύνατο ἡ γῆ
τῆς παροικίσεως αὐτῶν φέρειν αὐτοὺς,
ἀπὸ τοῦ πληθους τῶν ὑπαρχόντων
αὐτῶν. ⁸ κατώκησε δὲ Ἡσαῦ ἐν τῷ
ὄρει Σηεῖρ. Ἡσαῦ αὐτός ἐστιν Ἐδώμ.
⁹ αὗται δὲ αἱ γενέσεις Ἡσαῦ πατρὸς
Ἐδώμ ἐν τῷ ὄρει Σηεῖρ. ¹⁰ καὶ ταῦτα
τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἡσαῦ. Ἐλιφάς
υἱὸς Ἀδὰς γυναικὸς Ἡσαῦ. καὶ Ῥα-
γουὴλ υἱὸς Βασεμᾶθ γυναικὸς Ἡσαῦ.

¹¹ ἐγένοντο δὲ Ἐλιφάς υἱοί. Θαιμάν, Ῥμάρ, Σωφάρ, Γοθώμ, καὶ Κενέζ.
¹² Θαιμὰ δὲ ἦν παλλακὴ Ἐλιφάδ τοῦ υἱοῦ Ἡσαῦ. καὶ ἔτεκε τῷ Ἐλιφάδ τὸν Ἀμαλήμ. οὗτοι υἱοὶ Ἀδάς γυναικὸς Ἡσαῦ. ¹³ οὗτοι δὲ υἱοὶ Ραγουήλ. Ναχὼθ, Ζαρὲ, Σομέ, καὶ Μοζέ. οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Βασεμάθ γυναικὸς Ἡσαῦ.
¹⁴ οὗτοι δὲ υἱοὶ Ὀλιβεμάς θυγατρὸς Ἀνά τοῦ υἱοῦ Σεβεγών, γυναικὸς Ἡσαῦ. ἔτεκε δὲ τῷ Ἡσαῦ τὸν Ἰούδ, καὶ τὸν Ἰεγλὼμ, καὶ τὸν Κορέ. ¹⁵ οὗτοι ἡγεμόνες υἱοὶ Ἡσαῦ. υἱοὶ Ἐλιφάδ πρωτοτόκου Ἡσαῦ. ἡγεμὼν Θαιμάν, ἡγεμὼν Ῥμάρ, ἡγεμὼν Σωφάρ, ἡγεμὼν Κενέζ, ¹⁶ ἡγεμὼν Κορέ, ἡγεμὼν Γοθώμ, ἡγεμὼν Ἀμαλήμ. οὗτοι ἡγεμόνες Ἐλιφάδ ἐν γῇ Ἰδουμαία. οὗτοι υἱοὶ Ἀδάς.
¹⁷ καὶ οὗτοι υἱοὶ Ραγουήλ υἱοῦ Ἡσαῦ. ἡγεμὼν Ναχὼθ, ἡγεμὼν Ζαρὲ, ἡγεμὼν Σομέ, ἡγεμὼν Μοζέ, οὗτοι ἡγεμόνες Ραγουήλ ἐν γῇ Ἐδώμ. οὗτοι υἱοὶ Βασεμάθ γυναικὸς Ἡσαῦ. ¹⁸ οὗτοι δὲ υἱοὶ Ὀλιβεμάς γυναικὸς Ἡσαῦ. ἡγεμὼν Ἰούδ, ἡγεμὼν Ἰεγλὼμ, ἡγεμὼν Κορέ. οὗτοι ἡγεμόνες Ὀλιβεμάς θυγατρὸς Ἀνά γυναικὸς Ἡσαῦ. ¹⁹ οὗτοι υἱοὶ Ἡσαῦ, καὶ οὗτοι ἡγεμόνες αὐτῶν. οὗτοι εἰσιν υἱοὶ Ἐδώμ. ²⁰ οὗτοι δὲ υἱοὶ Σηεὶρ τοῦ Χορβάιου, τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν. Ἀωτάν, Σωβάλ, Σεβεγών, Ἀνά, ²¹ καὶ Ἀησών, καὶ Ἀσάρ, καὶ Ρισών. οὗτοι ἡγεμόνες τοῦ Χορβάιου, τοῦ υἱοῦ Σηεὶρ ἐν τῇ γῇ Ἐδώμ. ²² ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Ἀωτάν. Χορβοί, καὶ Αἰμάν. ἀδελφὴ δὲ Ἀωτάν, Θαιμὰ. ²³ οὗτοι δὲ υἱοὶ Σωβάλ. Γωλάμ, καὶ Μαναχάθ, καὶ Γαιβήλ, καὶ Σωφάρ, καὶ Ῥμάρ. ²⁴ καὶ οὗτοι υἱοὶ Σεβεγών. Αἰέ, καὶ Ἀνά. οὗτός ἐστιν Ἀνά, ὃς εὗρε τὸν Ἰαμεὶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτε ἔνεμε τὰ ὑποζύγια Σεβεγών τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.
²⁵ οὗτοι δὲ υἱοὶ Ἀνά. Ἀησών, καὶ Ὀλιβεμά θυγάτηρ Ἀνά. ²⁶ οὗτοι δὲ υἱοὶ Ἀησών. Ἀμαδά, καὶ Ἀσβάν, καὶ Ἰθράν, καὶ Χαρβάν. ²⁷ οὗτοι δὲ υἱοὶ Ἀσάρ. Βαλαάμ, καὶ Ζουκάμ, καὶ Ἰουκάμ. ²⁸ οὗτοι δὲ υἱοὶ Ρισών. Ὠς, καὶ Ἀράν. ²⁹ οὗτοι δὲ ἡγεμόνες Χορβοί. ἡγεμὼν Ἀωτάν, ἡγεμὼν Σωβάλ, ἡγεμὼν Σεβεγών, ἡγεμὼν Ἀνά, ³⁰ ἡγεμὼν

Ἀησών, ἡγεμὼν Ἀσάρ, ἡγεμὼν Ρισών. οὗτοι ἡγεμόνες Χορβοί ἐν ταῖς ἡγεμονίαις αὐτῶν ἐν γῇ Ἐδώμ. ³¹ καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν Ἐδώμ, πρὸ τοῦ βασιλεύσαι βασιλέα ἐν Ἰσραήλ.
³² καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἐδώμ Βαλαάμ υἱὸς Βεώρ. καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ, Λενναβά. ³³ ἀπέθανε δὲ Βαλαάμ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἰωβάβ υἱὸς Ζαρά ἐκ Βοσόρθας. ³⁴ ἀπέθανε δὲ Ἰωβάβ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀσώμ ἐκ τῆς γῆς Θαιμανών. ³⁵ ἀπέθανε δὲ Ἀσώμ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀδάδ υἱὸς Βαράδ, ὁ ἐκκόπας Μαδιάμ ἐν τῷ πεδίῳ Μωάβ. καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Γετθαιμ. ³⁶ ἀπέθανε δὲ Ἀδάδ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Σαυαδά ἐκ Μασσεκιάς. ³⁷ ἀπέθανε δὲ Σαυαδά, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Σαοὺλ ἐκ Ρωβωθ τῆς παρὰ ποταμὸν. ³⁸ ἀπέθανε δὲ Σαοὺλ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Βαλλενών υἱὸς Ἀρβώρ. ³⁹ ἀπέθανε δὲ Βαλλενών υἱὸς Ἀρβώρ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀράδ υἱὸς Βαράδ. καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Φογώρ. ὄνομα δὲ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Μετεβήλ, θυγάτηρ Ματραῖθ, υἱοῦ Μαῖζωρβ. ⁴⁰ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἡγεμόνων Ἡσαῦ, ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, κατὰ τόπον αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν. ἡγεμὼν Θαιμὰ, ἡγεμὼν Γωλά, ἡγεμὼν Ἰεθέρ, ⁴¹ ἡγεμὼν Ὀλιβεμάς, ἡγεμὼν Ἡλὰς, ἡγεμὼν Φινών, ⁴² ἡγεμὼν Κενέζ, ἡγεμὼν Θαιμάν, ἡγεμὼν Μαζάρ, ⁴³ ἡγεμὼν Μαγεδιήλ, ἡγεμὼν Ζαφωίν. οὗτοι ἡγεμόνες Ἐδώμ, ἐν ταῖς κατοικοδομημέναις ἐν τῇ γῇ τῆς κτήσεως αὐτῶν. οὗτος Ἡσαῦ πατὴρ Ἐδώμ. ¹ κατῴκει δὲ Ἰακώβ ἐν τῇ γῇ, οὗ παρῴκησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐν γῇ Χαναάν. ² αὐταὶ δὲ αἱ γενεαὶς Ἰακώβ.

Κ Ε Φ. ΑΖ.

Ιωσήφ δὲ δέκα καὶ ἑπτὰ ἐτῶν ἦν. ποιμαίνων τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ὧν νέος μετὰ τῶν υἱῶν Βαλλὰς, καὶ μετὰ τῶν υἱῶν Ζελφὰς τῶν γυναικῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. κατήγγελλεν δὲ Ἰωσήφ πόγον πονηρὸν πρὸς Ἰσραὴλ τὸν πατέρα αὐτῶν. ³ Ἰακώβ δὲ ἰγάπα τὸν Ἰωσήφ

Ἰωσήφ παρὰ πάντας τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, ὅτι υἱὸς γήρως ἦν αὐτῷ. ἐποίησε δὲ αὐτῷ χιτῶνα ποικίλον. ⁴ ἰδόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὸν ὁ πατὴρ φιλεῖ ἐκ πάντων τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ἐμίσησαν αὐτὸν, καὶ οὐκ ἠδύναντο λαλεῖν αὐτῷ οὐδὲν εἰρηνικόν. ⁵ ἐνυπνιασθεὶς δὲ Ἰωσήφ ἐνύπνιον, ἀπήγγειλεν αὐτὸ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. ⁶ καὶ εἶπεν αὐτοῖς. ἀκούσατε τοῦ ἐνυπνίου τούτου, οὗ ἐνυπνιασθῆν. ⁷ ὥμην ὑμᾶς δεσμεύειν δράγματα ἐν μέσῳ τῷ πεδίῳ. καὶ ἀνέστη τὸ ἐμὸν δράγμα, καὶ ὠρθάθη. περιστραφέντα δὲ τὰ δράγματα ὑμῶν προσεκύνησαν τὸ ἐμὸν δράγμα. ⁸ εἶπαν δὲ αὐτῷ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. μὴ βασιλεύων βασιλεύσεις ἐφ' ἡμᾶς, ἢ κυριεύων κυριεύσεις ἡμῶν, καὶ προσέθεντο ἐτι μισεῖν αὐτὸν ἕνεκεν τῶν ἐνυπνίων αὐτοῦ, καὶ ἕνεκεν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ. ⁹ εἶδε δὲ ἐνύπνιον ἕτερον, καὶ διηγήσατο αὐτὸ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. καὶ εἶπεν. ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον ἕτερον. ὥσπερ ὁ ἥλιος, καὶ ἡ σελήνη, καὶ ἑνδεκα ἀστερες προσκύβουν με. ¹⁰ καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ. τί τὸ ἐνύπνιον τούτο, ὃ ἐνυπνιασθῆς; ἄρα γε ἐλθόντες ἐλευσόμεθα ἐγὼ τε καὶ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου προσκυνῆσαι σοι ἐπὶ τὴν γῆν; ¹¹ ἐξήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. ὃ δὲ πατὴρ αὐτοῦ διετήρησε τὸ ῥῆμα. ¹² ἐπορευθῆσαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ βόσκων τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν εἰς Συχέμ. ¹³ καὶ εἶπεν Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσήφ. οὐχὶ οἱ ἀδελφοί σου ποιμαίνουσιν εἰς Συχέμ; δεῦρο ἀποστείλω σε πρὸς αὐτούς. εἶπε δὲ αὐτῷ. ἰδοὺ ἐγώ. ¹⁴ εἶπε δὲ αὐτῷ Ἰσραὴλ. πορευθεὶς ἴδε, εἰ υἱαίνουσιν οἱ ἀδελφοί σου, καὶ τὰ πρόβατα. καὶ ἀνάγγειλόν μοι. καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν ἐκ τῆς κοιλάδος τῆς Χεβρών. καὶ ἦλθεν εἰς Συχέμ. ¹⁵ καὶ εὗρεν αὐτὸν ἄνθρωπος πλανώμενον ἐν τῷ πεδίῳ. ἠρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος, λέγων. τί ζητεῖς; ¹⁶ ὃ δὲ εἶπε. τοὺς ἀδελφούς μου ζητῶ. ἀπάγγειλόν μοι ποῦ βόσκουσιν. ¹⁷ εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος. ἀπήρκασιν ἐντευθεν. ἤκουσα γὰρ αὐτῶν λεγόντων. πορευθῶμεν εἰς Δωθαεὶμ. καὶ

ἐπορευθῇ Ἰωσήφ κατόπισθε τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. καὶ εὗρεν αὐτούς ἐν Δωθαεὶμ. ¹⁸ προεῖδον δὲ αὐτὸν μακρόθεν πρὸ τοῦ ἐγγίσει αὐτὸν πρὸς αὐτούς. καὶ ἐπονηρεύοντο τοῦ ἀποκτείνειν αὐτόν. ¹⁹ εἶπε δὲ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ἰδοὺ ὁ ἐνυπνιαστής ἐκεῖνος ἔρχεται. ²⁰ νῦν οὖν δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ῥίψωμεν αὐτὸν εἰς ἓνα τῶν λάκκων, καὶ ἐροῦμεν. θηρίον πονηρὸν κατέφαγεν αὐτόν. καὶ ὀψόμεθα, τί ἔσται τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ. ²¹ ἀκούσας δὲ Ρουβὴν ἐξείλετο αὐτόν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν. καὶ εἶπεν. οὐ πατάξωμεν αὐτόν εἰς ψυχὴν. ²² εἶπε δὲ αὐτοῖς Ρουβὴν. μὴ ἐκχέτε αἷμα. ἐμβάλλετε αὐτόν εἰς ἓνα τῶν λάκκων τούτων τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, χεῖρα δὲ μὴ ἐπενέγκητε αὐτῷ. ὅπως ἐξελεῖται αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἀποδῷ αὐτόν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. ²³ ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἦλθεν Ἰωσήφ πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, ἐξέδυσαν Ἰωσήφ τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον τὸν περὶ αὐτόν. ²⁴ καὶ λαβόντες αὐτόν, ἔρριψαν εἰς τὸν λάκκον. ὃ δὲ λάκκος κενός, ὕδωρ οὐκ εἶχε. ²⁵ ἐκάθισαν δὲ φάγειν ἄρτον. καὶ ἀναβλέψαντες τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδον. καὶ ἰδοὺ ὁδοιπόροι Ἰσραηλῖται ἤρχοντο ἐκ Γαλαὰδ. καὶ αἱ κάμηλοι αὐτῶν ἔγεμον θυμιαμάτων καὶ ῥητίνης καὶ στακτῆς. ἐπορευόντο δὲ καταγαγεῖν εἰς Αἴγυπτον. ²⁶ εἶπε δὲ Ἰούδας πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ. τί χρησίμον, ἐὰν ἀποκτείνωμεν τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, καὶ κρύψωμεν τὸ αἷμα αὐτοῦ; ²⁷ δεῦτε ἀποδώμεθα αὐτόν τοῖς Ἰσραηλῖταις τούτοις. αἱ δὲ χεῖρες ἡμῶν μὴ ἔστωσαν ἐπ' αὐτόν, ὅτι ἀδελφός ἡμῶν, καὶ σὰρξ ἡμῶν ἐστίν. ἤκουσαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. ²⁸ καὶ παρεπορεύοντο οἱ ἄνθρωποι οἱ Μαδιηναῖοι ἔμποροι, καὶ ἐξείλκυσαν καὶ ἀνεβίβασαν τὸν Ἰωσήφ ἐκ τοῦ λάκκου. καὶ ἀπέδοντο τὸν Ἰωσήφ τοῖς Ἰσραηλῖταις εἰκοσι χρυσῶν. καὶ κατήγαγον τὸν Ἰωσήφ εἰς Αἴγυπτον. ²⁹ ἀνέστρεψε δὲ Ρουβὴν ἐπὶ τὸν λάκκον, καὶ οὐχ ὁρᾷ τὸν Ἰωσήφ ἐν τῷ λάκκῳ. καὶ διεῖρήξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. ³⁰ καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ. καὶ εἶπε. τὸ παιδάριον οὐκ ἔστιν

ἔστιν. ἐγὼ δὲ ποῦ πορεύομαι ἔτι; ³¹ λαβόντες δὲ τὸν χιτῶνα τοῦ Ἰωσήφ, ἔσφαξαν ἔριφον αἰγῶν, καὶ ἐμόλυναν τὸν χιτῶνα τῷ αἵματι. ³² καὶ ἀπέστειλαν τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον, καὶ εἰσ-
ήνεγκαν τῷ πατρὶ αὐτῶν. καὶ εἶπαν. τοῦτον εὕρομεν, ἐπίγνωθι εἰ χιτῶν τοῦ υἱοῦ σου ἔστιν, ἢ οὐ. ³³ καὶ ἐπέγνω αὐτόν, καὶ εἶπε. χιτῶν τοῦ υἱοῦ μου ἔστι. θηρίον πονηρὸν κατέφαγεν αὐτόν. θηρίον ἤρπασε τὸν Ἰωσήφ. ³⁴ διέρρηξε δὲ Ἰακώβ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐπέθετο σάκκον ἐπὶ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ, καὶ ἐπένθη τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἡμέρας πολλὰς. ³⁵ συνήχθησαν δὲ πάντες οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ θυγατέρες, καὶ ἦλθον παρακαλέσαι αὐτόν. καὶ οὐκ ἤθελε παρακαλεῖσθαι, λέγων. ὅτι καταβήσομαι πρὸς τὸν υἱόν μου πενθῶν εἰς ἄδου. καὶ ἔκλαυσεν αὐτόν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. ³⁶ οἱ δὲ Μαδιναῖοι ἀπέδοντο τὸν Ἰωσήφ εἰς Αἴγυπτον τῷ Πετεφρῇ τῷ σπάδοντι Φαραὼ ἀρχιμαγείρῳ.

Κ Ε Φ. ΔΗ'.

Εγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, κατέβη Ἰούδας ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ἀφίκετο ἕως πρὸς ἄνθρωπον τινὰ Ὀδολλαμίτην, ὃ ὄνομα Εἰράς. ² καὶ εἶδεν ἐκεῖ Ἰούδας θυγατέρα ἀνθρώπου Χαναναίου, ἥ ὄνομα Σανά. καὶ ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἐσῆλθε πρὸς αὐτήν. ³ καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἡρ. ⁴ καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱὸν ἔτι, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Αἰνάν. ⁵ καὶ προσθεῖσα ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Σηλώμ. αὕτη δὲ ἦν ἐν Χασβί, ἡνίκα ἔτεκεν αὐτούς. ⁶ καὶ ἔλαβεν Ἰούδας γυναῖκα Ἡρ τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ, ἥ ὄνομα Θάμαρ. ⁷ ἐγένετο δὲ Ἡρ πρωτότοκος Ἰούδα πονηρὸς ἐναντι κυρίου. καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ὁ Θεός. ⁸ εἶπε δὲ Ἰούδας τῷ Αἰνάν. εἰσελθε πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ ἐπιγάμψουσαι αὐτήν, καὶ ἀνάστησον σπέρμα τῷ ἀδελφῷ σου. ⁹ γνοὺς δὲ Αἰνάν, ὅτι οὐκ αὐτῷ ἔσται τὸ σπέρμα, ἐγένετο ὅταν εἰσῆρχετο πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν γῆν ταῦ μὴ δοῦναι σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ¹⁰ πονηρὸν δὲ ἐφάνη ἐναντὶον

τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐποίησε τοῦτο. καὶ ἔθανάτωσε καὶ τοῦτον. ¹¹ εἶπε δὲ Ἰούδας Θάμαρ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ. κάθου χῆρα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς σου, ἕως μέγας γένηται Σηλώμ ὁ υἱός μου. εἶπε γάρ. μὴ ποτε ἀποθάνῃ καὶ οὗτος, ὥσπερ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. ἀπελθούσα δὲ Θάμαρ ἐκάθητο ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῆς. ¹² ἐπληθύνθησαν δὲ αἱ ἡμέραι, καὶ ἀπέθανε Σανά ἡ γυνὴ Ἰούδα. καὶ παρακληθεὶς Ἰούδας ἀνέβη ἐπὶ τοὺς κείροντας τὰ πρόβατα αὐτοῦ, αὐτὸς καὶ Εἰράς ὁ ποιμὴν αὐτοῦ ὁ Ὀδολλαμίτης εἰς Θαμνά. ¹³ καὶ ἀπηγγέλη Θάμαρ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ, λέγοντες. ἰδοὺ ὁ πενθερός σου ἀναβαίνει εἰς Θαμνά, κείροι τὰ πρόβατα αὐτοῦ. ¹⁴ καὶ περιελομένη τὰ ἱμάτια τῆς χρηστεύσεως ἀφ' ἑαυτῆς, περιέβαλε τὸ θέριστρον, καὶ ἐκαλλωπίσατο, καὶ ἐκάθισε πρὸς ταῖς πύλαις Αἰνάν, ἥ ἔστιν ἐν παρόδῳ Θαμνά. Ἰδε γὰρ ὅτι μέγας γέγονε Σηλώμ. αὐτὸς δὲ οὐκ ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα. ¹⁵ καὶ ἰδὼν αὐτὴν Ἰούδας ἔδοξεν αὐτὴν πόρνην εἶναι. κατεκαλύψατο γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτῆς. καὶ οὐκ ἐπέγνω αὐτήν. ¹⁶ ἐξέκλινε δὲ πρὸς αὐτὴν τὴν ὁδόν. καὶ εἶπεν αὐτῇ. ἔασόν με εἰσελθεῖν πρὸς σέ. οὐ γὰρ ἔγνων, ὅτι νύμφη αὐτοῦ ἔστιν. ἢ δὲ εἶπε. τί μοι δώσεις, ἐὰν εἰσελθῇς πρὸς με; ¹⁷ ὁ δὲ εἶπεν. ἐγὼ σοι ἀποστελῶ ἔριφον αἰγῶν ἐκ τῶν προβάτων μου. ἢ δὲ εἶπεν. ἐὰν δῶς μοι ἀρῥαβῶνα, ἕως τοῦ ἀποστεῖλαί σε. ¹⁸ ὁ δὲ εἶπε. τίνα τὸν ἀρῥαβῶνά σοι δώσω; ἢ δὲ εἶπε, τὸν δακτύλιόν σου, καὶ τὸν ὀρμίσκον, καὶ τὴν ῥάβδον τὴν ἐν τῇ χειρὶ σου. καὶ ἔδωκεν αὐτῇ. καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν. καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἕξ αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ ἀναστὰσα ἀπῆλθε, καὶ περιείλετο τὸ θέριστρον αὐτῆς ἀφ' ἑαυτῆς, καὶ ἐνεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς χρηστεύσεως αὐτῆς. ²⁰ ἀπέστειλε δὲ Ἰούδας τὸν ἔριφον ἕξ αἰγῶν ἐν χειρὶ τοῦ ποιμένος αὐτοῦ τοῦ Ὀδολλαμίτου, κομίσασθαι παρὰ τῆς γυναίκος τὸν ἀρῥαβῶνα. καὶ οὐχ εὗρεν αὐτήν. ²¹ ἐπρωτῆσε δὲ τοὺς ἀνδρας τοὺς ἐκ τοῦ τόπου. ποῦ ἔστιν ἡ πόρνη ἡ γενομένη ἐν Αἰνάν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ;

οδοῦ· καὶ εἶπαν. οὐκ ἦν ἐνταῦθα πόρ-
νη. ²² καὶ ἀπεστράφη πρὸς Ἰούδαν.
καὶ εἶπεν. οὐχ εὖρον. καὶ οἱ ἀνθρω-
ποι οἱ ἐκ τοῦ τόπου λέγουσι, μὴ εἶναι
ὥδε πόρνην. ²³ εἶπε δὲ Ἰούδας. ἐχέτω
αὐτά. ἀλλὰ μὴ ποτε καταγελασθῶμεν.
ἐγὼ μὲν ἀπέσταλκα τὸν ἔριφον τοῦτον,
σὺ δὲ οὐχ εὖρηκας. ²⁴ ἐγένετο δὲ μετὰ
τρίμηνον ἀνηγγέλῃ τῷ Ἰούδα, λέγον-
τες. ἐκπεπόρευκε Θάμαρ ἡ νύμφη σου,
καὶ ἰδοὺ ἐν γαστρὶ ἔχει ἐκ πορνείας. εἶ-
πε δὲ Ἰούδας. ἐξαγάγετε αὐτήν, καὶ
κατακαυθήτω. ²⁵ αὕτη δὲ ἀγομένη
ἀπέστειλε πρὸς τὸν πενθερὸν αὐτῆς,
λέγουσα. ἐκ τοῦ ἀνθρώπου, οὗτινος
ταῦτά ἐστιν, ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔχω. καὶ
εἶπεν. ἐπίγνωθι, τίνος ὁ δακτύλιος
καὶ ὁ ὀρίσκος καὶ ἡ ῥάβδος αὐτῆς.
²⁶ ἐπέγνω δὲ Ἰούδας. καὶ εἶπε. δеди-
καίωται Θάμαρ ἡ ἐγώ. οὐ ἔνεκεν οὐκ
ἔδωκα αὐτὴν Σηλώμ τῷ υἱῷ μου.
καὶ οὐ προσέθετο ἔτι τοῦ γνῶναι αὐ-
τήν. ²⁷ ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἔτικτε, καὶ
τῇδε ἦν διδύμα ἐκ τῇ γαστρὶ αὐτῆς.
²⁸ ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τίκτειν αὐτήν, ὁ
εἷς προεξήνεγκε τὴν χεῖρα. λαβοῦσα δὲ
ἡ μαῖα, ἔδωκεν ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ
κοκκινόν, λέγουσα. οὗτος ἐξελεύσεται
πρότερος. ²⁹ ὥς δὲ ἐπισυνῆγαγε τὴν
χεῖρα, καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφός
αὐτοῦ. ἡ δὲ εἶπε. τί διεκόπη διὰ σέ
φραγμός; καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐ-
τοῦ, Φαρές. ³⁰ καὶ μετὰ τοῦτο ἐξῆλθεν
ὁ ἀδελφός αὐτοῦ, ἐφ' ᾧ ἦν ἐπὶ τῇ χειρὶ
αὐτοῦ τὸ κόκκινον. καὶ ἐκάλεσε τὸ
ὄνομα αὐτοῦ, Ζαρά.

ΚΕΦ. ΛΘ'.

Ιωσήφ δὲ κατήχθη εἰς Αἴγυπτον.
καὶ ἐκήσατο αὐτὸν Πετεφρὸς ὁ εὐ-
νοῦχος Φαραὼ, ὁ ἀρχιμάχιρος, ἀνὴρ
Αἰγύπτιος, ἐκ χειρῶν τῶν Ἰσμηλι-
τῶν, οἱ κατήγαγον αὐτὸν ἐκεῖ. ² καὶ
ἦν κύριος μετὰ Ἰωσήφ. καὶ ἦν ἀνὴρ
ἐπιτυγχάνων. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ
παρὰ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ τῷ Αἰγυπτίῳ.
³ ἦδει δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ, ὅτι ὁ κύριός
ἦν μετ' αὐτοῦ, καὶ ὅσα ἐὰν ποιῇ, κύ-
ριος εὐδοοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. ⁴ καὶ
εὗρεν Ἰωσήφ χάριν ἐναντίον τοῦ κυ-
ρίου αὐτοῦ, καὶ εὐφρόστησεν αὐτῷ.
καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου

αὐτοῦ. καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ ἔδωκε
διὰ χειρὸς Ἰωσήφ. ⁵ ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ
καταστήναι αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐ-
τοῦ, καὶ ἐπὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ, καὶ
ἠυλόγησε κύριος τὸν οἶκον τοῦ Αἰγυ-
πτίου διὰ Ἰωσήφ. καὶ ἐγενήθη εὐλογία
κυρίου ἐν πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτῷ
ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ.
⁶ καὶ ἐπέτρεψε πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ
εἰς χεῖρας Ἰωσήφ. καὶ οὐκ ἦδει τῶν
καθ' αὐτὸν οὐδέν, πλην τοῦ ἄρτου, οὗ
ἤσθιεν αὐτός. καὶ ἦν Ἰωσήφ καλὸς τῷ
εἶδει, καὶ ὥρατος τῇ ὥσει σφόδρα. ⁷ καὶ
ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ
ἐπέβαλεν ἡ γυνὴ τοῦ κυρίου αὐτοῦ
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἐπὶ Ἰωσήφ. καὶ
εἶπεν. κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ. ⁸ ὁ δὲ οὐκ
ἠθέλει. εἶπε δὲ τῇ γυναικὶ τοῦ κυρίου
αὐτοῦ. εἰ ὁ κύριός μου οὐ γινώσκει δι'
ἐμὲ οὐδέν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πάντα
ὅσα ἐστὶν αὐτῷ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖράς
μου, ⁹ καὶ οὐχ ὑπερέχει ἐν τῇ οἰκίᾳ
ταύτῃ οὐθέν ἐμοῦ, οὐδὲ ὑπεξήρηται
ἀπ' ἐμοῦ οὐδέν, πλην σοῦ, διὰ τὸ σέ
γυναικα αὐτοῦ εἶναι, καὶ πῶς ποιήσω
τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο, καὶ αμαρ-
τήσομαι ἐναντίον τοῦ θεοῦ; ¹⁰ ἡνίκα
δὲ ἐλάλα τῷ Ἰωσήφ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας,
καὶ οὐχ ὑπήκουεν αὐτῇ καθεύδειν μετ'
αὐτῆς, τοῦ συγγενέσθαι αὐτῇ. ¹¹ ἐγέ-
νετο δὲ τοιαύτη τις ἡμέρα, καὶ εἰσῆλθεν
Ἰωσήφ εἰς τὴν οἰκίαν ποιεῖν τὰ ἔργα αὐ-
τοῦ, καὶ οὐθίς ἦν τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔσω.
¹² καὶ ἐπεσπάσατο αὐτὸν τῶν ἱματίων,
λέγουσα. κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ. καὶ κα-
ταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερ-
σὶν αὐτῆς ἔφυγε, καὶ ἐξῆλθεν ἔξω.
¹³ καὶ ἐγένετο ὥς εἶδεν, ὅτι καταλιπὼν
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς
ἔφυγε καὶ ἐξῆλθεν ἔξω, ¹⁴ καὶ ἐκάλεσε
τοὺς ὄντας ἐν τῇ οἰκίᾳ. καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς, λέγουσα. ἴδετε, εἰσῆγαγεν ἡμῖν
παῖδα Ἑβραῖον, ἐμπαΐζειν ἡμῖν. εἰς-
ῆλθε πρὸς με, λέγων. κοιμήθητι μετ'
ἐμοῦ. καὶ ἐβόησα φωνῇ μεγάλῃ. ¹⁵ ἐν
δὲ τῷ ἀκοῦσαι αὐτὸν, ὅτι ὑψώσα τὴν
φωνήν μου καὶ ἐβόησα, καταλιπὼν τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ παρ' ἐμοῦ ἔφυγε, καὶ
ἐξῆλθεν ἔξω. ¹⁶ καὶ καταλιμπάνει τὰ
ἱμάτια παρ' ἑαυτῇ, ἔως ἦλθεν ὁ κύριος
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ¹⁷ καὶ ἐλάλησεν
αὐτᾶ

αὐτῷ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, λέγουσα. εἰςῆλθε πρὸς με ὁ παῖς ὁ Ἐβραῖος, ὃν εἰςῆγαγες πρὸς ἡμᾶς, ἐμπαῖξάι μοι. καὶ εἶπέ μοι. κοιμηθήσομαι μετὰ σοῦ. ¹⁸ ὥς δὲ ἤκουσεν, ὅτι ὑψωσα τὴν φωνήν μου καὶ ἐβόησα, καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ παρ' ἐμοῦ ἔφυγε, καὶ ἐξῆλθεν ἔξω. ¹⁹ ἐγένετο δὲ, ὥς ἤκουσεν ὁ κύριος αὐτοῦ τὰ ῥήματα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὅσα ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, λέγουσα. οὕτως ἐποίησέ μοι ὁ παῖς σου. καὶ ἐθυμώθη ὁργῇ. ²⁰ καὶ λαβὼν ὁ κύριος Ἰωσήφ, ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ ὄχυρωμα, εἰς τὸν τόπον ἐν ᾧ οἱ δεσμῶται τοῦ βασιλέως κατέχονται ἐκεῖ ἐν τῷ ὄχυρωματι. ²¹ καὶ ἦν κύριος μετὰ Ἰωσήφ, καὶ κατέχευεν αὐτοῦ ἔλεος. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν ἐναντίον τοῦ ἀρχιδεσμοφύλακος. ²² καὶ ἔδωκεν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ τὸ δεσμοτήριον διὰ χειρὸς Ἰωσήφ, καὶ πάντας τοὺς ἀπρημένους ὅσοι ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ, καὶ πάντα ὅσα ποιοῦσιν ἐκεῖ, αὐτὸς ἦν ποιῶν. ²³ οὐκ ἦν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ τοῦ δεσμοτηρίου γνώσκων δι' αὐτὸν οὐθέν. πάντα γὰρ ἦν διὰ χειρὸς Ἰωσήφ, διὰ τὸ τὸν κύριον μετ' αὐτοῦ εἶναι. καὶ ὅσα αὐτὸς ἐποίει, ὁ κύριος εὐλόου ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ.

Κ Ε Φ. Μ'.

Εγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ἤμαρτεν ὁ ἀρχιοιοχός τοῦ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ ὁ ἀρχισιτοποιὸς τῷ κυρίῳ αὐτῶν βασιλεῖ Αἰγύπτου. ² καὶ ὠρίσθη Φαραὼ ἐπὶ τοῖς δυσὶν εὐνούχοις αὐτοῦ, ἐπὶ τῷ ἀρχιοιοχῷ, καὶ ἐπὶ τῷ ἀρχισιποισί. ³ καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ εἰς τὸ δεσμοτήριον, εἰς τὸν τόπον, οὗ Ἰωσήφ ἀπῆκτο ἐκεῖ. ⁴ καὶ συνεστήσεν ὁ ἀρχιδεσμώτης τῷ Ἰωσήφ αὐτούς. καὶ παρέστη αὐτοῖς. ἦσαν δὲ ἡμέρας ἐν τῇ φυλακῇ. ⁵ καὶ εἶδον ἀμφοτέρω ἐνύπνιον ἐν μιᾷ νυκτί. ἡ δὲ ὁρασις τοῦ ἐνυπνίου τοῦ ἀρχιοιοχοῦ καὶ ἀρχισιποισιοῦ, οἳ ἦσαν τῷ βασιλεῖ Αἰγύπτου, οἱ ὄντες ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ, ἦν αὕτη. ⁶ εἰςῆλθε πρὸς αὐτοὺς Ἰωσήφ τὸ πρωῒ, καὶ εἶδεν αὐτούς, καὶ ἦσαν τεταραγμένοι. ⁷ καὶ ῥωτά τοὺς εὐνούχους Φαραὼ, οἳ ἦσαν μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ φυλακῇ παρὰ τῷ κυ-

ρίῳ αὐτοῦ, λέγων. τί ὅτι τὰ πρόσωπα ὑμῶν σκυθρωπά σήμερον; ⁸ οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ. ἐνύπνιον εἶδομεν, καὶ ὁ συγκοῖνων οὐκ ἔστιν αὐτό. εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰωσήφ. οὐχὶ διὰ τοῦ θεοῦ ἡ διασάφησις αὐτῶν ἔστι; διηγήσασθε οὖν μοι. ⁹ καὶ διηγήσατο ὁ ἀρχιοιοχός τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ τῷ Ἰωσήφ. καὶ εἶπεν. ἐν τῷ ὕπνῳ μου ἦν ἄμπελος ἐναντίον μου. ¹⁰ ἐν δὲ τῇ ἁμπέλῳ τρεῖς πυθμένες, καὶ αὕτῃ θάλλουσα ἀνενηνοχῖα βλαστούς. πέπειροι οἱ βότρυες σταφυλῆς. ¹¹ καὶ τὸ ποτήριον Φαραὼ ἐν τῇ χειρί μου. καὶ ἔλαβον τὴν σταφυλὴν, καὶ ἐξέθλιψα αὐτὴν εἰς τὸ ποτήριον, καὶ ἔδωκα τὸ ποτήριον εἰς τὴν χεῖρα Φαραὼ. ¹² καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωσήφ. τοῦτο ἡ σύγκρισις αὐτοῦ. οἱ τρεῖς πυθμένες τρεῖς ἡμέραι εἰσίν. ¹³ ἔτι τρεῖς ἡμέραι, καὶ μνησθήσεται Φαραὼ τῆς ἀρχῆς σου, καὶ ἀποκαταστήσει σε ἐπὶ τὴν ἀρχιοιοχοῖαν σου, καὶ δώσεις τὸ ποτήριον Φαραὼ εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀρχὴν σου τὴν προτέραν, ὥς ἦσθα οἰνοχῶν. ¹⁴ ἀλλὰ μνησθήτι μου διὰ σεαυτοῦ, ὅταν εὖ γένηταί σοι. καὶ ποιήσεις ἐν ἐμοὶ ἔλεος. καὶ μνησθήσῃ περὶ ἐμοῦ πρὸς Φαραὼ, καὶ ἐξάξεις με ἐκ τοῦ ὄχυρωματος τούτου. ¹⁵ ὅτι κλοπῇ ἐκλάπην ἐκ γῆς Ἐβραίων, καὶ ὠδε οὐκ ἐποίησα οὐδέν, ἀλλ' ἐνέβαλόν με εἰς τὸν λακκὸν τούτον. ¹⁶ καὶ εἶδεν ὁ ἀρχισιτοποιός, ὅτι ὀρθῶς συνέκρινε. καὶ εἶπε τῷ Ἰωσήφ. κἀγὼ εἶδον ἐνύπνιον. καὶ ὦμην τρία κανᾶ χοινοτήτων αἶρειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου. ¹⁷ ἐν δὲ κανῷ τῷ ἐπάνω ἀπὸ πάντων τῶν γενῶν, ὧν Φαραὼ ἐσθίει ἔργον σιτοποιοῦ, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατήσθιεν αὐτὰ ἀπὸ τοῦ κανοῦ τοῦ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς μου. ¹⁸ ἀποκριθεὶς δὲ Ἰωσήφ εἶπεν αὐτῷ. αὕτη ἡ σύγκρισις αὐτοῦ. τὰ τρία κανᾶ τρεῖς ἡμέραι εἰσίν. ¹⁹ ἔτι τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἀφ' ἐλὲτ Φαραὼ τὴν κεφαλὴν σου ἀπὸ σοῦ. καὶ κορέμασι σε ἐπὶ ἔϋλον, καὶ φάγεται τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ τὰς σάρκας σου ἀπὸ σοῦ. ²⁰ ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ἡμέρα γενέσεως ἦν Φαραὼ, καὶ ἐποίη πότον πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ. καὶ ἐμνήσθη τῆς ἀρχῆς τοῦ οἴνοχόου

χόου καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ σιτοποιοῦ ἐν μέσῳ τῶν παίδων αὐτοῦ. ²¹ καὶ ἀποκατέστησε τὸν ἀρχιοινοχόον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ. καὶ ἔδωκε τὸ ποτήριον εἰς τὴν χεῖρα Φαραώ. ²² τὸν δὲ ἀρχισιτοποιὸν ἐφορέμασεν, καθὰ συνέκρινεν αὐτοῖς Ἰωσήφ. ²³ καὶ οὐκ ἐμνήσθη ὁ ἀρχιοινοχόος τοῦ Ἰωσήφ, ἀλλ' ἐπελάθετο αὐτοῦ.

Κ Ε Φ. Μ Α'.

Εγένετο δὲ μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν, Φαραώ εἶδεν ἐνύπνιον. ὥς το ἐστάναι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ. ² καὶ ἰδοὺ ὥσπερ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἑπτὰ βόες, καλαὶ τῷ εἶδει, καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς σαρκί, καὶ ἐβόσκοντο ἐν τῷ Ἀχει. ³ ἄλλαι δὲ ἑπτὰ βόες ἀνέβαινον μετὰ ταύτας ἐκ τοῦ ποταμοῦ, αἰσχροὶ τῷ εἶδει, καὶ λεπταὶ ταῖς σαρκί, καὶ ἐνέμοντο παρὰ τὰς βόας ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ. ⁴ καὶ κατέφαγον αἱ ἑπτὰ βόες αἱ αἰσχροὶ καὶ λεπταὶ ταῖς σαρκί τὰς ἑπτὰ βόας τὰς καλὰς τῷ εἶδει καὶ τὰς ἐκλεκτὰς ταῖς σαρκί. ἡγέρθη δὲ Φαραώ, ⁵ καὶ ἐνυπνιασθῇ τὸ δεύτερον. καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ στάχυες ἀνέβαινον ἐν τῷ πυθμένι ἐνὶ ἐκλεκτοῖς καὶ καλοῖς. ⁶ καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι ἀνέφύοντο μετ' αὐτούς. ⁷ καὶ κατέπιον οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι τοὺς ἑπτὰ στάχους τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ τοὺς πλήρεις. ἡγέρθη δὲ Φαραώ, καὶ ἦν ἐνύπνιον. ⁸ ἐγένετο δὲ πρῶτον, καὶ ἔταραχθῇ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. καὶ ἀποστείλας ἐκάλεσε πάντας τοὺς ἑξηγητὰς Αἰγύπτου, καὶ πάντας τοὺς σοφοὺς αὐτῆς. καὶ διηγήσατο αὐτοῖς Φαραώ τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων αὐτὸ τῷ Φαραώ. ⁹ καὶ ἐλάλησεν ὁ ἀρχιοινοχόος πρὸς Φαραώ, λέγων. τὴν ἀμαρτίαν μου ἀναμνήσκω σήμερον. ¹⁰ Φαραώ ὠργίσθη τοῖς παισὶν αὐτοῦ, καὶ ἔθετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀρχιμαγείρου, ἐμὲ τε καὶ τὸν ἀρχισιτοποιόν. ¹¹ καὶ εἶδομεν ἐνύπνιον ἀμφοτέροι ἐν νυκτὶ μὴ ἐγὼ καὶ αὐτὸς, ἕκαστος κατὰ τὸ αὐτοῦ ἐνύπνιον εἶδομεν. ¹² ἦν δὲ ἐκτὶ μεθ' ἡμῶν νεανίσκος παῖς Ἑβραῖος τοῦ ἀρχιμαγείρου, καὶ διηγησάμεθα αὐτῷ, καὶ συνέκρινεν ἡμῖν. ¹³ ἐγενήθη δὲ,

καθὼς συνέκρινεν ἡμῖν, οὕτω καὶ συνέβη, ἐμὲ τε ἀποκατασταθῆναι ἐπὶ τὴν ἀρχὴν μου, ἐκείνον δὲ κορμασθῆναι. ¹⁴ ἀποστείλας δὲ Φαραώ ἐκάλεσε τὸν Ἰωσήφ. καὶ ἐξηγάγον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὀχυρώματος, καὶ ἐξύρῃσαν αὐτὸν, καὶ ἤλλαξαν τὴν στολὴν αὐτοῦ. καὶ ἦλθε πρὸς Φαραώ. ¹⁵ εἶπε δὲ Φαραώ πρὸς Ἰωσήφ. ἐνύπνιον ἐώρακα, καὶ ὁ συγκρίνων οὐκ ἔστιν αὐτό. ἐγὼ δὲ ἀκήκοα περὶ σοῦ λεγόντων, ἀκούσαντά σε ἐνύπνια συγκρίναι αὐτά. ¹⁶ ἀποκριθεὶς δὲ Ἰωσήφ τῷ Φαραώ εἶπεν. ἄνευ τοῦ θεοῦ οὐκ ἀποκριθήσεται τὸ σωτήριον Φαραώ. ¹⁷ ἐλάλησε δὲ Φαραώ τῷ Ἰωσήφ, λέγων. ἐν τῷ ὕπνῳ μου ὥμην ἐστάναι παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ. ¹⁸ καὶ ὥσπερ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἑπτὰ βόες καλαὶ τῷ εἶδει καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς σαρκί, καὶ ἐνέμοντο ἐν τῷ Ἀχει. ¹⁹ καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ βόες ἕτεραι ἀνέβαινον ὀπίσω αὐτῶν ἐκ τοῦ ποταμοῦ, πονηραὶ καὶ αἰσχροὶ τῷ εἶδει, καὶ λεπταὶ ταῖς σαρκί, οἷας οὐκ εἶδον τοιαύτας ἐν ὅλῃ γῇ Αἰγύπτου αἰσχροτέρας. ²⁰ καὶ κατέφαγον αἱ ἑπτὰ βόες αἱ αἰσχροὶ καὶ λεπταὶ τὰς ἑπτὰ βόας τὰς πρῶτας τὰς καλὰς καὶ τὰς ἐκλεκτάς. ²¹ καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν. καὶ οὐ διάδηλοι ἐγένοντο, ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν. καὶ αἱ ὄψεις αὐτῶν αἰσχροὶ, καθὰ καὶ τὴν ἀρχὴν. ἔξεγεροθεὶς δὲ ἐκοιμήθη. ²² καὶ εἶδον πάλιν ἐν τῷ ὕπνῳ μου, καὶ ὥσπερ ἑπτὰ στάχυες ἀνέβαινον ἐν πυθμένι ἐνὶ πλήρεις καὶ καλοῖς. ²³ ἄλλοι δὲ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι ἀνέφύοντο ἐχόμενοι αὐτῶν. ²⁴ καὶ κατέπιον οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι τοὺς ἑπτὰ στάχους τοὺς καλοὺς καὶ τοὺς πλήρεις. εἶπα οὖν τοῖς ἑξηγηταῖς, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων μοι αὐτό. ²⁵ καὶ εἶπεν Ἰωσήφ τῷ Φαραώ. τὸ ἐνύπνιον Φαραώ ἐν ἔστιν. ὅσα ὁ θεὸς ποιεῖ, ἐδείξε τῷ Φαραώ. ²⁶ αἱ ἑπτὰ βόες αἱ καλαὶ ἑπτὰ ἔτη ἔστί. καὶ οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ καλοὶ ἑπτὰ ἔτη ἔστί. τὸ ἐνύπνιον Φαραώ ἐν ἔστι. ²⁷ καὶ αἱ ἑπτὰ βόες αἱ λεπταὶ, αἱ ἀναβαίνουσαι ὀπίσω αὐτῶν, ἑπτὰ ἔτη ἔστί. καὶ οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ

καὶ ἀνεμόφθοροι ἑπτὰ ἔτη ἔστί. ἔσονται ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ. ²⁸ τὸ δὲ ῥῆμα ὃ εἶρηκα Φαραῶ, ὅσα ὁ θεὸς ποιῇ, ἔδειξε τῷ Φαραῶ. ²⁹ ἰδοὺ ἑπτὰ ἔτη ἔρχεται εὐθηνία πολλή ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου. ³⁰ ἦξει δὲ ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ μετὰ ταῦτα. καὶ ἐπιλήσονται τῆς πλησμονῆς τῆς ἐσομένης ἐν ὅλῃ Αἰγύπτῳ. καὶ ἀναλώσει ὁ λιμὸς τὴν γῆν. ³¹ καὶ οὐκ ἐπιγνωσθήσεται ἡ εὐθηνία ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ λιμοῦ τοῦ ἐσομένου μετὰ ταῦτα. ἰσχυρὸς γὰρ ἔσται σφόδρα. ³² περὶ δὲ τοῦ δευτερώσαι τὸ ἐνύπνιον Φαραῶ δις, ὅτι ἀληθὲς ἔσται τὸ ῥῆμα τὸ παρὰ τοῦ θεοῦ. καὶ ταχυνεῖ ὁ θεὸς τοῦ ποιῆσαι αὐτό. ³³ νῦν οὖν σκέψαι ἄνθρωπον φρόνιμον καὶ συνετὸν, καὶ κατὰστησον αὐτὸν ἐπὶ γῆς Αἰγύπτου. ³⁴ καὶ ποιησάτω Φαραῶ καὶ καταστησάτω τοπάρχας ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἀποπεμπτωσάτωσαν πάντα τὰ γεννήματα τῆς γῆς Αἰγύπτου τῶν ἑπτὰ ἐτῶν τῆς εὐθηνίας, ³⁵ καὶ συναγαγέτωσαν πάντα τὰ βρώματα τῶν ἑπτὰ ἐτῶν τῶν ἐρχομένων τῶν καλῶν τούτων. καὶ συναχθῆτω ὁ σῖτος ὑπὸ χεῖρα Φαραῶ. βρώματα ἐν ταῖς πόλεσι φυλαχθήτω. ³⁶ καὶ ἔσται τὰ βρώματα τὰ πεφυλαγμένα τῇ γῇ εἰς τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ, ἃ ἔσονται ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ οὐκ ἐκτριβήσεται ἡ γῇ ἐν τῷ λιμῷ. ³⁷ ἤρσαε δὲ τὸ ῥημα ἐναντίον Φαραῶ, καὶ ἐναντίον πάντων τῶν παίδων αὐτοῦ. ³⁸ καὶ εἶπε Φαραῶ πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ. μὴ εὐρήσομεν ἄνθρωπον τοιοῦτον, ὃς ἔχει πνεῦμα θεοῦ ἐν αὐτῷ; ³⁹ εἶπε δὲ Φαραῶ τῷ Ἰωσήφ. ἐπεὶ δὲ ἔδειξεν ὁ θεὸς σοι πάντα ταῦτα, οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος φρονιμώτερος καὶ συνετώτερός σου. ⁴⁰ σὺ ἔσῃ ἐπὶ τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἐπὶ τῷ στόματί σου ὑπακούσεται πᾶς ὁ λαός μου. πλὴν τὸν θρόνον ὑπερέξω σου ἐγώ. ⁴¹ εἶπε δὲ Φαραῶ τῷ Ἰωσήφ. ἰδοὺ καθίστημι σε σήμερον ἐπὶ πάσῃ γῇ Αἰγύπτου. ⁴² καὶ περιελόμενος Φαραῶ τὸν δακτύλιον ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, περιέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν χεῖρα Ἰωσήφ, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν στολὴν βυσσίνην. καὶ περιέθηκεν κλοιδὸν χρυσοῦν περὶ τὸν τραχήλον αὐτοῦ. ⁴³ καὶ ἀνέβιβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἄρμα τὸ δεύ-

τερον τῶν αὐτοῦ. καὶ ἐκήρυξεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ κήρυξ. καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐφ' ὅλης γῆς Αἰγύπτου. ⁴⁴ εἶπε δὲ Φαραῶ τῷ Ἰωσήφ. ἐγὼ Φαραῶ. ἀνευσοῦ οὐκ ἐξαρεῖ οὐθεὶς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ πάσης γῆς Αἰγύπτου. ⁴⁵ καὶ ἐκάλεσε Φαραῶ τὸ ὄνομα Ἰωσήφ, Ψενδομαφανήχ. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Ἀσενὲθ θυγατέρα Πετεφοῦ ἱερέως Ἡλιουπόλεως αὐτῷ εἰς γυναῖκα. ⁴⁶ Ἰωσήφ δὲ ἦν ἐτῶν τριάκοντα, ὅτε ἔστη ἐναντίον Φαραῶ βασιλέως Αἰγύπτου. ⁴⁷ ἦλθε δὲ Ἰωσήφ ἀπὸ προσώπου Φαραῶ, καὶ διήλθε πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου. ⁴⁸ καὶ ἐποίησεν ἡ γῇ ἐν τοῖς ἑπτὰ ἔτεσι τῆς εὐθηνίας δραγματα. ⁴⁹ καὶ συνηγάγε πάντα τὰ βρώματα τῶν ἑπτὰ ἐτῶν, ἐν οἷς ἦν ἡ εὐθηνία ἐν τῇ γῇ Αἰγύπτου. καὶ ἔθηκε τὰ βρώματα ἐν ταῖς πόλεσι. βρώματα τῶν πεδίων τῆς πόλεως τῶν κύκλῳ αὐτῆς ἔθηκεν ἐν αὐτῇ. ⁵⁰ καὶ συνηγάγεν Ἰωσήφ σῖτον ὡσεὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης πολὺν σφόδρα, ἕως οὐκ ἠδύνατο ἀριθμηθῆναι. οὐ γὰρ ἦν ἀριθμὸς. ⁵¹ τῷ δὲ Ἰωσήφ ἐγένοντο υἱοὶ δύο πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ Ἀσενὲθ ἡ θυγάτηρ Πετεφοῦ ἱερέως Ἡλιουπόλεως. ⁵² ἐκάλεσε δὲ Ἰωσήφ τὸ ὄνομα τοῦ πρωτοτόκου, Μανασσῆ. ὅτι ἐπιλαθέσθαι με ἐποίησεν ὁ θεὸς πάντων τῶν πόνων μου, καὶ πάντων τῶν τοῦ πατρός μου. ⁵³ τὸ δὲ ὄνομα τοῦ δευτέρου ἐκάλεσεν, Ἐφραΐμ. ὅτι ἠὔξησέ με ὁ θεὸς ἐν γῇ ταπεινώσεώς μου. ⁵⁴ παρῆλθον δὲ τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς εὐθηνίας, ἃ ἐγένοντο ἐν τῇ γῇ Αἰγύπτου. ⁵⁵ καὶ ἤρξατο τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ ἐρχεσθαι, καθὰ εἶπεν Ἰωσήφ. καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ἐν δὲ πάσῃ τῇ γῇ Αἰγύπτου ἦσαν ἄρτοι. ⁵⁶ καὶ ἐπείνασε πᾶσα ἡ γῇ Αἰγύπτου. ἔκραξε δὲ ὁ λαὸς πρὸς Φαραῶ περὶ ἄρτων. εἶπε δὲ Φαραῶ πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις. πορεύεσθε πρὸς Ἰωσήφ, καὶ ὃ ἔαν εἴπῃ ὑμῖν ποιήσατε. ⁵⁷ καὶ ὁ λιμὸς ἦν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς. ἀνέφωξε δὲ Ἰωσήφ πάντας τοὺς σιτοβολῶνας, καὶ ἐπώλε πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις. ⁵⁸ καὶ πᾶσαι αἱ χώραι ἦλθον εἰς Αἴγυπτον, ἀγοράζειν πρὸς Ἰωσήφ.

σήφ. ἐπεκράτησε γὰρ ὁ λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

Κ Ε Φ. ΜΒ'.

Ἰδὼν δὲ Ἰακώβ, ὅτι ἐστὶ πρασις ἐν Αἰγύπτῳ, εἶπε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. ἱνατί ραθυμεῖτε; ² ἰδοὺ ἀκήκοα, ὅτι ἐστὶ σῖτος ἐν Αἰγύπτῳ. κατάρβητε ἐκεῖ, καὶ προΐασθε ἡμῖν μικρὰ βρώματα ἵνα ζήσωμεν, καὶ μὴ ἀποθάνωμεν. ³ κατέβησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσήφ οἱ δέκα, προΐασθαι σῖτον ἐξ Αἰγύπτου. ⁴ τὸν δὲ Βενιαμὴν τὸν ἀδελφὸν Ἰωσήφ οὐκ ἀπέστειλε μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. εἶπε γὰρ. μή ποτε συμβῇ αὐτῷ μαλακία. ⁵ ἦλθον δὲ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀγοράζειν μετὰ τῶν ἐρχομένων. ἦν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῇ Χαναάν. ⁶ Ἰωσήφ δὲ ἦν ὁ ἀρχὼν τῆς γῆς. οὗτος ἐπώλει παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς. ἐλθόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσήφ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν. ⁷ ἰδὼν δὲ Ἰωσήφ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, ἐπέγνω. καὶ ἠλλοτριούτο ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς σκληρά. καὶ εἶπεν αὐτοῖς. ποθεν ἦκατε; οἱ δὲ εἶπον. ἐκ γῆς Χαναάν, ἀγοράσαι βρώματα. ⁸ ἐπέγνω δὲ Ἰωσήφ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ. αὐτοὶ δὲ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν. ⁹ καὶ ἐμνήσθη Ἰωσήφ τῶν ἐνυπνίων αὐτοῦ, ὧν εἶδεν αὐτός. καὶ εἶπεν αὐτοῖς. κατὰσκοποὶ ἐστε, κατανοῆσαι τὰ ἔργη τῆς χώρας ἦκατε. ¹⁰ οἱ δὲ εἶπαν. οὐχὶ κύριε. οἱ παῖδες σου ἦλθομεν προΐασθαι βρώματα. ¹¹ πάντες ἐσμέν υἱοὶ ἐνὸς ἀνθρώπου. εἰρηνικοὶ ἐσμεν, οὐκ εἰσιν οἱ παῖδες σου κατάσκοποι. ¹² εἶπε δὲ αὐτοῖς. οὐχὶ, ἀλλὰ τὰ ἔργη τῆς γῆς ἤλθετε ἰδεῖν. ¹³ οἱ δὲ εἶπαν. δώδεκα ἐσμέν οἱ παῖδες σου ἀδελφοὶ ἐν γῇ Χαναάν. καὶ ἰδοὺ ὁ νεώτερος μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σήμερον. ὁ δὲ ἕτερος οὐχ ὑπάρχει. ¹⁴ εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰωσήφ. τοῦτό ἐστιν ὁ εἰρηκα ὑμῖν, λέγων. ὅτι κατὰσκοποὶ ἐστε. ¹⁵ ἐν τούτῳ φανεῖσθε. νῆ τὴν ὑγίειαν Φαραὼ, οὐ μὴ ἐξελέγητε ἐντεῦθεν, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος ἔλθῃ ὧδε. ¹⁶ ἀποστείλατε ἐξ ὑμῶν ἓνα, καὶ λάβετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν. ὑμεῖς δὲ ἀπάχθητε ἕως τοῦ φανερά γενέσθαι τὰ ῥήματα ὑμῶν, εἰ ἀληθεύετε ἢ οὐ. εἰ δὲ μὴ, νῆ τὴν ὑγίειαν

Φαραὼ, ἢ μὴν κατὰσκοποὶ ἐστε. ¹⁷ καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ ἡμέρας τρεῖς. ¹⁸ εἶπε δὲ αὐτοῖς τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ. τοῦτο ποιήσατε, καὶ ζήσεσθε. τὸν θεὸν γὰρ ἐγὼ φοβοῦμαι. ¹⁹ εἰ εἰρηνικοὶ ἐστε, ἀδελφὸς ὑμῶν κατασχεθήτω εἰς ἐν τῇ φυλακῇ. αὐτοὶ δὲ βαδίσατε, καὶ ἀπαγάγετε τὸν ἀγορασμὸν τῆς σιτοδοσίας ὑμῶν. ²⁰ καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν νεώτερον ἀγάγετε πρὸς με, καὶ πιστευθήσονται τὰ ῥήματα ὑμῶν. εἰ δὲ μὴ ἀποθανεῖσθε. ἐποίησαν δὲ οὕτως. ²¹ καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ναί, ἐν ἁμαρτίαις γὰρ ἐσμεν περὶ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν, ὅτι ὑπερέδομεν τὴν θλίψιν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ὅτε κατέδετο ἡμῶν, καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν αὐτοῦ. καὶ ἔνεκεν τούτου ἐπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ἡ θλίψις αὕτη. ²² ἀποκριθεὶς δὲ Ρουβὴν εἶπεν αὐτοῖς. οὐκ ἐλάλησα ὑμῖν, λέγων. μὴ ἀδικήσητε τὸ παιδάριον, καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ μου; καὶ ἰδοὺ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκζητεῖται. ²³ αὐτοὶ δὲ οὐκ ᾔδεισαν, ὅτι ἀκούει Ἰωσήφ. ὁ γὰρ ἐρμηνευτὴς ἀνὰ μέσον αὐτῶν ἦν. ²⁴ ἀποστραφεῖς δὲ ἀπ' αὐτῶν ἐκλαυσεν Ἰωσήφ. καὶ πάλιν προσῆλθε πρὸς αὐτούς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς. καὶ ἔλαβε τὸν Συμεὼν ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἔδρυσεν αὐτὸν ἐναντίον αὐτῶν. ²⁵ ἐντεταλατο δὲ Ἰωσήφ ἐμπλήσαι τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν σίτου, καὶ ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον αὐτῶν ἕκαστῳ εἰς τὸν σάκκον αὐτοῦ, καὶ δοῦναι αὐτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδόν. καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς οὕτως. ²⁶ καὶ ἐπιδέντες τὸν σῖτον ἐπὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν ἀπῆλθον ἐκεῖθεν. ²⁷ λύσας δὲ εἰς τὸν μάρσιππον αὐτοῦ, δοῦναι χορτάσματα τοῖς ὄνοις αὐτοῦ, οὐ κατέλυσαν, καὶ εἶδε τὸν δεσμὸν τοῦ ἀργυρίου αὐτοῦ, καὶ ἦν ἐπάνω τοῦ στόματος τοῦ μαρσίππου. ²⁸ καὶ εἶπε τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. ἀπεδόθη μοι τὸ ἀργύριον, καὶ ἰδοὺ τοῦτο ἐν τῷ μαρσίπῳ μου. καὶ ἐξέστη ἡ καρδία αὐτῶν. καὶ ἐταράχθησαν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες. τί τοῦτο ἐποίησεν ὁ θεὸς ἡμῖν; ²⁹ ἦλθον δὲ πρὸς Ἰακώβ τὸν πατέρα αὐτῶν εἰς γῆν Χαναάν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα τὰ συμβάντα αὐτοῖς, λέγοντες. ³⁰ λελάληκεν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς

γῆς πρὸς ἡμᾶς σκληρὰ, καὶ ἔθετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ, ὡς κατασκοπεύοντας τὴν γῆν. ³¹ εἵπαμεν δὲ αὐτῷ. εἰρηνικοί ἐσμεν, οὐκ ἐσμὲν κατάσκοποι. ³² δώδεκα ἀδελφοί ἐσμεν, υἱοὶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν. ὁ εἷς οὐχ ὑπάρχει. ὁ δὲ μικρὸς μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σήμερον ἐν γῇ Χαναάν. ³³ εἶπε δὲ ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς. ἐν τούτῳ γνώσονται, ὅτι εἰρηνικοί ἐστε. ἀδελφὸν ἓνα ἀφετε ὧδε μετ' ἐμοῦ. τὸν δὲ ἀγορασμὸν τῆς σιτοδοσίας τοῦ οἴκου ὑμῶν λαβόντες ἀπέλθατε. ³⁴ καὶ ἀγάγετε πρὸς με τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν νεώτερον. καὶ γνώσονται, ὅτι οὐ κατάσκοποι ἐστε, ἀλλ' ὅτι εἰρηνικοί ἐστε. καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν ἀποδώσω ὑμῖν, καὶ τῇ γῇ ἐμπορεύσεσθε. ³⁵ ἐγένετο δὲ ἐν τῷ κατακενοῦν αὐτοὺς τοὺς σάκκους αὐτῶν, καὶ ἦν ἐκάστου ὁ δεσμὸς τοῦ ἀργυρίου ἐν τῷ σάκκῳ αὐτῶν. καὶ εἶδον τοὺς δεσμοὺς τοῦ ἀργυρίου αὐτῶν αὐτοί, καὶ ὁ πατὴρ αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν. ³⁶ εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰακώβ ὁ πατὴρ αὐτῶν. ἐμὲ ἠτεχνώσατε. Ἰωσήφ οὐκ ἔστι, Συμεὼν οὐκ ἔστι, καὶ τὸν Βενιαμὴν λήψεσθε; ἐπ' ἐμὲ ἐγένετο ταῦτα πάντα. ³⁷ εἶπε δὲ Ρουβὴν τῷ πατρὶ αὐτῶν, λέγων. τοὺς δύο υἱούς μου ἀπόντενον, ἔάν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σέ. δὸς αὐτὸν εἰς τὴν χεῖρά μου, καὶ γὰρ ἀνάξω αὐτὸν πρὸς σέ. ³⁸ ὁ δὲ εἶπεν. οὐ καταβήσεται ὁ υἱός μου μεθ' ὑμῶν, ὅτι ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπέθανε, καὶ αὐτὸς μόνος καταλείπεται. καὶ συμβήσεται αὐτὸν μαλακισθῆναι ἐν τῇ ὁδῷ, ἥ ἔάν πορεύσῃτε, καὶ κατάξετέ μου τὸ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ἄδου.

Κ Ε Φ. Μ Γ'.

³⁹ Ὁ δὲ λιμὸς ἐνίσχυεν ἐπὶ τῆς γῆς. ¹ ἐγένετο δὲ ἡνίκα συνετέλεσαν καταφαγεῖν τὸν σίτον, ὃν ἤνεγκαν ἐξ Αἰγύπτου. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν. πάλιν πορευθέντες πρὸς σέ ἡμῖν μικρὰ βρώματα. ² εἶπε δὲ αὐτῷ Ἰούδας, λέγων. διαμαρτυροῖα μεμαρτύρηται ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς, λέγων. οὐκ ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου, ἔάν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν ᾗ. ³ εἰ μὲν οὖν ἀποστέλλῃς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ' ἡμῶν, καταβήσόμεθα,

καὶ ἀγοράσομέν σοι βρώματα. ⁴ εἰ δὲ μὴ ἀποστέλλῃς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ' ἡμῶν, οὐ πορευσόμεθα. ὁ γὰρ ἄνθρωπος εἶπεν ἡμῖν, λέγων. οὐκ ὄψεσθέ μου τὸ πρόσωπον, ἔάν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν ᾗ. ⁵ εἶπε δὲ Ἰσραὴλ. τί ἐκακοποιήσατέ με, ἀναγγέλλαντες τῷ ἄνθρωπῳ ὅτι ἐστὶν ὑμῖν ἀδελφός; ⁶ οἱ δὲ εἶπαν. ἐρωτῶν ἐπηρώτησεν ἡμᾶς ὁ ἄνθρωπος καὶ τὴν γενεὰν ἡμῶν, λέγων. εἰ ἐτι ὁ πατὴρ ὑμῶν ζῇ, καὶ εἰ ἐστὶν ὑμῖν ἀδελφός; καὶ ἀπηγγείλαμεν αὐτῷ κατὰ τὴν ἐπερώτησιν ταύτην. μὴ ᾔδειμεν, ὅτι ἐοῖ ἡμῖν ἀγάγετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν; ⁷ εἶπε δὲ Ἰούδας πρὸς Ἰσραὴλ τὸν πατέρα αὐτοῦ. ἀποστείλον τὸ παιδάριον μετ' ἐμοῦ. καὶ ἀναστάντες πορευσόμεθα, ἵνα ζώμεν καὶ μὴ ἀποθάνωμεν καὶ ἡμεῖς καὶ σὺ καὶ ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν. ⁸ ἐγὼ δὲ ἐκδέχομαι αὐτόν. ἐκ χειρὸς μου ζητήσων αὐτόν. ἔάν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σέ, καὶ στήσω αὐτὸν ἐναντίον σου, ἡμαρτηκῶς ἔσομαι εἰς σέ πάσας τὰς ἡμέρας. ⁹ εἰ μὴ γὰρ ἐβραδύναμεν, ἥδη ἂν ὑπεστρέψαμεν δις. ¹⁰ εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰσραὴλ ὁ πατὴρ αὐτῶν. εἰ οὕτως ἐστί, τοῦτο ποιήσατε. λαβετε ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς ἐν τοῖς ἀγγείοις ὑμῶν, καὶ καταγάγετε τῷ ἄνθρωπῳ δῶρα τῆς ῥητίνης, καὶ τοῦ μέλιτος, θυμιάμα τε καὶ στακτὴν, καὶ τερέβινθον, καὶ κάρυα. ¹¹ καὶ τὸ ἀργύριον δισσὸν λάβετε ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν. καὶ τὸ ἀργύριον τὸ ἀποστραφὲν ἐν τοῖς μαρσίπποις ὑμῶν ἀποστρέψατε μεθ' ὑμῶν. μὴ ποτε ἀγνοήμᾳ ἐστί. ¹² καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν λάβετε. καὶ ἀναστάντες κατὰβητε πρὸς τὸν ἄνθρωπον. ¹³ ὁ δὲ θεὸς μου δώῃ ὑμῖν χάριν ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἀποστείλῃ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν ἓνα, καὶ τὸν Βενιαμὴν. ἐγὼ μὲν γὰρ καθάπερ ἠτέκνωμαι, ἠτέκνωμαι. ¹⁴ λαβόντες δὲ οἱ ἄνδρες τὰ δῶρα ταῦτα καὶ τὸ ἀργύριον διπλοῦν, ἔλαβον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν καὶ τὸν Βενιαμὴν. καὶ ἀναστάντες κατέβησαν εἰς Αἴγυπτον. καὶ ἔστησαν ἐναντίον Ἰωσήφ. ¹⁵ εἶδε δὲ Ἰωσήφ αὐτοὺς, καὶ τὸν Βενιαμὴν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ὁμομήτριον. καὶ εἶπε τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ.

αὐτοῦ. εἰσάγαγε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ σφάζον θύματα, καὶ ἐτοίμασον. μετ' ἐμοῦ γὰρ φέρονται οἱ ἄνθρωποι ἄρτους τὴν μεσημβρίαν. ¹⁶ ἐποίησε δὲ ὁ ἄνθρωπος καθὰ εἶπεν Ἰωσήφ. καὶ εἰσήγαγε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸν οἶκον Ἰωσήφ. ¹⁷ ἰδόντες δὲ οἱ ἄνδρες ὅτι εἰσήχθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἰωσήφ, εἶπαν. διὰ τὸ ἀργύριον, τὸ ἀποστραφέν ἐν τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν τὴν ἀρχὴν, ἡμεῖς εἰσαγόμεθα, τοῦ συκοφαντῆσαι ἡμᾶς καὶ ἐπιθέσθαι ἡμῖν, τοῦ λαβεῖν ἡμᾶς εἰς παῖδας καὶ τοὺς ὄνους ἡμῶν. ¹⁸ προσελθόντες δὲ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου τοῦ Ἰωσήφ ἐλάλησαν αὐτῷ ἐν τῷ πυλῶνι τοῦ οἴκου, ¹⁹ λέγοντες. δεόμεθα κύριε. κατέβημεν τὴν ἀρχὴν πρίασθαι βρώματα. ²⁰ ἐγένετο δὲ ἡνῖκα ἤλθομεν εἰς τὸ καταλῦσαι, καὶ ἠγοίζαμεν τοὺς μαρσίππους ἡμῶν, καὶ τόδε τὸ ἀργύριον ἐκάστου ἐν τῷ μαρσίπτῳ αὐτοῦ. τὸ ἀργύριον ἡμῶν ἐν σταθμῷ ἀπεστρέψαμεν νῦν ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν. ²¹ καὶ ἀργύριον ἕτερον ἠνέγκαμεν μεθ' ἑαυτῶν, ἀγοράσαι βρώματα. οὐκ οἶδαμεν τίς ἐνέβαλεν τὸ ἀργύριον εἰς τοὺς μαρσίππους ἡμῶν. ²² εἶπε δὲ αὐτοῖς. ἴλεως ὑμῖν, μὴ φοβεῖσθε, ὁ θεὸς ὑμῶν. καὶ ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ἔδωκεν ὑμῖν θησαυροὺς ἐν τοῖς μαρσίπποις ὑμῶν. καὶ τὸ ἀργύριον ὑμῶν εὐδοκιμοῦν ἀπέχῃ. καὶ ἐξήγαγε πρὸς αὐτοὺς τὸν Συμεὼν. ²³ καὶ ἦνεκεν ὕδωρ νύμφαι τοὺς πόδας αὐτῶν. καὶ ἔδωκε χορτάσματα τοῖς ὄνοις αὐτῶν. ²⁴ ἠτοίμασαν δὲ τὰ δῶρα, ἕως τοῦ ἔλθειν τὸν Ἰωσήφ μεσημβρίας. ἤκουσαν γὰρ ὅτι ἐκεῖ μέλλει ἀριστᾶν. ²⁵ εἰσῆλθε δὲ Ἰωσήφ εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ τὰ δῶρα, ἃ εἶχον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, εἰς τὸν οἶκον. καὶ προσεκίνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν. ²⁶ ἠρώτησε δὲ αὐτοὺς, πῶς ἔχετε; καὶ εἶπεν αὐτοῖς. εἰ ὑγιαίνει ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ πρεσβύτερος, ὃν εἶπατε, ἔτι ζῇ; ²⁷ οἱ δὲ εἶπαν. ὑγιαίνει ὁ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν, ἔτι ζῇ. καὶ εἶπεν. εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος τῷ θεῷ. καὶ κύψαντες προσεκίνησαν αὐτῷ. ²⁸ ἀναβλέψας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ Ἰω-

σὴφ εἶδε Βενιαμὴν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ὁμομήτριον. καὶ εἶπεν. οὗτος ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος, ὃν εἶπατε πρὸς με ἀγαγεῖν; καὶ εἶπεν. ὁ θεὸς ἐλέησαι σε τέκνον. ²⁹ ἔταράχθη δὲ Ἰωσήφ. συνεστρέφετο γὰρ τὰ ἔγκατα αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, καὶ ἐξῆτει κλαῦσαι. εἰσελθὼν δὲ εἰς τὸ ταμεῖον ἔκλαυσεν ἐκεῖ. ³⁰ καὶ νυψάμενος τὸ πρόσωπον, ἐξελθὼν ἐνεκρατεύσατο. καὶ εἶπε. παράθετε ἄρτους. ³¹ καὶ παρέθηκαν αὐτῷ μόνῳ, καὶ αὐτοῖς καθ' ἑαυτοὺς, καὶ τοῖς Αἰγυπτίοις τοῖς συνδειπνοῦσι μεθ' αὐτοῦ καθ' ἑαυτοὺς. οὐ γὰρ ἐδύναντο οἱ Αἰγύπτιοι συνεσθίειν μετὰ τῶν Ἑβραίων ἄρτους. βδέλυγμα γὰρ ἐστὶ τοῖς Αἰγυπτίοις. ³² ἐκάθισαν δὲ ἐναντίον αὐτοῦ, ὁ πρωτότοκος κατὰ τὰ πρεσβεία αὐτοῦ, καὶ ὁ νεώτερος κατὰ τὴν νεότητα αὐτοῦ. ἐξίσταντο δὲ οἱ ἄνθρωποι ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ³³ ἦσαν δὲ μερίδας παρ' αὐτοῦ πρὸς ἑαυτοὺς. ἐμεγαλύνθη δὲ ἡ μερίς Βενιαμὴν παρὰ τὰς μερίδας πάντων πενταπλασίως πρὸς τὰς ἐκείνων. ἔπιον δὲ, καὶ ἐμεθύσθησαν μετ' αὐτοῦ.

Κ Ε Φ. Μ Α'.

Καὶ ἐνετείλατο ὁ Ἰωσήφ τῷ ὄντι ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, λέγων. πλήσατε τοὺς μαρσίππους τῶν ἀνθρώπων βρωμάτων, ὅσα ἐὰν δύνωνται ἄραι. καὶ ἐμβάλετε ἐκάστου τὸ ἀργύριον ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ μαρσίππου. ² καὶ τὸ κόνδῦ μου τὸ ἀργυροῦν ἐμβάλετε εἰς τὸν μαρσίππον τοῦ νεωτέρου, καὶ τὴν τιμὴν τοῦ σίτου αὐτοῦ. ἐγενήθη δὲ κατὰ τὸ ῥῆμα Ἰωσήφ, καθὼς εἶπε. ³ τὸ πρῶτ' ἐπέφραυσε. καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀπεστάλησαν, αὐτοὶ καὶ οἱ ὄνοι αὐτῶν. ⁴ ἐξελθόντων δὲ αὐτῶν τὴν πόλιν, οὐκ ἀπέσχον μακράν. καὶ Ἰωσήφ εἶπε τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ. ἀναστὰς ἐπιδίωξον ὀπίσω τῶν ἀνθρώπων, καὶ καταλήψῃ αὐτοὺς, καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς. τί ὅτι ἀνταπεδώκατε πονηρὰ ἀντὶ καλῶν; ἵνατί ἐκλέψατέ μου τὸ κόνδῦ τοῦ ἀργυροῦν; ⁵ οὐ τοῦτο ἐστίν, ἐν ᾧ πίνοι ὁ κύριός μου; αὐτοὺς δὲ οἰωνισμῷ οἰωνίζεσθαι ἐν αὐτῷ. πονηρὰ συντετελέκατε ἃ πεποιήκατε. ⁶ εὐρῶν δὲ αὐ-

τοὺς

τοὺς εἶπεν αὐτοῖς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. ⁷ οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ. ἵνατί λαλεῖ ὁ κύριος κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα; μή γένοιτο τοῖς παισὶ σου ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. ⁸ εἰ τὸ μὲν ἀργύριον, ὃ εὗρομεν ἐν τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν, ἀπεστρέψαμεν πρὸς σέ ἐκ γῆς Χαναάν, πῶς ἂν κλέψαμεν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου σου ἀργύριον ἢ χρυσίον; ⁹ παρ' ὧ ἂν εὗρης τὸ κόνδου τῶν παίδων σου, ἀποθνησκέτω. καὶ ἡμεῖς δὲ ἐσόμεθα παῖδες τῷ κυρίῳ ἡμῶν. ¹⁰ ὃ δὲ εἶπε. καὶ νῦν ὡς λέγετε, οὕτως ἔσται. παρ' ὧ ἂν εὗρεθῇ τὸ κόνδου, ἔσται μου παῖς, ὑμεῖς δὲ ἔσεσθε καθαροί. ¹¹ καὶ ἔσπυνσαν, καὶ καθεῖλαν ἕκαστος τὸν μάρσιππον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ ἦνοιξαν ἕκαστος τὸν μάρσιππον αὐτοῦ. ¹² ἤρευνησε δὲ ἀπὸ τοῦ πρεσβυτέρου ἀρξάμενος, ἕως ἦλθεν ἐπὶ τὸν νεώτερον. καὶ εὗρε τὸ κόνδου ἐν τῷ μάρσιππῳ τοῦ Βενιαμίν. ¹³ καὶ διεδόρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπεθηκαν ἕκαστος τὸν μάρσιππον αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ὄνον αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν. ¹⁴ εἰσῆλθε δὲ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πρὸς Ἰωσήφ ἐτι αὐτοῦ ὄντος ἐκεῖ, καὶ ἔπυσον ἐναντίον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. ¹⁵ εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰωσήφ. τί τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἐποιήσατε; οὐκ οἶδατε ὅτι οἰωνισμῷ οἰωνεῖται ὁ ἄνθρωπος, οἷος ἐγώ; ¹⁶ εἶπε δὲ Ἰούδας. τί ἀντεροῦμεν τῷ κυρίῳ ἢ τί λαλήσομεν ἢ τί δικαιωθώμεν; ὁ θεὸς δὲ εὗρε τὴν ἀδικίαν τῶν παίδων σου. ἰδοὺ ἔσμεν οἰκέται τῷ κυρίῳ ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς, καὶ παρ' ὧ εὗρεθῇ τὸ κόνδου. ¹⁷ εἶπε δὲ Ἰωσήφ. μή μοι γένοιτο ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο. ὁ ἄνθρωπος, παρ' ὧ εὗρεθῇ τὸ κόνδου, αὐτὸς ἔσται μου παῖς. ὑμεῖς δὲ ἀναβήτε μετὰ σωτηρίας πρὸς τὸν πατέρα ὑμῶν. ¹⁸ ἐγγίσας δὲ αὐτῷ Ἰούδας εἶπε. δεῖμαί κύριε. λαλησάτω ὁ παῖς σου ῥῆμα ἐναντίον σου, καὶ μὴ θυμωθῇς τῷ παιδί σου, ὅτι σὺ εἰ μετὰ Φαραῶ. ¹⁹ κύριε, σὺ ἠρώτησας τοὺς παῖδας σου, λέγων. εἰ ἔχετε πατέρα ἢ ἀδελφόν; ²⁰ καὶ εἶπαμεν τῷ κυρίῳ. ἔστιν ἡμῖν πατὴρ πρεσβύτερος, καὶ παιδίον γήρους νεώτερον αὐτῷ, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπέθανεν, αὐτὸς δὲ μόνος ὑπε-

λείφθη τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ὃ δὲ πατὴρ αὐτὸν ἡγάπησεν. ²¹ εἶπας δὲ τοῖς παισὶ σου. καταγάγετε αὐτὸν πρὸς με, καὶ ἐπιμελοῦμαι αὐτοῦ. ²² καὶ εἵπαμεν τῷ κυρίῳ. οὐκ ἐνδυνάσεται τὸ παιδίον καταλιπεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ. ἐὰν δὲ καταλιπῇ τὸν πατέρα, ἀποθανεῖται. ²³ σὺ δὲ εἶπας τοῖς παισὶ σου. ἐὰν μὴ καταβῇ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν, οὐ προσθήσεσθε ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου. ²⁴ ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἀνέβημεν πρὸς τὸν πατέρα σου πατέρα ἡμῶν, ἀπηγγείλαμεν αὐτῷ τὰ ῥήματα τοῦ κυρίου ἡμῶν. ²⁵ εἶπε δὲ ὁ πατὴρ ἡμῶν. βαδίσατε ἄλλοτε καὶ ἀγοράσατε ἡμῖν μικρὰ βρώματα. ²⁶ ἡμεῖς δὲ εἵπομεν. οὐκ ἐνδυνάσμεθα καταβῆναι. ἀλλ' εἰ μὲν ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ νεώτερος καταβαίνει μεθ' ἡμῶν, καταβησόμεθα. οὐ γὰρ ἐνδυνάσμεθα ἰδεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦ νεώτερου μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν. ²⁷ εἶπε δὲ ὁ παῖς σου πατὴρ ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς. ὑμεῖς γινώσκετε ὅτι δύο ἔτι μοι ἡ γυνή, ²⁸ καὶ ἐξῆλθεν ὁ εἰς ἀπ' ἐμοῦ. καὶ εἶπατε ὅτι θηριόβρωτος γέγονεν, καὶ οὐκ ἴδον αὐτὸν ἄχρι νῦν. ²⁹ ἐὰν οὖν λάβητε καὶ τοῦτον ἐκ τοῦ προσώπου μου, καὶ συμβῇ αὐτῷ μαλακία ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ καταξέτῃ μου τὸ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ἄδου. ³⁰ νῦν οὖν ἐὰν εἰσπορευώμαι πρὸς τὸν πατέρα σου, πατέρα δὲ ἡμῶν, καὶ τὸ παιδίον μὴ ἦ μεθ' ἡμῶν, ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ ἐκκρέμαται ἐκ τῆς τούτου ψυχῆς, ³¹ καὶ ἔσται ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν μὴ ὄν τὸ παιδίον μεθ' ἡμῶν, τελευτήσῃ, καὶ καταξέουσιν οἱ παῖδες σου τὸ γῆρας τοῦ πατρός σου, πατὴρ δὲ ἡμῶν, μετὰ λύπης εἰς ἄδου. ³² ὁ γὰρ παῖς σου παρὰ τοῦ πατρός, λέγων, ἐκδέδεκται τὸ παιδίον. ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σέ, καὶ στήσω αὐτὸν ἐνώπιόν σου, ἡμαρτηκὼς ἔσομαι εἰς τὸν πατέρα πάσας τὰς ἡμέρας. ³³ νῦν οὖν παραμένω σοι παῖς ἀντὶ τοῦ παιδίου, οἰκέτης τοῦ κυρίου. τὸ δὲ παιδίον ἀναβήτω μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. ³⁴ πῶς γὰρ ἀναβήσομαι πρὸς τὸν πατέρα, τοῦ παιδίου μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν; ἵνα μὴ ἴδω τὰ κακὰ, ἃ εὗρήσει τὸν πατέρα μου.

Κ Ε Φ. ΜΕ'.

Καὶ οὐκ ἠδύνατο Ἰωσήφ ἀνέχεσθαι πάντων τῶν παρεστηκότων αὐτῷ, ἀλλ' εἶπεν. ἔξαποστείλατε πάντας ἀπ' ἐμοῦ· καὶ οὐ παρεστήκει οὐδείς τῷ Ἰωσήφ, ἡνίκα ἀνεγνωρίζετο τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. ² καὶ ἀφῆκε φωνὴν μετὰ κλαυθμοῦ. ἤκουσαν δὲ πάντες οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ ἀκουστον ἐγένετο εἰς τὸν οἶκον Φαραώ. ³ εἶπε δὲ Ἰωσήφ πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ. ἐγὼ εἰμι Ἰωσήφ. ἐτι ὁ πατήρ μου ζῇ· καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἀδελφοὶ ἀποκριθῆναι αὐτῷ. ἐταράχθησαν γάρ. ⁴ εἶπε δὲ Ἰωσήφ πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ. ἐγγίσате πρὸς μέ. καὶ ἤγγισαν. καὶ εἶπεν. ἐγὼ εἰμι Ἰωσήφ ὁ ἀδελφός ὑμῶν, ὃν ἀπέδοσθε εἰς Αἰγύπτου. ⁵ νῦν οὖν μὴ λυπεῖσθε, μηδὲ σκληρόν ὑμῖν φανήτω, ὅτι ἀπέδοσθέ με ὧδε. εἰς γὰρ ζῶν ἀπέστειλέ με ὁ θεὸς ἔμπροσθεν ὑμῶν. ⁶ τοῦτο γὰρ δεύτερον ἔτος λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐτι λοιπὰ πέντε ἔτη, ἐν οἷς οὐκ ἔστιν ἀροτρίασις, οὐδὲ ἀμητός. ⁷ ἀπέστειλε γὰρ με ὁ θεὸς ἔμπροσθεν ὑμῶν, ὑπολείπεσθαι ὑμῖν κατάλειμμα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐκθρέψαι ὑμῶν κατάλειψιν μεγάλην. ⁸ νῦν οὖν οὐχ ὑμεῖς με ἀπεστάλκατε ὧδε, ἀλλὰ ὁ θεός. καὶ ἐποίησέ με ὡς πατέρα Φαραώ, καὶ κύριον παντὸς τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ἀρχοντα πάσης γῆς Αἰγύπτου. ⁹ σπεύσαντες οὖν ἀνάβητε πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ εἵπατε αὐτῷ. τάδε λέγει ὁ υἱός σου Ἰωσήφ, ἐποίησέ με ὁ θεὸς κύριον πάσης γῆς Αἰγύπτου. κατέβηθι οὖν πρὸς μέ, καὶ μὴ μείνης. ¹⁰ καὶ κατοικήσεις ἐν γῇ Γεσὲμ Ἀραβίας. καὶ ἔσῃ ἐγγὺς μου σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σου, τὰ πρόβατά σου, καὶ οἱ βόες σου, καὶ ὅσα σοι ἔστί. ¹¹ καὶ ἐκθρέψω σε ἐκεῖ. ἐτι γὰρ πέντε ἔτη λιμὸς. ἵνα μὴ ἐκτριβῇς σὺ, καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντά σου. ¹² ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν βλέπουσι, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ Βενιαμὴν τοῦ ἀδελφοῦ μου, ὅτι τὸ στόμα μου τὸ λαλοῦν πρὸς ὑμᾶς. ¹³ ἀπαγγείλατε οὖν τῷ πατρὶ μου πᾶσαν τὴν δόξαν μου τὴν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ὅσα ἴδετε. καὶ ταχύναντες καταγάγετε τὸν πατέρα μου ὧδε. ¹⁴ καὶ

ἐπιπεσῶν ἐπὶ τὸν τραχήλον Βενιαμὴν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτῷ. καὶ Βενιαμὴν ἔκλαυσεν ἐπὶ τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ. ¹⁵ καὶ καταφιλήσας πάντας τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτοῖς. καὶ μετὰ ταῦτα ἐλάλησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πρὸς αὐτόν. ¹⁶ καὶ διεβόηθη ἡ φωνὴ εἰς τὸν οἶκον Φαραώ, λέγοντες. ἤκασιν οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσήφ. ἐχάρη δὲ Φαραώ, καὶ ἡ θεραπεία αὐτοῦ. ¹⁷ εἶπε δὲ Φαραώ πρὸς Ἰωσήφ. εἶπον τοῖς ἀδελφοῖς σου, τοῦτο ποιήσατε, γεμίσατε τὰ φορεῖα ὑμῶν, καὶ ἀπέλθετε εἰς γῆν Χαναάν. ¹⁸ καὶ ἀναλαβόντες τὸν πατέρα ὑμῶν, καὶ τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν, ἤκετε πρὸς μέ. καὶ δώσω ὑμῖν πάντων τῶν ἀγαθῶν Αἰγύπτου. καὶ φάγεσθε τὸν μισθὸν τῆς γῆς. ¹⁹ σὺ δὲ ἐντείλει ταῦτα. λαβεῖν αὐτοῖς ἀμάξας ἐκ γῆς Αἰγύπτου τοῖς παιδιοῖς ὑμῶν, καὶ ταῖς γυναῖξιν ὑμῶν. καὶ ἀναλαβόντες τὸν πατέρα ὑμῶν παραγίνεσθε. ²⁰ καὶ μὴ φείσησθε τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν σκευῶν ὑμῶν. τὰ γὰρ πάντα ἀγαθὰ Αἰγύπτου ὑμῖν ἔσται. ²¹ ἐποίησαν δὲ οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ. ἔδωκε δὲ Ἰωσήφ αὐτοῖς ἀμάξας κατὰ τὰ εἰρημένα ὑπὸ Φαραώ τοῦ βασιλέως. καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδόν. ²² καὶ πᾶσιν ἔδωκε δισσὰς στολάς. τῷ δὲ Βενιαμὴν ἔδωκε τριακοσίους χροσούς, καὶ πέντε ἐξαλλασπούσας στολάς. ²³ καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἀπέστειλε κατὰ τὰ αὐτά. καὶ δέκα ὄνους αἰρόντας ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν Αἰγύπτου, καὶ δέκα ἡμιόνους αἰρούσας ἄρτους τῷ πατρὶ αὐτοῦ εἰς ὁδόν. ²⁴ ἔξαπέστειλε δὲ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ. καὶ ἐπορεύθησαν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς. μὴ ὀργίζεσθε ἐν τῇ ὁδῷ. ²⁵ καὶ ἀνέβησαν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἦλθον εἰς γῆν Χαναάν πρὸς Ἰακώβ τὸν πατέρα αὐτῶν. ²⁶ καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες. ὅτι ὁ υἱός σου Ἰωσήφ ζῇ, καὶ αὐτὸς ἀρχει πάσης γῆς Αἰγύπτου. καὶ ἐξέστη τῇ διανοίᾳ Ἰακώβ. οὐ γὰρ ἐπίστευσεν αὐτοῖς. ²⁷ ἐλάλησαν δὲ αὐτῷ πάντα τὰ ῥηθέντα ὑπὸ Ἰωσήφ, ὅσα εἶπεν αὐτοῖς. ἰδὼν δὲ τὰς ἀμάξας, ἃς ἀπέστειλεν Ἰωσήφ, ὥστε ἀναλαβεῖν αὐτόν, ἀνεξωπύρῃσε τὸ πνεῦμα Ἰακώβ τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

28 εἶπε δὲ Ἰσραὴλ. μέγα μοι ἐστίν, εἰ ἔτι Ἰωσήφ ὁ υἱός μου ζῇ. πορευθεὶς ὁψομαι αὐτὸν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με.

Κ Ε Φ. Μς'.

Ἀπάρας δὲ Ἰσραὴλ, αὐτὸς καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, ἦλθεν ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὁσίου. καὶ ἐθυσεν θυσίαν τῷ θεῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἰσαάκ. 2 εἶπε δὲ ὁ θεὸς τῷ Ἰσραὴλ ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς, εἰπών. Ἰακώβ, Ἰακώβ. ὁ δὲ εἶπε. τί ἐστίν; 3 ὁ δὲ λέγει αὐτῷ. ἐγὼ εἰμι ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου. μὴ φοβοῦ καταβῆναι εἰς Αἴγυπτον. εἰς γὰρ ἔθνος μέγα ποιήσω σε ἐκεῖ. 4 καὶ ἐγὼ καταβήσομαι μετὰ σοῦ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐγὼ ἀναβιβάσω σε εἰς τέλος. καὶ Ἰωσήφ ἐπιβαλεῖ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς σου. 5 ἀνέστη δὲ Ἰακώβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὁσίου. καὶ ἀνέλαβον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν πατέρα αὐτῶν, καὶ τὴν ἀποσκευὴν, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἐπὶ τὰς ἀμάξας, ἃς ἀπέστειλεν Ἰωσήφ ἄραι αὐτόν. 6 καὶ ἀναλαβόντες τὰ ὑπόδηκοντα αὐτῶν, καὶ πᾶσαν τὴν κτήσιν, ἣν ἐκτήσαντο ἐν γῇ Χαναάν, εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον Ἰακώβ, καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. 7 υἱοί, καὶ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. θυγατέρες, καὶ θυγατέρες τῶν θυγατέρων αὐτοῦ. καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἦγαγεν εἰς Αἴγυπτον. 8 ταῦτα δὲ τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τῶν εἰσελθόντων εἰς Αἴγυπτον ἅμα Ἰακώβ τῷ πατρὶ αὐτῶν. Ἰακώβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. πρωτότοκος Ἰακώβ Ρουβὴν. 9 υἱοὶ δὲ Ρουβὴν. Ἐνὼχ, καὶ Φαλλὸς, Ἀσρὼν, καὶ Χαρμί. 10 υἱοὶ δὲ Συμεὼν. Ἰεμουὴλ, καὶ Ἰαμεὶν, καὶ Ἀῶδ, καὶ Ἀχὲν, καὶ Σαῦρ, καὶ Σαοὺλ υἱὸς τῆς Χανανίτιδος. 11 υἱοὶ δὲ Λεví. Γηρσὼν, Κὰθ, καὶ Μεραρί. 12 υἱοὶ δὲ Ἰούδα. Ἡρ, καὶ Ἀνὰν, καὶ Σηλὼν, καὶ Φαρὲς, καὶ Ζαρά. ἀπέθανε δὲ Ἡρ καὶ Ἀνὰν ἐν γῇ Χαναάν. ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Φαρὲς. Ἐσρὼν, καὶ Ἰεμουὴλ. 13 υἱοὶ δὲ Ἰσάακ. Ὡλὰ, καὶ Φουά, καὶ Ἀσοῦν, καὶ Σαμβράν. 14 υἱοὶ δὲ Ζαβουλὼν. Σερέδ, καὶ Ἀλλὼν, καὶ Ἀγοὴλ. 15 οὗτοι υἱοὶ Λείας, οὓς ἔτεκε τῷ Ἰακώβ ἐν Μεσοποταμίᾳ τῆς Συρίας, καὶ Λείαν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ.

πᾶσαι αἱ ψυχαὶ υἱοὶ καὶ θυγατέρες, τριάκοντα τρεῖς. 16 υἱοὶ δὲ Γὰδ. Σαφὼν, καὶ Ἀγγίς, καὶ Σανίς, καὶ Θασοβὰν, καὶ Ἀηδεῖς, καὶ Ἀροηδεῖς, καὶ Ἀρεηλείς. 17 υἱοὶ δὲ Ἀσὴρ. Ἰεμὰν, Ἰεσονὰ, καὶ Ἰεοὺλ, καὶ Βαριά, καὶ Σάρα ἀδελφὴ αὐτῶν. υἱοὶ δὲ Βαριά. Χοβὼρ, καὶ Μελχίλ. 18 οὗτοι υἱοὶ Ζελφὰς, ἣν ἔδωκε Λάβαν Λείᾳ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, ἣ ἔτεκε τούτους τῷ Ἰακώβ δεκαῖς ψυχάς. 19 υἱοὶ δὲ Ραχὴλ γυναῖκος Ἰακώβ. Ἰωσήφ, καὶ Βενιαμίν. 20 ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Ἰωσήφ ἐν γῇ Αἰγύπτου, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ Ἀσενὲθ θυγάτηρ Πετεφρὸς ἱερέως Ἡλιουπόλεως, τὸν Μανασσῆ, καὶ τὸν Ἐφραΐμ. ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Μανασσῆ, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ ἡ παλλακὴ ἡ Σύρα, τὸν Μαχίρ. Μαχίρ δὲ ἐγέννησε τὸν Γαλαὰδ. υἱοὶ δὲ Ἐφραΐμ ἀδελφοῦ Μανασσῆ. Σουταλαὰμ, καὶ Τααμ. υἱοὶ δὲ Σουταλαὰμ. Ἐδώμ. 21 υἱοὶ δὲ Βενιαμίν. Βαλὰ, καὶ Βοχὼρ, καὶ Ἀσβήλ. ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Βαλὰ. Γηρά, καὶ Νοεμὰν, καὶ Ἀγγίς, καὶ Ρῶς, καὶ Μαμαΐμ. Γηρά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράδ. 22 οὗτοι υἱοὶ Ραχὴλ, οὓς ἔτεκε τῷ Ἰακώβ. πᾶσαι αἱ ψυχαὶ δεκαοκτώ. 23 υἱοὶ δὲ Λάν. Ἀσοῦ. 24 καὶ υἱοὶ Νεφθαλί. Ἀσιήλ, καὶ Γωνί, καὶ Ἰσάακ, καὶ Σολλήμ. 25 οὗτοι υἱοὶ Βαλλὰς, ἣν ἔδωκε Λάβαν Ραχὴλ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, ἣ ἔτεκε τούτους τῷ Ἰακώβ. πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἑπτὰ. 26 πᾶσαι δὲ ψυχαὶ αἱ εἰσελθοῦσαι μετὰ Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον, οἱ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ χωρὶς τῶν γυναικῶν υἱῶν Ἰακώβ, πᾶσαι αἱ ψυχαί, ἐξηκονταεξί. 27 υἱοὶ δὲ Ἰωσήφ οἱ γεγόμενοι αὐτῷ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ψυχαὶ ἑννέα. πᾶσαι ψυχαὶ οἴκου Ἰακώβ αἱ εἰσελθοῦσαι μετὰ Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον, ψυχαὶ ἐξδομηκονταπέντε. 28 τὸν δὲ Ἰουδαν ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς Ἰωσήφ συναντῆσαι αὐτῷ καθ' ἡρώων πόλιν, εἰς γῆν Ραμεσσῆ. 29 ζεύξας δὲ Ἰωσήφ τὰ ἅρματα αὐτοῦ ἀνέβη εἰς συνάντησιν Ἰσραὴλ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καθ' ἡρώων πόλιν. καὶ ὁρθεὶς αὐτῷ ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ. καὶ ἔκλαυσε κλαυθμῷ πῖον. 30 καὶ εἶπεν Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσήφ. ἀποθάνομαι ἀπὸ

ἀπὸ τοῦ νῦν, ἐπεὶ εἶδρακα τὸ πρόσ-
ωπόν σου. ἔτι γὰρ σὺ ζῇς. ³¹ εἶπε δὲ
Ἰωσήφ πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ.
ἀναβὰς ἀπαγγεῖλῶ τῷ Φαραῶ, καὶ ἐρῶ
αὐτῷ. οἱ ἀδελφοί μου, καὶ ὁ οἶκος τοῦ
πατρός μου, οἱ ἦσαν ἐν γῇ Χαναάν,
ἦκασιν πρὸς με. ³² οἱ δὲ ἄνδρες εἰσὶ ποι-
μένες. ἄνδρες γὰρ κτηνοτρόφοι ἦσαν.
καὶ τὰ κτήνη, καὶ τοὺς βόας, καὶ πά-
ντα τὰ αὐτῶν ἀγροχάσιν. ³³ ἔαν οὖν
καλέσῃ ὑμᾶς Φαραῶ, καὶ εἴπῃ ὑμῖν.
τί τὸ ἔργον ὑμῶν ἐστί; ³⁴ ἔραϊτε. ἄν-
δρες κτηνοτρόφοι ἐσμὲν οἱ παῖδες σου
ἐκ παιδὸς ἕως τοῦ νῦν, καὶ ἡμεῖς, καὶ
οἱ πατέρες ἡμῶν. ἵνα κατοικήσῃτε ἐν
γῇ Γεσέμ Ἀραβίας. βδέλυγμα γὰρ ἐστὶν
Αἰγυπτίοις πᾶς ποιμὴν προβάτων.

Κ Ε Φ. ΜΖ'.

Ἐλθὼν δὲ Ἰωσήφ ἀπήγγειλε τῷ Φα-
ραῶ, λέγων. ὁ πατήρ μου, καὶ οἱ ἀδελ-
φοί μου, καὶ τὰ κτήνη, καὶ οἱ βόες αὐ-
τῶν, καὶ πάντα τὰ αὐτῶν ἦλθον ἐκ
γῆς Χαναάν. καὶ ἰδοὺ εἰσιν ἐν γῇ Γε-
σέμ. ² ἀπὸ δὲ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ
παρέλαβε πέντε ἄνδρας, καὶ ἔστησεν
αὐτοὺς ἐναντίον Φαραῶ. ³ καὶ εἶπε
Φαραῶ τοῖς ἀδελφοῖς Ἰωσήφ. τί τὸ
ἔργον ὑμῶν; οἱ δὲ εἶπαν τῷ Φαραῶ.
ποιμένες προβάτων οἱ παῖδες σου, καὶ
ἡμεῖς, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν. ⁴ εἶπαν δὲ
τῷ Φαραῶ. παροικεῖν ἐν τῇ γῇ ἠκα-
μεν. οὐ γὰρ ἐστὶ νομὴ τοῖς κτήνεσι
τῶν παίδων σου. ἐνίσχυσε γὰρ ὁ λιμὸς
ἐν γῇ Χαναάν. νῦν οὖν κατοικήσομεν
ἐν γῇ Γεσέμ. ⁵ ⁶ εἶπε δὲ Φαραῶ τῷ
Ἰωσήφ. κατοικεῖτωσαν ἐν γῇ Γεσέμ.
εἰ δὲ ἐπίστη, ὅτι εἰσὶν ἐν αὐτοῖς ἄνδρες
δυνατοὶ, κατὰστήσων αὐτοὺς ἀρχοντας
τῶν ἐμῶν κτηνῶν. ἦλθον δὲ εἰς Αἴγυ-
πτον πρὸς Ἰωσήφ Ἰακώβ, καὶ οἱ υἱοὶ
αὐτοῦ. καὶ ἤκουσε Φαραῶ βασιλεὺς
Αἰγύπτου. καὶ εἶπε Φαραῶ πρὸς Ἰω-
σήφ, λέγων. ὁ πατήρ σου, καὶ οἱ ἀδελ-
φοί σου ἦκασιν πρὸς σέ. ἰδοὺ ἡ γῇ Αἰ-
γύπτου ἐναντίον σου ἐστίν. ἐν τῇ βελ-
τίστῃ γῇ κατοίκησον τὸν πατέρα σου,
καὶ τοὺς ἀδελφούς σου. ⁷ εἰσηγάγε δὲ
Ἰωσήφ Ἰακώβ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ
ἔστησεν αὐτὸν ἐναντίον Φαραῶ. καὶ
ὑπολόγησεν Ἰακώβ τὸν Φαραῶ. ⁸ εἶπε
δὲ Φαραῶ τῷ Ἰακώβ. πόσα ἔτῃ ἡμε-

ρῶν τῆς ζωῆς σου; ⁹ καὶ εἶπεν Ἰακώβ
τῷ Φαραῶ. αἱ ἡμέραι τῶν ἔτων τῆς
ζωῆς μου, ἃς παροικῶ, ἑκατὸν τρια-
κοντα ἔτη. μικραὶ καὶ ποιηραὶ γεγῶ-
νασιν αἱ ἡμέραι τῶν ἔτων τῆς ζωῆς
μου. οὐκ ἀφίκοιτο εἰς τὰς ἡμέρας τῶν
ἔτων τῆς ζωῆς τῶν πατέρων μου, ἃς
ἡμέρας παρώκησαν. ¹⁰ καὶ εὐλόγησας
Ἰακώβ τὸν Φαραῶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐ-
τοῦ. ¹¹ καὶ κατώκησεν Ἰωσήφ τὸν πα-
τέρα αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ.
καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς κατάσχεσιν ἐν γῇ
Αἰγύπτῳ, ἐν τῇ βελτίστῃ γῇ ἐν γῇ Ra-
μεσσῇ, καθὰ προσέταξε Φαραῶ. ¹² καὶ
ἐπιτομέτρει Ἰωσήφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ,
καὶ τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ παντὶ τῷ οἴκῳ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ σῖτον κατὰ σῶμα.
¹³ σῖτος δὲ οὐκ ἦν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ἐνί-
σχυσε γὰρ ὁ λιμὸς σφόδρα. ἐξέλιπε δὲ
ἡ γῇ Αἰγύπτου καὶ ἡ γῇ Χαναάν ἀπὸ
τοῦ λιμοῦ. ¹⁴ συνήγαγε δὲ Ἰωσήφ πᾶν
τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν γῇ Αἰγύπτου
καὶ ἐν γῇ Χαναάν τοῦ σίτου, οὐ ἡρό-
ραζον, καὶ ἐπιτομέτρει αὐτοῖς. καὶ εἰς-
ήνεγκεν Ἰωσήφ πᾶν τὸ ἀργύριον εἰς
τὸν οἶκον Φαραῶ. ¹⁵ καὶ ἐξέλιπε πᾶν
τὸ ἀργύριον ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐκ
γῆς Χαναάν. ἦλθον δὲ πάντες οἱ Αἰ-
γύπτιοι πρὸς Ἰωσήφ, λέγοντες. δὸς
ἡμῖν ἄρτους, καὶ ἵνατί ἀποθνήσκομεν
ἐναντίον σου; ἐκλέλοιπε γὰρ τὸ ἀργύ-
ριον ἡμῶν. ¹⁶ εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰωσήφ.
φέρετε τὰ κτήνη ὑμῶν, καὶ δώσω ὑμῖν
ἄρτους ἀντὶ τῶν κτηνῶν ὑμῶν, εἰ
ἐκλέλοιπε τὸ ἀργύριον ὑμῶν. ¹⁷ ἤγα-
γον δὲ τὰ κτήνη αὐτῶν πρὸς Ἰωσήφ,
καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς Ἰωσήφ ἄρτους ἀντὶ
τῶν ἵππων, καὶ ἀντὶ τῶν προβάτων,
καὶ ἀντὶ τῶν βοῶν, καὶ ἀντὶ τῶν ὄνων.
καὶ ἐξέθρεψεν αὐτοὺς ἐν ἄρτοις ἀντὶ
πάντων τῶν κτηνῶν αὐτῶν ἐν τῷ
ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ. ¹⁸ ἐξῆλθε δὲ τὸ ἔτος
ἐκεῖνο. καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ
ἔτει τῷ δευτέρῳ, καὶ εἶπαν αὐτῷ. μὴ
ποτε ἐκτριβῶμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου ἡμῶν;
εἰ γὰρ ἐκλέλοιπε τὸ ἀργύριον ἡμῶν καὶ
τὰ ὑπάρχοντα καὶ τὰ κτήνη πρὸς σέ
τὸν κύριον, καὶ οὐκ ὑπολείπεται ἡμῖν
ἐναντίον τοῦ κυρίου ἡμῶν ἀλλ' ἡ τὸ
ἴδιον σῶμα καὶ ἡ γῇ ἡμῶν, ¹⁹ ἵνα οὐκ
μὴ ἀποθάνωμεν ἐναντίον σου, καὶ ἡ γῇ

ἐρημωθῇ, κτῆσαι ἡμᾶς καὶ τὴν γῆν ἡμῶν ἀντὶ ἄρτων, καὶ ἐσόμεθα ἡμεῖς καὶ ἡ γῆ ἡμῶν παῖδες τῷ Φαραῶ. δὲσ σπέρμα, ἵνα σπείρωμεν, καὶ ζῶμεν, καὶ μὴ ἀποθάνωμεν, καὶ ἡ γῆ οὐκ ἐρημωθῇσεται. ²⁰ καὶ ἐκτήσατο Ἰωσήφ πᾶσαν τὴν γῆν τῶν Αἰγυπτίων τῷ Φαραῶ. ἀπέδοντο γὰρ οἱ Αἰγύπτιοι τὴν γῆν αὐτῶν τῷ Φαραῶ. ἐπεκράτησε γὰρ αὐτῶν ὁ λιμὸς, καὶ ἐγένετο, ἡ γῆ τῷ Φαραῶ. ²¹ καὶ τὸν λαὸν κατεδουλώσατο αὐτῷ εἰς παῖδας, ἀπ' ἄκρων ὁρίων Αἰγύπτου ἕως τῶν ἄκρων, ²² χωρὶς τῆς γῆς τῶν ἱερέων μόνον. οὐκ ἐκτήσατο ταύτην Ἰωσήφ. ἐν δόσει γὰρ ἔδωκε δόμα τοῖς ἱερεῦσι Φαραῶ. καὶ ἦσθιον τὴν δόσιν, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς Φαραῶ. διὰ τοῦτο οὐκ ἀπέδοντο τὴν γῆν αὐτῶν. ²³ εἶπε δὲ Ἰωσήφ πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις. ἰδοὺ κέκτημαι ὑμᾶς καὶ τὴν γῆν ὑμῶν σήμερον τῷ Φαραῶ. λάβετε ἑαυτοῖς σπέρμα, καὶ σπείρατε τὴν γῆν. ²⁴ καὶ ἔσται τὰ γεννήματα αὐτῆς, καὶ δώσετε τὸ πέμπτον μέρος τῷ Φαραῶ. τὰ δὲ τέσσαρα μέρη ἔσται ὑμῖν αὐτοῖς εἰς σπέρμα τῇ γῇ, καὶ εἰς βρώσιν ὑμῖν, καὶ πᾶσι τοῖς ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν. ²⁵ καὶ εἶπαν. σέσωκας ἡμᾶς, εὐρομεν χάριν ἐναντίον τοῦ κυρίου ἡμῶν, καὶ ἐσόμεθα παῖδες τῷ Φαραῶ. ²⁶ καὶ ἔθετο αὐτοῖς Ἰωσήφ εἰς πρόσταγμα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ἐπὶ γῆς Αἰγύπτου τῷ Φαραῶ ἀποπεμπτοῦν, χωρὶς τῆς γῆς τῶν ἱερέων μόνον. οὐκ ἦν τῷ Φαραῶ. ²⁷ κατώκησε δὲ Ἰσραὴλ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐπὶ γῆς Γεσέμ. καὶ ἐκληρονόμησαν ἐπ' αὐτῆς. καὶ ἠυξήθησαν καὶ ἐπληθύνθησαν σφόδρα. ²⁸ ἐπέζησε δὲ Ἰακώβ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ δεκαεπτὰ ἔτη. καὶ ἐγένοντο αἱ ἡμέραι Ἰακώβ ἐνιαυτῶν τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἑκατὸν τεσσαρακονταεπτὰ ἔτη. ²⁹ ἤγγισαν δὲ αἱ ἡμέραι Ἰσραὴλ τοῦ ἀποθανεῖν, καὶ ἐκάλεσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰωσήφ. καὶ εἶπεν αὐτῷ. εἰ εὗρηκα χάριν ἐναντίον σου, ὑπόθες τὴν χεῖρα σου ὑπὸ τὸν μηρόν μου, καὶ ποιήσεις ἐπ' ἐμὲ ἐλεημοσύνην καὶ ἀλήθειαν τοῦ μὴ με θάψαι ἐν Αἰγύπτῳ, ³⁰ ἀλλὰ κοιμηθῆσμαι μετὰ τῶν πατέρων μου. καὶ ἄρεις με ἐξ Αἰγύπτου, καὶ θάψεις με ἐν τῷ

τάφῳ αὐτῶν. ὁ δὲ εἶπεν. ἐγὼ ποιήσω κατὰ τὸ ῥῆμά σου. ³¹ εἶπε δέ. ὁμοσόν μοι. καὶ ὠμοσεν αὐτῷ. καὶ προσεκύνησεν Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ.

Κ Ε Φ. ΜΗ'.

Εγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἰωσήφ, ὅτι ὁ πατὴρ σου ἐνοχλεῖται. καὶ ἀναλαβὼν τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ τὸν Μανασσῆ καὶ τὸν Ἐφραΐμ, ἦλθε πρὸς Ἰακώβ. ² ἀπηγγέλη δὲ τῷ Ἰακώβ, λέγοντες. ἰδοὺ ὁ υἱός σου Ἰωσήφ ἐρχεται πρὸς σέ. καὶ ἐνισχύσας Ἰσραὴλ ἐκάθισεν ἐπὶ τὴν κλίνην. ³ καὶ εἶπεν Ἰακώβ τῷ Ἰωσήφ. ὁ θεὸς μου ὠφθη μοι ἐν Λουζᾷ ἐν γῇ Χαναάν, καὶ εὐλόγησέ με. ⁴ καὶ εἶπέ μοι. ἰδοὺ ἐγὼ αὐξάνω σε, καὶ πληθυνῶ σε, καὶ ποιήσω σε εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν. καὶ δώσω σοι τὴν γῆν ταύτην, καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον. ⁵ νῦν οὖν οἱ δύο υἱοί σου, οἱ γενομένοι σοι ἐν γῇ Αἰγύπτῳ πρὸ τοῦ με ἔλθειν πρὸς σέ εἰς Αἴγυπτον, ἐμοὶ εἰσιν, Ἐφραΐμ καὶ Μανασσῆ, ὡς Ρουβὴν καὶ Συμεὼν ἔσονται μοι. ⁶ τὰ δὲ ἔκγονα, ἃ ἔαν γενήσῃς μετὰ ταῦτα, ἔσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. κληθήσονται ἐπὶ τοῖς ἐκείνων κλίροις. ⁷ ἐγὼ δὲ ἦνίκα ἠρχόμην ἐκ Μεσοποταμίας τῆς Συρίας, ἀπέθανε Ραχὴλ ἡ μήτηρ σου ἐν γῇ Χαναάν, ἐγγίζοντός μου κατὰ τὸν ἱππόδρομον Χαβραθὰ τῆς γῆς, τοῦ ἐλθεῖν Ἐφραθὰ. καὶ κατώρυξα αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἱπποδρόμου. αὕτη ἐστὶ Βηθλεὲμ. ⁸ ἰδὼν δὲ Ἰσραὴλ τοὺς υἱοὺς Ἰωσήφ, εἶπε. τίνες σοι οὗτοι; ⁹ εἶπε δὲ Ἰωσήφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ. υἱοί μου εἰσιν, οὓς ἔδωκέ μοι ὁ θεὸς ἐνταῦθα. καὶ εἶπεν Ἰακώβ. προσάγαγέ μοι αὐτούς, ἵνα εὐλογῇσω αὐτούς. ¹⁰ οἱ ὀφθαλμοὶ δὲ Ἰσραὴλ ἐβαρύνθησαν ἀπὸ τοῦ γήρως, καὶ οὐκ ἠδύνато βλέπειν. καὶ ἤγγισεν αὐτοὺς πρὸς αὐτόν. καὶ ἐφίλησεν αὐτούς, καὶ περιελαβεν αὐτούς. ¹¹ καὶ εἶπεν Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσήφ. ἰδοὺ τοῦ προσώπου σου οὐκ ἐστερηθῇ, καὶ ἰδοὺ ἔδειξέ μοι ὁ θεὸς καὶ τὸ σπέρμα σου. ¹² καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς Ἰωσήφ ἀπὸ τῶν γονάτων αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ

αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τῆς γῆς. ¹³ λαβὼν δὲ Ἰωσήφ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ, τὸν τε Ἐφραΐμ ἐν τῇ δεξιᾷ, ἐξ ἀριστερῶν δὲ Ἰσραὴλ, τὸν δὲ Μανασσῆ ἐξ ἀριστερῶν, ἐκ δεξιῶν δὲ Ἰσραὴλ, ἤγγισεν αὐτοὺς αὐτῷ. ¹⁴ ἐκτείνας δὲ Ἰσραὴλ τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν ἐπέβαλεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἐφραΐμ, οὗτος δὲ ἦν ὁ νεώτερος, καὶ τὴν ἀριστεράν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Μανασσῆ, ἐναλλάξ τὰς χεῖρας. ¹⁵ καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς, καὶ εἶπεν. ὁ θεὸς, ὃς εὐηρόστησαν οἱ πατέρες μου ἐνώπιον αὐτοῦ, Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαάκ, ὁ θεὸς ὁ τρέφων με ἐκ νεότητος ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ¹⁶ ὁ ἄγγελος ὁ ὀνόμενός με ἐκ πάντων τῶν κακῶν, εὐλογῇσαι τὰ παῖδια ταῦτα. καὶ ἐπικληθήσεται ἐν αὐτοῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ τὸ ὄνομα τῶν πατέρων μου, Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαάκ. καὶ πληθυνθήσονται εἰς πλῆθος πολὺ ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁷ ἰδὼν δὲ Ἰωσήφ, ὅτι ἐπέβαλεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἐφραΐμ, βαρὺ αὐτῷ κατεφάνη. καὶ ἀντελάβετο Ἰωσήφ τῆς χειρὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀφελεῖν αὐτὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς Ἐφραΐμ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Μανασσῆ. ¹⁸ εἶπε δὲ Ἰωσήφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ. οὐχ οὕτως πάτερ. οὗτος γὰρ ὁ πρωτότοκος. ἐπίθες τὴν δεξιάν σου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. ¹⁹ καὶ οὐκ ἠθέλησεν. ἀλλ' εἶπεν. οἶδα, τέκνον, οἶδα. καὶ οὗτος ἔσται εἰς λαὸν, καὶ οὗτος ὑψωθήσεται. ἀλλ' ὁ ἀδελφός αὐτοῦ ὁ νεώτερος μείων αὐτοῦ ἔσται, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἔσται εἰς πλῆθος ἐθνῶν. ²⁰ καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων. ἐν ὑμῖν εὐλογηθήσεται Ἰσραὴλ, λέγοντες. ποιῆσαι σε ὁ θεὸς ὡς Ἐφραΐμ καὶ ὡς Μανασσῆ. καὶ ἔθηκε τὸν Ἐφραΐμ ἔμπροσθεν τοῦ Μανασσῆ. ²¹ εἶπε δὲ Ἰσραὴλ τῷ Ἰωσήφ. ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνήσκω, καὶ ἔσται ὁ θεὸς μεθ' ὑμῶν, καὶ ἀποστρέψει ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων ὑμῶν. ²² ἐγὼ δὲ δίδωμί σοι Σίκιμα ἑξαίρετον ὑπὲρ τοὺς ἀδελφούς σου, ἣν ἔλαβον ἐκ χειρὸς Ἀμορρᾶϊων ἐν μαχαίρᾳ μου καὶ τόξῳ.

Κ Ε Φ. Μ Θ'.

Ἐκάλεσε δὲ Ἰακώβ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ,

καὶ εἶπεν αὐτοῖς, συνάχθητε, ἵνα ἀναγείλω ὑμῖν, τί ἀπαντήσῃ ὑμῖν ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν. ² συνάχθητε, καὶ ἀκούσατέ μου υἱοὶ Ἰακώβ. ἀκούσατε Ἰσραὴλ, ἀκούσατε τοῦ πατρὸς ὑμῶν. ³ Ρουβὴν πρωτότοκός μου, σὺ ἰσχύς μου, καὶ ἀρχὴ τέκνων μου, σκληρὸς φέρεσθαι, καὶ σκληρὸς αὐθάδης. ⁴ ἐξυβρίσας ὡς ὕδωρ. μὴ ἐκζέσης, ἀνέβης γὰρ ἐπὶ τὴν κοίτην τοῦ πατρὸς σου. τότε ἐμίανας τὴν στρωμνὴν, οὐ ἀνέβης. ⁵ Συμεὼν καὶ Λεὺ ἀδελφοὶ συνετέλεσαν ἀδικίαν ἐξαίρεστος αὐτῶν. ⁶ εἰς βουλὴν αὐτῶν μὴ ἔλθοι ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἐπὶ τῇ συστάσει αὐτῶν μὴ ἐρίσαι τὰ ἥπατά μου. ὅτι ἐν τῷ θυμῷ αὐτῶν ἀπέκτειναν ἀνθρώπους, καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῶν ἐνευροκόπησαν ταῦτον. ⁷ ἐπικατάρατος ὁ θυμὸς αὐτῶν ὅτι αὐθάδης, καὶ ἡ μῆις αὐτῶν ὅτι ἐσκληρύνθη. διαμεριῶ αὐτοὺς ἐν Ἰακώβ, καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν Ἰσραὴλ. ⁸ Ἰούδα, σὲ αἰνέσαισαν οἱ ἀδελφοί σου. αἱ χεῖρές σου ἐπὶ νώτου τῶν ἐχθρῶν σου. προσκυνήσουσί σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρὸς σου. ⁹ σκύμνος λέοντος Ἰούδα. ἐκ βλαστοῦ υἱέ μου ἀνέβης. ἀναπεσὼν ἐκοιμήθης ὡς λέων, καὶ ὡς σκύμνος. τίς ἐγερεῖ αὐτόν; ¹⁰ οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα, καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μνηῶν αὐτοῦ, ἕως ἔάν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ. καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν. ¹¹ δεσμεύων πρὸς ἄμπελον τὸν πῶλον αὐτοῦ, καὶ τῇ ἑλικί τὸν πῶλον τῆς ὄνου αὐτοῦ. πλυνεῖ ἐν οἶνῳ τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐν αἵματι σταφυλῆς τὴν περιβολὴν αὐτοῦ. ¹² χαροποιοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὑπὲρ οἶνον, καὶ λευκοὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ἡ γάλα. ¹³ Ζαβουλὼν παράλιος κατοικησεί καὶ αὐτὸς παρ' ὅρμον πλοίων, καὶ παρατενεῖ ἕως Σιδῶνος. ¹⁴ Ἰσάχαρ τὸ καλὸν ἐπεθύμησεν, ἀναπανόμενος ἀνὰ μέσον τῶν κληρῶν. ¹⁵ καὶ ἰδὼν τὴν ἀνάπαυσιν ὅτι καλὴ, καὶ τὴν γῆν ὅτι πῖον, ὑπέθηκε τὸν ὤμον αὐτοῦ εἰς τὸ ποιεῖν. καὶ ἐγενήθη ἀνὴρ γεωργός. ¹⁶ Λὼν κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὥσει καὶ μία φυλὴ ἐν Ἰσραὴλ. ¹⁷ καὶ γενήθητω Λὼν ὅφεις ἐφ' ὁδοῦ, ἐγκαθήμενος ἐπὶ τρίβου, δάκνων πτέρναν ἵππου.

καὶ

καὶ πεσεῖται ὁ ἵππεὺς εἰς τὰ ὀπίσω,
¹⁸ τὴν σωτηρίαν περιμένων κυρίου.
¹⁹ Γὰρ πειρατήριον πειρατεύσει αὐτόν.
 αὐτὸς δὲ πειρατεύσει αὐτόν κατὰ πό-
 δας. ²⁰ Ἀσὴρ, πῖον αὐτοῦ ὁ ἄρτος.
 καὶ αὐτὸς δώσει τρυφήν ἄρχουσι.
²¹ Νεφθαλὶ στέλεχος ἀνεμῆμον ἐπιδι-
 δούς ἐν τῷ γεννήματι κάλλος. ²² υἱὸς
 ἠῤῥημένος Ἰωσήφ, υἱὸς ἠῤῥημένος μου
 ζηλωτὸς, υἱὸς μου κωάτατος. πρὸς με
 ἀνάστρεψον. ²³ εἰς ὃν διαβουλευόμενοι
 ἐλοιδόρουν, καὶ ἐνεῖχον αὐτῷ κύριοι
 τοξευμάτων. ²⁴ καὶ συνετριβή μετὰ
 κράτους τὰ τόξα αὐτῶν. καὶ ἐξελύθη
 τὰ νεύρα βραχιόνων χειρὸς αὐτῶν, διὰ
 χεῖρας δυναστού Ἰακώβ. ἐκείθεν ὁ κα-
 τισχύσας Ἰσραὴλ παρὰ θεοῦ τοῦ πα-
 τρός σου. ²⁵ καὶ ἐβοήθησέ σοι ὁ θεὸς
 ὁ ἐμός. καὶ εὐλόγησέ σε εὐλογίαν οὐ-
 ρανοῦ ἄνωθεν, καὶ εὐλογίαν γῆς ἐχού-
 σης πάντα. εἵνεκεν εὐλογίας μαστῶν
 καὶ μητρᾶς. ²⁶ εὐλογίας πατρός σου
 καὶ μητρός σου. ὑπερίσχυεν ὑπὲρ εὐ-
 λογίας ὁρέων μονίμων, καὶ ἐπ' εὐλο-
 γίαις θινῶν ἀνέων, ἔσονται ἐπὶ κεφα-
 λὴν Ἰωσήφ, καὶ ἐπὶ κορυφῆς ὧν ἡγή-
 σατο ἀδελφῶν. ²⁷ Βενιαμὴν λύκος ἄρ-
 παξ τὸ προῦνδον ἔδεται ἔτι, καὶ εἰς τὸ
 ἑσπέρας δίδωσι τροφήν. ²⁸ πάντες οὐ-
 τοὶ υἱοὶ Ἰακώβ δώδεκα. καὶ ταῦτα
 ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν. καὶ
 εὐλόγησεν αὐτούς. ἕκαστον κατὰ τὴν
 εὐλογίαν αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς,
²⁹ καὶ εἶπεν αὐτοῖς. ἐγὼ προστίθεται
 πρὸς τὸν ἐμὸν λαόν. θάψατέ με μετὰ
 τῶν πατέρων μου ἐν τῷ σπηλαίῳ, ὃ
 ἐστιν ἐν τῷ ἄγρῳ Ἐφρων τοῦ Χετ-
 ταίου, ³⁰ ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ διπλῷ,
 τῷ ἀπέναντι Μαμβρῇ, ἐν γῇ Χαναάν,
 ὃ ἐκτήσατο Ἀβραάμ τὸ σπήλαιον πα-
 ρὰ Ἐφρων τοῦ Χετταίου ἐν κτήσει
 μνημείου. ³¹ ἐκεῖ ἔθαψαν Ἀβραάμ καὶ
 Σάρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. ἐκεῖ ἔθα-
 ψαν Ἰσαὰκ καὶ Ρεβέκκαν τὴν γυναῖκα
 αὐτοῦ. ἐκεῖ ἔθαψαν Λείαν, ³² ἐν κτή-
 σει τοῦ ἀγροῦ καὶ τοῦ σπηλαίου τοῦ
 ὄντος ἐν αὐτῷ, παρὰ τῶν υἱῶν Χετ.
³³ καὶ κατέπαυσεν Ἰακώβ ἐπιτάσσων
 τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. καὶ ἐξάρας τοὺς πό-
 δας αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κλίνην, ἐξέλιπε. καὶ
 προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Ν'.

Καὶ ἐπιτεσὼν Ἰωσήφ ἐπὶ πρόσωπον
 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐκλαυσεν αὐτόν, καὶ
 ἐφίλησεν αὐτόν. ² καὶ προσέταξεν Ἰω-
 σήφ τοῖς παισὶν αὐτοῦ τοῖς ἐνταφια-
 σταῖς ἐνταφιάσαι τὸν πατέρα αὐτοῦ,
 καὶ ἐνταφίασαν οἱ ἐνταφιασταὶ τὸν
 Ἰσραὴλ. ³ καὶ ἐπλήρωσαν αὐτοῦ τεσ-
 σαρακοντα ἡμέρας. οὕτω γὰρ κατα-
 ριθμοῦνται αἱ ἡμέραι τῆς ταφῆς. καὶ
 ἐπένθησεν αὐτόν Αἴγυπτος ἐβδομή-
 κοντα ἡμέρας. ⁴ ἐπεὶ δὲ παρήλθον αἱ
 ἡμέραι τοῦ πένθους, ἐλάλησεν Ἰωσήφ
 πρὸς τοὺς δυναστας Φαραῶ, λέγων. εἰ
 εὖρον χάριν ἐναντίον ἱμῶν, λαλήσατε
 περὶ ἐμοῦ εἰς τὰ ὦτα Φαραῶ, λέγον-
 τες. ⁵ ὁ πατὴρ μου ὠρκισέ με, λέγων. ἐν
 τῷ μνημείῳ, ᾧ ὠρύξα ἐμαυτῷ ἐν γῇ
 Χαναάν, ἐκεῖ με θάψεις. νῦν οὖν ἀνα-
 βὰς θάψω τὸν πατέρα μου καὶ ἐπανε-
 λεύσομαι. ⁶ καὶ εἶπε Φαραῶ τῷ Ἰω-
 σήφ. ἀνάβηθι, θάψον τὸν πατέρα σου,
 καθάπερ ὠρκισέ σε. ⁷ καὶ ἀνέβη Ἰω-
 σήφ θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ. καὶ
 συνανέβησαν μετ' αὐτοῦ πάντες οἱ παῖ-
 δες Φαραῶ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ
 οἴκου αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ πρεσβύτε-
 ροι τῆς γῆς Αἰγύπτου, ⁸ καὶ πᾶσα ἡ
 πανοικία Ἰωσήφ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐ-
 τοῦ, καὶ πᾶσα ἡ οἰκία ἡ πατρικὴ αὐ-
 τοῦ, καὶ ἡ συγγένεια αὐτοῦ. καὶ τὰ
 πρόβατα, καὶ τοὺς βόας ὑπελίποντο ἐν
 γῇ Γεσέμ. ⁹ καὶ συνανέβησαν μετ' αὐ-
 τοῦ καὶ ἄρματα καὶ ἵπποις, καὶ ἐγένετο
 ἡ παρεμβολὴ μεγάλη σφόδρα. ¹⁰ καὶ
 παρεγένοντο εἰς ἄλωνα Ἀταδ, ὃ ἐστὶ
 πέραν τοῦ Ἰορδάνου. καὶ ἐκόψαντο
 αὐτὸν κοπετὸν μέγαν καὶ ἰσχυρὸν σφό-
 δρα. καὶ ἐποίησε τὸ πένθος τῷ πατρὶ
 αὐτοῦ ἑπτὰ ἡμέρας. ¹¹ καὶ εἶδον οἱ
 κάτοικοι τῆς γῆς Χαναάν τὸ πένθος
 ἐπὶ ἄλωνι Ἀταδ, καὶ εἶπαν. πένθος
 μέγα τοῦτο ἐστὶ τοῖς Αἰγυπτίοις. διὰ
 τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, πένθος
 Αἰγύπτου, ὃ ἐστὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.
¹² καὶ ἐποίησαν αὐτῷ οὕτως οἱ υἱοὶ αὐ-
 τοῦ. ¹³ καὶ ἀνέλαβον αὐτόν οἱ υἱοὶ αὐ-
 τοῦ εἰς γῆν Χαναάν. καὶ ἔθαψαν αὐ-
 τὸν εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν, ὃ ἐκτή-
 σατο Ἀβραάμ τὸ σπήλαιον ἐκ κτήσει
 μνημείου παρὰ Ἐφρων τοῦ Χετταίου,

κατέναντι Μαμβρη. ¹⁴ καὶ ὑπέστρεψεν Ἰωσήφ εἰς Αἴγυπτον, αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οἱ συναναβάντες θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ. ¹⁵ ἰδόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσήφ, ὅτι τέθνηκεν ὁ πατὴρ αὐτῶν, εἶπαν, μὴ ποτε μνησικακήσῃ ἡμῖν Ἰωσήφ, καὶ ἀνταπόδομα ἀνταποδῶ ἡμῖν πάντα τὰ κακὰ, ἃ ἐνεδειξάμεθα εἰς αὐτόν. ¹⁶ καὶ παραγερόμενοι πρὸς Ἰωσήφ εἶπαν, ὁ πατήρ σου ὥρκισε πρὸ τοῦ τελευτῆσαι αὐτόν, λέγων. ¹⁷ οὕτως εἶπατε Ἰωσήφ. ἄφες αὐτοῖς τὴν ἀδικίαν καὶ τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν, ὅτι πονηρὰ σοι ἐνεδείξαντο. καὶ νῦν δέξαι τὴν ἀδικίαν τῶν θεραπόντων τοῦ θεοῦ τοῦ πατρός σου. καὶ ἐκλαυσεν Ἰωσήφ λαλούντων αὐτῶν πρὸς αὐτόν. ¹⁸ καὶ ἐλθόντες πρὸς αὐτόν εἶπαν, οἶδε ἡμεῖς σοι οἰκέται. ¹⁹ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰωσήφ, μὴ φοβεῖσθε, τοῦ γὰρ θεοῦ ἔμι ἐγώ. ²⁰ ὑμεῖς ἐβουλεύσασθε κατ' ἐμοῦ εἰς πονηρά, ὁ δὲ θεὸς ἐβουλεύσατο περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθὰ, ὥπως ἂν γενηθῇ ὡς σήμερον, καὶ τραφῇ λαὸς

πολὺς. ²¹ καὶ εἶπεν αὐτοῖς, μὴ φοβεῖσθε. ἐγὼ διαθρέψω ὑμᾶς, καὶ τὰς οἰκίας ὑμῶν. καὶ παρεκάλεσεν αὐτοὺς, καὶ ἐλάλησεν αὐτῶν εἰς τὴν καρδίαν. ²² καὶ κατῴκησεν Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ, αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ πανοικία τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἔζησεν Ἰωσήφ ἔτη ἑκατὸν δέκα. ²³ καὶ εἶδεν Ἰωσήφ Ἐφραίμ παιδία, ἕως τριτῆς γενεᾶς. καὶ οἱ υἱοὶ Μαχείρ τοῦ υἱοῦ Μανασσῆ ἐτέχθησαν ἐπὶ μηρῶν Ἰωσήφ. ²⁴ καὶ εἶπεν Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, λέγων. ἐγὼ ἀποθνήσκω. ἐπισκοπῇ δὲ ἐπισκεψεται ὁ θεὸς ὑμᾶς, καὶ ἀνάξει ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσεν ὁ θεὸς τοῖς πατράσιν ἡμῶν, Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, καὶ Ἰακώβ. ²⁵ καὶ ὥρκισεν Ἰωσήφ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, λέγων. ἐν τῇ ἐπισκοπῇ ἣ ἐπισκέψεται ὁ θεὸς ὑμᾶς, καὶ συνανοίσετε τὰ ὅστα μου ἐντὶθεν μεθ' ὑμῶν. ²⁶ καὶ ἐτελεύτησεν Ἰωσήφ ἑτῶν ἑκατὸν δέκα. καὶ ἐθαψαν αὐτόν καὶ ἔθηκεν ἐν τῇ σορῷ ἐν Αἰγύπτῳ.

ΕΞΟΛΟΣ.

Κ Ε Φ. Α'.

Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τῶν εἰσπεπορευμένων εἰς Αἴγυπτον ἅμα Ἰακώβ τῷ πατρὶ αὐτῶν, ἕκαστος πανοικί αὐτῶν εἰρήλθοσαν. ² Ρουβὴν, Συμεὼν, Λευὶ, Ἰούδας, ³ Ἰσάακ, Ζαβουλὼν, Βενιαμὴν, ⁴ Λὺν, καὶ Νεφθαλὶ, Γαδ, καὶ Ἀσέρ. ⁵ Ἰωσήφ δὲ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ. ἦσαν δὲ πᾶσαι ψυχαὶ ἑξ Ἰακώβ πέντε καὶ ἑβδομήκοντα. ⁶ ἐτελεύτησε δὲ Ἰωσήφ, καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ ἐκείνη. ⁷ οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἠρῆθησαν, καὶ ἐπληθύνθησαν, καὶ χυδαῖοι ἐγένοντο, καὶ κατίσχυον σφόδρα σφόδρα. ἐπλήθυνε δὲ ἡ γῆ αὐτούς. ⁸ ἀνέστη δὲ βασιλεὺς ἕτερος ἐπ' Αἴγυπτον, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ. ⁹ εἶπε δὲ τῷ ἔθνει αὐτοῦ. ἰδοὺ τὸ γένος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ μέγα πλῆθος, καὶ ἰσχύει ὑπὲρ ἡμᾶς. ¹⁰ δεῦτε οὖν κατασφισίωμεθα αὐτούς, μήποτε πληθυνθῇ, καὶ ἡνίκα ἂν συμβῇ

ἡμῖν πόλεμος, προστεθήσονται καὶ οὗτοι πρὸς τοὺς ὑπεναντίους, καὶ ἐπολημήσαντες ἡμᾶς ἐξελεύσονται ἐκ τῆς γῆς. ¹¹ καὶ ἐπέστησεν αὐτοῖς ἐπιστάτας τῶν ἔργων, ἵνα κακώσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔργοις. καὶ ὠκοδόμησαν πόλεις ὀχυράς τῷ Φαραῶ, τὴν τε Πειθῶ, καὶ Ραμεσσή, καὶ Ὠν, ἣ ἐστὶν Ἡλιούπολις. ¹² καθότι δὲ αὐτοὺς ἐταπείνουν, τοσοῦτω πλείους ἐγίνοντο, καὶ ἰσχυον σφόδρα σφόδρα. καὶ ἐβδελύσσοντο οἱ Αἰγύπτιοι ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. ¹³ καὶ κατεδυνάστευον οἱ Αἰγύπτιοι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ βία. ¹⁴ καὶ κατωδύνων αὐτῶν τὴν ζωὴν ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς σκληροῖς, τῷ πηλῷ, καὶ τῇ πλινθείᾳ, καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις τοῖς ἐν τοῖς πεδίοις, κατὰ πάντα τὰ ἔργα, ὧν κατεδουλοῦντο αὐτοὺς μετὰ βίας. ¹⁵ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῶν Αἰγυπτίων ταῖς μαίαις τῶν Ἑβραίων. τῇ μιᾷ αὐτῶν ὄνομα Σεφώρα. καὶ ἡ ὄνομα τῆς δευτέ-